

SIA „Ekolat”

*Būvkomersanta reģistrācijas apliecība Nr. 2640-R
Komercreģ. Nr. LV 41503009958*

PASŪTĪTĀJS:

Rēzeknes novada pašvaldība
Reģ. Nr. 90009112679
Atbrīvošanas aleja 95, Rēzekne, LV - 4601

IZPILDĪTĀJS:

SIA „EKOLAT”
Reģ. Nr. 41503009958
1.Preču iela 30a, Daugavpils, LV – 5403

PĒTĪJUMS PAR RĒZEKNES NOVADA PAŠVALDĪBAS PERSPEKTĪVO RŪPNIECĪBAS TERITORIJU ESOŠO SITUĀCIJU UN TO ATTĪSTĪBAS IESPĒJĀM

Daugavpils, 2012.g.

SATURS

SAĪSINĀJUMI.....	4
IEVADS	6
1 VISPĀRĪGA INFORMĀCIJA PAR PĒTĪJUMU.....	8
1.1 VISPĀRĪGA INFORMĀCIJA PAR RĒZEKNES NOVADU	8
1.2 IZPĒTES TERITORIJU DEFINĒJUMS	10
1.3 PROJEKTA MĒRĶIS UN UZDEVUMI.....	11
2 TERITORIJU ATLASĒS UN IZPĒTES METODOLOĢIJA.....	12
3 RĒZEKNES NOVADA UN RĒZEKNES PILSĒTAS ATTĪSTĪBAS POTENCIĀLS.....	20
3.1 SOCIĀLEKONOMISKO RADĪTĀJU RAKSTUROJUMS	20
3.2 EKONOMISKĀ AKTIVITĀTE UN STRUKTŪRA.....	21
3.3 TRANSPORTĢEOGRĀFISKĀ NOVIOJUMA PRIEKŠROCĪBU RAKSTUROJUMS	28
3.4 RSEZ POTENCIĀLS RŪPniecības, TRANSPORTA UN LOĢISTIKAS ATTĪSTĪBAI.....	33
4 TERITORIJAS ATTĪSTĪBAS VIDĒS ASPEKTI.....	37
5 TERITORIJAS ATTĪSTĪBAS PLĀNOŠANAS DOKUMENTU KONTEKSTS.....	45
5.1 NACIONĀLĀ LĪMEŅA ATTĪSTĪBAS PLĀNOŠANAS DOKUMENTI	45
5.2 LATGALES PLĀNOŠANAS REĢIONA PLĀNOŠANAS DOKUMENTI	49
5.3 RĒZEKNES NOVADA UN RĒZEKNES PILSĒTAS PLĀNOŠANAS DOKUMENTI	53
6 IT 1 TERITORIJAS IZVĒRTĒJUMS.....	56
6.1 TERITORIJAS RAKSTUROJUMS	56
6.2 CEĻU INFRASTRUKTŪRAS RAKSTUROJUMS UN ANALĪZE.....	62
6.3 TERITORIJAS INŽENIERAPGĀDES OBJEKTU UN SISTĒMU RAKSTUROJUMS.....	62
6.4 VIDĒS PIESĀRŅOJUMA RĪSKA FAKTORU UN OBJEKTU IDENTIFIKĀCIJA UN ANALĪZE.....	64
6.5 TERITORIJAS ATTĪSTĪBAS PRIEKŠROCĪBAS UN PERSPEKTĪVIE VIRZIENI	64
7 IT 2 TERITORIJAS IZVĒRTĒJUMS.....	66
7.1 TERITORIJAS RAKSTUROJUMS	66
7.2 CEĻU INFRASTRUKTŪRAS RAKSTUROJUMS UN ANALĪZE.....	70
7.3 TERITORIJAS INŽENIERAPGĀDES OBJEKTU UN SISTĒMU RAKSTUROJUMS.....	70
7.4 VIDĒS PIESĀRŅOJUMA RĪSKA FAKTORU UN OBJEKTU IDENTIFIKĀCIJA UN ANALĪZE.....	72
7.5 TERITORIJAS ATTĪSTĪBAS PRIEKŠROCĪBAS UN PERSPEKTĪVIE VIRZIENI	72
8 IT 3 TERITORIJAS IZVĒRTĒJUMS.....	73
8.1 TERITORIJAS RAKSTUROJUMS	73
8.2 CEĻU INFRASTRUKTŪRAS RAKSTUROJUMS UN ANALĪZE.....	76
8.3 TERITORIJAS INŽENIERAPGĀDES OBJEKTU UN SISTĒMU RAKSTUROJUMS.....	77
8.4 VIDĒS PIESĀRŅOJUMA RĪSKA FAKTORU UN OBJEKTU IDENTIFIKĀCIJA UN ANALĪZE.....	80
8.5 TERITORIJAS ATTĪSTĪBAS PRIEKŠROCĪBAS UN PERSPEKTĪVIE VIRZIENI	81
9 IT 4 TERITORIJAS IZVĒRTĒJUMS.....	82
9.1 TERITORIJAS RAKSTUROJUMS	82
9.2 CEĻU INFRASTRUKTŪRAS RAKSTUROJUMS UN ANALĪZE.....	85
9.3 TERITORIJAS INŽENIERAPGĀDES OBJEKTU UN SISTĒMU RAKSTUROJUMS.....	85
9.4 VIDĒS PIESĀRŅOJUMA RĪSKA FAKTORU UN OBJEKTU IDENTIFIKĀCIJA UN ANALĪZE.....	87
9.5 TERITORIJAS ATTĪSTĪBAS PRIEKŠROCĪBAS UN PERSPEKTĪVIE VIRZIENI	87
10 IT 5 TERITORIJAS IZVĒRTĒJUMS.....	88
10.1 TERITORIJAS RAKSTUROJUMS	88
10.2 CEĻU INFRASTRUKTŪRAS RAKSTUROJUMS UN ANALĪZE.....	90
10.3 TERITORIJAS INŽENIERAPGĀDES OBJEKTU UN SISTĒMU RAKSTUROJUMS.....	90
10.4 VIDĒS PIESĀRŅOJUMA RĪSKA FAKTORU UN OBJEKTU IDENTIFIKĀCIJA UN ANALĪZE.....	92
10.5 TERITORIJAS ATTĪSTĪBAS PRIEKŠROCĪBAS UN PERSPEKTĪVIE VIRZIENI	93
11 MĒRĶTERITORIJU ATLASĒS KRĪTĒRIJI	94
12 IT 1 TERITORIJAS INFRASTRUKTŪRAS ATTĪSTĪBAS ILGTERMIŅA PROGRAMMA	96
12.1 CEĻI UN DZELZCEĻI	102
12.2 ŪDENSAPGĀDE.....	103
12.3 NOTEKŪDEŅU ATTĪRĪŠANA	104
12.4 ELEKTROAPGĀDE	105
13 IT 2 TERITORIJAS INFRASTRUKTŪRAS ATTĪSTĪBAS ILGTERMIŅA PROGRAMMA	107
13.1 CEĻI UN DZELZCEĻI	107
13.2 ŪDENSAPGĀDE.....	107
13.3 NOTEKŪDEŅU ATTĪRĪŠANA	108
13.4 ELEKTROAPGĀDE	108
14 IT 3 TERITORIJAS INFRASTRUKTŪRAS ATTĪSTĪBAS ILGTERMIŅA PROGRAMMA	109
14.1 CEĻI UN DZELZCEĻI	112

14.2	ŪDENSAPGĀDE.....	112
14.3	NOTEKŪDEŅU ATTĪRĪŠANA	113
14.4	ELEKTROAPGĀDE	113
15	PERSPEKTĪVAS ATTĪSTĪBAS PRIORITIZĀCIJAS METODOLOĢIJA	115
15.1	TERITORIJAS APBŪVES ALTERNATĪVU IZVIRZĪŠANA.....	120
15.2	MĒRĶTERITORIJU ATTĪSTĪBAS ALTERNATĪVU PRIORITIZĀCIJAS REZULTĀTI.....	123
16	MĒRĶTERITORIJU FINANSĒJUMA AVOTU ANALĪZE.....	141
16.1	FONDU FINANŠU IESPĒJAS	141
16.2	RSEŽ PĀRVALDES FINANŠU IESPĒJAS	149
	RĒZEKNES NOVADA PAŠVALDĪBAS FINANŠU IESPĒJAS	150
17	PROJEKTA REALIZĀCIJAS IESPĒJAMI RISKI.....	155
	KOPSAVILKUMS.....	160
	IZMANTOJAMO AVOTU SARAKSTS	162
	PIELIKUMI.....	170

Saīsinājumi

a/c	autoceļš
A/st.	apakšstacija
ABR	asfaltbetona rūpnīca
AS	akciju sabiedrība
ĀTI	ārvalstu tiešās investīcijas
BAP	budžeta piešķiršanas procesa metode
BEZ	brīvā ekonomiskā zona
Cilv.	cilvēki
DFS	daudzgadīgā finanšu shēma
DUS	degvielas uzpildes stacija
EATSV	ekonomiski aktīvās tirgus statistiskās vienības
EATV	ekonomiski aktīvās tirgus vienības
EKPI	Eiropas kaimiņattiecību un partnerības instruments
ELFLA	Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai
ERAF	Eiropas Reģionālās attīstības fonds
ES	Eiropas Savienība
EUR	eiro
g.	gads
gab.	gabals
GRS	gāzes regulēšanas stacija
ha	hektārs
HES	hidroelektrostacija
IKT	informācijas un komunikāciju tehnoloģijas
km	kilometrs
km ²	kvadrātkilometrs
KPFI	Klimata pārmaiņu finanšu instruments
KSS	kanalizācijas sūkņu stacija
kV	kilovolts
l/s	litri sekundē
l/sek	litri sekundē
LAP	Lauku attīstības programma
LIAS	Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija
LPR TP	Latgales plānošanas reģiona teritorijas plānojums
LR	Latvijas Republika
Ls	lats
LVC	Latvijas Valsts ceļi
LVL	lats
LVGMC	Latvijas vides un meteoroloģijas centrs
m/sek.	metri sekundē
m ³	kubikmetrs
m ³ /dnn	kubikmetri diennaktī
m ³ /sek	kubikmetri sekundē
milj.	miljoni
mm	milimetrs
MVU	mazie un vidējie uzņēmumi
MW	megavats
NACE	National Association of Catering Executives (Eiropas Savienības Saimniecisko darbību statistiskās klasifikācija)

NAI	Notekūdeņu attīrīšanas iekārtas
NAP	Nacionālais attīstības plāns
NATO	Ziemeļatlantijas līguma organizācija
NBS	Nacionālie bruņotie spēki
Nr.	numurs
NUTS	Nomenclature of territorial units for statistics (teritoriālo statistisko vienību nomenklatūra)
NVS	Neatkarīgo Valstu Sadraudzība
PFIF	Pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fonds
piem.	piemēram
PMK	Pārvietojama mehāniskā kolonna
PPV	potenciāli piesārņotās vietas
RA	Rēzeknes Augstskola
RAPLM	Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrija
RN AP	Rēzeknes novada attīstības programma
RSEZ	Rēzeknes Specialā ekonomiskā zona
SEZ	Speciālā ekonomiskā zona
SIA	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību
sk.	skatīties
slp+dg	Salaspils + Daugavas
t.sk.	tai skaitā
t°	temperatūra
TEC	termoelektrostacija
TEN - T	Transeiropas transporta tīkls
tūkst.	tūkstotis
u.c.	un citi
u.tml.	un tamlīdzīgi
utt.	un tā tālāk
v.j.l.	virs jūras līmeņa
VAS	Valsts akciju sabiedrība
VUGD	Valsts Ugunsdzēsības un glābšanas dienests
VVI	Vides valsts inspekcija

Ievads

Šis pētījums izstrādāts saskaņā ar 2011.gada 14.novembrī noslēgto līgumu Nr.8-12/1497, starp Rēzeknes novada pašvaldību un SIA „Ekolat” par „Pētījuma par Rēzeknes novada pašvaldības perspektīvo teritoriju esošo situāciju un to attīstības iespējām” izpildi, Vienošanos par Eiropas Sociālā fonda projekta īstenošanu un projekta „Rēzeknes un Viļānu novadu pašvaldību darbinieku un investīciju piesaistes kapacitātes stiprināšana” Nr.1DP/1.5.2.2.3./11/APIA/SIF/027/33 ietvaros. Pētījuma īstenošanā piedalījās SIA „Ekolat” speciālisti: Tatjana Loginova – diplomēts inženieris un speciālists vides zinātnē, Jurijs Tvardovskis – diplomēts speciālists uzņēmējdarbības vadībā, Jānis Macijevskis – diplomēts vides inženieris, Kristīne Bērziņa – diplomēts enerģētikas un elektrotehnikas inženieris, Inga Gavena – konsultants vides zinātnēs, Natālija Gržibovska – konsultants ekonomikā.

Rēzeknes novada pašvaldība ir iecerējusi sagatavot projekta pieteikumus pārrobežu un teritoriālās sadarbības programmām Eiropas kaimiņattiecību un partnerības instrumenta ietvaros, kas atbalsta sociālekonomisko, uzņēmējdarbības un biznesa attīstību, transporta, loģistikas un komunikācijas risinājumus, kā arī tūrisma attīstību.

Lai sekmīgi sagatavotu projekta pieteikumu minētajai programmai, ir nepieciešama papildus informācija un pētījumi par pašvaldības infrastruktūras attīstības iespējām perspektīvās attīstības teritorijās Vērēmu, Griškānu, Ozolaines, Ozolmuižas un Audriņu pagastos.

Rēzeknes novada Vērēmu, Griškānu, Ozolaines, Ozolmuižas un Audriņu pagastu teritorijās, kas piekļaujas Rēzeknes pilsētas administratīvajām robežām, atbilstoši Rēzeknes novada pašvaldības 2009.gada 17.jūlija saistošiem noteikumiem Nr.2 “Par Rēzeknes novada teritorijas plānojumu” kā atļautā un plānotā izmantošana ir noteikta rūpnieciskā, tehniskā un darījumu apbūve. Tas nozīmē, ka atbilstoši pašvaldības attīstības plānošanas dokumentiem šajās teritorijās ir plānots veicināt uzņēmējdarbības attīstību. Minētās teritorijas pēdējos gados ir kļuvušas par pastiprinātas intereses objektu potenciālajiem investoriem, un to apliecina arī fakts, ka tieši šajās teritorijās sekmīgi attīstās un tiek veidoti jauni uzņēmumi, piemēram, Vērēmu pagastā- „Verems”, „RIGAMET”, Ozolaines pagastā- „LEAX Rēzekne”. Tajā pašā laikā sekmīgu šo teritoriju attīstību apgrūtina pievada komunikāciju un pievadceļu trūkums, bet pats galvenais ir ticamas informācijas nepietiekamība par esošo infrastruktūru, tās kvalitāti un iespējām izmantot uzņēmējdarbības attīstībai nākotnē.

Lai minētās teritorijas padarītu pievilcīgākās uzņēmējdarbības attīstībai, ir nepieciešams veikt pētījumu, kurā tiktu izvērtēta esošā infrastruktūra, tās pieejamība un kvalitāte, kā arī novērtētas pašvaldības infrastruktūras attīstības iespējas perspektīvās attīstības teritorijās Vērēmu, Griškānu, Ozolaines, Ozolmuižas un Audriņu pagastos, kā arī izstrādāta nepieciešamā dokumentācija pašvaldības infrastruktūras attīstībai perspektīvākajās mērķteritorijās, jo šo teritoriju intensīvāka izmantošana dos ievērojamu ieguldījumu teritoriju ilgtspējīgā attīstībā, uzlabojot novada ekonomisko situāciju un uzņēmējdarbības vidi.

Projekts ļauj definēt prioritātes un izveidot informācijas bāzi, uz kuras pamata ir iespējams noteikt Rēzeknes novada un Rēzeknes specialās ekonomiskās zonas (RSEZ) teritorijās

īstenojamās un atbalstāmās perspektīvās aktivitātes uzņēmējdarbības jomā. Turklāt tas visām iesaistītajām pusēm gan vietējā, gan reģionālā līmenī demonstrē to, kādā veidā īstenotās aktivitātes palīdz sasniegt vispārējo mērķi – palielināt ekonomisko aktivitāti un investīcijas uzņēmējdarbībā Rēzeknē un Rēzeknes novadā, līdz ar to palielinot iedzīvotāju ienākumus un nodarbinātības līmeni, kā arī iedzīvotāju labklājības līmeni kopumā.

Pētījumā atbilstoši darba uzdevumam tika veikts piecu definēto mērķteritoriju izvērtējums, kura rezultātā saskaņā ar noteiktajiem kritērijiem tika identificētas un atlasītas trīs perspektīvākās teritorijas rūpniecības un loģistikas attīstībai. Tāpat tika veikta trīs mērķteritoriju izpēte, nosakot to attīstības perspektīvas (piemērotākie attīstības virzieni un risinājumi) efektīvāko tehnisko risinājumu un izmaksu kontekstā. Pētījuma rezultātā ir izstrādāts pirmsprojekta tehniski ekonomiskais pamatojums perspektīvajām teritorijām, ko turpmāk var izmantot tehniski ekonomiskā pamatojuma izstrādei (Feasibility study), finansējuma piesaistei no Eiropas teritoriālās sadarbības programmām, kurās, papildus projekta pieteikumam un detalizētam budžetam ir jāpievieno tehniski ekonomiskais pamatojums.

Papildus pētījuma rezultātā ir definētas tās mērķteritoriju daļas, kurās ir lietderīgi nākotnē attīstīt pašvaldības projektus infrastruktūras pilnveidošanai, lai veidotu labvēlīgu vidi investīciju piesaistei. Lai teritorija būtu pievilcīga investīciju piesaistei, tai ir jābūt labi sasniedzamai un pieejamai (autoceļi), tajā ir jābūt atbilstošai inženiertehniskajai infrastruktūrai (ūdensapgāde, kanalizācija, elektrotīkli u.tml.). Pētījuma ietvaros veikta esošo inženierkomunikāciju izpēte definētajās mērķteritorijās, izvērtēta teritoriju sasniedzamība un pieejamība, kā arī esošie ierobežojumi, kas var ietekmēt teritoriju perspektīvo attīstību. Paralēli veikta stratēģisko un plānošanas dokumentu analīze, izvērtējot rūpniecības teritoriju attīstības prioritāros virzienus saskaņā ar dažāda līmeņa plānošanas un politikas attīstības dokumentiem, t.sk. Eiropas teritoriālās sadarbības programmās noteiktajiem attīstības virzieniem. Darba rezultātā noteikti mērķteritoriju nākotnes attīstības virzieni un prioritātes, piedāvājot tehniski un ekonomiski efektīvākos risinājumus, ko pašvaldība varētu īstenot, pilnveidojot tās valdījumā esošo infrastruktūru un piesaistot līdzekļus no Eiropas teritoriālās sadarbības programmām.

Trīs perspektīvāko mērķteritoriju investīciju programmu apraksti ar detalizētiem tehniskajiem novērtējumiem, ieviešanas laika grafiku, finanšu analīzi, šo programmu ieviešanas plāni ietver dažādu inženiertehniskās infrastruktūras veidu attīstības pamatojumu, iespēju analīzi un piedāvā rekomendācijas par to, kurās teritoriju daļās būtu mērķtiecīgi ieguldīt līdzekļus pašvaldības infrastruktūras sakārtošanai un attīstībai, kā arī ieviešanas plānu un laika grafiku, ņemot vērā ārvalstu finansējuma piesaistes iespējas. Gala pārskats ietver arī piedāvāto tehnisko risinājumu izmaksu efektivitātes un pamatotības izvērtējumu, pasākumu īstenošanas ietekmes uz ekonomisko attīstību un vides stāvokli izvērtējumu.

1 Vispārīga informācija par pētījumu

1.1 Vispārīga informācija par Rēzeknes novadu

Rēzeknes novads atrodas Latgales reģiona centrālajā daļā. Novada teritorija aizņem 2524 km². Rēzeknes novads atrodas netālu no Latvijas (arī visas Eiropas Savienības) austrumu robežas ar Krieviju un Baltkrieviju, kas paver plašas potenciālās sadarbības iespējas visās darbības jomās. Novada teritoriju šķērso starptautiskās nozīmes automaģistrāles Rīga – Maskava, Sanktpēterburga - Varšava, kā arī starptautiskās nozīmes dzelzceļa maģistrāles šajos virzienos, kas novada teritorijai piešķir ērta tranzīta koridora statusu.

Rēzeknes novadā ir 25 pagasti (Audriņu, Bērzgales, Čornajas, Dricānu, Feimaņu, Gaigalavas, Griškānu, Ilzeskalna, Kantinieku, Kaunatas, Lendžu, Lūznavas, Maltas, Mākoņkalna, Nautrēnu, Nagļu, Ozolaines, Ozolmuižas, Pušas, Rikavas, Sakstagala, Silmalas, Stoļerovas, Strūžānu, Vērēmu). Iedzīvotāju skaits Rēzeknes novadā saskaņā ar PMLP datiem uz 2012. gada 1. janvāri – 31 164.

Rēzeknes novadā ir attīstīta daudzpusīga un plaša uzņēmējdarbība, kas galvenokārt saistīta ar dažāda veida lauksaimniecisko ražošanu. Uzņēmējdarbības attīstība ir koncentrēta Rēzeknē, kas ir kļuvusi par Eiropas Savienības un Ziemeļatlantijas Līguma Organizācijas (NATO) robežpilsētu ar Austrumiem. Tā atrodas 242 km attālumā no Rīgas, 685 km attālumā no Maskavas, 450 km attālumā no Sanktpēterburgas un 860 km no Varšavas. Rēzeknes novads ir bagāts ar rūpniecības tradīcijām, tajā turpina attīstīties ražošanas potenciāls. Novadā attīstās daudznazaru tautsaimniecība – rūpniecība, transports, tirdzniecība u.c. Rūpniecības nozarē dominē metālapstrādes uzņēmumi, kā arī pārtikas produktu ražošanas un kokapstrādes uzņēmumi.

1997.gadā Rēzeknes novadā un Rēzeknes pilsētas administratīvajā teritorijā ir dibināta Rēzeknes speciālā ekonomiskā zona (RSEZ) ar mērķi veicināt tirdzniecību, attīstīt rūpniecību un satiksmi Rēzeknē, Rēzeknes novadā un Latgales reģionā kopumā, kā arī preču eksportu un importu caur Latviju. RSEZ ir viena no četrām speciālajām ekonomiskajām zonām un brīvostām Latvijā un vienīgā Latgales reģionā (vēl darbojas Liepājas SEZ, Rīgas un Ventspils brīvostas), kas piedāvā uzņēmumiem īpaši labvēlīgu nodokļu vidi.

Rēzeknes speciālā ekonomiskā zona sāka aktīvāk darboties pēc Latvijas iestāšanās Eiropas Savienībā, kad Rēzeknes novads un Latgales reģions kļuva par Eiropas Savienības ārējo robežu. Par Rēzeknes novadu un Rēzekni kā potenciālo investīciju vietu sāka interesēties Rietumu valstu uzņēmumi, kas vēlas attīstīt sadarbību ar Krieviju. Savukārt, pēc pievienošanās Šengenas zonai, arvien lielāku interesi izrādīja Krievijas uzņēmumi, kuri vēlas paplašināt uzņēmējdarbību Rietumu virzienā.

Izmantojot RSEZ piedāvātās nodokļu atlaides, kopš 2009.gada beigām ir izdevies piesaistīt vairākus jaunus uzņēmumus un radīt jaunas darba vietas. Piemēram, RSEZ „RIGAMET” SIA un „New Fuel” RSEZ SIA, kuri ir uzbūvējuši jaunas rūpnīcas, uzsākuši ražošanu 2010. gadā un nodarbina 39 darbiniekus. 2011. gadā jaunu ražotni ir atvēris RSEZ

„REDIUS” SIA, bet SIA „LEAX Rēzekne” RSEZ un vairākas citas RSEZ komercsabiedrības plāno paplašināt darbību. Divi no minētajiem uzņēmumiem ir izvietoti Rēzeknes pilsētas administratīvajā teritorijā, bet divi – Rēzeknes novada pašvaldībā.

Kopumā varētu secināt, ka Rēzeknes speciālās ekonomiskās zonas piedāvātās nodokļu atlaides ir priekšrocība, lai piesaistītu investīcijas Rēzeknes novadam un Rēzeknes pilsētai, tomēr būtisks bremsējošs faktors ir, pirmkārt, ticamas informācijas trūkums par pieejamo nekustamo īpašumu. Esošie investori, kas iegādājušies nekustamo īpašumu Rēzeknes speciālās ekonomiskās zonas teritorijā ir saskārušies ar to, ka iegādātais zemes gabals praktiski nav izmantojams apbūvei esošo ierobežojumu dēļ, kas nekustamā īpašuma dokumentācijā nav atspoguļoti. Piemēram, nav ielikts apgrūtinājums par to, ka zemesgabalu šķērso dzelzceļa pievads, apakšzemes elektrības kabeļi u.c. informācija.

Daudzi potenciālie investori ir vīlušies par pieejamajiem objektiem, to stāvokli un pieejamību, infrastruktūras kvalitāti un objekta cenu. Kopumā šādiem objektiem Rēzeknē un Rēzeknes novadā noteikti būtu pieprasījums. Tikai apvienojot modernus un kvalitatīvus, mūsdienu prasībām atbilstošus pakalpojumus, sakārtotas un pievilcīgas teritorijas uzņēmējdarbības attīstībai, pielietojot jaunas, elastīgas vadības un sadarbības formas uzņēmējdarbības vides pievilcības (*business attractiveness*) uzlabošanai, būtu iespējams piesaistīt investorus RSEZ, kuri ar saviem ieguldījumiem varētu uzlabot ekonomisko situāciju Rēzeknē un Rēzeknes novadā kopumā.

Tomēr eksistē vairāki faktori, kas nesekmē rūpniecisko un loģistikas teritoriju attīstību Rēzeknes novadā un Rēzeknes pilsētā izvietotajā speciālās ekonomiskās zonas teritorijā, kas piedāvā uzņēmumiem labvēlīgāku nodokļu vidi:

1. Rēzeknes pilsētas administratīvajā teritorijā nav pieejamas brīvas platības ražošanas uzņēmumu attīstībai.
2. Liela daļa Rēzeknes speciālās ekonomiskās zonas teritorijas atrodas Rēzeknes novada pašvaldībā Rēzeknes pilsētai pieguļošajos pagastos, tomēr pārsvarā tās ir *greenfield* teritorijas, kurām ir apgrūtināta piekļuve un ir nepieciešami ieguldījumi tehniskās infrastruktūras attīstībai, lai tās kļūtu pievilcīgas uzņēmējdarbības attīstībai. Nav informācijas par minēto *greenfield* teritoriju perspektīviem attīstības virzieniem un iespējamiem efektīvākiem tehniskās infrastruktūras attīstības risinājumiem, lai piesaistītu jaunas investīcijas un stimulētu uzņēmējdarbības aktivitātes šajās teritorijās.
3. Izpētes teritorijās ir zemesgabali ir samēra sadrumstaloti un praktiski nav pašvaldības vai brīvo zemes gabalu. Lielākā daļa zemesgabalu pieder privātīpašniekiem un pastāv risks, ka šo zemes gabalus apgūšana varētu būt problemātiska vai pat neiespējama.

Rēzeknes novada pašvaldībā lauku apdzīvotajās vietās ir pašvaldības valdījumā zemes gabali un nekustamais īpašums, kuros būtu iespējams attīstīt uzņēmējdarbības aktivitātes, taču ir nepieciešams izvērtēt attīstības iespējas.

Rēzeknes novads definēja piecas teritorijas Rēzeknes pilsētai pieguļošajos pagastos, kuras tiek uzskatītas par mērķteritorijām un tiek pētītas šī projekta ietvaros.

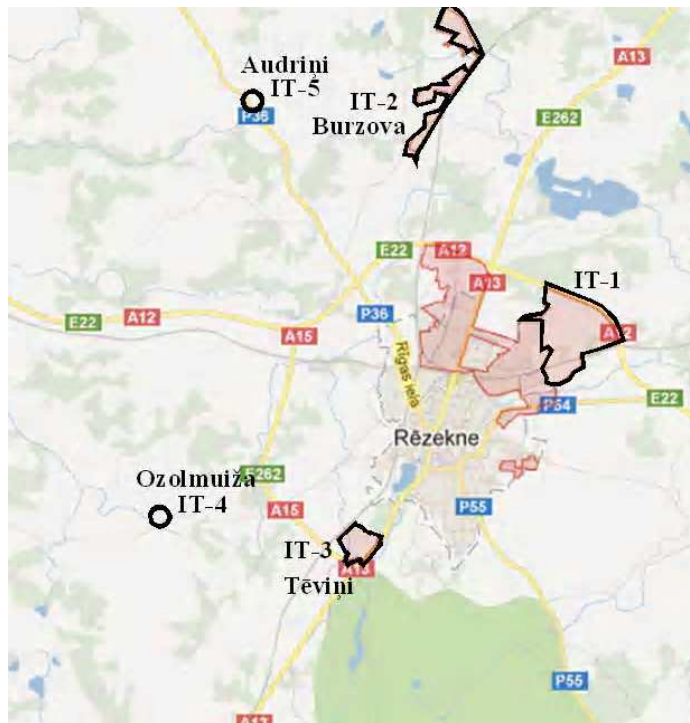
1.2 Izpētes teritoriju definējums

Atbilstoši definētajam darba uzdevumam tika veikta šādu mērķteritoriju izvērtēšana:

1. Izpētes teritorija Nr.1 (turpmāk tekstā: IT1) ir Rēzeknes novada Vērēmu un Griškānu pagastā ražošanas un noliktavu apbūves teritorija, kas izvietota pie Eiropas nozīmes autoceļa E22, kurā ir pieejamas aptuveni 252 ha teritorijas ražošanas, noliktavu un loģistikas pakalpojumu attīstībai.
2. Izpētes teritorija Nr.2 (turpmāk tekstā: IT2) ir Rēzeknes novada Vērēmu pagastā Burzovas dzelzceļa stacijai pieguļošā teritorija, kas rezervēta ražošanas un loģistikas pakalpojumu attīstībai (aptuveni 192 ha).
3. Izpētes teritorija Nr.3 (turpmāk tekstā: IT3) ir teritorija Rēzeknes novada Ozolaines pagastā, kas paredzēta ražošanas un tehniskās apbūves attīstībai ap 39 ha platībā pie autoceļa E262.
4. Izpētes teritorija Nr.4 (turpmāk tekstā: IT4) ir teritorija, kas paredzēta ražošanas un tehniskās apbūves attīstībai Rēzeknes novada Ozolmuižas pagastā, Ozolmuižas ciemā. IT4 ietilpst zemes vienība ar kadastra Nr. 78780020349 (0,37ha); daļa no zemes vienības ar kadastra Nr. 78780020200 (1,6ha); daļa no zemes vienības ar kadastra Nr. 78780020202 (kopumā 7 ha).
5. Izpētes teritorija Nr.5 (Turpmāk tekstā: IT5) ir teritorija, kur plānots paredzēt ražošanas un tehniskās apbūves attīstību Rēzeknes novada Audriņu pagastā, Audriņu ciemā. IT5 ietilpst zemes vienība ar kadastra Nr.78420040281 (0,8477ha).

1.1. attēls

Izpētes teritoriju izvietojuma shēma, b/m

Trīs no piecām (IT1, IT2, IT3) pētījuma mērķteritorijām atrodas Rēzeknes speciālās ekonomiskās zonas (RSEZ) teritorijā, kurā komercsabiedrībām ir pieejamas tiešo nodokļu atlaides un nodokļu atvieglojumi atbilstoši Rēzeknes speciālās ekonomiskās zonas likumam (01.10.1997.) un likumam "Par nodokļu piemērošanu brīvostās un speciālajās ekonomiskajās zonās" (27.07.2001.). (www.rsez.lv).

1.3 Projekta mērķis un uzdevumi

Atbilstoši projekta „Rēzeknes un Viļānu novadu pašvaldību darbinieku un investīciju piesaistes kapacitātes stiprināšana” darba uzdevumiem tika definēts pētījuma mērķis:

Novērtēt, ekonomiski un tehniski pamatot pašvaldības infrastruktūras attīstības iespējas Vērēmu, Griškānu, Ozolaines, Ozolmuižas un Audriņu pagastos, nosakot to attīstības perspektīvas (piemērotākie attīstības virzieni un risinājumi), t.sk. sagatavot pirmsprojekta tehniski ekonomisko pamatojumu trīs mērķteritorijām, ko tālāk var izmantot tehniski ekonomiskā pamatojuma izstrādei (*Feasibility study*), finansējuma piesaistei no Eiropas teritoriālās sadarbības programmām.

Pētījuma darba uzdevumi:

1. Veikt esošās situācijas analīzi, raksturojot infrastruktūras pieejamību, piekļuves iespējas un infrastruktūras kapacitātes pietiekamību (energoapgāde, ūdensapgāde, siltumapgāde, notekūdeņu savākšana, komunikāciju tīkli, pieslēguma iespējas gāzes vadam) definētajām 5 (piecām) izpētes teritorijām.
2. Pēc sākotnējas izvērtēšanas atlasīt 3 (trīs) ar Pasūtītāju saskaņotās izpētes mērķteritorijas.
3. Veikt inženierģeoloģisko mērīšanu 2 (divām) teritorijām, kas ir noteiktas kā prioritārās investīciju programmas ietvaros izvirzīto projektu infrastruktūras attīstības tehnisko risinājumu apraksta izstrādei.
4. Izstrādāt ilgtermiņa investīciju programmas katrai no 3 (trim) mērķteritorijām, kas sastāv no detalizēta tehniskā risinājuma apraksta (pašvaldību vai RSEZ īpašumā vai valdījumā esošai infrastruktūras attīstībai), izmaksu novērtējuma, ieviešanas termiņiem.
5. Izstrādāt perspektīvas attīstības prioritizācijas metodoloģiju, definēt un saskaņot ar RSEZ vairākas teritoriju attīstības alternatīvas.
6. Izvērtēt, kuru alternatīvu realizācija ir vispiemērotākā konkrētajām teritorijām, kādus projektus nākotnē ir lietderīgi piesaistīt un attīstīt teritorijās, lai izveidotu labvēlīgu vidi investīciju piesaistei.
7. Izstrādāt prioritāro būvdarbu programmu, pamatojoties uz prioritizācijas metodoloģijas.
8. Aprakstīt finansējuma avotus, kas būs pieejami projektu realizācijai, ieskaitot Struktūrfondu, sadarbības programmas, pašvaldības un RSEZ finanšu iespējas.
9. Novērtēt riskus, saistītus ar projektu realizāciju un sniegt ieteikumus, lai minimizēt to iestāšanos vai novērst tos.

2 Teritoriju atlases un izpētes metodoloģija

Pētījuma izstrādē izmantotas šādas metodes:

- saistīto plānošanas dokumentu analīze (vietējā, reģionālā un valsts līmeņa);
- RSEZ uzņēmēju intervēšana, intervijas rezultātu apkopošana un analīze;
- statistikas datu, pārskatu apkopošana un analīze;
- attīstības tendenču novērtējums (pārsvārā izmantoti pieejamie dati par pēdējiem 5 gadiem);
- novada raksturojošo rādītāju salīdzināšana ar Rēzeknes pilsētas un Latgales rādītājiem;
- ekspertu piesaiste mērķteritoriju novērtēšanai;
- komponentu prioritizācijas metodoloģija, multikritēriju analīze.

Izvēlētās pētījuma metodoloģijas teorētiskais pamatojums

Teritoriju pievilcība ir kļuvusi par nozīmīgu tēmu sociālekonomiskās politikas veidotājiem un attīstītājiem, lai veicinātu to konkurētspēju, veidojot elastīgu, pielāgoties spējīgu un daudzveidīgu vietējo ekonomisko struktūru, ar kuras palīdzību teritorijas tiek veiksmīgāk pozicionētas globālās konkurences apstākļos. Arvien lielāka uzmanība teritoriju pievilcības jautājumiem tiek veltīta arī Eiropas Savienības politikas dokumentos, t.sk. pārrobežu un teritoriālās sadarbības programmās, kuru ietvaros tiek finansēti projekti uzņēmējdarbības attīstības veicināšanai. Jau šobrīd Latvijas pašvaldībām ir pieejams Eiropas Savienības teritoriālās sadarbības programmu finansējums projektiem teritoriju pievilcības veicināšanai. Tomēr pašvaldībām netiek piedāvāti pētījumi, pamatojoties uz kuriem varētu tikt novērtēta konkrētās vietas pievilcība un pieņemti attiecīgi lēmumi par nepieciešamajiem pasākumiem tās uzlabošanai, it īpaši pievilcības uzlabošanai no uzņēmēju viedokļa.

Pievilcības, kā arī pievilcību ietekmējošo elementu traktējums ir atšķirīgs dažādiem ekonomiskajiem subjektiem (vietējie un ārvalstu uzņēmēji, iedzīvotāji, apmeklētāji u.c.). Viena no biežāk pielietotajām pieejām, kas mēģina skaidrot vietu pievilcību ir dažādi mēģinājumi ranžēt vietas pēc vairākiem aspektiem: biznesa klimata, dzīves kvalitātes u.c.¹ Taču pievilcībai nav sniegta viennozīmīga definīcija akadēmiskajos pētījumos. Atsevišķos pētījumos ir konstatēts, ka uzņēmējiem nozīmīgi ir tādi faktori kā darba tirgus kvalitāte un lielums, kā arī dzīves vides kvalitāte, savukārt, iedzīvotājiem - tīra un droša vide, līdzsvarota sociāla struktūra, laba pieeja kvalitatīviem sabiedriskajiem pakalpojumiem u.c., bet viesiem un apmeklētājiem ir svarīga laba teritorijas sasniedzamība, daudzveidīgas kultūras aktivitātes.²

Teritorijas savstarpēji konkurē, lai piesaistītu jaunus uzņēmumus vai nozares, kas rada jaunas darbavietas un tādejādi nodrošina materiālās labklājības paaugstināšanos. Saskaņā ar

¹ Niedomysl, T., (2010) Towards a conceptual framework of place attractiveness: a migration perspective. Human Geography 92 (1), p. 97-109.

² Sinkiene, J., Kromolcas, S. (2010) Concept, Direction and Practice of City Attractiveness Improvement. Public Policy and Administration. No. 31, pp. 147- 154 Online paper: <http://www.ktu.lt/lt/mokslas/zurnalai/vpa/vpa31/147-154.pdf>

ekonomiskās attīstības teorijām telpiskā konkurētspēja var tikt skaidrota atšķirīgi: kā vietu konkurence, vietu konkurētspēja un teritoriālā konkurence.³

Analizējot faktorus, ko iedzīvotāji un uzņēmēji atzīmē kā noteicošos, konkrētas vietas izvēlei, kā arī to atšķirības 20. - 21.gadsimtā, tiek konstatēts, ka 21.gadsimtā radošam un kompetentam darbaspēkam ir izšķiroša nozīme uz zināšanām balstītas ekonomikas attīstībā (sk. 2.1.tab.).

2.1.tabula

Pilsētu pievilcības faktori vecajā un jaunajā ekonomikā

Uz resursiem balstītas ekonomikas attīstība	Uz zināšanām balstītas ekonomikas attīstība
Kvantitatīvie faktori: Darbaspēks Resursi Ēkas Kravu transports Enerģijas resursi	Kvantitatīvie faktori: Kvalifikācija Zinātnes un pētniecības centri Vietējie piegādātāji Droša infrastruktūra Labi dzīves apstākļi
Subsīdijas: Nodokļu atvieglojumi Granti un tiešās subsīdijas Zemi patērētāju nodokļi un noma	Uzņēmējdarbības faktori: Draudzīga un stabila attieksme Efektīva un godīga veicināšana Kapitāla, inovāciju un darba tirgus konkurētspēja

Avots: Sinkiene, J, 2010, p. 150.

Lai teritorija būtu pievilcīga biznesam, tai jābūt labi sasniedzamai, ar pieņemamām zemes cenām, vietējiem nodokļiem un normatīvajām prasībām, kā arī tajā ir jābūt atbilstošam darbaspēka piedāvājumam un kvalitātei.⁴ Vietai ir konkurētspējas priekšrocības, ja tai ir tehnoloģisko, sociālo, infrastruktūras un institucionālo līdzekļu (assets) pārkums⁵. Eiropas Komisijas politikas dokumentos kā svarīgas pievilcīgas teritorijas iezīmes ir uzsvērtas ekonomisko aktivitāšu efektīva struktūra, sasniedzamība un mobilitāte, pieeja sabiedriskajiem pakalpojumiem un institūcijām, uz zināšanām balstīta sabiedrība, informācijas instrumenti un resursi, dabiskās un fiziskās vides pievilcība, stipra un daudzveidīga kultūra un tūrisma sektors.

Teritorijas savstarpēji konkurē, lai piedāvātu uzņēmējiem visproduktīvāko vidi un šajā kontekstā sabiedriskais un privātais sektors ieņem atšķirīgas pozīcijas, kas ir cieši savstarpēji saistītas. Daudzi politiskie lēmumi ietekmē privātā sektora lēmumus, kas saistīti ar darbības uzsākšanu konkrētā vietā vai tās paplašināšanu. Reģionālās ekonomikas pieeja ir telpas attīstības vadīšana ar reģionālo attīstības plānu un stratēģiju palīdzību. Reģionālā plānošana nodarbojas ar infrastruktūras efektīvu izvietošanu un ekonomisko aktivitāšu zonēšanu, kā arī risina plašākus

³ Gordon, I. (2011) Territorial Competition / *Handbook of Local and Regional Development*/ Ed. Pike, A., Rodriques - Pose, A., Tomaney, J. London and New York: Routledge, P. 30 – 42.

⁴ Braun, E. (2008) City marketing: Towards an Integrated Approach. ERIM PhD Series in Research Management, <http://repub.eur.nl/res/pub/13694/>

⁵ Bristow, G. (2011) Territorial Competitiveness and Local and Regional Economic Development: A Classic Tale of, theory led by policy // *Handbook of Local and Regional Development*/ Ed. Pike, A., Rodriques - Pose, A., Tomaney, J. London and New York: Routledge, P. 344 – 355.

jautājumus – vide, sociālie un ekonomiskie mērķi.⁶ Tas nosaka nepieciešamību visos pārvaldes līmeņos izmantot uz konkrētu vietu orientētu (place-based) pieeju, lai veicinātu uzņēmējdarbības izaugsmi un piesaistītu jaunas investīcijas, vienlaicīgi veidojot dzīvotspējīgas vietas. Attīstības projekti, kuros ir ņemts vērā esošais potenciāls un teritoriālais kapitāls, var veicināt daudzu svarīgu ražošanas un konkurētspējas faktoru attīstību, kas ir būtiski teritoriju izaugsmei. Ieguvējas ir tās teritorijas, kurām ir izstrādāti konkrēti pētījumi ar skaidru vēstījumu un vīziju potenciālajam investoram, kā arī vietējam uzņēmējam par to, kāda būs teritorijas nākotnes attīstība un kādi mehānismi tiek noteikti, lai to sasniegtu. Tas mazina potenciālo investoru un teritorijas attīstītāju šaubas un riskus, kā arī veicina savstarpējas uzticēšanās, partnerības veidošanos starp politikas veidotājiem, lēmumu pieņēmējiem un uzņēmējiem. Bet ne mazāk nozīmīgs aspekts ir attīstības plānošanas dokumentu ieviešanas efektivitāte.

Analizējot akadēmiskos pētījumus, var secināt, ka teritorijas savstarpēji konkurē, lai piesaistītu jaunus uzņēmumus vai nozares, kas rada jaunas darbavietas un tādejādi nodrošina materiālās labklājības paaugstināšanos. Saskaņā ar Berga teoriju (1999), lai teritorija būtu pievilcīga biznesam, tai jābūt labi sasniedzamai, ar atbilstošu nekustamā īpašuma piedāvājumu un konkurētspējīgām cenām, labvēlīgiem vietējiem nodokļiem un juridiskajām prasībām, kā arī ar pietiekamu darbaspēka piedāvājumu un kvalitāti.⁷ Nozīmīgi faktori ir arī tirgus lielums, dzīves vide un sabiedrisko pakalpojumu kvalitāte. Citos pētījumos ir konstatēts, ka uzņēmēji un investori meklē tādus svarīgus pilsētas raksturlielumus kā: atrašanās vieta, nekustamais īpašums un infrastruktūra, darbaspēks, esošie un jaunie klienti, piegādātāji, finanses un sadarbības partneri.⁸

2010. gadā Rēzeknes Augstskolas projektā “Teritoriālās identitātes lingvokulturoloģiskie un sociālekonomiskie aspekti Latgales reģiona attīstībā” tika veikts pētījums, t.sk. anketēšana par Latgales reģiona pilsētu pievilcības kritērijiem uzņēmēju skatījumā.

Pētījumā tika veikta uzņēmēju anketēšana (N= 132, no tiem 56 uzņēmumi no Rēzeknes un Rēzeknes novada), kuras mērķis bija noskaidrot Latgales reģiona pilsētu ekonomiski aktīvo tirgus vienību (EATV) viedokli par būtiskiem kritērijiem lēmuma pieņemšanai par komercdarbības uzsākšanu konkrētā vietā. Pētījuma rezultātā tika noskaidrots, ka uzņēmējiem būtiski ir tādi kritēriji kā tehniskās infrastruktūras nodrošinājums un kvalitāte, droša vide komercdarbībai, laba sasniedzamība, labvēlīgi vietējie nodokļi, nodevas un normatīvās prasības, kā arī cilvēkresursu pieejamība un kvalitāte (sk. 2.2. tab.).

⁶ Ache, P. (2011) Spatial Planning and Territorial Development Policy. // *Handbook of Local and Regional Development*/ Ed. Pike, A., Rodriques - Pose, A., Tomaney, J. London and New Yuork: Routledge, P. 318 – 330.

⁷ Berg, L. van den, Meer, J. van der, Otgar, A. H. J. (1999) The Attractive City. European Institute for Comparative Urban Research (EURICUR), Erasmus Universiteit Rotterdam.

⁸ Braun, E. (2008) City Marketing: Towards to an Integrated Approach. Erasmus School of Economics Erasmus University Rotterdam.

**Latgales uzņēmēju viedoklis par būtiskiem kritērijiem lēmuma pieņemšanai par
komercdarbības uzsākšanu konkrētā vietā**

Konkurētspējas kritēriji	Novērtējums
Tehniskās infrastruktūras nodrošinājums un kvalitāte	3.50
Droša vide komercdarbībai	3.46
Laba sasniedzamība	3.43
Labvēlīgi vietējie nodokļi, nodevas un normatīvās prasības	3.38
Cilvēkresursu pieejamība un kvalitāte	3.37
Pieeja vietējam tirgum	3.30
Atbilstoša nekustamā īpašuma pieejamība	3.24
Konkurētspējīga nekustamā īpašuma cena	3.19
Droša vide dzīvošanai	3.16
Sociālā infrastruktūra	3.13
Brīvā laika pavadīšanas iespējas	3.02
Laba ekoloģiskā kvalitāte	2.98
Pozitīvs tēls	2.91
Mājokļu pieejamība	2.83

Avots: 2010. gadā Rēzeknes Augstskola projekts..

Analizējot nozīmīgākos konkurētspējas kritērijus, kas nosaka lēmumu pieņemšanu par komercdarbības uzsākšanu konkrētā vietā, veicot Latgales reģiona ekonomiski aktīvo tirgus vienību anketēšanu (S.Ežmale, 2010), tika konstatēts, ka korelatīvas sakarības pastāv:

- starp pieeju vietējam tirgum un respondentu apmierinātību ar komercdarbības vidi;
- starp konkurētspējīgu nekustamā īpašuma cenu un respondentu apmierinātību ar komercdarbības vidi;
- starp tehniskās infrastruktūras nodrošinājumu un kvalitāti un respondentu apmierinātību ar komercdarbības vidi;
- starp atbilstoša nekustamā īpašuma pieejamību un respondentu apmierinātību ar komercdarbības vidi.

Tālākā pētījuma gaitā ar faktoru analīzes metodes palīdzību autore noteica trīs faktorus, lai noskaidrotu būtiskākos, kas ietekmē lēmuma pieņemšanu par komercdarbības uzsākšanu konkrētā vietā, t.sk.:

1. vietējā komercdarbības vide: laba sasniedzamība; labvēlīgi vietējie nodokļi, nodevas un normatīvās prasības; droša vide komercdarbībai;
2. tehniskā infrastruktūra un nekustamais īpašums: konkurētspējīga nekustamā īpašuma cena; atbilstoša nekustamā īpašuma pieejamība; tehniskās infrastruktūras nodrošinājums un kvalitāte.

Var secināt, ka Latgales reģiona uzņēmēju apmierinātība ar komercdarbības vidi visciešāk ir saistīta ar pieeju vietējam tirgum, konkurētspējīgu nekustamā īpašuma cenu un tehniskās infrastruktūras kvalitāti un nodrošinājumu. Atbilstoši faktoru analīzes rezultātiem visaugstākais

pozitīvais koeficients pirmajam faktoram ir sasniedzamībai, otrajam faktoram – brīvā laika pavadīšanas iespējām un trešajam faktoram – konkurētspējīgai nekustamā īpašuma cenai.⁹

Savukārt, atbilstoši Rēzeknes speciālās ekonomiskās zonas pārvaldes pieredzei, potenciālajam investoram ļoti būtiski ir tādi faktori kā teritorijas sasniedzamība, tehniskās infrastruktūras nodrošinājums un kvalitāte, atbilstoša darbaspēka pieejamība, kā arī kā papildus pievilcības faktors darbojas piedāvātās nodokļu atlaides.

Līdz ar to, analizējot akadēmiskos un empīriskos pētījumus, var secināt, ka teritorijas pievilcības uzlabošanai no uzņēmēju viedokļa (*business attractiveness*) būtiskākie faktori ir:

- teritorijas sasniedzamība;
- atbilstošs nekustamais īpašums par konkurētspējīgu cenu;
- pieejama un kvalitatīva tehniskā infrastruktūra;
- labvēlīga nodokļu vide un atbilstošs normatīvais regulējums (zonējums attīstības plānošanas dokumentos);
- droša vide komercdarbībai.

Pētījuma metodoloģija: mērķteritoriju raksturojums

Definēto piecu mērķteritoriju sākotnējai izvērtēšanai tika veikta esošās informācijas apkopošana, teritoriju foto fiksācija un vizuāla apsekošana, kā arī teritoriju izpēte un izvērtēšana, izmantojot zinātnisko literatūru, publikācijas, publiski pieejamās datu bāzes u.c. informāciju. Lai gūtu pilnīgāku priekšstatu par RSEZ teritoriju darbības un attīstības iespējām arī tika veikta likumu, normatīvo aktu izpēte, kas ir tieši saistīta ar RSEZ, Rēzeknes pilsētas un Rēzeknes novada darbību un noteiktajām prioritātēm. Liela nozīme teritoriju attīstībā ir plānošanas dokumentiem, līdz ar to nopietna uzmanība tiek pievērsta šo dokumentu analīzei, tajos izklāstītai informācijai un izvirzītajām darbības prioritātēm, kas ļauj izstrādāt kritērijus mērķteritorijas izvērtēšanai.

Katra no piecām izpētes teritorijām tika raksturota pēc šāda plāna:

1. Teritorijas raksturojums

- īss teritorijas raksturojums (pamatdati, ģeogrāfiskais izvietojums, shēma)
- sasniedzamības raksturojums
- dabas apstākļu raksturojums (ģeoloģiskais raksturojums, hidroloģija, dabas teritorijas u.c.)
- atļautā teritorijas izmantošana
- zemes piederības un īpašumtiesības izpētes teritorijā esošās teritorijas izmantošana
- esošās teritorijas izmantošana
- pastāvošie ierobežojumi teritorijas attīstībai

2. Ceļu infrastruktūras raksturojums un analīze

3. Teritorijas inženierapgādes objektu un sistēmu raksturojums

⁹ Ežmale, S. (2012) Latvijas reģionu attīstība un telpiskā plānošana Eiropas Savienības politiku kontekstā. Promocijas darbs Ekonomikas doktora (Dr.oec) zinātniskā grāda iegūšanai apakšnozarē „Reģionālā ekonomika”.

- dzelzceļš
 - gāzes vads
 - elektroapgāde
 - ūdensapgāde
 - kanalizācija un notekūdeņu attīrīšana
 - siltumapgāde
 - sakaru komunikācijas
4. Vides piesārņojuma riska faktoru un objektu identifikācija un analīze
 5. Teritorijas attīstības priekšrocības un perspektīvie virzieni

Pētījuma metodoloģija: Kritēriji teritoriju atlasei tālākai pirmsprojekta tehniski ekonomiskā pamatojuma izstrādei

Nemot vērā akadēmiskos un praktiskos pētījumus, Rēzeknes Augstskolas projekta rezultātus, Rēzeknes speciālās ekonomiskās zonas pieredzi, kā arī citus analizētos pētījumus, teritoriju atlasei tālākai pirmsprojekta tehniski ekonomiskā pamatojuma izstrādei, tika noteikti šādi kritēriji:

1. **kritērijs** – teritorijā ir pieejami zemes gabali, kas atbilstoši pašvaldības teritorijas plānojumam ir piemēroti ražošanas, loģistikas un noliktavu saimniecības attīstībai;
2. **kritērijs** – teritorija atrodas dzelzceļa līniju tiešā tuvumā un eksistē vai ir iespējams izbūvēt dzelzceļa pievadceļus.
3. **kritērijs** – teritorija atrodas starptautiskās nozīmes autoceļu tiešā tuvumā.
4. **kritērijs** – teritorijā darbojošās komercsabiedrības var iegūt Rēzeknes speciālās ekonomiskās zonas statusu un saņemt nodokļu atvieglojumus.
5. **kritērijs** – teritorija pētījumos vai attīstības plānošanas dokumentos ir atzīta par piemērotu loģistikas, rūpniecības attīstībai Latgales kontekstā.

Parasti gadījumos, kad tiek veikts novērtējums, apstrādājot kvalitatīvu informāciju, tas tiek izteikts kārtas, verbālajā, nominālajā vai binārajā veidā, piemēram, +, 0 u.tml.¹⁰ Tāpēc analīzes procesā kvalitatīvās īpašības tika kvantificētas, izmantojot bināro kodēšanu – kvalitatīvās pazīmes esamība tika apzīmēta ar kvantitatīvu rādītāju 1 (viens), kvalitatīvās īpašības iztrūkums ar rādītāju 0 (nulle). Kā kvantitatīvais rādītājs analīzē tika izmantots pazīmes biežums.

Teritoriju atlasei tālākai pirmsprojekta tehniski ekonomiskā pamatojuma izstrādei tika veikta atbilstoši matricai, kas sastādīta, izmantojot definētos kritērijus (sk. 2.3. tab.).

Tālākā pirmsprojekta tehniski ekonomiskā pamatojuma izstrāde ir jāveic 3 (trim) mērķteritorijām ar vislielāko punktu skaitu.

Triju mērķteritoriju tehniski ekonomiskā pamatojuma izstrāde tiek veikta, izmantojot multikritēriju metodes analīzi (*multicriteria evaluation approach*). Pamatojoties uz veikto esošās

¹⁰ Nijkamp, P., Van Pett, M. (1989) Spatial Impact Analysis for Developing Countries: Method and Application. In: *International Regional Science Review*. 1989 vol. 12 no. 2, pp. 211–228. Online paper: <http://irx.sagepub.com/content/12/2/211>

situācijas analīzi un izmantojot multikritēriju novērtēšanas pieeju, tālākajā pētījuma gaitā tiek izstrādāta matrica definēto mērķteritoriju attīstības alternatīvu prioritizācijai un novērtēšanai.

2.3. tabula

Mērķteritoriju izvērtēšana atbilstoši teritoriju atlases kritērijiem

Kritēriji	IT1	IT2	IT3	IT4	IT5
1.kritērijs					
2.kritērijs					
3.kritērijs					
4.kritērijs					
5.kritērijs					
Kopā					

Veicot alternatīvu vērtēšanu tiek piemēroti arī tādi principi kā (1) efektīvākais risinājums no ieguldījumu viedokļa, ievērojot potenciālā investora prasības pēc noteiktas ražošanas jaudas un tehnisko tīklu nodrošinājuma, (2) laika dimensija - darbu veikšanas secība ar mērķi nodrošināt nākamo komponentu ieviešanu. Atbilstoši šiem definētajiem principiem tiek noteikti kritēriji mērķteritoriju attīstības alternatīvu izvērtēšanai un prioritizācijai ekonomisko, teritoriālo, sociālo un vides aspektu kontekstā. Definētie kritēriji ir: būvdarbu izmaksas, uzņēmumu apgrozījums, būvdarbu termiņi, darba vietu skaits, vides aizsardzība un ražošanas bīstamība, novada attīstība projekta īstenošanas kontekstā, saņemto pieprasījumu skaits.

Katram kritērijam var būt atšķirīga nozīmīguma pakāpe konkrētā pētījuma kontekstā, tāpēc tika nolemts katram kritērijam noteikt atšķirīgu svaru.

2.4. tabula

Kritēriju sadalījums pēc nozīmes

Kritērijs	Nozīmība no ekspertu viedokļa				
	Pašvaldība	RSEZ	Tehniskais eksperts	Vides aizsardzības eksperts	Finanšu eksperts
Būvdarbu izmaksas					
Uzņēmuma apgrozījums					
Būvdarbu termiņi					
Darba vietu skaits					
Ietekme uz vidi					
Novada attīstība projekta kontekstā					
Saņemto pieprasījumu skaits					

Kritēriju svēršanai tika pielietota budžeta piešķiršanas procesa (BAP) metode (izmantota tādos pētījumos Employment Outlook (OECD, 1999), Composite Indicators on e – Business Readiness (EC, 2004), National Health Care System Performance (King's Fund, 2001) u.c.). BAP metodes ietvaros eksperti (kopā pieci eksperti) tika aicināti noteikt kritērija svaru 7 punktu skalā katrai komponentei, balstoties uz savu pieredzi un subjektīvo vērtējumu par attiecīgās komponentes relatīvo nozīmīgumu. (skat. 2.4 tab.).

Ekspertu izvēles kritēriji:

1. Kvantitatīvais aspekts. Tika izvēlēti eksperti, lai veidotu pārstāvniecību no pašvaldību speciālistiem, zinātnisko institūciju pārstāvjiem un nozares ekspertiem finanšu, vides aizsardzības un projektēšanas jomā. Sadalījums: 1 pašvaldības darbinieks, 1 RA Reģionālistikas institūta vadošais pētnieks reģionālajā ekonomikā, 1 projektētājs, 1 vides aizsardzības eksperts, 1 finanšu eksperts.
2. Kvalitatīvais aspekts. Tika izvēlēti eksperti, kuriem ir vismaz piecu gadu pieredze attiecīgajā jomā.

Tālāk atbilstoši kritēriju svaram un teritoriju izvērtējumam tika veikta teritoriju attīstības alternatīvu izvērtēšana un prioritizācija. Sīkāku informāciju par izmantoto metodoloģiju var atrast 15.nodaļā.

3 Rēzeknes novada un Rēzeknes pilsētas attīstības potenciāls

3.1 Sociālekonomisko radītāju raksturojums

3.1. tabulā ir apkopota informācija par iedzīvotāju demogrāfisko struktūru Latgales reģionā un Rēzeknes novadā 2006.-2011.gadā. Kopējais iedzīvotāju skaits Latgales reģionā 2011.gada beigās bija 335 013 iedzīvotāji, kas ir par 4 770 iedzīvotājiem mazāk nekā 2010.gadā. Tai skaitā iedzīvotāju skaits Rēzeknes novadā 2011.gada sākumā bija 31 331 iedzīvotājs, kas ir par 1,6% mazāk nekā 2010.gadā.

3.1. tabula

Pastāvīgo iedzīvotāju skaits Rēzeknes novadā 2006. - 2011.gadā

	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Latgales reģionā kopā:	359 762	354 554	348 271	343 646	339 783	335 013
- t.sk. Rēzeknes novadā:						
Iedzīvotāju skaits	33 493	32 996	32 467	32 116	31 832	31 331
Iedzīvotāji līdz darbības vecumam	6 407	6 067	5 733	5 471	4 387	4 203
Iedzīvotāji darbības vecumā	25 426	25 674	25 620	25 803	21 120	20 884
Iedzīvotāji virs darbības vecuma	9 173	8 701	8 431	8 075	6 325	6 244

Avots: veidots pēc: ISG12. Pastāvīgo iedzīvotāju ..., ISG18. Iedzīvotāju skaits ..., AIS05. Iedzīvotāju skaits.. 2012

Rēzeknes novadā darbības vecuma iedzīvotāji 2011.gadā sastādīja 66,7% no kopējā iedzīvotāju skaita, pensionāri – 19,9%, nepilngadīgie – 13,4%.

Tabulā ir apkopota informācija par bezdarba līmeni Rēzeknes pilsētā un Rēzeknes novadā par laika periodu no 2006. gada līdz 2011.gadam.

3.2. tabula

Bezdarba līmenis Rēzeknē un Rēzeknes novadā 2006. – 2011.gados (%)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Rēzekne	10,0	7,1	11,8	23,4	17,1	15,1
Rēzeknes novads	22,6	16,6	17,9	32,7	24,2	24,1

Avots: veidots pēc: Bezdarbnieku skaits .. 2012

Bezdarba līmenis Rēzeknes novadā apskatāmajā gadā sastādīja 24,1%, kas ir divreiz lielāks par vidējo bezdarba līmeni Latvijā.

3.3. tabulā ir apkopota informācija par iedzīvotāju nodarbinātību Rēzeknes novadā 2006. – 2011.gadā. No 2006. līdz 2011.gadam darbības vecuma iedzīvotāju īpatsvars pieaug par 4,7%, kas nozīmē, ka iedzīvotāju skaits, kuri var būt nodarbināti Rēzeknes novada uzņēmumos, ir pieaudzis šo gadu laikā. Protams, nopietna problēma ir iedzīvotāju līdz darbības vecuma samazinājums, tas ir saistīts ar demogrāfisko un ekonomisko situāciju valstī kopumā, daudzi jauni cilvēki kopā ar ģimenēm izceļo no novada uz valsts nozīmes pilsētām vai vispār emigrē uz citām valstīm.

**Iedzīvotāju īpatsvars līdz darbības, darbības un virs darbības vecuma grupās
Rēzeknes novadā 2006. – 2011.gadā (%)**

	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Iedzīvotāji līdz darbības vecumam	15,6	15,0	14,4	13,9	13,8	13,4
Iedzīvotāji darbības vecumā	62,0	63,5	64,4	65,6	66,3	66,7
Iedzīvotāji virs darbības vecuma	22,4	21,5	21,2	20,5	19,9	19,9

Avots: veidots pēc: ISG18.Iedzīvotāju skaits ..., AIS05.Iedzīvotāju skaits .. 2012

2011.gadā visos darbības sektoros strādājošo mēneša vidējā neto darba samaksa sastādīja 267 latus, salīdzinājumā ar 2010.gadu darba samaksa pieauga. Bet visaugstākais darba samaksas apjoms bija 2008.gadā, sabiedriskajā sektorā tas sastādīja 338 lati mēnesī, vidējā darba alga Rēzeknē – 304 Ls un privātajā sektorā – 253 lati. Var redzēt, ka privātā sektora uzņēmumos ar nodarbināto skaitu vairāk nekā 50 cilvēki atalgojums pieauga, nevis samazinājās kā citos sektoros.

Tabulā ir apkopota informācija par nodarbināto vidējo mēneša darba samaksu pa darbības sektoriem Rēzeknes novadā 2006. – 2011.gadā.

Strādājošo mēneša vidējā neto darba samaksa Rēzeknes novadā 2006. – 2011.gadā (Ls)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Pavisam, bez privātā sektora komersantiem ar nodarbināto skaitu <50	162	225	278	252	245	263
Sabiedriskajā sektorā	164	218	287	250	232	242
privātā sektora komersanti ar nodarbināto skaitu >=50	157	238	260	256	252	319

Avots: veidots pēc: DSG0111. Strādājošo mēneša ..., DSG12. Strādājošo mēneša ...2012

2011.gadā vislielākā strādājošo mēneša vidējā neto darba samaksa bija 319 lati un to saņēma darbinieki, kas strādāja uzņēmumos, kuros ir nodarbināti mazāk nekā 50 darbinieki. 2011.gadā viszemākais atalgojums ir sabiedriskajā sektorā 242 lati mēnesī, kaut gan visaugstākais atalgojums šajā sektorā bija 2008.gadā un tas bija 287 lati.

3.2 Ekonomiskā aktivitāte un struktūra

3.5. tabulā ir apkopota informācija par uzņēmumiem pa lieluma grupām, kas darbojas Rēzeknē un Rēzeknes novadā 2006. – 2010. gadā.

Kopējais uzņēmumu skaits Rēzeknē un Rēzeknes novadā 2010.gadā bija 3 534 uzņēmumi, salīdzinājumā ar 2009.gadu uzņēmumu skaits ir pieaudzis par 22 uzņēmumiem. Kopumā laika periodā no 2006. – 2010.gadam uzņēmumu skaits ir samazinājies no 2 112 līdz 1 805 uzņēmumiem Rēzeknes novadā.

Ekonomiski aktīvās tirgus statistikas vienības pa lieluma grupām Rēzeknē un Rēzeknes novadā 2006. – 2010.gadā

	2006		2007		2008		2009		2010	
	Rēzekne	Rēzeknes novads	Rēzekne	Rēzeknes novads	Rēzekne	Rēzeknes novads	Rēzekne	Rēzeknes novads	Rēzekne	Rēzeknes novads
Pavisam	1503	2112	1688	2158	1786	2123	1773	1739	1729	1809
Mikro	1327	2036	1492	2071	1583	2029	1599	1673	1563	1753
Mazās	143	64	161	69	171	76	151	56	145	45
Vidējās	30	15	32	17	29	17	21	9	19	6
Lielās	3	1	3	1	3	1	2	1	2	1

Avots: veidots pēc: SRG01. Ekonomiski aktīvās ..., SRG011. Ekonomiski aktīvās .. 2012

Rēzeknes novadā 2010.gadā darbojās 1809 ekonomiski aktīvās tirgus statistiskās vienības, kas ir par 3,9 % jeb par 70 vienībām vairāk nekā 2009.gadā. Arī to skaits uz 1000 iedzīvotājiem ir palielinājies no 54 vienībām 2009.gadā līdz 57 vienībām 2010.gadā, kas ir par 4 vienībām zemāks rādītājs nekā vidēji Latvijā un par 6 vienībām augstāks nekā Latgales reģionā (sk. 3.6. tab.)

Ekonomiski aktīvās tirgus statistikas vienības uz 1000 iedzīvotājiem 2009. – 2010.gadā

EATSV uz 1000 iedz.	2009	2010
Latvijā	57	61
Latgalē	48	51
Rēzeknes novadā	54	57

Avots: veidots pēc: SRG051. Ekonomiski aktīvās .. 2012

Tas ļauj secināt, ka novadā notiek uzņēmējdarbības aktivizēšana, kas ļauj nodrošināt novada iedzīvotājus ar darba vietām. 2010.gadā Rēzeknes novadā 93,8% no visiem esošiem uzņēmumiem bija mikrouzņēmumi.

Mikrouzņēmumi – uzņēmumi, kuros nodarbināti mazāk kā 10 darbinieki un gada apgrozījums un /vai gada balance nepārsniedz 2 milj. EUR. 2010.gadā Rēzeknes novadā 97,13% bija mikrouzņēmumi.

2010.gadā Rēzeknē un Rēzeknes novadā 5,4% bija mazie uzņēmumi, kas salīdzinājumā ar 2009.gadu ir par 17 uzņēmumiem mazāk.

Mazie uzņēmumi - uzņēmumi, kuros nodarbināti mazāk kā 50 darbinieki un gada apgrozījums un/vai gada balance nepārsniedz 10 milj. EUR.

Vidējo uzņēmumu skaits Rēzeknes novadā 2010.gadā sastādīja 0,7% no kopējā uzņēmumu skaita. Salīdzinājumā ar 2009.gadu uzņēmumu skaits ir samazinājies par 5 uzņēmumiem.

Vidējie uzņēmumi - uzņēmumi, kuros nodarbināti mazāk kā 250 darbinieki un gada apgrozījums nepārsniedz 50 milj. EUR un/vai gada balance nepārsniedz 43 milj. EUR.

Lielo uzņēmumu skaits ir pavisam mazs. Rēzeknes novadā visa laika periodā darbojas tikai viens uzņēmums, kas 2010.gadā sastāda 0,06 % no kopējā EATSV skaita (sk. 3.7.tab.). Salīdzinot ar Latvijas un Latgales reģiona vidējiem rādītājiem, Rēzeknes novadā ir augstāks

mikro uzņēmumu īpatsvars, kas sastāda 97, 13 % no kopējā EATSV skaita (Latvijā - 91,14 %, Latgales reģionā – 94,52%), bet ja salīdzina ar Rēzeknes pilsētu, tas ir par 6,7 % augstāks. Arī mazo un vidējo EATSV skaits ir zemāks nekā Latvijā, Latgales reģionā un Rēzeknē.

3.7.tabula

Ekonomiski aktīvo tirgus statistisko vienību sadalījums pa lielumiem 2010.gadā (%)

EATSV grupas	Latvijā	Latgales reģionā	Rēzeknes novadā	Rēzeknē
Mikro	91,14	94,52	97,13	90,43
Mazās	7,16	4,52	2,49	8,36
Vidējās	1,44	0,84	0,33	1,10
Lielās	0,26	0,12	0,06	0,12

Avots: veidots pēc: SRG043. Ekonomiski aktīvās .. 2012

Līdz ar to var secināt, ka Rēzeknes novadā ir salīdzinoši augsts nelielu uzņēmumu īpatsvars (98,79 % mikro un mazie uzņēmumi), kas rada līdz 50 darbavietām vienā uzņēmumā.

Tabulā ir apkopota informācija par ekonomiski aktīvo iedzīvotāju nodarbinātību pa darbības veidiem Rēzeknē un Rēzeknes novadā 2006. – 2010.gadā. Kopējais pašnodarbināto personu skaits bija 1 742 iedzīvotāji Rēzeknē un Rēzeknes novadā 2010.gadā, kas salīdzinājumā ar 2009.gadu ir samazinājies par 11 personām. Ja skatīties šo sadalījumu starp pilsētu un novadu, tad var secināt, ka vairāk pašnodarbināto personu ir tieši Rēzeknes novadā. Pašnodarbināto personu 2010.gadā Rēzeknes novadā bija 968, bet Rēzeknē – 774.

3.8. tabula

Ekonomiski aktīvās tirgus statistikas vienības pa darbības veidiem Rēzeknē un Rēzeknes novadā 2006. – 2010.gadā

	2006		2007		2008		2009		2010	
	Rēzekne	Rēzeknes novads	Rēzekne	Rēzeknes novads	Rēzekne	Rēzeknes novads	Rēzekne	Rēzeknes novads	Rēzekne	Rēzeknes novads
Pašnodarbinātās personas	707	1195	801	1208	790	1165	810	943	774	968
Individuālie komersanti	126	46	151	62	188	65	186	53	187	52
Komerksabiedrības	655	270	723	287	795	317	763	248	753	237
Zemnieku un zvejnieku saimniecības	15	605	13	601	13	576	14	495	15	548
Fondi, nodibinājumi un biedrības	60	36	48	36	46	33	75	46	85	75
Valsts budžeta iestādes	14	3	14	3	13	3	10	2	7	2
Pašvaldību budžeta iestādes	17	36	15	36	17	36	18	31	12	31

Avots: veidots pēc: SRG01. Ekonomiski aktīvās .., SRG011. Ekonomiski aktīvās .. 2012

Individuālo komersantu skaits ir mazāks nekā pašnodarbināto personu skaits gan Rēzeknē, gan Rēzeknes novadā. Kopējais individuālo komersantu skaits 2010.gadā bija 239 uzņēmumi, kas salīdzinājumā ar 2009.gadu nav mainījies. Komerksabiedrību skaits Rēzeknē un Rēzeknes novadā 2010.gadā bija 990 uzņēmumi, to starp 753 uzņēmumi ir Rēzeknē un Rēzeknes novadā –

237 uzņēmumi. Salīdzinājumā ar 2009.gadu komercsabiedrību skaits ir samazinājies par 21 uzņēmumu. Zemnieku un zvejnieku saimniecību skaits Rēzeknē un Rēzeknes novadā 2010.gadā sastādīja 563 saimniecības, kas ir par 54 saimniecībām vairāk nekā 2009.gadā. 2010.gadā zemnieku un zvejnieku saimniecību skaits Rēzeknes novadā ir 36 reizes lielāks nekā Rēzeknes pilsētā.

Ja analizē ekonomiski aktīvo tirgus statistikas vienību sadalījumu pa darbības veidiem (pēc NACE klasifikatora, 2.red.), tad Rēzeknes novadā 2010.gadā ieguves rūpniecībā darbojās 7 uzņēmumi, apstrādājošajā rūpniecībā 60 uzņēmumi, būvniecībā – 13, vairumtirdzniecībā – 147, transportā – 35, izmitināšanas pakalpojumu sniegšanā – 17, operācijās ar nekustamo īpašumu – 29, profesionālo, zinātnisko un tehnisko pakalpojumu sniegšanā – 25 u.c.

Tabulā ir apkopota informācija par reģistrēto un likvidēto uzņēmumu skaitu Rēzeknē un Rēzeknes novadā 2006. – 2011.gadā.

3.9. tabula

**Reģistrēto un likvidēto uzņēmumu dinamika Rēzeknē un Rēzeknes novadā
2006. – 2011.gadā**

	2006		2007		2008		2009		2010		2011	
	Reģ.	Likv.	Reģ.	Likv.	Reģ.	Likv.	Reģ.	Likv.	Reģ.	Likv.	Reģ.	Likv.
Rēzekne	157	56	160	109	138	55	104	49	122	89	148	72
Rēzeknes novads	51	38	66	39	50	30	38	25	39	31	75	39

Avots: veidots pēc: Uzņēmumu reģistrēšanas .. 2012

Kopumā 2011.gadā Rēzeknē un Rēzeknes novadā tika reģistrēti 223 uzņēmumi, no tiem 148 Rēzeknē un 75 Rēzeknes novadā. Salīdzinājumā ar 2010.gadu reģistrēto uzņēmumu skaits pieauga par 62 uzņēmumiem. 2011.gadā Rēzeknē un Rēzeknes novadā tika likvidēti 111 uzņēmumi, kas ir par 9 uzņēmumiem mazāk nekā 2010.gadā

3.8.tabula

**Nefinanšu investīcijas Latgales reģionā 2006. – 2010. gadā (2010.g. salīdzināmajās cenās,
milj. latu)**

	2006	2007	2008	2009	2010
Latgales reģions	256,1	282,0	254,8	181,1	180,2

Avots: veidots pēc: IV04. Nefinanšu investīcijas .. 2012

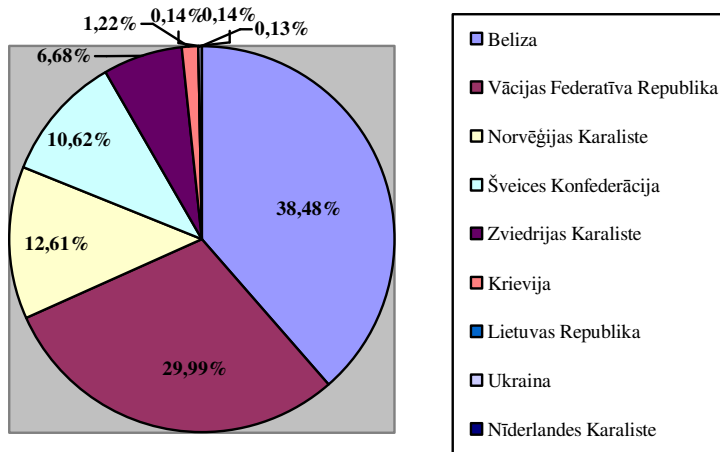
3.8. tabulā ir apkopota informācija par nefinanšu investīcijām Latgales reģionā. Laika periodā no 2006. gada līdz 2010.gadam nefinanšu investīciju kopapjoms ir samazinājies par 75,9 milj. Ls jeb 29,64%. Šo samazinājumu ietekmēja pasaules ekonomiskā lejupslīde, kā rezultātā arī samazinājās naudas līdzekļu ieguldījumi uzņēmumos un citās tautsaimniecības nozarēs.

Uz 2012.gada 30.maiju Rēzeknes novadā tika ieguldītas 900 642 Ls apjomā ārvalstu tiešās investīcijas. ĀTI Rēzeknes novadā tiek veiktas no vairākām valstīm, bet visvairāk investoru bija no Krievijas, kaut gan investīciju apjomi nav lieli. Vislielāko daļu ĀTI saņēma SIA „Solmeks”

no Belizas, tā ir Centrālamerikas valsts, 566 800 Ls apjomā, uzņēmums nodarbojas ar konsultēšanu komercdarbībā un vadībinībās.

3.1.attēls

Ārvalstu tiešo investīciju sadalījums Rēzeknes novadā pēc investora uz 30.05.2012

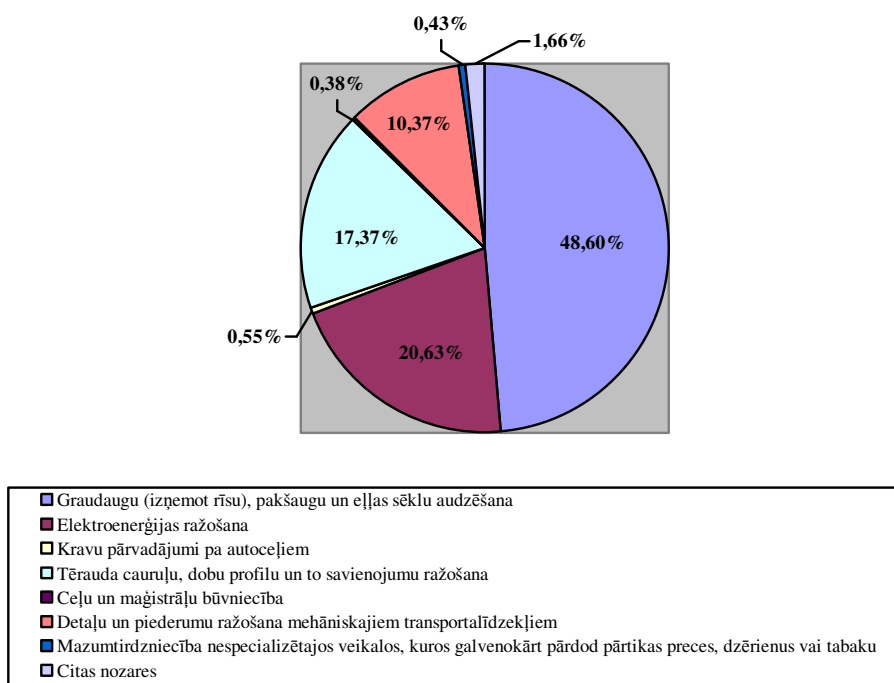
Avots: veidots pēc: Ārvalstu tiešo .. 2012

Otrajā vietā pēc investīciju apjoma ir Vācijas Federatīvas Republikas investori, investīciju kopapjoms ir 441 739 Ls jeb 29,99% no visām ārvalstu tiešajām investīcijām Rēzeknes novadā. 99,09% no 441 739 Ls tika investēti SIA „Rikava Agro” darbības attīstībai, tas ir uzņēmums, kas nodarbojas ar graudaugu, pākšaugu un eļļas augu sēklu audzēšanu. Trešajā vietā pēc investītiem finanšu līdzekļiem ir Norvēģijas Karalistes investors, kas ieguldīja uzņēmumā AS „Latgales enerģētika” 185 800 Ls, kas ir 12,61% no visām ārvalstu tiešajām investīcijām Rēzeknes novada uzņēmumos. (sk. 3.1. att.)

Ceturtajā vietā pēc investīciju apjoma Rēzeknes novada uzņēmumos ir Šveices Konfederācija, kura investēja naudas līdzekļus uzņēmumā „Rigamet” RSEZ SIA, ĀTI kopapjoms ir 156 420 Ls jeb 10,62% no visām ārvalstu tiešajām investīcijām. Var secināt, ka Rēzeknes novadā tiek investēti naudas līdzekļi dažādos uzņēmumos, kuri darbojas dažādās darbības jomās. Investīciju apjoms ir arī atšķirīgs sākot pat no 20 Ls un beidzot ar simtiem tūkstošu latu investīcijām. Šīs investīcijas palīdz attīstīt Rēzeknes novada uzņēmumu darbību, un tas ļauj nodrošināt iedzīvotājus ar darba vietām, līdz ar to paaugstināt iedzīvotāju labklājības līmeni.

3.2.attēlā ir apkopota informācija par ārvalstu tiešajām investīcijām Rēzeknes novada uzņēmumu pamatkapitālā pēc darbības veidiem (NACE sadalījums) uz 30.05.2012. Vislielākais investīciju apjoms tika ieguldīts graudaugu (izņemot rīsu), pākšaugu un eļļas augu sēklu audzēšanas nozarē un tas sastādīja 437 739 Ls, kas ir 48,60% no visām ārvalstu tiešajām investīcijām.

Ārvalstu tiešās investīcijas Rēzeknes novadā sadalījumā pa nozarēm pēc NACE 2.0 klasifikācijas uz 30.05.2012

Avots: veidots pēc: Ārvalstu tiešo .. 2012

Otrajā vietā pēc saņemto ĀTI ir elektroenerģijas ražošanas nozare, investīciju apjoms sastādīja 185 800 Ls jeb 20,63% no visām ĀTI. Tad ir nozare, kas nodarbojas ar tērauda cauruļu, dobu profilu un to savienojumu ražošanu, un investīciju apjoms ir 156 420 Ls, kas ir 17,37% no visām kopējām ārvalstu tiešajām investīcijām. Ceturtajā vietā pēc saņemtajām investīcijām ir detaļu un piederumu ražošana mehāniskajiem transportlīdzekļiem, investīciju apjoms ir 93 400 Ls, kas ir 10,37% no visām ĀTI. Kopumā ir vēl 11 darbības veidi, kuros tika investēta nauda.

3.9.tabulā ir apskatāmi Rēzeknes novada 25 uzņēmumi, kuriem 2011.gadā bija vislielākais apgrozījums un ir apkopota informācija par to, vai apgrozījums pret iepriekšējo periodu (pret 5 iepriekšējiem periodiem) ir pieaudzis vai samazinājies. „VEREMS” RSEZ SIA sastāda vislielāko apgrozījumu – 15 901 542 Ls, visā laika periodā apgrozījums praktiski pieauga, tikai pret 2008.gadu bija neliels samazinājums 5% apmērā.

Tabulā var redzēt, ka otrais lielākais apgrozījums 2011.gadā bija uzņēmumam SIA „CEĻI UN TILTI”, kas sastādīja 7 607 969 Ls, laika posmā no 2006. – 2010.gadam apgrozījums ir nedaudz samazinājies, jo attiecībā pret 2006.gadu ir vērojams neliels apgrozījuma samazinājums 4% apmērā.

2011.gadā SIA „LIXER” uzņēmuma apgrozījums sastādīja 4 695 513 Ls, un ir tendence, ka uzņēmuma apgrozījums no 2006.gada līdz 2011.gadam pieaug. 2010.gadā Rēzeknes novadā uzsāka savu darbību jauns uzņēmums SIA „LEAX Rēzekne” RSEZ (tas ir uzņēmums, kas darbojas Rēzeknes speciālajā ekonomiskajā zonā), un jau 2011.gadā uzņēmuma apgrozījums

sastādīja 4 256 080 Ls. Tā ka uzņēmums ir jauns nevar veikt nekādu salīdzinājumu ar iepriekšējiem periodiem, līdz ar to tabulā tiek uzrādīts kā „datu nav”.

3.9.tabula

Uzņēmumi ar lielāko apgrozījumu Rēzeknes novadā 2006. – 2011.gadā (Ls, %)

	2011	pret 2010	pret 2009	pret 2008	pret 2007	pret 2006
„Verems” RSEZ SIA	15 901 542	27%	2.38 reizes	-5%	26%	53%
SIA būvfirma "CEĻI UN TILTI"	7 607 969	43%	14%	-33%	-56%	-4%
SIA „LIXER”	4 695 513	65%	2,04 reizes	3,46 reizes	4,73 reizes	3,98 reizes
SIA "LEAX Rēzekne" RSEZ	4 256 080	nav datu	nav datu	nav datu	nav datu	nav datu
AS "Ludzas mežrūpniecības saimniecība"	3 770 359	9%	2,11 reizes	25%	-13%	19%
SIA "UNIK"	3 498 505	12%	70%	28%	27%	37%
SIA "SKAIDA PV"	2 366 532	67%	1,99 reizes	67%	39%	81%
SIA "BAIBIŅA"	2 062 006	59%	2,48 reizes	2,66 reizes	55%	66%
Nagļu pagasta zemnieku saimniecība "KRĀCES"	2 030 515	17%	32%	13%	22%	50%
SIA „KOMKON”	1 892 707	71%	2,15 reizes	82%	2,19 reizes	3,17 reizes
SIA "ASKO AS"	1 721 769	2,13 reizes	3,74 reizes	-30%	-13,67 reizes	-3,44 reizes
SIA "AKSIL"	1 604 906	1%	2,39 reizes	nav datu	nav datu	nav datu
SIA ražošanas komercfirma "NOOK, LTD"	1 523 070	18%	2,31 reizes	8%	-7%	18%
SIA "NB&BV Transport"	1 463 513	39%	2,89 reizes	6,21 reizes	nav datu	nav datu
SIA "LISKA"	1 406 188	6%	32%	-13%	-25%	7%
SIA "KALĒJI"	1 134 640	-1%	-5%	-26%	-57%	-25%
SIA "NOMIS"	1 029 343	23%	98%	55%	34%	81%
SIA „SPRŪŽEVA M”	1 002 046	9%	39%	-9%	-0,2%	46%
SIA "SAHO"	996 506	12%	20%	49%	57%	72%
SIA „SALNA R”	898 707	-14%	34%	-21%	-51%	41%
Piensaimnieku kooperatīvā sabiedrība "KAUNATA"	810 428	11%	51%	-8%	-2%	11%
SIA "RITAL"	755 092	47%	2.73 reizes	5.30 reizes	41%	50%
SIA "V.J BŪVE"	713 603	6.92 reizes	nav datu	nav datu	nav datu	nav datu
RSEZ "RIGAMET" SIA	618 866	2.42 reizes	142.83 reizes	nav datu	nav datu	nav datu
SIA "ALĪSA"	582 137	18%	71%	54%	68%	97%

Avots: Uzņēmumi ar lielāko .. 2012

AS „Ludzas mežrūpniecības saimniecība” apgrozījums ir 3 770 359 Ls, un laika periodā no 2006. – 2011.gadam ir novērojamas apgrozījuma izmaiņas, jo salīdzinot ar 2007.gadu var redzēt, ka apgrozījums ir samazinājies, bet ja salīdzina ar 2009.gadu tad apgrozījums ir pat pieaudzis divas reizes.

SIA „UNIK” uzņēmuma apgrozījums visā apskatāmajā periodā ir tikai pieaudzis, tas nekad nav samazinājies, un 2011.gadā apgrozījums sastādīja 3 498 505 Ls.

Rēzeknes novadā ir uzņēmumi, kam apgrozījums laika posmā no 2006. līdz 2011. gadam ir samazinājies vairākas reizes, piemēram, SIA „ASKO AS” apgrozījums pret 2007.gadu ir samazinājies trīspadsmit reizes. Ir uzņēmumi, kam joprojām turpina samazināties apgrozījums, piemēram, SIA „KALĒJI” visā apskatāmajā periodā ir apgrozījuma samazinājums, kaut gan jau attiecībā pret 2010.gadu tas sastāda tikai 1%. Un ir vēl viens uzņēmums no RSEZ, kurš uzsāka savu darbību tikai 2009.gadā, bet apgrozījums ir palielinājies vairākkārt un jau ir 19. vietā starp visiem uzņēmumiem, kas darbojas Rēzeknes novadā, tas ir RSEZ „RIGAMET” SIA.

3.10.tabula

Apstrādes rūpniecības apgrozījums Rēzeknē, Rēzeknes novadā un Latgales reģionā 2007. – 2009.gadā (tūkst. Ls)

	2007	2008	2009
Latgales reģions	247 187,8	266 947,8	183 079,1
Rēzeknes novads	18 677,4	23 503,7	12 132,5
Rēzekne	48 503,9	46 146,4	26 420,9

Avots: RU14. Apstrādes rūpniecība .. 2012

No 2007.gada līdz 2009.gadam apstrādes rūpniecības uzņēmumu apgrozījums ir samazinājies. Latgales reģionā šis samazinājums apstrādes rūpniecības uzņēmumiem ir 25,94%, Rēzeknes novada uzņēmumiem – 35,04% un Rēzeknes uzņēmumiem – 45,53%. Var secināt, ka visstraujākais apgrozījuma samazinājums ir uzņēmumiem, kuri darbojas tieši Rēzeknes pilsētas teritorijā. (sk. 3.10. tab.)

Neskatoties uz uzņēmējdarbības aktivitātes paaugstināšanos Rēzeknes novadā 2009. – 2010.gadā, par ko var secināt analizējot ekonomiski aktīvo tirgus statistikas vienību skaitu, reģistrēto un likvidēto uzņēmumu skaitu u.c. rādītājus, tomēr izvērtējot novada ekonomikas struktūru, jāsecina, ka Rēzeknes novadā ir salīdzinoši augstāks nelielu uzņēmumu īpatsvars nekā Latvijā un Latgales reģionā vidēji, kā arī salīdzinoši neliels komercsabiedrību īpatsvars. 97,13% Rēzeknes novada uzņēmumos tiek nodarbināti līdz 10 strādājošajiem, kā rezultātā arī kopējais nodarbināto skaits ir salīdzinoši mazāks un pašvaldību nodokļu ieņēmumi zemāki.

Ārvalstu tiešo investīciju apjoms 2012.gadā ir 900 642 Ls, no kuriem 566 800 Ls, ieguldīti uzņēmumā, kas nodarbojas ar konsultēšanu komercdarbībā un vadībzinībās.

Var secināt, ka ekonomiskās struktūras uzlabošanai un ārvalstu investīciju piesaistei, kā rezultātā palielinātos nodarbināto skaits, pašvaldības nodokļu ieņēmumi un kopumā ekonomiskā situācija, būtu nepieciešams veikt mērķorientētus pasākumus, kas uzņēmējdarbības vidi Rēzeknes novadā padarītu pievilcīgāku.

3.3 Transportģeogrāfiskā novietojuma priekšrocību raksturojums

Latvijas ģeogrāfiskais izvietojums pie Baltijas jūras austrumu krasta ar tās neaizsalstošajām ostām un autoceļu un dzelzceļu infrastruktūru, kas lielā mērā veidota Krievijas

un citu NVS valstu resursu eksporta un citu preču importa vajadzībām, kā arī mūsdienu loģistikas tendences Eirāzijas telpā kalpo par pamatnosacījumu efektīvu tranzīta pakalpojumu sniegšanai un Latvijas pakalpojumu eksporta palielināšanai dodot lielu ieguldījumu valsts ārējās tirdzniecības bilances līdzsvarošanā.¹¹ Tranzīta pakalpojumi aptver ostu, dzelzceļu, autopārvadātāju, muitas noliktavu un brokeru, kā arī kuģu aģentu, ekspeditoru un naftas un naftas produktu cauruļvadu operatoru pakalpojumus.

Pētījumā "Tehnoloģisko parku un loģistikas centru attīstība Latgales reģionā" ir noteikti divi galvenie kritēriji vidēja mēroga loģistikas centru attīstībai:

- novietojums pie valsts galvenā autoceļa;
- novietojums lielā pilsētā ar attīstītu rūpniecību (vai netālu no pilsētas).

Saskaņā ar šiem pamatkritērijiem, loģistikas centriem atbilstošas teritorijas Latgales reģionā ir teritorijas, kas pieguļ valsts galvenajiem autoceļiem Daugavpils un Rēzeknes pilsētu tuvumā.

Dzelzceļš un dzelzceļa pārvadājumi

Rēzekne ir ievērojams dzelzceļa transporta mezgls Latvijas dzelzceļu tīkla austrumu daļā, kas ir izvietots starptautiskas nozīmes dzelzceļa līniju Berlīne – Varšava – Viļņa – Daugavpils – Rēzekne – Sanktpēterburga un Sanktpēterburga – Kārsava – Rēzekne – Daugavpils – Eglaine – Klaipēda/ Kurcums – Viļņa krustpunktā.

Rēzeknes dzelzceļa transporta mezgls sastāv no 2 parkiem: „Rēzekne I” un „Rēzekne II”. Rēzeknes dzelzceļa stacijas apkalpo vietējos un tālsatiksmes pasažieru vilcienus, kā arī ir vienas no lielākajām tranzīta preču kravu apkalpotājām valstī. Stacijai „Rēzekne I” ir pievedceļi uz lokomotīvu depo, bet stacijai „Rēzekne II” ir plašs pievedceļu tīkls uz rūpniecības mezgla uzņēmumiem un noliktavu kompleksu.

Eiropas Komisija no 264 ES sakaru virzieniem ir noteikusi 30 prioritātes Eiropas dzelzceļa tīklu attīstībā, starp kurām ir arī virziens Ventspils – Rīga – Rēzekne – Zilupe – Maskava. 2006.gadā ekspluatācijā tika nodots stacijas „Rēzekne II” pieņemšanas parks, kas atrodas uz galvenā transporta virziena Latvijas dzelzceļa koridorā Austrumi – Rietumi. Pieņemšanas parkā ir 6 vilcienu pieņemšanas un nosūtīšanas ceļi, 2 strupceļi, ievilkšanas ceļš un citas komunikācijas, kas nodrošina augstu pieņemšanas parka kapacitāti. „Rēzekne II” ir Latvijas – Krievijas robežstacija, kur notiek lokomotīvu maiņa, vagonu pieņemšana un nodošana, kravu konsolidācija, to sagatavošana un muitas formalitāšu kārtošana eksportam uz Krieviju, NVS valstīm un Centrālāzijas valstīm.

Dzelzceļa kravu pārvadājumi sastāda 55% no kopējā pārvadājumu apjoma valstī un vairāk kā 80% no tiem ir kravu pārvadājumi uz Latvijas trīs lielākajām ostām - Rīgu, Ventspili un Liepāju, t.sk. no Krievijas (48,2%) un Baltkrievijas (37,4%) caur Latvijas austrumdaļas lielajiem dzelzceļa mezgliem Daugavpilī un Rēzeknē. Kravu pārvadājumos dominē Ventspils–Jelgavas–Krustpils–Rēzeknes dzelzceļa līnija, pa kuru kravas no Krievijas rūpniecības rajoniem tiek

¹¹ Transporta attīstības pamatnostādnes 2007. – 2013.gadam. <http://www.sam.gov.lv/satmin/content/?cat=106>,

nogādātas Ventspils ostā. Kravu pārvadājumos dominē Ventspils–Jelgavas–Krustpils–Rēzeknes dzelzceļa līnija, pa kuru kravas no Krievijas rūpniecības rajoniem tiek nogādātas Ventspils ostā.¹² Galvenās pārvadātās kravas no Austrumiem uz Rietumiem ir nafta un tās produkti, akmeņogles, minerālmēsli, ķīmiskās vielas. No Rietumiem uz Austrumiem tiek pārvadāti, galvenokārt, pārtikas produkti un dažādas saimniecības preces. Valsts iekšienē tiek pārvadāts neliels kravu apjoms – pamatā kokmateriāli, vietējie energoresursi un būvmateriāli.

Autoceļi

Rēzekne atrodas 242 km no Rīgas, 685 km no Maskavas, 450 km no Sanktpēterburgas, 860 km no Varšavas¹³, valsts galvenās nozīmes autoceļu, kas vienlaicīgi ir starptautiskās nozīmes autoceļi (trans - Eiropas transporta tīkla (TEN) autoceļi) krustpunktā (sk. 3.3. un 3.4. att.):

1. galvenais valsts autoceļš (A 12) Jēkabpils – Rēzekne – Ludza – Krievijas robeža (Terehova), kas ir arī E tīkla un TEN – T autoceļš (E22 Holiheda – Ventspils – Rīga - Velikije Luki – Maskava – Vladimira - Nižnij Novgorod daļa) dēvēts arī par Austrumu – Rietumu dzelzceļa koridoru;
2. galvenais valsts autoceļš (A 13) Lietuvas robeža /Medumi/ - Daugavpils – Rēzekne – Krievijas robeža /Grebņeva/, kas ir iekļauts E un TEN - T tīklā E262 Kauņa – Ukmerģe – Daugavpils – Rēzekne – Ostrova;

Abus minētos autoceļus savieno galvenais valsts autoceļš (A 15) Rēzeknes apvedceļš, kas vienlaicīgi ir arī starptautiskās nozīmes autoceļš (E 262) un ietilpst TEN - T tīklā. No Rēzeknes sākas arī reģionālie autoceļi P 36 Rēzekne - Gulbene, P 55 Rēzekne - Dagda.

3.3. attēls

Avots: *Transporta attīstības ... 2012*

¹² Transporta attīstības pamatnostādnes 2007. – 2013.gadam. <http://www.sam.gov.lv/satmin/content/?cat=106>

¹³ Rēzekne. Iltner, Astrīda, Placēns, Uldis (atb.red., 1999) *Latvijas pilsētas. Enciklopēdija*. Latvijas Pašvaldību savienība. Latvijas Pilsētu savienība. Rīga: Apgāds „Preses nams”. 366-377

E ceļu tīkls Latvijā

Avots: Latvijas autoceļu tīkls 2012

Lidostas un lidlauki

Tuvākās starptautiskās lidostas atrodas Rīgā 250 km attālumā, Viļņā 265 km attālumā un Kauņā 300 km attālumā. Starptautiskā lidosta „Rīga” ir lielākais starptautiskās aviācijas uzņēmums Baltijā un no tās ir iespējams doties uz 78 galamērķiem. No starptautiskās lidostas „Viļņa” ir regulāri lidojumi uz 31 Eiropas pilsētu un 36 lidostām, bet no Kauņas lidostas uz 21 Eiropas pilsētu.

8 km attālumā no Rēzeknes novada Audriņu pagastā atrodas lidlauks „Rēzekne”. Lidlauks atbilst aviācijas normatīvajos aktos noteiktajām prasībām, t.sk. drošības jomā un tajā var nolaisties lidmašīnas ar pacelšanās masu ne lielāku par 6000 kg. 2003.gadā ir uzstādīts radars, kas ļauj kontrolēt gaisa telpu 450 km rādiusā un 30 km augstumā.

Lidlauks atbilstoši Latgales plānošanas reģiona un Rēzeknes novada attīstības plānošanas dokumentiem ir paredzēts kā reģionālās nozīmes lidosta un Rēzeknes novada pašvaldība, kas ir pārņēmusi minēto objektu, paredz tajā attīstīt aviāciju. Lidlauks „Rēzekne” var tikt izmantots neregulāriem komercilidojumiem.

Ostas

Latvijā darbojas trīs lielas ostas (Ventspils, Rīga un Liepāja), kuru īpatsvars kopējā kravu apgrozījumā ir 98,8%, un septiņas mazas ostas (Engure, Lielupe, Mērsrags, Pāvilosta, Roja, Salacgrīva, Skulte), kuru pakalpojumus var izmantot arī Rēzeknes novada un Rēzeknes komersanti.

Ventspils ostā darbojas pasaulē otrais lielākais kālija sāls pārkraušanas termināls. Tur tiek pārkrauti līdz pat 20% no pasaules kālija sāls tirdzniecības apjoma. Ostā atrodas Baltijas jūras

valstīs lielākais jēlnaftas un naftas produktu pārkraušanas termināls un šķidro ķīmisko produktu pārkraušanas termināls ar trijām piestātnēm. Maksimālā pieļaujamā naftas tankkuģu iegrieme ir 15m. Bez tam Ventspilī funkcionē parasto kravu termināli, kur tiek pārkrauti metāli, kokmateriāli, augļi, cukurs u.c. produkti. Ventspils osta var apkalpot kuģus ar kravnesību līdz 150 000 DWT un pieļaujamo garumu līdz 270 m.¹⁴

Rīgas osta ir nozīmīga daudzprofilu osta Baltijas jūras valstu vidū. Ostā ir konteineru termināls, kokmateriālu termināli, pasažieru un prāmju termināli, lejamkravu – naftas produktu, ķīmisko vielu, sašķidrinātās gāzes un beramkravu – termināli. Brīvostas terminālu (aprēķinātā) kravu pārkraušanas jauda ir 45 milj. t gadā. Rīgas osta savu attīstību saista ar specializāciju konteineru kravu apstrādē. Pašreiz Rīgas ostas attīstību ierobežo nepietiekami attīstīti ceļu pievadi pilsētas galvenajiem autoceļiem un valsts autoceļiem. Rīgas osta ir iecerējusi veikt konteineru ostas rekonstrukciju, lai būtu lielākā Baltijas jūrā šajā jomā.¹⁵

Liepājas kravu pārkraušanas terminālos pārsvarā tiek pārkrautas ģenerālkraavas – kokmateriāli, metāli, kā arī beramkravas un lejamkravas. Liepājas osta apkalpo kuģus ar iegrimi līdz 9,5 m un kravnesību – 40 000 DWT. Ostas jauda līdz 2005.gadam nodrošina kravu pārkraušanu 7,5 milj. t/gadā. Ievērojami rekonstruējot ostas infrastruktūru, ostas pārkraušanas apjomu kapacitāti ir plānots palielināt gandrīz divas reizes. Liepājas ostai ir nozīmīgi pasažieru satiksmes attīstības plāni - pasažieru terminālā ir izveidota infrastruktūra pasažieru uzņemšanai.¹⁶

Mazajās ostās apkalpo tikai kuģus ar iegrimi līdz 5,5 m. Tā kā kravu pārkraušanas apjoms ir neliels, tad Engures, Lielupes un Pāvilostas ostu ierobežotie ienākumi kavē investīcijas hidrotehnisko būvju rekonstrukcijā un infrastruktūras modernizācijā, kas apgrūtina šo ostu funkcionālo attīstību.

Tuvākā osta ārpus Latvijas, kuru pakalpojumus var izmantot arī Rēzeknes novada un Rēzeknes pilsētas komersanti, ir Klaipēdas osta.

Efektīva un konkurētspējīga transporta sistēma ir būtisks priekšnoteikums teritorijas ekonomiskās un sociālās attīstības nodrošināšanai.

Sakārtotā autoceļu infrastruktūra atbilstoši Eiropas Savienības standartiem, kā arī dzelzceļi, kas ir integrēti ar Krievijas un NVS valstu dzelzceļu sistēmu, moderns dzelzceļa kravu pārkraušanas parks nodrošina Rēzeknei stratēģisku iespēju attīstīties kā „iekšzemes ostai”, apkalpojot transporta plūsmas, tajā skaitā, nodrošinot arī nepieciešamo noliktavu un muitas pakalpojumu sniegšanu.

Latvijas kontekstā Rēzeknes novadam un Rēzeknei ir unikāls transportģeogrāfiskais novietojums, jo to šķērso vairāki starptautiskas nozīmes ceļi dažādos virzienos, kas to savieno ar nozīmīgākajām un lielākajām pilsētām Latvijā un kaimiņu valstīm, kā arī ar ostām un lidostām, Eiropas Savienības, Krievijas, NVS un Tālo Austrumu valstīm. Rēzekne nodrošina tiešu piekļuvi

¹⁴ Transporta attīstības pamatnostādnes 2007. – 2013.gadam. <http://www.sam.gov.lv/satmin/content/?cat=106>

¹⁵ The Baltic Palette II. Transport Corridors Network, Development Issues of Transport Infrastructure in Riga Region. Final Report. 2004

¹⁶ Transporta attīstības pamatnostādnes 2007. – 2013.gadam. <http://www.sam.gov.lv/satmin/content/?cat=106>

starptautiskajam tirgum ar vairāk nekā 500 milj. Eiropas Savienības vienotā tirgus patērētājiem, kā arī Krievijas, NVS valstu un Tālo austrumu valstu izejvielu resursiem un tirgu.

Sakārtotā autoceļu infrastruktūra atbilstoši Eiropas Savienības standartiem, kā arī dzelzceļi, kas ir integrēti ar Krievijas un NVS valstu dzelzceļu sistēmu, moderns dzelzceļa kravu pārkraušanas parks dzelzceļa stacijā „Rēzekne II” nodrošina Rēzeknes novadam un Rēzeknei stratēģisku iespēju attīstīties kā „iekšzemes ostai”, apkalpojot transporta plūsmas, tajā skaitā, nodrošinot arī nepieciešamo noliktavu un muitas pakalpojumu sniegšanu.

3.4 RSEZ potenciāls rūpniecības, transporta un loģistikas attīstībai

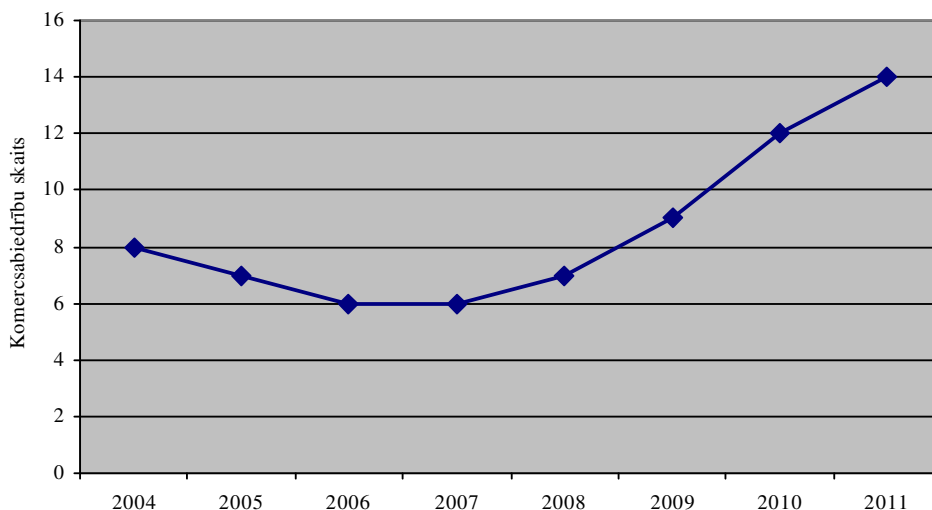
Rēzeknes speciālā ekonomiskā zona (RSEZ) teritoriāli tika izveidota Rēzeknes novada un Rēzeknes pilsētas administratīvajā teritorijā un aizņem kopumā kopā 1155 ha. RSEZ priekšrocība ir esošā transporta infrastruktūra: dzelzceļš Pēterburga-Varšava, Rīga-Maskava, un Latvijas austrumu - rietumu un ziemeļu - dienvidu automaģistrāles, kas šķērso zonu. RSEZ tika izveidota ar mērķi veicināt tirdzniecību, attīstīt rūpniecību un satiksmi Rēzeknē, Rēzeknes novadā un Latgales reģionā, lai attīstītu sadarbību ar austrumu tirgu (Krievija, Baltkrievija), iegūt labvēlīgu nodokļu režīmu, turpināt attīstīt rūpnieciskās ražošanas tradīcijas u.c.. RSEZ ir liela nozīme arī preču eksportam un importam caur Latviju.

Zonas attīstība nav strauja, lai gan pēdējos gados ir vērojami uzlabojumi. Par to vislabāk liecina komercsabiedrību skaits, kam ir piešķirts zonas statuss (sk. 3.5. att.).

RSEZ teritorijā reģistrētās un darbojošās komercsabiedrības var saņemt tiešās nodokļu atlaides (no 80 līdz 100% apmērā no aprēķinātās nekustamā īpašuma nodokļa summas un uzņēmumu ienākuma nodokļa summas u.c.), un netiešo nodokļu atvieglojumus (pievienotās vērtības nodokļa 0 % likme preču piegādēm RSEZ teritorijā ietilpstošajā brīvajā zonā to tālākai eksportēšanai u.c.).¹⁷ Komercsabiedrību skaits ar RSEZ statusu un tiesībām piemērot nodokļu atvieglojumus kopš 2006.gada ir palielinājies vairāk kā divas reizes un 2011.gadā sasniedza 14 komercsabiedrības, kurās ir 712 strādājošie. To kopējais apgrozījums 2011.gadā sasniedza 38,4 milj. Ls, kas ir augstākais rādītājs kopš RSEZ izveides. Kopējais investīciju apjoms infrastruktūras un tehnoloģiju attīstībai RSEZ komercsabiedrībās kopš 2001.g. ir pārsniedzis 60. milj. Ls.¹⁸

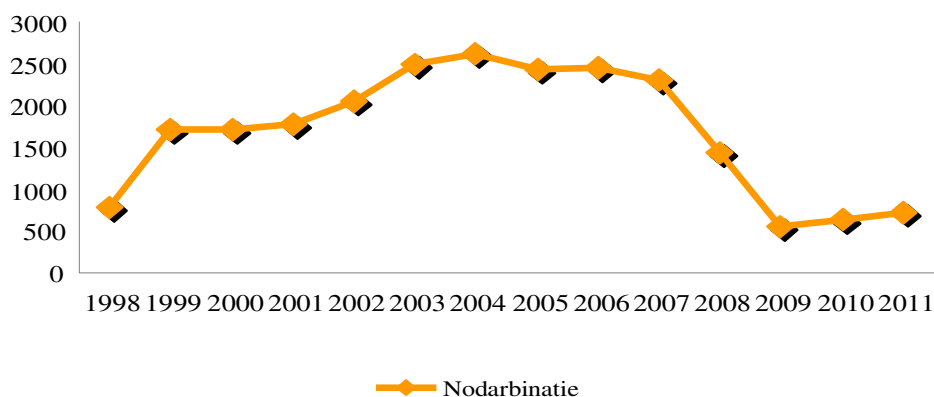
¹⁷ 27.07.2001. likums "Par nodokļu piemērošanu brīvostās un speciālajās ekonomiskajās zonās" <http://www.likumi.lv/doc.php?id=33419>

¹⁸ 2011. gadā būtiski palielinājušies Rēzeknes SEZ komercsabiedrību ekonomiskie rādītāji. http://www.rsez.lv/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=1&Itemid=50&lang=lv

RSEZ komercsabiedrību skaita dinamika 2004. – 2011. gadā

Avots: veidots pēc: atbilstoši p/ i „RSEZ pārvalde” datiem

Rēzeknes pilsētā un Rēzeknes novadā privātajā sektorā strādājošo skaits pamatdarba vietā 2010.gadā ir 8,61 tūkst., RSEZ komercsabiedrībās - 641 strādājošie jeb 7,4 % no Rēzeknes pilsētas un novada rādītāja. Tajā pašā laikā 2010.gadā Rēzeknes pilsētā un Rēzeknes novadā darbojas 1000 komercsabiedrības, no tām 11 RSEZ komercsabiedrības jeb 1,1 %. Turklāt jāatzīmē, ka nodarbināto skaits RSEZ komercsabiedrībās 2008. – 2009.gadā strauji samazinājās. Pirms ekonomiskās lejupslīdes Latvijā lielākais nodarbināto skaits RSEZ komercsabiedrībās bija 2617, bet 2011.gadā – 712 (sk. 3.6. att.).

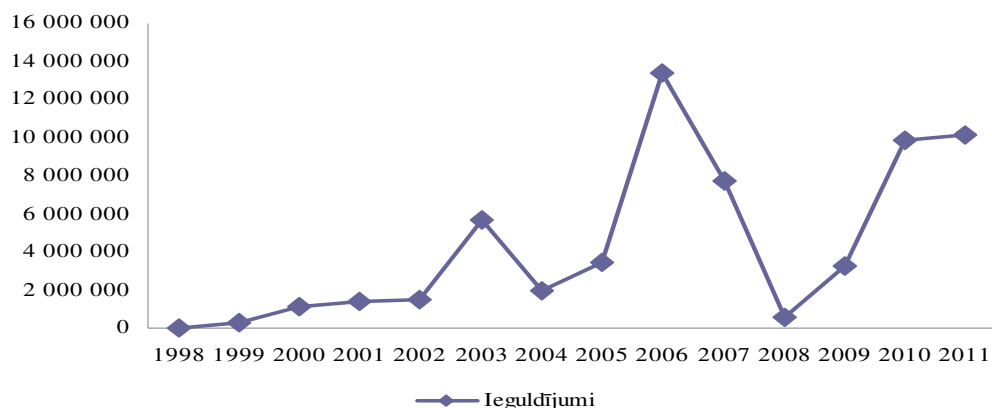
Nodarbināto skaits RSEZ komercsabiedrībās 1998. – 2011. gadā

Avots: veidots pēc: atbilstoši p/ i „RSEZ pārvalde” datiem

RSEZ komercsabiedrībās ir ieguldītas gan ārvalstu tiešās investīcijas, gan rezidentu investīcijas. Kopumā RSEZ komercsabiedrības kopš Rēzeknes speciālās ekonomiskās zonas izveides ir ieguldījušas vairāk nekā 60 milj. latu infrastruktūras un moderno tehnoloģiju attīstībā, tomēr sekmīgākie ir bijuši pēdējie 7 tās darbības gadi, kad ir ieguldīti 58,9 milj. latu jeb 6,9 milj. latu vidēji gadā. Savukārt, pēc RSEZ juridiskā statusa maiņas jeb 2010. – 2011.gadā ir veikti 32,8 % no kopējām RSEZ komercsabiedrību investīcijām kopš 1998.gada (sk. 3.7.att.).

3.7. attēls

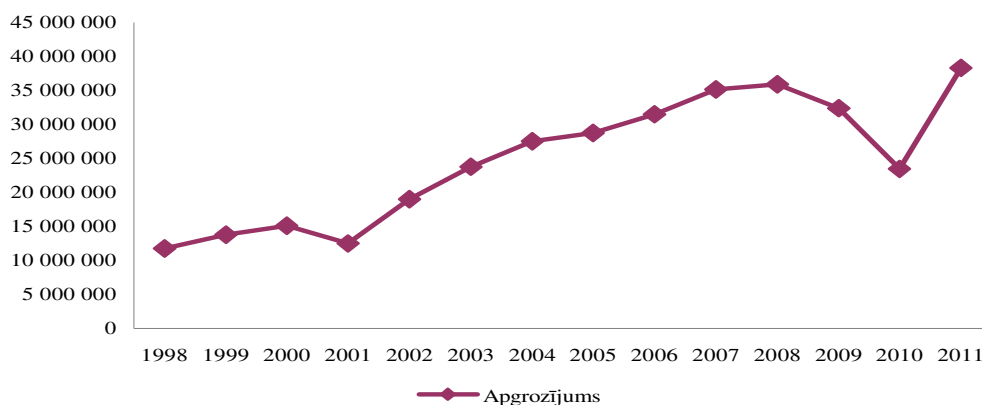
RSEZ komercsabiedrību ilgtermiņa ieguldījumi infrastruktūras un moderno tehnoloģiju attīstībā 1998. – 2011. gadā (Ls)

Avots: veidots pēc: atbilstoši p/i „RSEZ pārvalde” datiem

RSEZ komercsabiedrību apgrozījums ir stabili audzis kopš 1998.gada un 2011.gadā ir sasniedzis augstāko rādītāju visā RSEZ darbības laikā – 38,4 milj. latu, kas salīdzinot ar 2010.gadu pieauga par 14,9 milj. latu jeb 63,4 % (sk. 3.8. att.) un salīdzinot ar 2009.gadu pieauga par 5,9 milj. latu jeb 18,3 %.

Lielākā RSEZ komercsabiedrība pēc nodarbināto skaita, apgrozījuma un investīciju apjoma ir „Verems” RSEZ SIA, kas pēdējos gados ir apsteigusi ilggadējo lielāko RSEZ komercsabiedrību „REBIR” RSEZ AS. Augstus darbības rādītājus uzrāda ilggadējie RSEZ uzņēmumi RSEZ „Magistr - Fiskevegn Group.MFG” SIA un „Rēzeknes dzirnavnieks” RSEZ AS. RSEZ piedāvātās nodokļu atlaides, kopš 2009.gada beigām ir izdevies piesaistīt vairākus jaunus uzņēmumus un radīt jaunas darba vietas. Piemēram, var minēt RSEZ „RIGAMET” SIA un „New Fuel” RSEZ SIA, kuri ir uzbūvējuši jaunas rūpnīcas, uzsākuši ražošanu 2010. gadā un nodarbina 39 darbiniekus. 2011. gadā jaunu ražotni ir atvēris RSEZ „REDIUS” SIA, SIA RSEZ „DFD”, bet SIA „LEAX Rēzekne” RSEZ un vairākas citas RSEZ komercsabiedrības plāno paplašināt darbību.

RSEZ komercsabiedrību apgrozījums 1998. – 2011. gadā (Ls)

Avots: veidots pēc: atbilstoši p/ i „RSEZ pārvalde” datiem

Rēzeknē un Rēzeknes novadā par konkurētspējīgu cenu ir pieejams nekustamais īpašums, tehniskā un transporta infrastruktūra. Britu laikraksta “Financial Times” izdevuma “Foreign Direct Investment” aptaujā “Globālās ekonomiskās zonas nākotnē 2010/11”, kurā neatkarīgi eksperti analizēja speciālās ekonomiskās zonas 8 kategorijās, Rēzeknes Speciālā ekonomiskā zona ieguva 6.vietu izmaksu efektivitātes kategorijā (kopā piedalījās – apmēram 700 brīvās un speciālās ekonomiskās zonas no visas pasaules).

Veiksmīgs ekonomiskās attīstības nosacījums ir investīciju piesaiste, kas nodrošina jaunu ekonomisko aktivitāšu piesaisti un darbavietu izveidi. Sekmīgai investīciju piesaistei nozīmīga ir stabila uzņēmējdarbības vide, ko nodrošina arī nodokļu atvieglojumu politika. Kā viens no veidiem investīciju piesaistei, izmantojot nodokļu atvieglojumus, ir atsevišķu teritoriju jeb brīvo ekonomisko zonu (BEZ) noteikšana, kurās tiek realizēti noteikti nodokļu atvieglojumi. Investori var veicināt sava uzņēmuma dinamisku izaugsmi, izmantojot RSEZ nodokļu atlaides un konkurētspējīgas ražošanas izmaksas.

4 Teritorijas attīstības vides aspekti

Dabas resursi un to izmantošana

Šis pētījums ļauj definēt prioritātes un izveidot informācijas bāzi, uz kuras pamata ir iespējams prioritizēt Rēzeknes novada un Rēzeknes specialās ekonomiskās zonas (RSEZ) teritorijās īstenojamās un atbalstāmās perspektīvās aktivitātes uzņēmējdarbības jomā, ņemot vērā arī vides saglabāšanas aspektus.

Pieņemot svarīgus lēmumus par teritorijas attīstības iespējām, ir nepieciešama informācija par esošo ekoloģisko situāciju, lai varētu izvērtēt, kādas darbības vēl var/drīkst atļauties, lai neradītu būtisku kaitējumu videi. *Tiešā ietekme uz vidi ir tādas izmaiņas, kas iedarbojas uz vidi tieši un nepastarpināti, piemēram, piesārņojums, emisijas novadot vidē, mežu izciršana u.c.* LR VARAM un Latvijas Vides aģentūras pārziņā ir atkritumu, emisiju un ķīmisko vielu datu bāzes, kas sniedz informāciju par piesārņotājiem dažādās teritorijās. Tomēr dabas resursu nodokļu datu bāze liecina, ka dažkārt uzņēmējiem ir izdevīgāk samaksāt par radīto piesārņojumu nevis ieviest jaunus tehnoloģiskos risinājumus un vides pārvaldības sistēmas, lai uzlabotu resursu produktivitāti un samazinātu radīto piesārņojumu.

Lai veicinātu dabas resursu izmantošanas efektivitāti, darbojas likumdošanas, administratīvie un ekonomiskie līdzekļi. Ražošanu un patēriņu ietekmē (korigējot vai stingri regulējot) starptautiskās saistības un nacionālā likumdošana (piem., nodokļi, licences, labākās pieejamās tehnoloģijas), kā arī tirgus nosacījumi un brīvprātīgie pasākumi kā vides pārvaldības sistēmu ieviešana, preču un produktu sertifikācija un ekomarķēšana.

Kopumā Rēzeknes novada vides kvalitāte ir vērtējama kā relatīvi augsta, ko nosaka salīdzinoši zemais iedzīvotāju blīvums, kā arī ne visai augsta industriālā un saimnieciskā aktivitāte.

Dabas resursi pēc to izcelsmes iedalāmi divās kategorijās: neatjaunojamie (fosilais kurināmais, minerālresursi, kūdra u.c.) un atjaunojamie resursi (koksnes, zivju, medījamo dzīvnieku resursi, lauksaimniecības biomasa u.c.). Rēzeknes novada galvenos *zemes dzīvju resursus* veido zemes garozas nogulumi (smilts, grants, māls, dolomīts, kūdra un sapropelis), kā arī pazemes dzeramie ūdeņi. Derīgo izrakteņu: smilts - grants materiāla, smilts, dolomīta, māla, arī kūdras un sapropeļa krājumi Rēzeknes novadā ir ievērojami. Vadoties pēc ieguves pēdējos 3-10 gados, līdz šim pētīto krājumu pietiks vairākiem gadu simtiem. Ar dabas resursiem cieši saistīti arī zemes lietošanas jautājumi. *Zemes vērtību* uzņēmējdarbībai un nekustamo īpašumu tirgum daļēji raksturo kadastrālās vērtības (visaugstākā kadastrālā zemes vērtība ir Rēzeknes piepilsētas Griškānu pagastā – 329 LVL/ha, salīdzinoši zemākā ir 3,4 reizes – Nagļu pagastā – 96 Ls/ha). Savukārt energoresursu *nodokļu politika* veidota, lai maksimāli veicinātu videi nekaitīgāku enerģijas ieguves veidu attīstību un mazinātu atkarību no importētajiem energoresursiem. Tajā pašā laikā kurināmā patēriņa struktūrā turpina pieaugt *vietējā kurināmā* īpatsvars, nedaudz varētu palielināties arī dabas gāzes izmantošana, galvenokārt tas notiks uz mazuta aizvietošanas rēķina. Vienlaikus šis process var radīt arī ogļu un kūdras patēriņa būtisku pieaugumu, kam no valsts energoapgādes drošuma viedokļa tiks paredzēts lielāks atbalsts nekā

dabas gāzei. Strauja *dabas gāzes* tirgus paplašināšanās nākotnē var notikt, vai nu paplašinot gāzes vada tīklojumu, vai arī būvējot un nododot ekspluatācijā jaunus elektroenerģijas ražošanas vai rūpniecības objektus esošajā gāzes apgādes zonā. Iespējas paplašināt gāzes vadu ir visai ierobežotas, un no energoapgādes diversifikācijas viedokļa valsts atbalsts gāzes tīklu attīstībai nav jāsniedz. Tīkla attīstībai jānotiek uz strikti komerciāliem principiem.

Ūdens resursu aizsardzībai un racionālai izmantošanai pēdējo gadu laikā arvien lielāka uzmanība tiek pievērsta gan pasaulē, gan arī Latvijā. Centralizētajai ūdensapgādei Rēzeknes novadā tiek izmantoti pazemes ūdeņi (pārsvārā Pļaviņu –Daugavas ūdens horizonts). Apdzīvoto vietu ūdensapgādei izmanto atsevišķus urbumus. Pēc monitoringa datiem, ūdens kvalitātes neatbilstība pazemes ūdeņos ir fiksēta pēc ķīmiskajiem rādītājiem - duļķainības, smaržas, garšas, krāsas rādītājiem, kas saistīti ar paaugstinātu dzelzs saturu. Paaugstinātas dzelzs koncentrācijas dzeramajā ūdenī vērojamas visos Rēzeknes novada pagastos, Paaugstināta mangāna un amonija jonu koncentrācija konstatēta arī daudzos urbumos, tāpēc ir nepieciešams plānot un ieviest ūdens sagatavošanas tehnoloģijas un/vai sakārtot ūdens sadales tīklus.

Kopumā ūdens resursu patēriņš Rēzeknes novadā, līdz ar to racionālāku izmantošanu, kā arī rūpniecības intensitātes samazināšanos, ir nedaudz krities, taču, pieaugot iedzīvotāju labklājībai un nostabilizējoties ekonomiskajai situācijai, ir prognozējams patēriņa pieaugums. Līdz ar ūdens apsaimniekošanas sistēmu uzlabošanu un ES līdzfinansēto projektu ieviešanu ievērojami samazinās ūdens zudumi.

Attīstot uzņēmējdarbību RSEZ teritorijās, jāņem vērā, ka atbilstoši statistikas datiem, sadalījumā pa nozarēm, lielākie ūdens izmantotāji ir elektroenerģijas, gāzes, tvaika un karstā ūdens apgādes, kā arī pārtikas produktu un dzērienu ražošanas nozares uzņēmumi, kuri izmanto attiecīgi 44% un 22% no kopējā izmantotā ūdens rūpniecības nozaru grupā. Komunālo pakalpojumu nozaru grupā ir novērojamas lielas datu svārstības starp divām nozarēm: ūdens ieguve, attīrīšana un sadale un notekūdeņu attīrīšana un atkritumu likvidēšana. Tas izskaidrojams ar to, ka uzņēmumi patērētajam gan piegādā ūdeni, gan nodrošina kanalizācijas pakalpojumus; savukārt ekonomiskās darbības nozari uzņēmumi nosaka atbilstoši nozarei, kurā uzņēmums attiecīgajā gadā ir guvis lielāku peļņu. Pārējo nozaru uzņēmumos ūdens izmantošana samazinās. Savukārt ūdens atgriezeniskajās sistēmās galvenokārt tiek izmantots enerģētikas un siltumapgādes jomā. Tā, piemēram, elektroenerģijas, gāzes, tvaika un karstā ūdens apgādes nozares uzņēmumos atgriezeniskajās sistēmās izmantoja ap 70% no visa atgriezeniskajās sistēmās izmantotā ūdens.

Virszemes ūdeņu piesārņošana tiek saistīta pārsvārā ar notekūdeņu novadīšanu vidē. Virszemes ūdeņos kopumā tiek novadīti šādi notekūdeņi:

- ar attīrīšanu normatīvi tīri (attīrīti attīrīšanas iekārtās un atbilst normatīvu prasībām); ar attīrīšanu normatīvi netīri (attīrīti attīrīšanas iekārtās, bet neatbilst normatīvu prasībām – nepietiekoši attīrīti notekūdeņi);
- bez attīrīšanas normatīvi tīri (nav attīrīti attīrīšanas iekārtās, bet atbilst normatīvu prasībām – dzesēšanas ūdeņi u.c.);
- bez attīrīšanas normatīvi netīri (nav attīrīti attīrīšanas iekārtās un neatbilst normatīvu prasībām);

- lietus notekūdeņi, kas nonāk vidē no lietus ūdeņu kolektora.

Atbilstoši VARAM datiem, attīrīšanas iekārtu modernizācija, kā arī rūpniecisko uzņēmumu skaita samazināšanās ir būtiski samazinājusi ūdens novadīšanas vietu skaitu, kopējo notekūdeņu daudzumu un normatīvi netīro (gan ar attīrīšanu, gan bez tās) notekūdeņu novadīšanu vidē. Bez attīrīšanas, normatīvi tīro notekūdeņu īpatsvars saglabājas 30% apmērā. Aktuālākās un biežāk sastopamās problēmas Rēzeknes novadā ir dūņu uzkrāšanas poligona neesamība, esošo biodīķu neatbilstoša darbība, nepilnīga un prasībām neatbilstoša notekūdeņu attīrīšanas iekārtu darbība, nepieciešamība atjaunot kanalizācijas sistēmas. Ražošanas nozaru griezumā lielākie notekūdeņu novadītāji ir *notekūdeņu attīrīšanas un atkritumu likvidēšanas* nozares uzņēmumi, kas novada 60% no visiem ar attīrīšanu normatīvi tīrajiem notekūdeņiem un 55% no visiem ar attīrīšanu normatīvi netīrajiem notekūdeņiem.

Lai gan Latvijā ir uzlabojusies *atkritumu apsaimniekošanas* sistēma un pieaug sabiedrības izpratne par atkritumu samazināšanas nepieciešamību, tomēr radīto atkritumu apjoms gadu no gada turpina palielināties. Sadsīvē palielinās ar preču un pakalpojumu pieaugošo patēriņu saistītais izlietotā iepakojuma, it īpaši mazo fasējumu, apjoms. Tas izraisa nepieciešamību pievērst pastiprinātu uzmanību atkritumu pārstrādei un no atkritumiem izdalīto materiālu atkārtotai izmantošanai. Ir jāizvērtē atkritumu rašanās procesi un mehānismi, kā tos ietekmēt, lai atkritumu un resursu plūsmu apjoms mazinātos. Tās ir sarežģītas, grūti un kompleksi risināmas problēmas. Rēzeknes novada pašvaldības kopā ar Ludzas, Ciblas, Viļānu, Kārsavas novadiem un Rēzeknes pilsētu ir iesaistījušās projektā "Sadsīves atkritumu apsaimniekošana Austrumlatgales reģionā", kuras rezultātā Latgales reģionā ir rekultivētas 26 vecās izgāztuves un izveidots jauns sadsīves atkritumu apglabāšanas poligons „Križevniki” Rēzeknes novada Ozolaines pagastā 4,8 hektāru platībā. Novadā ir apgrūtināta šķiroto atkritumu vākšana, kas ir sarežģīti realizējama tiem, kuri nedzīvo pagastu centros vai Rēzeknes pilsētas tuvumā. Šobrīd ir maz pieejami šķiroto atkritumu vākšanas konteineri, tāpēc kopējais savāktais šķiroto atkritumu apjoms Austrumlatgales reģionā ir vērtējams kā salīdzinoši neliels.

Teritorijas attīstības izaugsmes apstākļos, galvenās atkritumu preventīvas samazināšanas iespējas jārod ražošanas procesos, ieviešot jaunas tehnoloģijas, kā arī uzlabojot atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūru. Tādējādi atkritumus iespējams samazināt līdz pat 30% no sākotnējā apjoma. Lai izprastu atkritumu samazināšanas iespējas, ir jāpalūkojas ne vien uz patēriņa produktu un preču dzīves cikla nobeigumā radītajiem atkritumiem, bet arī uz ražošanas procesos izejošajām izejvielām un radītajiem rūpnieciskajiem atkritumiem. Jāatzīmē, ka materiālu atguvi no atkritumiem joprojām ierobežo vāji attīstītais tirgus, ieskaitot no atkritumiem izdalīto materiālu eksportu pārstrādei ārpus Latvijas. Pāris desmiti uzņēmumu ir izvērsuši darbību šajā jomā, bet to ierobežotās jaudas neveicina apjomu pieaugumu. Lai preventīvi mazinātu atkritumu slodzes palielināšanos un ietekmi uz vidi, jāņem vērā, ka reālais atkritumu rašanās samazināšanas avots ir ražošana (rūpniecība) un tirdzniecība. Tikai modernizējot ražošanas iekārtas un optimizējot resursu plūsmu līnijas, attīstot atlikumu pārstrādi to rašanās vietās, var panākt ievērojamu resursu ietaupījumu (līdz 30-35%), kā arī samazināt ar atkritumu pārvadājumus un neizbēgami saistītās transporta izmaksas .

Piesārņotās un potenciāli piesārņotās teritorijas Latvijā ir bijušās PSRS armijas kara daļas u.c. teritorijas ar vēsturisku piesārņojumu, atkritumu izgāztuves, naftas bāzes, lauksaimniecības ķīmijas noliktavas, rūpniecības un ražošanas uzņēmumi un to darbības rezultātā radies piesārņojums, uzņēmumi ar vecām tehnoloģiski nolietotām iekārtām u.c. teritorijas. Kā liecina piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistra dati, Rēzeknes novadā nav piesārņotu vietu, taču ir vairāk kā 100 potenciāli piesārņotas vietas. Taču lielākoties nav veikta šo teritoriju detalizēta novērtēšana un ļoti iespējams, ka patiesais potenciāli piesārņoto vietu skaits ir mazāks.

Arī *gaisa kvalitāte* kopumā Rēzeknes novadā ir uzskatāma par normatīviem atbilstošu. Tomēr gaisa piesārņojums ievērojami pieaug, palielinoties transporta līdzekļu skaitam un satiksmes intensitātei.

Latvijā, kā arī Rēzeknes novadā *trokšņa problēma* ir aktuāla gar galvenajām automaģistrālēm, dzelzceļa tuvumā, it īpaši tur, kur dzīvojamās mājas izvietotas tieši dzelzceļa līniju tuvumā. Trokšņa problēma valstī pilnībā nav apzināta un arī Rēzeknes novada teritorijā trokšņa līmeņa noteikšana un kartēšana nav veikta, līdz šim valstī tas darīts tikai Rīgas aglomerācijai, bet citviet tikai pamatojoties uz iedzīvotāju sūdzībām par neapmierinošu dzīves kvalitāti.

Papildus jāatzīmē, ka Rēzeknes novada teritorijā vērojama liela *bioloģiskā daudzveidība*, augstvērtīgas ainavas, unikāli biotopi. To aizsardzībai novada teritorijā izveidota virkne īpaši aizsargājamo dabas teritoriju, tai skaitā Eiropas nozīmes aizsargājamo teritoriju tīklā NATURA 2000 ietvertas teritorijas:

- Rāznas nacionālais parks;
- Dabas parks Adamovas ezers;
- Dabas liegums Lubāna mitrājs;
- Dabas liegums Gaiļu kalns.

Rēzeknes novadā 21 kokam ir piešķirts dabas pieminekļa statuss. Sugu un biotopu aizsardzībai Rēzeknes novadā ir izveidoti 29 mikroliegumi. To kopējā platība ir apmēram 150 ha. Pārsvārā mikroliegumi izveidoti īpaši aizsargājamo putnu sugu aizsardzībai – mednim, mazajam ērglim un zivju ērglim, kā arī gravas mežu biotopu, slapjo priežu un bērzu mežu biotopu, slapjo melnalkšņa mežu un apšu meža biotopu aizsardzībai. Tomēr projekta izpētes teritorijas neatrodas aizsargājamo dabu teritorijās.

Vides faktori teritorijas izmantošanas iespēju izvērtēšanai

Teritorijas, kuru izmantošana saimnieciskajā darbībā ir aprobežota vides aizsardzības nolūkos:

- Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, NATURA 2000 teritorijas;
- aizsargjoslas;
- īpaši aizsargājamo sugu un biotopu izplatības teritorijas ārpus ĪADT;
- mikroliegumu teritorijas;
- putniem nozīmīgas teritorijas;

- Ramsāres konvencijas izpratnē nozīmīgas teritorijas (mitrzesmes, purvi);
- teritorijas, kas jutīgas pret antropogēno slodzi un vides aizsardzības normatīvajos aktos noteiktas īpašas prasības to apsaimniekošanai;
- upju baseinu apsaimniekošanas plānā noteiktas teritorijas ar īpašām apsaimniekošanas prasībām, ūdens resursu aizsardzības nodrošināšanai (31.05.2011. MK noteikumi Nr.418 "Noteikumi par riska ūdensobjektiem", 11.01.2011. MK noteikumi Nr.33 "Noteikumi par ūdens un augsnes aizsardzību no lauksaimnieciskās darbības izraisīta piesārņojuma ar nitrātiem")
- 2002.gada 12.marta MK noteikumu Nr.118 „Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti” 21.pielikumā noteikti prioritārie zivju ūdeņi, to kvalitātes aizsardzība, uzlabošana, saglabāšana;
- īpaši jutīgas teritorijas, uz kurām attiecas paaugstinātas prasības komunālo notekūdeņu attīrīšanai;
- teritorijas, kuru izmantošanu saimnieciskajā darbībā aprobežo likums „Par zemes dzīlēm”, lai nodrošinātu derīgo izrakteņu racionālu ieguvu;
- inženierģeoloģisko apstākļu sarežģītība;
- teritorijas, kurās iespējama mūsdienu ģeoloģisko procesu attīstība (karsta un sufozijas procesu attīstības teritorijas, erozijas, procesu attīstības teritorijas u.c.);
- teritorijas, kur izplatīti vājas nestspējas nogulumi (organogēnie nogulumi, plūstošā smiltis u.c.)
- Teritorijas ar augstu zemes virsmas saposmrojuma līmeni (stāvas nogāzes);
- plūdu riska teritorijas (24.11.2009. MK noteikumi Nr.1354 "Noteikumi par sākotnējo plūdu riska novērtējumu, plūdu kartēm un plūdu riska pārvaldības plānu”);
- gruntsūdens līmeņu ieguluma dziļums, to iespējamā paaugstināšanas klimata izmaiņu rezultātā;
- saldūdens resursu pieejamība (virszemes un pazemes ūdeņu), to kvalitāte un aizsargātība no virszemes piesārņojuma;
- energoresursu pieejamība un pietiekamība, atjaunojamo energoresursu izmantošanas iespējas;
- vides faktori, kuri saistīti ar vides stāvokļa pasliktināšanās prognozēm un iespējamajiem pasākumiem vides kvalitātes uzlabošanai (31.05.2011. MK noteikumi Nr.419 "Noteikumi par kopējo valstī maksimāli pieļaujamo emisiju gaisā”, 03.11.2009. MK noteikumi Nr.1290 "Noteikumi par gaisa kvalitāti”, 13.07.2004. MK noteikumi Nr.597 "Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība”, [20.11.2001. MK noteikumi Nr.483 "Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu apzināšanas un reģistrācijas kārtība"](#))
- paaugstināta riska objektu esamība, to savstarpējā un kopējā ietekme (MK Nr.532 "Noteikumi par rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas kārtību un samazināšanas pasākumiem", 19.07.2005.) u.c.

Atbilstoši normatīvo aktu prasībām lielākā daļa no uzskaitītajiem vides faktoriem tiek attēloti grafiski un raksturoti pašvaldības teritorijas plānojumos. Tāpēc, raksturojot projekta mērķteritorijas, tika veikta izvērtējums par teritorijas attīstības ierobežojumiem, ko nosaka spēkā

esošie teritorijas plānojumi, kas attiecas uz konkrētajām teritorijām. Papildus definētajām mērķteritorijām tika analizēti pārējie vides faktori.

Par stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu

Likumā „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” noteikts, ka **Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums (turpmāk arī — stratēģiskais novērtējums)**, jeb ietekmes uz vidi novērtējums plānošanas dokumentam, kura īstenošana var būtiski ietekmēt vidi, ir procedūra, kas ietver vides pārskata sagatavošanu, apspriešanu, sabiedrības iesaistīšanu vides pārskata apspriešanā un konsultāciju veikšanu, vides pārskata un tā apspriešanas rezultātu ņemšanu vērā plānošanas dokumenta sagatavošanā un izmantošana lēmumu pieņemšanai, kā arī informācijas sniegšanu par pieņemto lēmumu šajā likumā noteiktajā kārtībā.

Stratēģisko novērtējumu veic plānošanas dokumentiem, arī tiem, kuri saistīti ar Eiropas Savienības līdzfinansējuma izmantošanu, un to grozījumiem, ja attiecīgos plānošanas dokumentus saskaņā ar normatīvajiem aktiem vai citiem noteikumiem izstrādā vai pieņem Saeima, Ministru kabinets, pašvaldība, valsts vai pašvaldības institūcija šādos gadījumos:

1. lauksaimniecības, mežsaimniecības, zivsaimniecības, enerģētikas, rūpniecības, transporta, atkritumu apsaimniekošanas, ūdens resursu apsaimniekošanas, telekomunikāciju, tūrisma, derīgo izrakteņu ieguves jomā un plānošanas dokumentiem, kuri saistīti ar reģionālo attīstību, zemes izmantošanu, teritoriju plānojumiem un ietver pamatnosacījumus šā likuma 1. vai 2.pielikumā paredzēto darbību īstenošanai;
2. kas var būtiski ietekmēt Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000), izņemot plānošanas dokumentus, kuri nosaka dabas aizsardzības un apsaimniekošanas prasības un pasākumus attiecībā uz šīm teritorijām.

Stratēģisko novērtējumu veic plānošanas dokumentiem jomās, kuras nav iepriekš, ja tie ietver pamatnosacījumus paredzēto darbību īstenošanai un plānošanas dokumentu īstenošana var būtiski ietekmēt vidi.

Plānošanas dokumentiem, kuri attiecas uz nelielu teritoriju izmantošanu vietējās pašvaldības līmenī, kā arī plānošanas dokumentu nelieliem grozījumiem stratēģisko novērtējumu neveic, izņemot gadījumus, kad šo dokumentu īstenošana var būtiski ietekmēt vidi.

Tā kā gan Rēzeknes novadam, gan Rēzeknes pilsētai ir spēkā esošs teritorijas plānojums, kā arī Attīstības programmas, un minētajiem dokumentiem ir veikts stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums, turpmākajā teritoriju attīstības plānošanas procesā, ja tas nav pretrunā ar minētajos dokumentos noteikto, tai skaitā detālplānojumu izstrādē stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums nav jāpiemēro.

Jebkurā gadījumā, uzsākot detālplānojuma izstrādi projekta mērķteritorijās, nepieciešams konsultēties ar Valsts vides dienesta Rēzeknes reģionālo vides pārvaldi par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma nepieciešamību.

Ietekmes uz vidi novērtējums

Uzsākot konkrēta investīciju projekta plānošanu, izvērtējama arī nepieciešamība veikt ietekmes uz vidi novērtējumu saskaņā ar likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” prasībām. Likums nosaka, ka Ietekmes novērtējums ir nepieciešams paredzētajām darbībām, kuras ir saistītas ar likuma 1.pielikumā minētajiem objektiem, kā arī tajos gadījumos, kad ietekmes novērtējums ir nepieciešams saskaņā ar Latvijas Republikas noslēgtajiem starptautiskajiem līgumiem (jāpiezīmē, ka šie gadījumi nav attiecināmi uz plānošanas teritoriju). Bez tam likuma 2.pielikumā noteikta virkne paredzēto darbību, kurām veicams sākotnējais ietekmes uz vidi izvērtējums. Pamatojoties uz sākotnējo ietekmes uz vidi izvērtējumu kompetentā institūcija – Vides pārraudzības valsts birojs pieņem lēmumu par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu vai nepiemērošanu katrā konkrētā gadījumā (pielikumā likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 1.un 2.pielikums).

Ietekmes novērtējumu veic saskaņā ar šādiem principiem:

- Ietekmes novērtējums izdarāms pēc iespējas agrākā paredzētās darbības plānošanas, projektēšanas un lēmumu pieņemšanas stadijā;
- Ietekmes novērtējums izdarāms, pamatojoties uz ierosinātāja sniegto informāciju un informāciju, kas iegūta no ieinteresētajām valsts institūcijām un pašvaldībām, kā arī sabiedrības līdzdalības procesā, tai skaitā no sabiedrības iesniegtajiem priekšlikumiem;
- Sabiedrībai — fiziskajām un juridiskajām personām, kā arī to apvienībām, organizācijām un grupām (turpmāk — sabiedrība) ir tiesības iegūt informāciju par paredzētajām darbībām un piedalīties ietekmes novērtēšanā;
- Ierosinātais nodrošina paredzētās darbības ietekmes novērtējuma sabiedrisko apspriešanu sabiedrībai pieejamā vietā un laikā;
- Vides problēmu risināšana uzsākama, pirms vēl saņemti pilnīgi zinātniski pierādījumi par paredzētās darbības negatīvo ietekmi uz vidi. Ja ir pamatotas aizdomas, ka paredzētā darbība negatīvi ietekmēs vidi, jāveic piesardzības pasākumi un, ja nepieciešams, minētā darbība jāaizliedz (piesardzības princips);
- Novērtējums izdarāms, ievērojot ilgtspējīgas attīstības principu, principu "piesārņotājs maksā", piesardzības un izvērtēšanas principu.

Ja paredzētajai darbībai ietekmes novērtējums nav nepieciešams, reģionālās vides pārvaldes vadītājs Ministru kabineta noteiktajā kārtībā izdod tehniskos noteikumus katrai konkrētajai paredzētajai darbībai.

Ietekmes uz vidi novērtējuma veikšanas kārtību nosaka 2011.gada 25.janvāra MK noteikumi Nr.83 „Kārtība, kādā novērtējama paredzētās darbības ietekme uz vidi. Lai savlaicīgi veiktu ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru, uzsākot paredzētās darbības plānošanu nepieciešams sagatavot iesniegumu par paredzēto darbību:

- Darbībai, kura minēta Likuma 1.pielikumā iesniegumu par paredzēto darbību, iesniedz Vides pārraudzības valsts birojs;

- Darbībai, kura minēta Likuma 2.pielikumā Iesniegumu par paredzēto darbību jāiesniedz VVD Rēzeknes reģionālajā vides pārvaldē.

Ja darbība neatbilst nevienā no pielikumiem noteiktajam, saņemams plānošanas un arhitektūras uzdevums Būvvaldē, dokumentā tiek definēta nepieciešamība saņemt tehniskos noteikumus un saskaņojumus, tai skaitā Rēzeknes reģionālās vides pārvaldes tehniskos noteikumus.

RSEZ sociāli ekonomiskās attīstības programmas īstenošanas tiešā ietekme uz vidi ir saistāma ar pozitīvu ietekmi, ko radīs degradēto teritoriju sakārtošana un gaisa, ūdens un augsnes kvalitātes uzlabošana .

Infrastruktūras un komunālās saimniecības attīstība projekta mērķteritorijās arī radīs tiešu pozitīvu ietekmi, mazinot piesārņojošo vielu emisijas vidē. Videi draudzīga siltumapgāde veicinās gaisā novadīto emisiju samazināšanos, kanalizācijas sistēmu rekonstrukcija mazinās emisijas ūdenī.

5 Teritorijas attīstības plānošanas dokumentu konteksts

Politikas veidotāji un plānotāji dažādos administratīvajos līmeņos pieņem lēmumus par sabiedrisko aktivitāšu izvietojumu telpā. Daudzi politiskie lēmumi ietekmē arī privātā sektora lēmumus, kas ir saistīti ar darbības uzsākšanu konkrētā vietā vai ar tās paplašināšanu. Latvijas reģionālo politikas ietvaru veido divi nozīmīgi Eiropas Savienības ilgtermiņa dokumenti – stratēģija „Eiropa 2020” un „Eiropas Savienības teritoriālās attīstības darba kārtība 2020”, kas ir starpvaldību vienošanās par būtiskiem principiem, lai sekmētu teritoriālo attīstību. Abos minētajos dokumentos kā viena no prioritātēm ir izvirzīta konkurētspējas paaugstināšana, balstoties uz spēcīgu vietējo ekonomiku un efektīvu resursu izmantošanu.

No reģionālās politikas viedokļa īpaši svarīgi ir nostiprināt reģionu un pašvaldību lomu uzņēmējdarbības attīstībā savā teritorijā. Pašvaldību telpiskās plānošanas dokumenti, kuros ir ņemts vērā teritorijas ekonomiskais potenciāls, var veicināt daudzu svarīgu ražošanas un konkurētspējas faktoru attīstību, kas ir būtiski teritoriju izaugsmei. Ieguvējas ir tās teritorijas, kurām ir izstrādātas attīstības stratēģijas vai citi telpiskās plānošanas dokumenti ar skaidru vēstījumu un vīziju potenciālajam investoram, kā arī vietējam uzņēmējam par to, kāda būs teritorijas nākotnes attīstība un kādi mehānismi tiek noteikti, lai to sasniegtu. Jebkura reģiona telpiskās plānošanas procesā būtiski ir apzināt katra reģiona konkurētspējas priekšrocības, kā arī ietvert pasākumu kopumu konkurētspējas paaugstināšanai. Tas mazina potenciālo investoru un teritorijas attīstītāju šaubas un riskus, kā arī veicina savstarpējas uzticēšanās, partnerības veidošanos starp politikas veidotājiem un lēmumu pieņēmējiem un uzņēmējiem.

Jauno reģionālo politiku raksturo proaktīva pieeja, kurā agrākās resursu pārdales vietā paredz teritoriju izaugsmes un konkurētspējas veicināšanu, balstoties uz katras vietas īpašajām priekšrocībām un neizmanto to potenciālu.¹⁹ Daudz lielāku lomu šajā pieejā ir ieguvuši plānošanas dokumenti reģionālajā un vietējā līmenī.

5.1 Nacionālā līmeņa attīstības plānošanas dokumenti

Latvijā patlaban spēkā ir divi nacionālā līmeņa teritorijas attīstības plānošanas dokumenti, t.sk. „Latvijas nacionālais attīstības plāns 2007 – 2013” un „Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam”.

2006. gadā tika apstiprināts nacionālā līmeņa plānošanas dokuments „Latvijas nacionālais attīstības plāns 2007 – 2013” (NAP)²⁰, kas ir izstrādāts saskaņā ar Reģionālās attīstības likumu un ir vidēja termiņa plānošanas dokuments laika posmam no 2007. gada līdz 2013. gadam (RAPLM, 2006). Dokumentā ir noteikti Latvijas galvenie attīstības virzieni, stratēģiskie mērķi un prioritātes:

¹⁹ Reģionālās politikas pamatnostādnes 2011.- 2017. gadam. Projekts. Rīga, 2011, 87 lpp. VARAM nepublicētie materiāli.

²⁰ *Nacionālais attīstības plāns 2007– 2013.* RAPLM, 2006.56. lpp. Pieejams: http://www.varam.gov.lv/lat/pol/ppd/ilgtsp_att/?doc=13858

- izglītība un zināšanas tautsaimniecības izaugsmei un tehnoloģiskai izcilībai;
- izglītots un radošs cilvēks;
- uzņēmumu tehnoloģiskā izcilība un elastība;
- zinātnes un pētniecības attīstība.

Dokuments iezīmē uz cilvēku orientētu Latvijas izaugsmes modeli, nosakot, ka galvenais izaugsmes resurss ir iedzīvotāju zināšanas, kā arī to prasmīga izmantošana. Par NAP mērķi tika izvirzīta dažādu dzīves kvalitātes aspektu paaugstināšana, aktīvi izmantojot valsts iedzīvotāju uzkrāto zināšanu potenciālu. Kā redzam viena no prioritātēm ir vērsta uz uzņēmējdarbības attīstību.

Latvijas nacionālais attīstības plāns tika izmantots kā pamatdokuments 2007. – 2013. gada programmēšanas perioda dokumentu izstrādei finansējuma saņemšanai no Eiropas Savienības Strukturālajiem fondiem, kā arī ir jāņem vērā zemākā līmeņa attīstības plānošanas dokumentos, piemēram, plānošanas reģionu un vietējo pašvaldību attīstības programmās un teritorijas plānojumos.

Šobrīd ir uzsākts darbs pie nacionālā attīstības plāna izstrādes 2014. – 2020.gadam, ir noslēgusies tā sabiedriskā apspriešana. Arī minētā dokumenta projektā nozīmīga vieta ir atvēlēta uzņēmējdarbības attīstības jautājumiem.

Atbilstoši spēkā esošo normatīvo aktu prasībām Nacionālajam attīstības plānam ir jābūt saskaņotam un jāatbilst nacionālā līmeņa ilgtermiņa attīstības plānošanas dokumentam „Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijai”. 2010. gada jūnijā tika apstiprināta „Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam”.²¹ Darbs pie Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas (LIAS) tika uzsākts 2007. gadā, veicot apjomīgu pētniecisko darbu par pašreizējo situāciju Latvijas attīstībai būtiskajās jomās. Tam sekoja ekspertu prāta vētras un attīstības stratēģisko dilemmu formulēšana, kā arī to sabiedriskā apspriešana publiskajos forumos un tematiskajos semināros. Turpinājumā tika izstrādāti četri attīstības scenāriji, par kuriem tika diskutēts piecos reģionālajos forumos.

LIAS plānošanas horizonts ir līdz 2030. gadam un tās sastāvdaļa ir arī „Telpiskās attīstības perspektīva”, kas nosaka valsts teritorijas attīstības prioritātes un virzienus.

Kopējā dokumenta stratēģija iezīmē „kapitālu” pieeju valsts attīstībā – tiek uzsvērta dabas, sociālā, teritoriālā u.c. kapitālu nozīme valsts izaugsmes veicināšanā. Tādējādi Latvijas ilgtspējīgas stratēģijas kodols ir cilvēka, ekonomiskā, sociālā un dabas kapitālu, tai skaitā vietas un telpas, produktivitātes kāpināšana, atbildot uz globālo tendenču izaicinājumiem (LR Saeima, 2010). Minētā kapitālu pieeja atbilst ESPON pētījumos piedāvātajai septiņu kapitālu formu izmantošanai teritoriālā kapitāla raksturošanai un teritorijas attīstības koncepciju veidošanai.

LIAS pieeja atbilst jaunajām Eiropas Savienības teritoriālās kohēzijas politikas nostādņēm, kas akcentē nepieciešamību veicināt teritoriju konkurētspēju un izaugsmi, apzinot

²¹ *Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam.* Pieejams: http://www.latvija2030.lv/upload/latvija2030_saeima.pdf

katras teritorijas attīstības potenciālu un veicināt ilgtspējīgu un pilnvērtīgu teritoriālā kapitāla izmantošanu.²²

LIAS Telpiskās attīstības perspektīva atbilstoši normatīvo aktu regulējumam aizstāj Nacionālo plānojumu un nosaka valsts ilgtermiņa telpiskās attīstības prioritātes un mērķus. Latvijas telpiskās attīstības perspektīvai tiek noteikti šādi mērķi:

- Radīt līdzvērtīgus dzīves un darba apstākļus visiem iedzīvotājiem, neatkarīgi no dzīves vietas, sekmējot uzņēmējdarbību reģionos, attīstot kvalitatīvu transporta un komunikāciju infrastruktūru un publiskos pakalpojumus.
- Stiprināt Latvijas un tās reģionu starptautisko konkurētspēju, palielinot Rīgas kā Ziemeļeiropas metropoles un citu valsts lielāko pilsētu starptautisko lomu.
- Saglabāt Latvijas savdabību – daudzveidīgo dabas un kultūras mantojumu, tipiskās un unikālās ainavas.²³

Latvijas telpiskās attīstības perspektīvas uzdevums ir noteikt politikas virzienus ilgtspējīgai un līdzsvarotai valsts teritorijas attīstībai, panākot reģionu ekonomiskā potenciāla pilnvērtīgu izmantošanu, iedzīvotāju dzīves kvalitātes paaugstināšanu, dabas un kultūrvēsturisko vērtību saglabāšanu un prasmīgu izmantošanu. Pamatojoties uz šo nostādni, LIAS telpiskās attīstības perspektīvā tiek akcentēti trīs galvenie aspekti:

- sasniedzamība un mobilitātes iespējas;
- apdzīvojamums kā ekonomiskās attīstības, cilvēku dzīves un darba vide;
- nacionālo interešu telpas – unikālas specifiskas teritorijas, kas nozīmīgas visas valsts attīstībai.

Dokumentā ir noteikts, ka Latvijas ārējās sasniedzamības uzlabošanā būtiska loma ir starptautiskās nozīmes autoceļu, dzelzceļu (Transeiropas transporta tīklu jeb TEN – T), ostu un lidostu infrastruktūras attīstībai, bet valsts iekšējās sasniedzamības uzlabošanai, reģionālās attīstības sekmēšanai un reģionu iedzīvotāju mobilitātes veicināšanai jāuzlabo reģionālo un vietējo autoceļu, kā arī sabiedriskā transporta pakalpojumu kvalitāte ar mērķi samazināt ceļā pavadīto laiku. Papildus uzsvērta nepieciešamība radīt priekšnoteikumus plašākai informācijas un komunikāciju tehnoloģiju pieejamībai un izmantošanai visā valsts teritorijā, kas ļaus labāk īstenot pakalpojumu un informācijas pieejamību elektroniskajā vidē, vienlaicīgi samazinot transporta pieprasījumu un transporta ietekmi uz vides kvalitāti.

Kā galvenie apdzīvojamuma sistēmas attīstības virzieni apdzīvojumā tiek noteikti šādi:

1. attīstības centru (pilsētu) – reģionu attīstības virzītājspēka – potenciāla un konkurētspējas paaugstināšana atbilstoši to resursiem un prioritātēm, veidojot pievilcīgu pilsētvidi gan iedzīvotājiem, gan investoriem;
2. pilsētu un lauku teritoriju savstarpējā sadarbība un mijiedarbība darba vietu nodrošināšanā un pakalpojumu sniegšanā, veicinot uzņēmējdarbības aktivitāti un kvalitatīvu dzīves apstākļu radīšanu laukos;

²² *Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam.* Pieejams: http://www.latvija2030.lv/upload/latvija2030_saeima.pdf

²³ *Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam.* Pieejams: http://www.latvija2030.lv/upload/latvija2030_saeima.pdf

3. attīstības centru funkcionālo tīklu veidošana, vienojoties par resursu efektīvu izmantošanu, kas balstīta uz lomu papildinātības un sadarbības principiem.

LIAS Telpiskajā perspektīvā ir definēts, ka par nacionālo interešu telpām uzskatāmas teritorijas un areāli ar izcilu vērtību un nozīmi valsts ilgtspējīgai attīstībai, identitātes saglabāšanai un ietver valsts attīstībai nozīmīgus stratēģiskos resursus. Vienlaikus šajās teritorijās veidojas dažādi interešu konflikti un problēmas, kas pārsniedz reģionu un atsevišķu nozaru kompetenci, tādēļ tajās ir nepieciešami kompleksi risinājumi un mērķtiecīga valsts politika. Telpiskās attīstības perspektīva kā nacionālo interešu telpas iezīmē:

1. lauku attīstības telpu – lauku teritorijas, kur atrodas valsts ekonomikai nozīmīgākie dabas resursi – lauksaimniecības zeme, meži, ūdeņi, derīgo izrakteņu atradnes;
2. Baltijas jūras piekrasti – vienu no Latvijas lielākajām vērtībām, kur dabas un kultūras mantojuma saglabāšana jālīdzsvaro ar ekonomiskās attīstības veicināšanu;
3. Rīgas metropoles areālu, kas stiprina Rīgas kā globāli orientētas Baltijas jūras metropoles lomu, tādējādi veicinot visas valsts attīstību;
4. Austrumu pierobežu (ietilpst arī Rēzeknes novads), kas ir teritorija ar īpašu statusu, lomu un specifiskām problēmām, kuru risināšanai nepieciešama atšķirīga pieeja un īpaši pasākumi;
5. izcilus dabas, ainavu un kultūrvēsturisko teritoriju areālus, kur koncentrētas tās unikālās vērtības, kas veido Latvijas un tās dažādo reģionu identitāti un starptautisko atpazīstamību.

Telpiskās attīstības perspektīva iezīmē integrētu skatījumu uz valsts attīstību un piedāvā vadlīnijas turpmākai attīstības plānošanai un sekmēšanai nacionālā, reģionālā un vietējā pārvaldes līmenī atbilstoši teritorijas izaugsmes potenciālam un vajadzībām.

Atbilstoši LIAS Telpiskās attīstības perspektīvai Rēzekne ir nacionālās nozīmes attīstības centrs²⁴ līdzīgi kā Daugavpils, Jelgava, Jēkabpils, Liepāja, Valmiera, Ventspils un Jūrmala. Nacionālās nozīmes attīstības centros ir attīstīta rūpniecība, transports, sabiedriskie pakalpojumi un sociālā infrastruktūra, tāpēc tām ir jāprofilējas par ekonomiskās izaugsmes un zināšanu radīšanas centriem, ekonomiskās attīstības dzinējspēkiem. Tām sadarbojoties un mijiedarbojoties ar tuvākajām pilsētām un lauku teritorijām, tiks veidota izaugsmei nepieciešamā kritiskā masa, kā arī mazināts atsevišķu teritoriju nomales efekts.

Savukārt, pilsētas ir apkārtējo lauku teritoriju atbalsta centri, noieta tirgus lauksaimniecības produkcijai, darba un dažādu pakalpojumu saņemšanas vietas lauku iedzīvotājiem. Līdz ar to LIAS plānotie pasākumi un risinājumi attiecībā uz Rēzekni kā nacionālās attīstības centru atstās tiešu ietekmi uz apkārtējo teritoriju, t.sk. Rēzeknes novadu un projekta mērķteritoriju attīstību.

Analizējot dažādu reģiona attīstības centru papildinošo lomu, LIAS nosaka kā Rēzekne ietilpst Latgales attīstības centru funkcionālā tīkla atbalsta karkasā.

²⁴ Attīstības centrs ir teritorija, kur ir resursu (t.sk. cilvēkresursu), sociālo un ekonomisko aktivitāšu koncentrācija un kas veicina apkārtējās teritorijas attīstību. Valsts nozīmīgāko (primāro) attīstības centru tīklu veido starptautiskas, nacionālas un reģionālas nozīmes attīstības centri, jo tajos koncentrējas lielākā daļa valsts iedzīvotāju, ekonomiskā un sociālā aktivitāte.

Latgales attīstības centru funkcionālā tīkla atbalsta karkasu jeb pilsētu „smaguma centru” veido galvenās Latgales reģiona ekonomiskās izaugsmes virzītājas Daugavpils, Rēzekne un Jēkabpils. Tāpat Rēzekne un Rēzeknes novads ietilpst nacionālo interešu telpā „Austrumu pierobeža”. LIAS paredz, ka efektīvi jāizmanto pierobežas ekonomiskais potenciāls, stiprinot lielo pilsētu – Rēzeknes un Daugavpils – lomu starptautisko sadarbības saišu veidošanā ar kaimiņu valstīm, t.i.:

- jāattīsta pārrobežu sadarbība ar kaimiņvalstīm Krieviju, Baltkrieviju, Lietuvu reģionālā un lokālā līmenī, veicinot kopīgu programmu, projektu un vienotu stratēģiju izstrādi;
- efektīva pierobežas teritoriju izmantošana tranzīta un transporta pakalpojumu nodrošināšanai, uzlabojot un atvieglojot robežas šķērsošanas procedūru, attīstot saistīto infrastruktūru un pakalpojumus;
- pierobežas teritoriju sasniedzamības uzlabošana, attīstot transporta koridorus, efektīvizējot kravu un pasažieru pārvadājumus, uzlabojot esošo autoceļu kvalitāti.

Papildus ir noteikts, ka Austrumu pierobežā nepieciešami Valsts atbalsta pasākumi uzņēmējdarbībai, veicinot gan tradicionālās nodarbes – lauksaimniecību, mežsaimniecību, amatniecību, gan attīstot alternatīvās nozares - tūrismu, transporta un tranzīta pakalpojumus.

LR VARAM dokumentā „Iespēju Latgale 2012”²⁵, kas ir vērsts uz Latgales reģiona uzņēmējdarbības veicināšanu, ir apkopotas nozaru ministriju, ekspertu, Latgales reģiona iedzīvotāju redzējums par aktivitātēm Latgales reģiona attīstībai. Dokumentā ir atzīmēts, ka nepieciešamas plašāk sniegt informāciju un konsultācijas uzņēmējiem par uzņēmējdarbības iespējām, kā arī veikt pētījumus par potenciāli peļņu nesošām uzņēmējdarbības nozarēm un to rezultātus publicēt, veidot starpdisciplināras platformas dažādu nozaru un disciplīnu ekspertiem un praktiķiem. Tāpat ir uzsvērts, ka trūkst finanšu atbalsta tieši uzņēmējdarbības ideju izstrādes un uzņēmējdarbības uzsākšanas fāzē. Savukārt uzņēmējdarbības resursu kontekstā būtiskākie izaicinājumi ir infrastruktūras nodrošināšana – gan attiecībā uz ceļu tīklu, gan industriālās infrastruktūras kvalitāti (veidojot industriālos parkus, teritorijas).

5.2 Latgales plānošanas reģiona plānošanas dokumenti

Atbilstoši spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem Latvijā, ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokumentos nosaka attiecīgās teritorijas ilgtermiņa attīstības prioritātes un telpisko perspektīvu, bet vidēja termiņa teritorijas attīstības plānošanas dokumentos – vidēja termiņa prioritātes un to īstenošanai nepieciešamo pasākumu kopumu. Savukārt, kā teritorijas attīstības plānošanas dokumenti reģionālajā līmenī tiek noteikti plānošanas reģiona teritorijas attīstības plānojums un attīstības programma. Konkrētajā pētījumā teritorijas attīstības plānošanas dokumentus definē kā telpiskās plānošanas dokumentus.

Latgales plānošanas reģionā ir izstrādāti un spēkā esoši šādi plānošanas dokumenti:

- Latgales stratēģija 2030 (2010);
- Latgales programma 2010. – 2017. gadam (2010);

²⁵ Iespēju Latgale. VARAM Rīcības grupas darbs. Daugavpils, 2012.gada 11.aprīlis.

- Latgales plānošanas reģiona teritorijas plānojums 2006. – 2026. gadam (2007).

Atbilstoši Latvijas attīstības plānošanas sistēmai un spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem hierarhiski nozīmīgākais dokuments reģionu un vietējo pašvaldību līmenī ir ilgtermiņa attīstības stratēģija, hierarhiski pakārtots plānošanas dokuments ir teritorijas plānojums (12 gadu periodam vietējā līmenī, bet reģiona līmenī – 20 gadiem) un attīstības programma (7 gadu periodam). Analizējot normatīvo aktu prasības un Latgales reģiona plānošanas dokumentu saturu, var konstatēt, ka normatīvo aktu prasībām atbilst Latgales plānošanas reģiona teritorijas plānojums 2006. – 2026. gadam un Latgales stratēģija, kā ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments un Latgales programma 2010. – 2017. gadam, kā vidējtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments.

Plānošanas reģiona teritorijas plānojuma uzdevums ir pretrunu novēršana starpnozaru attīstības plānos, programmās un normatīvajos aktos ietvertajiem mērķiem, sniedzot plānošanas reģiona interešu telpisko izvērsumu, kā arī sekmējot valsts un pašvaldību interešu līdzsvarojumu. Savukārt, attīstības programma sniedz izvērstu pasākumu kopumu vidējā termiņa mērķu sasniegšanai, definējot stratēģijas sasniegšanas mehānismus, kā arī ieviešanas un uzraudzības kārtību.

Atbilstoši ekonomikas teorijai var izdalīt četras nozīmīgākās reģionālās konkurētspējas un pievilcības faktoru grupas:

1. ražošanas nosacījumu faktori;
2. pieprasījuma faktori;
3. reģionālo uzņēmumu konkurētspējas paaugstināšanas faktori;
4. reģionālo klasteru attīstības faktori.

Piedāvātais Latgales reģiona konkurētspējas/pievilcības faktoru kopums ļauj pilnvērtīgāk apzināt reģiona priekšrocības un ir izmantojams teritorijas attīstībai. Analizējot faktoros Latgales plānošanas reģiona teritorijas plānojumā (LPR TP) 2006. – 2026. gadam un Latgales programmā 2010. – 2017. gadam, var redzēt, ka tas satur ļoti daudz piedāvāto reģionālās konkurētspējas un pievilcības faktoru analīzi. Teritorijas plānojumā ir noteikts, ka Latgales plānošanas reģiona vīzija ir labi sasniedzams, starptautiski konkurētspējīgs reģions ar sabalansētu daudznozaru ekonomiku un augstu iedzīvotāju izglītības un dzīves līmeni. Tas paredz uz inovācijām, zināšanām un modernām tehnoloģijām balstītu ražošanas nozaru attīstību. Papildus Latgales plānošanas reģiona stratēģiskie mērķi ietver pilsētu stiprināšanu kā reģiona ekonomiskās attīstības virzītāju.²⁶

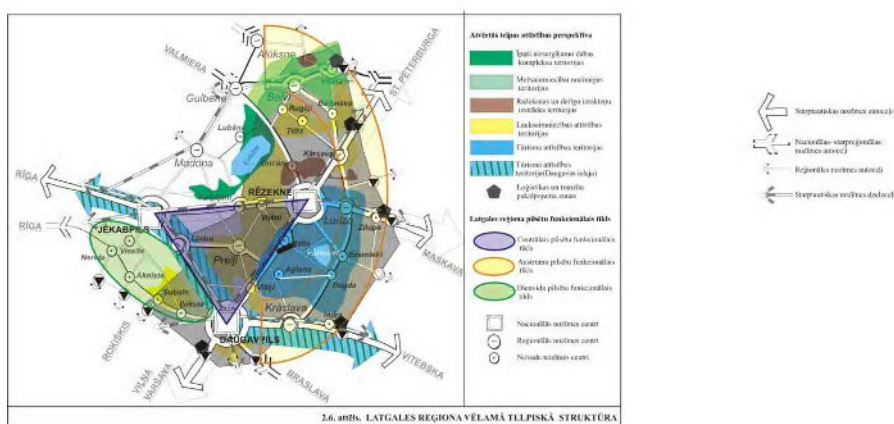
Analizējot teritorijas plānojuma saturu, var konstatēt, ka vairāki faktori ir analizēti nepilnīgi (inovācijas un klasteri, saistīto un atbalstošo uzņēmumu konkurētspējas paaugstināšana, vispārēja pieprasījuma struktūra un vietējā tirgus lielums, sadarbība ar zinātnes un pētniecības iestādēm u.c.), kā rezultātā grūti ir izdarīt secinājumus par reģiona priekšrocībām un izvēlēties atbilstošu konkurētspējas veicināšanas stratēģiju. Jāatzīmē, ka teritorijas plānojumā konkurētspējas paaugstināšana ir minēta kā prioritāte, tajā pašā laikā telpiskajā koncepcijā nav paredzēti mērķi un uzdevumi šīs prioritātes ieviešanai.

²⁶ Latgales plānošanas reģiona teritorijas plānojums 2006.– 2026 .gadam. Pieejams: www.latgale.lv

Atbilstoši LPR TP Rēzeknes ir nacionālās nozīmes attīstības centrs (sk. 5.1. att.) Rēzeknē būs koncentrētas reģiona ekonomikai nozīmīgas tautsaimniecības nozares, daudzveidīgi un kvalitatīvi pakalpojumi, kā arī izglītības, kultūras un valsts pārvaldes iestādes. Ņemot vērā tās izvietojumu starptautisku transporta koridoru krustpunktā pie Austrumu-Rietumu koridora, tiks attīstīti nacionālās un starptautiskās nozīmes transporta, loģistikas pakalpojumi un Speciālā ekonomiskā zona. Savukārt, Rēzeknes novada teritorijā ir izdalītas lauksaimniecībai, tūrismam un derīgo izrakteņu ieguvei labvēlīgās teritorijas, kā arī īpaši aizsargājamo teritoriju dabas kompleksi.

5.1.attēls

Latgales reģiona vēlamā telpiskā struktūra

Avots: Latgales reģiona teritorijas plānojums 2006.- 2026.gadam

Latgales reģiona attīstības programma²⁷ ir fokusēta uz reģiona konkurētspējas paaugstināšanu, jo definētais ilgtermiņa attīstības mērķis attīstības programmā nosaka, ka ir jāpanāk straujāka reģiona ekonomiskā attīstība, lai palielinātu cilvēku ienākumus, saglabātu un vairotu Latgales bagātīgo potenciālu un padarītu Latgali par pievilcīgu dzīves vidi arī nākamajām paaudzēm, savukārt kā stratēģiskās prioritātes ir noteiktas prasmes, savienojumi, gudra pārvaldība un efektīvi uzņēmumi.

Analizējot piedāvāto rīcības programmu stratēģijas sasniegšanai, var konstatēt, ka ļoti daudzi pasākumi ir vērsti uz konkurētspējas un kapacitātes paaugstināšanu reģiona uzņēmumiem. Ir noteiktas šādas prioritātes attīstībai: savienojumi, efektīvi uzņēmumi, gudra pārvaldība un prasmes. Prioritāte „Savienojumi” paredz fiziskās un virtuālās sasniedzamības uzlabošanu, lai integrētu reģionu globālajā telpā, kā arī sadarbības un tīklošanas aktivitātes. Prioritāte „Efektīvi uzņēmumi” nosaka virkni uzdevumu un pasākumu uzņēmējdarbības izglītības jomā, inkubatoru un industriālo teritoriju attīstībai, augošu uzņēmumu atbalstam un esošo uzņēmumu konkurētspējas paaugstināšanai, investoru atbalstam, reģiona pievilcības (mārketinga) uzlabošanai u.c. Prioritāte „Gudra pārvaldība” nosaka nepieciešamību paaugstināt

²⁷ Latgales programma 2010– 2017. Daugavpils: Latgales plānošanas reģions, 2010. Pieejams: <http://www.latgale.lv/lv/padome/planosana>

pakalpojumu kvalitāti un efektīvu pārvaldi. Savukārt, prioritāte „prasmes” paredz dažādus pasākumus cilvēkresursu kapacitātes paaugstināšanai.

Kā pozitīvais ir jāatzīmē attīstības programmas fokusēšanās uz reģiona konkurētspējas un uzņēmējdarbības pievilcības paaugstināšanu. Dokumentā ir analizēti daudzi no identificētajiem konkurētspējas faktoriem. Dokumentā ir noteikts, ka izmantojot katras teritorijas īpašās priekšrocības un kopīgi risinot problēmas, palielināsies gan pilsētu, gan lauku teritoriju attīstības iespējas. Pašvaldībām ir jāveicina lauku un pilsētu mijiedarbība, sekmējot:

- mobilitātes iespējas, t.sk. nodrošinot attīstības centru sasniedzamību lauku iedzīvotājiem, kā arī radot iespējas lauksaimniecības un mežsaimniecības produkcijas realizācijai;
- darbaspēka un zināšanu plūsmu, sekmējot zināšanu pārnesi;
- kapitāla plūsmu, dažādojot lauku teritoriju ekonomiku, tradicionālās lauksaimniecības nozares papildinot ar jaunu un inovatīvu produktu ražošanu;
- tūrisma plūsmu, novirzot tās no pilsētām uz lauku teritorijām.

Atsevišķi Latgales attīstības programmā ir izdalīta „Attīstības centru tīkls” apakšprogramma „Rēzekne”, kas ietver pasākumu kompleksu, kas ietekmē arī Rēzeknes novada attīstību.

Apakšprogramma atbalsta nacionālas nozīmes attīstības centra Rēzeknes stiprināšanu un pilsētas starptautisko konkurētspēju. Programma ir fokusēta uz Rēzekni kā loģistikas un ražošanas centru, nodrošinot infrastruktūras attīstību uzņēmējdarbības veicināšanai, inovāciju un radošo industriju attīstībai, t. sk. pilsētai pieguļošajās teritorijās.

Rēzeknes loma pilsētu tīklā un reģiona attīstībā: Austrumlatvijas kultūras, izglītības, radošo industriju un uz zināšanām balstīts ražošanas centrs:

- republikas pilsēta – pakalpojumi un darba vietas reģiona ģeogrāfiskajā centrā;
- nacionālās nozīmes radošo pakalpojumu centrs - ražošana, loģistika, atbalsts uzņēmējdarbībai, latgaliskā kultūra un izglītība, transports un reģiona dabas tūrisms;
- ekonomiskās izaugsmes un zināšanu radīšanas centrs un dzinējspēks, pilsēta ar attīstītu uzņēmējdarbības, transporta un loģistikas infrastruktūru un pakalpojumiem, kvalitatīvu sociālo infrastruktūru un sabiedriskajiem pakalpojumiem un nodrošina kvalitatīvu dzīves vidi tās iedzīvotājiem.

Mērķis: Būtiski paaugstināt Rēzeknes lomu Latgales reģionā un Latvijā, veidojot pilsētu kā uz izglītības un zināšanām balstītu ražošanas un loģistikas aktivitāšu centru, atbalsta punktu radošo industriju izaugsmei un inovācijas procesu attīstībai, kas balstīti latgaliskajā dzīvesziņā un pasaules pieredzē.

Programmas pamatojums: pašvaldībai ir liela pieredze liela mēroga projektu realizācijā un pieredzējušu speciālistu komanda projektu pieteikumu sagatavošanā un ieviešanā. To pierāda realizētie projekti, veiksmīgā Rēzeknes SEZ darbība uzņēmumu darbības nodrošināšanā un nākotnes attīstības plāni. Nepieciešama industriālo teritoriju sakārtošana un jaunu uzņēmumu piesaiste.

Atbalstāmie pasākumi:

1. Pilsētas starptautisko savienojumu (mezglu) – automaģistrāles, dzelzceļa – papildinoši infrastruktūras attīstības projekti;
2. Atbalsta pasākumi industriālo parku u.c. ražošanas teritoriju un loģistikas infrastruktūras attīstīšanai (t.sk. īpašumu atpirkšana);
3. Starpreģionālā sabiedriskā transporta (autobusu, dzelzceļa) atbalsta pasākumi;
4. Publisko pakalpojumu iestāžu kapacitātes stiprināšanas pasākumi;
5. Tehnoloģiski ietilpīgo ražošanu, zināšanu un lietišķo pētījumu bāzes attīstība (Rēzeknes Augstskolas, dabas un inženierzinātņu lietišķo pētījumu un tehnoloģiju bāzes izveide sadarbībā ar ražošanas uzņēmumiem Latgalē un pasaulē, reģiona augstākās un profesionālās izglītības iestādēm);
6. Pilsētvides/publiskās telpas, pilsētu sabiedriskā transporta attīstības pasākumi saskaņā ar pilsētas attīstības programmu;
7. Industriālo un degradēto teritoriju revitalizācija (brownfield) un jaunu attīstības teritoriju izveide (greenfield);
8. Atbalsts radošo industriju projektiem un kultūras menedžmenta projektiem (sagatavošanās darbībai 2013. gadā un pēc);
9. Kultūras projekti un citi starptautiska līmeņa notikumi biznesā, kultūrvēsturē, zinātnē un sportā, izmantojot starptautiskās saiknes u.c.

Katrai teritorijai ir unikāla dažādu konkurētspējas faktoru kombinācija un katrs reģions savā attīstībā var fokusēties uz tā salīdzinošajām konkurētspējas priekšrocībām attiecībā pret citiem reģioniem. Atkarībā no teritorijas specifikas jāizvēlas atšķirīgas stratēģijas konkurētspējas paaugstināšanai un izaugsmes sekmēšanai.

5.3 Rēzeknes novada un Rēzeknes pilsētas plānošanas dokumenti

Pamatojoties uz Rēzeknes novada domes 2012. gada 1.februāra sēdē pieņemto lēmumu, tika uzsākta Rēzeknes novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas izstrāde. Tās mērķis ir veicināt Rēzeknes novada teritorijas ilgtspējīgu un līdzsvarotu attīstību ilgtermiņā - līdz 2033.gadam. Ir plānots to izstrādāt līdz 2013.gada 17.februārim. Atšķirībā no novada attīstības programmas, kurā iekļauta sīka informācija ar konkrētiem septiņu gadu laikā realizējamiem projektiem, šis dokuments būs vairāk orientēts uz vispārīgām ilgtermiņa attīstības vīzijām. Tajā, piemēram, tiks izstrādātas novada kartes, kurās būs iezīmētas teritorijas, norādot to izmantojamību konkrētu nozaru attīstībai – kartēs tiks iezīmētas tūrisma, rūpniecības, lauksaimniecības un citas zonas.

Atbilstoši patlaban spēkā esošo normatīvo aktu prasībām pašvaldības ilgtermiņa attīstības stratēģija ir hierarhiski augstākais attīstības plānošanas dokuments un attīstības programmai un teritorijas plānojumam ir jāatbilst ilgtermiņa attīstības stratēģijai.

Uzreiz gan jāatzīmē, ka 2012.gada 1.martā Rēzeknes novada dome apstiprināja „Rēzeknes novada attīstības programmas 2012. – 2018.gadam” (RN AP) galīgo redakciju. RN AP ir vidēja termiņa plānošanas dokuments, kurā noteiktas prioritātes un rīcības virzieni septiņiem gadiem. Turpmāk tas kalpos par pamatu investīciju piesaistei. Dokumenta stratēģiskā daļa, ietver novada

prioritāros attīstības virzienus, un rīcības plāna daļu, kurā definēti konkrēti projekti un to realizācijai nepieciešamās izmaksas.

Analizējot mijiedarbību starp Rēzeknes novadu un Rēzeknes pilsētu, RN AP nosaka, ka Rēzeknes pilsēta – Rēzeknes novadam ir pakalpojumu centrs, tā sniedz kultūras un izglītības iespējas, augstākās un profesionālās izglītības iestādes nodrošina studiju iespējas tuvu jauniešu dzīvesvietai. Savukārt, Rēzeknes novads ir:

- sakārtota un pievilcīga dzīves vide novada cilvēkiem,
- darba, izglītības, kultūras un sociālo pakalpojumu vieta,
- atpūtas un daudzveidīgu tūrisma pakalpojumu vieta Latgales reģiona un Latvijas iedzīvotājiem.

Būtu gan nepieciešamas papildināt, ka arī Rēzeknes pilsēta nodrošina darba vietas ļoti daudziem Rēzeknes novada iedzīvotājiem.

5.1. tabula

Industriālo un transporta/ loģistikas pakalpojumu teritoriju attīstība Rēzeknes novadā

Uzdevumi	Pasākumi/ aktivitātes
U.1.3.3. Nodrošināt perspektīvo industriālo un transporta/ loģistikas pakalpojumu teritoriju apzināšanu un izpēti	Perspektīvo industriālo un transporta/ loģistikas pakalpojumu teritoriju izvērtējums
	Tehniski ekonomisko pamatojumu un tehnisko projektu izstrāde pašvaldības infrastruktūras sakārtošanai perspektīvajās industriālajās un transporta/ loģistikas pakalpojumu teritorijās
U.1.3.2. Nodrošināt inženiertehniskās infrastruktūras sakārtošanu perspektīvajās industriālajās teritorijās	Pievadceļu un autoceļu nodrošinājums perspektīvo industriālo un transporta/ loģistikas pakalpojumu teritoriju attīstībai
	Inženiertehniskās infrastruktūras nodrošinājums perspektīvo industriālo un transporta/ loģistikas pakalpojumu teritoriju attīstībai

Avots: Rēzeknes novada .. 2012

RN AP ir uzsvērts, ka Rēzeknes novada ģeogrāfiskais izvietojums, starptautiskās un nacionālās nozīmes transporta infrastruktūras pieejamība, Rēzeknes speciālās ekonomiskās zonas teritoriju statuss, kravu un pasažieru plūsma Austrumu - Rietumu un Ziemeļu - Dienvidu virzienā ir priekšnosacījums sekmīgai uzņēmējdarbības attīstībai. Attīstot kvalitatīvu transporta un sakaru infrastruktūru, Rēzeknes novads kļūst par loģistikas un ar to saistīto pakalpojumu centru. Attīstīta un konkurētspējīga uzņēmējdarbība ir formulēta kā Rēzeknes novada stratēģiskais mērķis. Savukārt kā ilgtermiņa prioritāte ir noteikta attīstīta uzņēmējdarbības vide, transporta un vides infrastruktūra, pieejami un kvalitatīvi sakari, uzņēmēju sadarbības tīkli. Kā viens no pasākumiem ir definēta efektīvas RSEZ darbības nodrošināšana.

Kā vidējā termiņa prioritāte ir noteikta industriālo un transporta/ loģistikas pakalpojumu teritoriju attīstība, kā arī uzdevumi, pasākumi un aktivitātes atbilstoši šai prioritātei (sk. 5.1. tab.).

Nacionālā un reģionālā līmeņa teritorijas attīstības plānošanas dokumentos ir noteikta Rēzeknes kā nacionālās nozīmes attīstības centra loma reģiona un kaimiņu pašvaldību, t.sk.

Rēzeknes novada attīstībā. Ir noteikts, ka Rēzeknei ir jāprofilējas par ekonomiskās izaugsmes un zināšanu radīšanas centriem, ekonomiskās attīstības dzinējspēku. Tai sadarbojoties un mijiedarbojoties ar tuvākajām pilsētām un lauku teritorijām, tiks veidota izaugsmei nepieciešamā kritiskā masa, kā arī mazināts atsevišķu teritoriju nomales efekts. Lai to sasniegtu, ir akcentēta nepieciešamība realizēt atbalsta pasākums, kas vērsti uz transporta un loģistikas infrastruktūras attīstību, industriālo parku u.c. ražošanas teritoriju attīstību, kā arī industriālo un degradēto teritoriju revitalizācija un jaunu attīstības teritoriju izveide. Reģionālā un vietējā līmeņa teritorijas attīstības plānošanas dokumentos ir īpaši uzsvērtā Rēzeknes speciālās ekonomiskās zonas loma reģiona izaugsmē. (sk.1. pielikumu)

Īpaši jāakcentē konkrētā projekta atbilstība nostādņēm, kas izvirzītas LR VARAM dokumentā „Iespēju Latgale 2012”²⁸, jo projekta ietvaros tiks veikts starpdisciplinārs pētījums (starpdisciplināra platforma dažādu nozaru un disciplīnu ekspertiem un praktiķiem) par potenciāli peļņu nesošām uzņēmējdarbības nozarēm un nepieciešamajiem uzlabojumiem infrastruktūrā rūpniecisko teritoriju attīstībai Rēzeknes novadā, bet tā rezultāti tiks publiskoti.

²⁸ Iespēju Latgale. VARAM Rīcības grupas darbs. Daugavpils, 2012.gada 11.aprīlis.

6 IT 1 teritorijas izvērtējums

Izpētes teritorija Nr.1 (turpmāk tekstā: IT1) atrodas Rēzeknes novada Vērēmu un Griškānu pagastā. Teritorija pieguļ Rēzeknes pilsētas robežai. IT1 izvietota pie starptautiskās nozīmes autoceļa E22 (A12), kurā ir pieejami aptuveni 252 ha teritorijas ražošanas, noliktavu vai loģistikas pakalpojumu attīstībai.

IT1 ietilpst RSEZ teritorijā, kurā komercsabiedrībām ir pieejamas tiešo nodokļu atlaides un nodokļu atvieglojumi atbilstoši Rēzeknes speciālās ekonomiskās zonas likumam (01.10.1997.) un likumam "Par nodokļu piemērošanu brīvostās un speciālajās ekonomiskajās zonās" (27.07.2001.). IT1 robežu apraksts ir pieejams 2.pielikumā un teritorijas shēmas 3.pielikumā.

6.1 Teritorijas raksturojums

Sasniedzamības raksturojums

Gar teritorijas ziemeļu daļu iet valsts galvenais autoceļš A12 Jēkabpils – Rēzekne – Ludza – Krievijas robeža (Terehova), kas ir arī E tīkla un TEN – T autoceļš (E22 Holiheda - Ventspils – Rīga - Velikije Luki- Maskava - Vladimira-Nižnij Novgorod daļa).

Griškānu pagasta robeža ar Vērēmu pagastu iet pa starptautiskās nozīmes dzelzceļa līniju Maskava – Zilupe – Rēzekne – Krustpils – Jelgava – Ventspils. Teritorijas ziemeļu daļā ir izvietota pārkraušanas stacija "Rēzekne II", kā arī dzelzceļa stacija „Rēzekne II” atrodas ~ 2 - 7 km attālumā no dažādām teritorijas vietām.

Teritorija atrodas aptuveni 6 km attālumā no lidlauka „Rēzekne” Rēzeknes novada Audriņu pagastā. Lidlaukam ir asfaltbetona skrejceļš 1300 m garumā un 40 m platumā, kura ziemeļaustrumu galā ir manevrēšanas ceļš 200 m garumā un 20 m platumā. Lidlauks atbilst aviācijas likumdošanas noteiktajām prasībām, t.sk. drošības jomā un to var izmantot lidmašīnas ar pacelšanās masu ne lielāku par 6000 kg. 2003.gadā ir uzstādīts radars, kas ļauj kontrolēt gaisa telpu 450 km rādiusā un 30 km augstumā. Lidlauks atbilstoši Latgales plānošanas reģiona un Rēzeknes novada attīstības plānošanas dokumentiem ir paredzēts kā reģionālās nozīmes lidosta, un Rēzeknes novada pašvaldība, kas ir pārņēmusi minēto objektu, paredz tajā attīstīt aviāciju. Lidlauks „Rēzekne” var tikt izmantots neregulāriem komercclidojumiem.

Dabas apstākļu raksturojums

Klimatisko apstākļu fons ir atkarīgs no reljefa apstākļiem un mežainuma pakāpes, veidojot lokāla vai vietējā klimata areālus. Tie ir maz pētīti, tāpēc veidojot aprakstu par Vērēmu pagasta klimatiskajiem apstākļiem, tika izmantoti Rēzeknes Hidrometeoroloģiskajā stacijā (atrodas Audriņu pagastā) veiktie pētījumi.

Teritorijai raksturīgs mēreni kontinentāls klimats. Ziemā noturīga, vidējais sniega segas biezums 25-30 cm. Sniega sega līdz 120 dienām gadā. Aukstākie mēneši ir janvāris, februāris ar vidējo temperatūru –7 līdz –7,5 °C. Vasara samērā silta, jūlija vidējā temperatūra +17,2 °C

maksimālā +36 °C. Bez sala periods ilgst 135 – 140 dienas. Nokrišņu daudzums – 600-650 mm gadā, pie kam vairākums (70%) izkrīt siltajos gadalaikos, it īpaši jūlijā un augustā. Gada vidējā temperatūra +4,5 °C. Aktīvo temperatūru summa 1950-2000 °C.

Reljefa veidošanu ietekmējusi ledāja virzīšanās un kušanas ūdeņu darbība. Teritorijā virs apkārtējiem plašajiem, purvainajiem pazeminājumiem un mežu masīviem labi izceļas pauguri, kuru relatīvais augstums svārstās no 5 līdz 25 m, absolūtais augstums 160 – 190 m v. j. l.

Starp plakanveida lielpauguriem atrodas pazeminājumi un ieplakas, kuru rašanās saistīta ar iekšledāja un pieledāja baseinu. To kodolu veido morēnas mālsmilts un smilšmāls, kuros parādās ledāja spiediena deformāciju pēdas. Zīmīgu vietu aizņem vāji šķiroti smilts un grants – oļu nogulumi. Plakanveida lielpauguru virsotnes sedz māli, kas uzkrājušies laikā, kad pieledāja baseinos notika intensīva kušana.

Teritorijas ģeoloģiskajā uzbūvē piedalās augšējā proterozoja, paleozoja un kainozoja nogulumieži, kas sagājušies uz arhaja metamorfiskajiem un intruzīvajiem iežiem. Slāņkopas biezums ap 900 m. Pamatiežu virsu šeit veido augšdevona Daugavas svītas karbonātieži, kas pārstāvēti ar dolomītiem, māliem, ģipsi, retām dolomītmerģeļu un mālu starpkārtām, kaļķakmeni. Pamatieži zemes virspusē neatsedzas, tos klāj dažāda biezuma (20-40m) un ģenēzes kvartāra nogulumi. Mūsdienā nogulas pētāmajā teritorijā pārstāvētas ar ezeru un purvu nogulām. Pētījuma izstrādes laikā tika veikta teritorijas ģeoloģiskā izpēte, detalizētu aprakstu skatīt atsevišķā pārskatā „Pārskats par ģeotekhniskajiem/ģeoloģiskajiem izpētes darbiem”.

Teritorijā nav lieli reljefa kritumi, kuri būtu būvniecībai nelabvēlīgi.

Teritorijas tuvumā - Vērēmu un Griškānu pagastos ir izpētītas vairākas derīgo izrakteņu atradnes, kuras ir piesaistītas kvartāra nogulumiežiem. Lielākās no tām ir mālu atradne “Tūmuži”, smilts atradne “Tūmuži”, smilts atradne “Ančupāni”, grants atradne “Rūdzes”.

Rēzeknes upe – upes garums 116 km. Upes platums caurmērā ir 15 – 20 m, dziļums – 0,8 – 2,0 m. Upes straumes ātrums 0,2-0,4 m/sek., gada notece 0,2 km³, gada vidējais ūdens patēriņš 15,5 m³/sek. Kritums pagasta teritorijā ir apmēram 11 m. Griškānu pagasta teritorijā Rēzekne līkumo pa Rāznavas pauguraini un nonāk Rēzeknes pazeminājumā, ieleja izteikta. Baseina augšdaļā pietece no ezeriem. Krasti visā garumā apauguši ar kokiem un krūmiem, gleznaina ainava. Upes nogulsnes pārstāvētas ar smilti, smilts -grants materiālu. Rēzeknes upe ir stipri aizaugusi; dominē niedres, meldri, glīvenes un elodejas. Upe ir bagāta ar zivīm, mīt līdakas, zandarti, raudas, ālanti, plauži, arī zuši un lejtece no dīķiem daudz karpu.

Atļautā teritorijas izmantošana

Atbilstoši Griškānu pagasta teritorijas plānojumam 2008. – 2010. gadam (Griškānu pagasta padomes 2008.gada 17.marta saistošie noteikumi Nr.7 „Griškānu pagasta teritorijas plānojuma 2008.-2020. gadam grafiskā daļa, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi”), kas apstiprināti kā Rēzeknes novada pašvaldības 2009.gada 17.jūlija saistošie noteikumi Nr.2 “Par Rēzeknes novada teritorijas plānojumu” ar 2010.gada 18.februāra, 15.aprīļa, 3.jūnija un 2.septembra grozījumiem IT1 teritorija Griškānu pagastā ir ražošanas un darījumu objektu teritorijas.

Ražošanas un darījumu objektu teritorijas nozīmē zemes vienības, kur primārais zemes un tur atrodošos ēku, būvju vai to daļu izmantošanas veids ir darījumu un tāda ražošanas objekta izvietošana, kas nerada būtisku piesārņojumu. Tajā ir atļauts: vispārējs ražošanas uzņēmums, vieglās rūpniecības uzņēmums; kravu stacija; noliktava; pārvaldes iestāde; darījumu iestāde; tirdzniecības un/vai pakalpojumu objekts; finanšu un kredītiestāžu, kā arī biroju ēku apbūve; automašīnu tehniskās apkopes, tirdzniecības un remonta ēkas; sabiedrisko garāžu apbūve; degvielas uzpildes stacija; gāzes uzpildes stacija; sporta un atpūtas objekts; inženiertehniskās apgādes tīkli un objekti; piebraucamais ceļš, pašvaldības iela; autostāvvietas.

Noteiktā jaunveidojamā zemes vienību minimālā platība ir 2500 m², zemes vienības maksimālais apbūves blīvums – 70%, zemes vienības apbūves intensitāte – 150%, minimālā brīvā zaļā teritorija – 20%.

Papildus ir noteikts, ka ražošanas uzņēmumu sanitāro aizsargzonu plāno zemes vienības robežās, izņemot gadījumus, kad viena objekta aizsargjoslu iespējams izmantot arī kā cita objekta aizsargjoslu, kā arī potenciāli piesārņotās teritorijās pirms ražošanas objektu rekonstrukcijas vai jaunas būvniecības ir jāveic vietas sanācija, bet veicot jebkādu saimniecisko darbību un uzsākot jaunu būvniecību, ir jāparedz pasākumi apkārtējo teritoriju pasargāšanai no kaitīgiem faktoriem, jāparedz pasākumi vides atveseļošanai, jānosedz neestētiski skati, kā arī, lai šo teritoriju lietotāji un apkārtējo teritoriju iedzīvotāji būtu pasargāti no visa veida kaitīgiem faktoriem.

Atbilstoši Vērēmu pagasta teritorijas plānojuma 2006. – 2018.gadam grozījumiem (2008.gada 28.janvāra saistošajiem noteikumiem Nr.2/2008 „Par Vērēmu pagasta teritorijas plānojuma 2006.-2018.g. grafisko daļu un teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumiem” ar 2010. gada 18.februāra grozījumiem), kas apstiprināti kā Rēzeknes novada pašvaldības 2009.gada 17.jūlija saistošie noteikumi Nr.2 “Par Rēzeknes novada teritorijas plānojumu” ar 2010.gada 18.februāra, 15.aprīļa, 3.jūnija un 2.septembra grozījumiem teritorija Vērēmu pagastā ir plānotā jauktas ražošanas, tehniskās un komunālās saimniecības teritorija.

Vērēmu pagasta teritorijas plānojuma 2006. – 2018.gadam grozījumu „Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi” nosaka, ka jauktas ražošanas, tehniskās un komunālās saimniecības teritorijas nozīmē teritoriju, kurā galvenais zemes un būvju plānotais (atļautais) izmantošanas veids ir vispārīgās, vieglās rūpniecības, lauksaimniecības produkcijas pārstrādes un ražošanas uzņēmumi, vairumtirdzniecības bāzes, transporta un komunālās saimniecības iestādes, uzņēmumi un noliktavu apbūve.

Galvenie nolūki, kādos ir atļauts izmantot teritoriju ir vieglās rūpniecības ražošanas uzņēmums, vispārīgās ražošanas uzņēmums, vairumtirdzniecības iestāde, kravu stacija, noliktava, pārtikas un lauksaimniecības produkcijas ražošanas un pārstrādes uzņēmums, transporta uzņēmums, remontdarbnīca, noliktavu, rezervuāru, bunkuru, saldētavu u.tml. apbūve, degvielu (gāzes) uzpildes stacijas, darījumu iestāžu un komerciāla rakstura uzņēmums, mazumtirdzniecības un pakalpojumu objekts, atklātās uzglabāšanas laukumi, inženiertehniskās apbūves objekti un tīkli, publiskā mobilo elektronisko sakaru tīkla iekārtas un ar to saistītās inženierkomunikācijas, satiksmes infrastruktūras objekti, stāvlaukums.

Papildus pēc tam, kad ir realizēts kāds no augstāk minētajiem galvenajiem izmantošanas veidiem, ir atļauti valsts, pašvaldības un sabiedrisko iestāžu objekti, sporta būves, mazstāvu dzīvojamo māju ēku apbūve, saimniecības ēku apbūve, ja to pamato ar detālplānojumu.

Minimālā jaunveidojamā platība netiek noteikta, pieļaujamais ēku augstums vispārīgos gadījumos ir ne augstāks par 12 m (kā vertikāls akcents 15 m), kas var tikt pārsniegts saskaņā ar rūpniecisko iekārtu un ražošanas procesa tehnoloģiskajām prasībām. Maksimāli pieļaujamais apbūves blīvums 60%, apbūves intensitāte 180%, minimālā brīvā teritorija 6%. Vismaz 5% no teritorijas ir jāparedz apstādījumiem

Zemes piederības un īpašumtiesības izpētes teritorijā

Atbilstoši Pašvaldības un valsts zemes dienesta sniegtai informācijai izpētes teritorijā IT1 ir šāds zemes īpašnieku sadalījums:

Īpašnieks	Platība	%, no kopējā	Piezīmes
Kopējā platība	271,204 ha	100 %	-
Pašvaldība	2,82 ha	1,04 %	Pašvaldībai piederoši zemes gabali ir tikai ceļi, un zemes gabals Griškānu pagastā kur izvietoti kapi
Privātīpašniekiem piederošas zemes	241,014 ha	88,87 %	Lauksaimniecībā izmantojama zeme. Daļēji apmežota, vietām ir purvaina.
Uzņēmumiem piederoša zeme	17,07 ha	6,29 %	Šajos zemes gabalos atrodas strādājoši uzņēmumi, skatīt tālāk esošās teritorijas izmantošana
VAS "Latvijas valsts dzelzceļš" zeme	10,30 ha	3,80 %	-

Esošās teritorijas izmantošana

Nosaukums	SIA "ZAAO SYSTEMS"
Reģistrācijas datums	21.04.2004
Juridiskā adrese	"Bunkuri", Meļņova, Vērēmu pag., Rēzeknes nov., LV-4604
Darbības veidi	Bīstamo atkritumu apstrāde un izvietošana metāla atkritumu un lūžņu pārstrāde nemetāla atkritumu un lūžņu pārstrāde vairumtirdzniecības starpnieku darbība individuālās lietošanas priekšmetu, sadzīves tehnikas un aparatūras vairumtirdzniecība nelauksaimniecisko starpproduktu vairumtirdzniecība pārējā vairumtirdzniecība mazumtirdzniecība nespecializētajos veikalos pārējā jauno preču mazumtirdzniecība specializētajos veikalos atkritumu apsaimniekošana, teritorijas tīrīšana
Nosaukums	Rēzeknes speciālās ekonomiskās zonas "RIGAMET" sabiedrība ar ierobežotu atbildību

Reģistrācijas datums	22.07.2005
Juridiskā adrese	"Ezerkalni", Meļņova, Vērēmu pag., Rēzeknes nov., LV-4604
Apgrozījums	2009.g. – 4 333 Ls; 2010.g. – 255 765 Ls; 2011.g. – 339 184 Ls
Nodarbināto skaits	2009.g. – 4 cilvēki, 2010.g. – 11 cilvēki, 2011.g. – 13 cilvēki.
Darbības veidi	Tērauda cauruļu, dobu profilu un to savienojumu ražošana dzelzs, tērauda un dzelzs sakausējumu ražošana dzelzs un tērauda pirmapstrāde cēlmetālu un krāsaino metālu ražošana metālu liešana metāla konstrukciju un to sastāvdaļu ražošana būvniecībā izmantojamo metāla izstrādājumu ražošana
Nosaukums	Uškaunieku sādža zemnieku saimniecība "ROŽU MĀJAS"
Reģistrācijas datums	17.01.1994
Juridiskā adrese	Meļņova, Vērēmu pag., Rēzeknes nov., LV-4612
Darbības veidi	Jauktā lauksaimniecības (augkopība un lopkopība)
Nosaukums	Zemnieku saimniecība "MEĻNEVAS MĀJAS"
Reģistrācijas datums	20.02.1993
Juridiskā adrese	Meļņova, Vērēmu pag., Rēzeknes nov., LV-4647
Darbības veidi	Lauksaimnieciskie un lopkopības pakalpojumi (izņemot veterināros pakalpojumus)
Nosaukums	Vērēmu pagasta zemnieku saimniecība "LEJIŅAS"
Reģistrācijas datums	03.06.1992
Juridiskā adrese	Meļņova, Vērēmu pag., Rēzeknes nov., LV-4647
Darbības veidi	Lauksaimnieciskie un lopkopības pakalpojumi (izņemot veterināros pakalpojumus)
Nosaukums	Rēzeknes rajona Vērēmu pagasta Meļņovas sādžas zemnieku saimniecība "GRIGORIJI"
Reģistrācijas datums	28.03.1995
Juridiskā adrese	Meļņova, Vērēmu pag., Rēzeknes nov., LV-4647
Darbības veidi	Lauksaimnieciskie un lopkopības pakalpojumi (izņemot veterināros pakalpojumus)
Nosaukums	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "KALNIŅI ZIVIS"
Reģistrācijas datums	17.05.2001 (ierakstīts reģistrā: 31.03.2003)
Juridiskā adrese	Meļņova, Vērēmu pag., Rēzeknes nov., LV-4647
Likvidācijas procesi	05.06.2009 Rēzeknes tiesas 28.04.2009. spriedums lietā Nr. C26122608/8 par kapitālsabiedrības darbības izbeigšanu.
Darbības veidi	koksnes izstrādājumu ražošana augkopība; dārzenkopība; dārzkopība lopkopība medniecība, medījamo dzīvnieku pavairošana un ar to saistīti pakalpojumi zvejniecība, zivkopība un ar to saistīti pakalpojumi pārtikas produktu un dzērienu ražošana

Nosaukums	IMPERIOR LLC filiāle OV TRUST
Reģistrācijas datums	03.06.2005
Juridiskā adrese	Meļņova, Vērēmu pag., Rēzeknes nov., LV-4604
Darbības veidi	pārtikas produktu un dzērienu ražošana būvniecība vairumtirdzniecība un komisijas tirdzniecība, izņemot automobiļus un motociklus viesnīcas un restorāni transporta papilddarbība un palīgdarbība; tūrisma aģentūru darbība finanšu starpniecība, izņemot apdrošināšanu un pensiju finansēšanu finanšu starpniecību papildinoša darbība operācijas ar nekustamo īpašumu transportlīdzekļu, mašīnu un iekārtu, individuālās lietošanas priekšmetu, sadzīves aparātūras un iekārtu iznomāšana cita komercpakalpojumi
Nosaukums	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību ražošanas komercfirma "NOOK, LTD"
Reģistrācijas datums	16.04.1991 (ierakstīts reģistrā: 13.06.2003)
Juridiskā adrese	Ratinīki, Vērēmu pag., Rēzeknes nov., LV-4647
Darbības veidi	Darbarīku ražošana mežsaimniecība, kokmateriālu sagatavošana un ar to saistītie pakalpojumi gumijas un plastmasas izstrādājumu ražošana gatavo metālizstrādājumu ražošana, izņemot mašīnas un iekārtas otrrreizējā pārstrāde ūdens ieguve, attīrīšana un sadale
Nosaukums	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "NOOK serviss"
Reģistrācijas datums	06.10.2008
Juridiskā adrese	Noliktavu iela 10, Ratinīki, Vērēmu pag., Rēzeknes nov., LV-4604
Darbības veidi	Mehāniskā apstrāde
Nosaukums	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "LEO & K"
Reģistrācijas datums	17.09.1999 (ierakstīts reģistrā: 21.10.2003)
Juridiskā adrese	Noliktavu iela 10, Ratinīki, Vērēmu pag., Rēzeknes nov., LV-4647
Darbības veidi	Metālizstrādājumu cauruļu, apkures iekārtu un to piederumu vairumtirdzniecība Plaša sortimenta preču vairumtirdzniecības starpnieku darbība lauksaimniecība, medniecība un ar to saistīti pakalpojumi mežsaimniecība, kokmateriālu sagatavošana un ar to saistītie pakalpojumi zvejniecība, zivkopība un ar to saistīti pakalpojumi kūdras ieguve, apstrāde un aglomerācija pārējā ieguves rūpniecība un karjeru izstrāde
Nosaukums	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "AUTOTUNELIS"
Reģistrācijas datums	29.12.1999 (ierakstīts reģistrā: 28.08.2003)
Juridiskā adrese	Ratinīki, Vērēmu pag., Rēzeknes nov., LV-4647
Darbības veidi	Automobiļu rezerves daļu un piederumu mazumtirdzniecība

Pastāvošie ierobežojumi teritorijas attīstībai

Izpētes teritorijā neatrodas īpaši aizsargājamas dabas teritorijas un kultūras pieminekļi. Tomēr atbilstoši Aizsargjoslu likumam pastāv ierobežojumi darbībām, kas veiktas ūdensteču, autoceļu, dzelzceļu, elektrisko tīklu, sakaru līniju, torņu un antenu, ūdens ņemšanas vietu aizsargjoslās. Aizsargjoslu platumi ir noteikti Vērēmu pagasta teritorijas plānojuma 2006. – 2018.gadam grozījumu „Grafiskajā daļā”.

6.2 Ceļu infrastruktūras raksturojums un analīze

IT1 teritorijai samērā laba esošā ceļu infrastruktūra, gar teritorijas ziemeļu un austrumu daļu izvietots valsts autoceļš A12 (E22) Jēkabpils—Rēzekne—Ludza—Krievijas robeža (Terehova), (robežas p.1-2). Teritorijas Dienvidu daļu šķērso dzelzceļa līnija Rīga—Maskava. IT1 robeža dienvidos robežojas ar Rēzeknes pilsētas Jupatovkas ielu. Savukārt, teritorijas robeža ir savienota ar Rēzeknes pilsētas Noliktavu un Varoņu ielām. Rēzeknes pilsētas teritorijas ielas izmantojamas atbilstoši Rēzeknes pilsētas nosacījumiem transporta intensitātei un noslodzei. Līdz ar to galvenā teritorijas transporta plūsma ir jāplāno no Valsts autoceļa A12 vai dzelzceļa līnijas Rīga (Ventspils)—Maskava.

6.3 Teritorijas inženierapgādes objektu un sistēmu raksturojums

Dzelzceļš

Griškānu pagasta robeža ar Vērēmu pagastu iet pa starptautiskas nozīmes dzelzceļa līniju Maskava – Zilupe – Rēzekne – Krustpils – Jelgava - Ventspils. Dzelzceļa ekspluatācijas aizsargjoslas platums – 100 metri katrā pusē no malējās sliedes, drošības aizsargjosla gar dzelzceļu – 100 metri. Izpētes teritorijas dienvidu daļā ir izvietota 2006.gadā ekspluatācijā nodotais stacijas „Rēzekne - 2” pieņemšanas parks, kas atrodas uz galvenā transporta virziena Latvijas dzelzceļa koridorā Austrumi – Rietumi. Eiropas Komisija no 264 ES sakaru virzieniem iezīmēja 30 prioritātes, starp kurām ir arī virziens Ventspils – Rīga – Rēzekne – Zilupe – Maskava. Pieņemšanas parkā ir 6 vilcienu pieņemšanas un nosūtīšanas ceļi, 2 strupceļi, ievilkšanas ceļš un citas komunikācijas.

Rēzekne - 2 ir Latvijas – Krievijas robežstacija, kur notiek lokomotīvu maiņa un vagonu pieņemšana – nodošana, tajā notiek kravu konsolidācija, to sagatavošana un muitas formalitāšu kārtošana eksportam uz Krieviju, NVS valstīm un Centrālāzijas valstīm.

Teritorijas dienvidu daļā atsevišķiem zemes gabaliem ir pieejami arī dzelzceļa pievedceļi.

Gāzes vads

Galvenais dabasgāzes piegādes avots Latvijas patērētājiem ir maģistrālie gāzes tīkli, kas atzarojas no Jamalas - Eiropas gāzes vada Tveras apgabalā Krievijā uz Sanktpēterburgu, Pleskavu un tālāk uz Igauniju un Latviju. Maģistrālo gāzes vadu tīkla mezgls ir Inčukalna

pazemes gāzes glabātuve. Ar to savienota arī austrumu-rietumu komponentes maģistrālā gāzes vada II līnija Rīga-Daugavpils (diametrs 500 mm), no kuras izbūvēts atzars Upmala-Preiļi-Rēzekne (D 300 mm) ar vienu no gāzes regulēšanas stacijām (GRS) arī Rēzeknē. Gāzes vada atzars Upmala – Preiļi - Rēzekne (D 300 mm) patlaban gar Atbrīvošanas aleju Rēzeknes pilsētā. Ir izstrādāts tehniskais projekts gāzes vada atzara izbūvei pa Maskavas un Noliktavu ielām Rēzeknē, kas pieiet pie izpētes teritorijas rietumu daļas. Līdz ar projekta realizāciju būtu iespējama gāzes vada turpinājuma izbūve izpētes teritorijā. Patlaban tuvākais attālums pa taisnu līniju no gāzes vada līdz izpētes teritorijai ir 1,8 km.

Elektroapgāde

IT1 teritorijas elektroapgādes infrastruktūra tika izbūvēta, ievērojot lauku teritorijas, nevis pilsētas teritorijas elektroapgādes prasības. IT1 teritorijā atrodas 20 kV gaisvadu līnija un parka teritorija atrodas trīs esošas apakšstacijas.

20 kV līnija pieslēgta pie maģistrālās līnijas, kas baro Rēzeknes pilsētas apkārtējo teritoriju. Esošo līniju var izmantot tikai gadījumā, ja nepieciešams nodrošināt nelielu jaudu (līdz 1 MW) un elektroapgādes prasības nav kritiskas (var būt elektroapgādes pārtraukumus līdz 24 stundām).

Ūdensapgāde

Tā kā IT1 ir izvietota blakus Rēzeknes pilsētas robežām, tad IT1 ūdensapgādi ir iespējams nodrošināt no Rēzeknes pilsētas centralizētā ūdensvada tīkla. Rēzeknes pilsētas ūdensapgādes sistēmai ir pietiekama kapacitāte vairāku jaunu pieslēgumu nodrošināšanai, kā arī sistēmā padotā ūdens kvalitāte atbilst LR likumdošanas aktiem. Atbilstoši Rēzeknes pilsētas ūdenssaimniecības attīstības tehniski ekonomiskajam pamatojumam²⁹ ūdens sagatavošanas jauda ir 11730 m³/dnn, savukārt faktiskais diennakts vidējais ūdens patēriņš nepārsniedz 7000 m³/dnn. Lai pieslēgtos Rēzeknes pilsētas ūdensapgādes tīkliem, jāsaņem tehniskie noteikumi no SIA „Rēzeknes ūdens”. Otra alternatīva teritorijas IT1 ūdensapgādei ir lokāla urbumu un ūdensapgādes sistēmas ierīkošana. Šīs alternatīvas gadījumā ir pārāk daudz nezināmo, t.i., nav zināmi nepieciešamie ūdens apjomi un uzņēmumu darbības specifika un ūdens kvalitātes prasības. Vai arī kā trešā alternatīva ir lokāla uzņēmumu (viena vai vairāku) ūdensapgāde. Piemēram, izpētes teritorijā esošam SIA „Rigamet” ir atsevišķs dziļurbums un ūdens tiek patērēts darbinieku sadzīves prasību nodrošināšanai, kā arī slēgtā aprītē ražošanas procesā.

Kanalizācija un notekūdeņu attīrīšana

Tāpat, kā ūdensapgādē tā arī kanalizācijai ir iespējams pieslēgums Rēzeknes pilsētas centralizētajai kanalizācijas sistēmai. Rēzeknes pilsētas kanalizācijas sistēmai ir pietiekama kapacitāte jaunu pieslēgumu nodrošināšanai, jo pilsētā ir NAI ar projekta ražību 12000 m³/dnn,

²⁹ Ūdenssaimniecības pakalpojumu attīstība Rēzeknē II kārta, Novērtējuma ziņojums, Rīga, 2007, SIA firma „L4”

savukārt faktiskais notekūdeņu apjoms nepārsniedz 8000 m³/dnn.³⁰ Lai pieslēgtos Rēzeknes pilsētas kanalizācijas tīkliem jāsaņem tehniskie noteikumi no SIA „Rēzeknes ūdens”. Jāatzīmē, ka Rēzeknē ir noteikti limiti notekūdeņu koncentrācijai, ko pieņem un var attīrīt pilsētas NAI. Tādēļ pastāv iespēja, ka daļai uzņēmumu var būt nepieciešams nodrošināt priekšattīrīšanu.

Atkarībā no uzņēmumu specifikas var tikt izbūvētas bioloģiskā tipa NAI vai arī ražošanas notekūdeņu. Lokālo NAI izbūve jāveic stingri saskaņā ar LR likumdošanu un reģionālās vides pārvaldes prasībām.

Siltumapgāde

Teritorijā nav pieejama centralizētā siltumapgāde, kā arī nav centralizētā gāzesvada līdz ar to ir jāplāno lokālie risinājumi uzņēmumu apkurei. Nav izslēgta arī alternatīvās apkures ierīkošana saules vai piemēram zemes siltums.

Sakaru komunikācijas

Telekomunikāciju sakarus nodrošina SIA „Lattelekom” un mobilo pakalpojumu operatori. Verēmu pagasta teritorijā sakaru tīkli iet gar valsts autoceļu A12. Griškānu pagasta teritorijā sakaru kabeļi atrodami Rēzeknes pilsētā netālu no robežas. Par pieslēgšanas iespējām šiem sakaru kabeļiem vai arī pieejamajiem bezvadu sakariem, un pieejamā interneta ātrumu ir jāprecizē pie sakaru pakalpojumu operatoriem.

6.4 Vides piesārņojuma riska faktoru un objektu identifikācija un analīze

2010.gadā Rēzeknes novadā uzsāka savu darbību jauns uzņēmums SIA „LEAX Rēzekne” RSEZ (tas ir uzņēmums, kas darbojas Rēzeknes speciālajā ekonomiskajā zonā), un jau 2011.gadā uzņēmuma apgrozījums sastādīja 4 256 080 Ls. Tā ka uzņēmums ir jauns nevar veikt nekādu salīdzinājumu ar iepriekšējiem periodiem, līdz ar to tabulā tiek uzrādīts kā „datu nav”.

6.5 Teritorijas attīstības priekšrocības un perspektīvie virzieni

Pētījuma "Tehnoloģisko parku un loģistikas centru attīstība Latgales reģionā" ietvaros ir noteikti divi priekšnosacījumi vidēja mēroga loģistikas centru attīstībai:

- novietojums pie valsts galvenā autoceļa;
- novietojums lielā pilsētā ar attīstīto rūpniecību (vai netālu no tās).

Saskaņā ar šiem pamatkritērijiem, loģistikas centriem atbilstošas teritorijas Latgales reģionā ir zemes ap valsts galvenajiem autoceļiem Daugavpils un Rēzeknes pilsētu tuvumā. 6.1. attēls norāda šīs potenciālās teritorijas Rēzeknes pilsētas tuvumā.

³⁰ Ūdenssaimniecības pakalpojumu attīstība Rēzeknē II kārta, Novērtējuma ziņojums, Rīga, 2007, SIA firma „L4”

Logistikas centru attīstībai piemērotākās teritorijas Rēzeknes pilsētas tuvumā

Kā redzams, tad IT1 ietilpst šajā teritorijā. IT1 teritorijas attīstības priekšrocības ražošanas, loģistikas un noliktnu saimniecības attīstībā nosaka šādi faktori:

- teritorija Latgales reģiona pētījumos un attīstības plānošanas dokumentos ir atzīta par vienu no piemērotākajām loģistikas attīstībai Latgales reģionā;
- ir pieejami zemes gabali, kas atbilstoši pašvaldības teritorijas plānojumam ir piemēroti ražošanas, loģistikas un noliktnu saimniecības attīstībai;
- teritorija atrodas starptautiskas dzelzceļa līnijas tiešā tuvumā un tajā ir izvietota dzelzceļa stacijas „Rēzekne – 2” pieņemšanas stacija;
- teritorija atrodas starptautiskas nozīmes autoceļu tiešā tuvumā;
- tā izvietota pie Rēzeknes pilsētas robežas;
- teritorijā darbojošās komercsabiedrības var iegūt Rēzeknes speciālās ekonomiskās zonas statusu un saņemt nodokļu atvieglojumus.

Nemot vērā teritorijas novietojumu pie starptautiskas nozīmes dzelzceļa līnijas un starptautiskas nozīmes autoceļiem Rēzeknes speciālajā ekonomiskajā zonā, tajā atļauto jauktas ražošanas, tehniskās un komunālās saimniecības apbūvi atbilstoši spēkā esošajam teritorijas plānojumam, tā perspektīvā var attīstīties kā transporta un loģistikas, tā arī ražošanas teritorija. Lai teritorija sekmīgi attīstītos ir nepieciešams veikt šādus pasākumus:

- nodrošināt un uzlabot piekļuves iespējas dažādām teritorijas daļām;
- nodrošināt teritoriju ar centralizētiem komunālpakalpojumiem.

7 IT 2 teritorijas izvērtējums

Izpētes teritorija Nr.2 (turpmāk tekstā: IT2) ir Rēzeknes novada Vērēmu pagastā Burzovas dzelzceļa stacijai pieguļošā teritorija, kas atrodas 11 km attālumā no Rēzeknes. Teritorija ir rezervēta ražošanas un loģistikas pakalpojumu attīstībai. Tās platība – 204, 34 ha. IT2 robežu apraksts ir pieejams 2.pielikumā un teritorijas shēma 3.pielikumā.

Teritorija ietilpst Rēzeknes speciālās ekonomiskās zonas teritorijā, kurā komercsabiedrībām ir pieejamas tiešo nodokļu atlaides un nodokļu atvieglojumi atbilstoši Rēzeknes speciālās ekonomiskās zonas likumam (01.10.1997.) un likumam "Par nodokļu piemērošanu brīvostās un speciālajās ekonomiskajās zonās" (27.07.2001.).

7.1 Teritorijas raksturojums

Sasniedzamības raksturojums

Paralēli teritorijas austrumu robežai iet starptautiskas nozīmes dzelzceļa līnija: Sanktpēterburga – Kārsava – Rēzekne – Daugavpils – Eglaine – Klaipēda/Kurcums - Viļņa. Teritorijā atrodas Burzovas dzelzceļa stacija. No Burzavas stacijas atzarojās 1934. gadā izbūvēta šaursliežu dzelzceļa līnija Sita - Rēzekne (750 mm). Līnija slēgta 1965.gadā.

Teritorijai pieiet un to šķērso vairāki valsts autoceļi: V 6 562 Greivuli - Izeskalns; V 6 574 Pievedceļš ABR "Burzava"; V 6 586 Sondori- Burzava, kā arī vairāki pašvaldības autoceļi. Tā atrodas 6 km attālumā (no Burzovas) no reģionālās nozīmes valsts autoceļa P 36 Rēzekne – Gulbene, 4 km attālumā (no Burzovas) valsts galvenā autoceļa A 13 (arī starptautiskas nozīmes autoceļš, kas ir iekļauts E un TEN - T tīklā E262 Kauņa-Ukmerģe-Daugavpils-Rēzekne-Ostrova) Krievijas robeža (Grebņeva – Rēzekne – Daugavpils – Lietuvas robeža (Medumi) un 6,7 km attālumā (no Burzovas) no valsts galvenā autoceļa A12 (E22 Holiheda-Ventspils – Rīga - Velikije Luki – Maskava – Vladimira - Nižnij Novgorod daļa) Jēkabpils – Rēzekne – Ludza – Krievijas robeža (Terehova).

Teritorija atrodas ~ 7 km attālumā no Lidlauka „Rēzekne” Rēzeknes novada Audriņu pagastā. Lidlaukam ir asfaltbetona skrejceļš 1300 m garumā un 40 m platumā, kura ziemeļaustrumu pusē ir manevrēšanas ceļš 200 m garumā un 20 m platumā. Lidlauks atbilst aviācijas likumdošanas noteiktajām prasībām, t.sk. drošības jomā un tajā var piezemēties lidmašīnas ar pacelšanās masu ne augstāku par 6000 kg. 2003.gadā ir uzstādīts radars, kas ļauj kontrolēt gaisa telpu 450 km rādiusā un 30 km augstumā. Lidlauks atbilstoši Latgales plānošanas reģiona un Rēzeknes novada attīstības plānošanas dokumentiem ir paredzēts kā reģionālās nozīmes lidosta un Rēzeknes novada pašvaldība, kas ir pārņēmusi minēto objektu, paredz tajā attīstīt aviāciju. Lidlauks „Rēzekne” var tikt izmantots neregulāriem komercclidojumiem.

Dabas apstākļu raksturojums

Dabas apstākļu raksturojums analogiska IT-1 aprakstam.

Atļautā teritorijas izmantošana

Kopējā teritorijas platība ir 203,95 ha, bet atbilstoši Vērēmu pagasta teritorijas plānojuma 2006. – 2018.gadam grozījumiem (2008.gada 28.janvāra saistošajiem noteikumiem Nr.2/2008 „Par Vērēmu pagasta teritorijas plānojuma 2006.-2018.g. grafisko daļu un teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumiem” ar 2010. gada 18.februāra grozījumiem), kas apstiprināti kā Rēzeknes novada pašvaldības 2009.gada 17.jūlija saistošie noteikumi Nr.2 “Par Rēzeknes novada teritorijas plānojumu” ar 2010.gada 18.februāra, 15.aprīļa, 3.jūnija un 2.septembra grozījumiem 17,90 ha ir plānotā jauktas ražošanas, tehniskās un komunālās saimniecības teritorija.

Vērēmu pagasta teritorijas plānojuma 2006. – 2018.gadam grozījumu „Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi” nosaka, ka jauktas ražošanas, tehniskās un komunālās saimniecības teritorijas nozīmē teritoriju, kurā galvenais zemes un būvju plānotais (atļautais) izmantošanas veids ir vispārīgās, vieglās rūpniecības, lauksaimniecības produkcijas pārstrādes un ražošanas uzņēmumi, vairumtirdzniecības bāzes, transporta un komunālās saimniecības iestādes, uzņēmumi un noliktavu apbūve.

Galvenie nolūki, kādos ir atļauts izmantot teritoriju ir vieglās rūpniecības ražošanas uzņēmuma, vispārīgās ražošanas uzņēmuma, vairumtirdzniecības iestādes, kravu stacijas, noliktavas, pārtikas un lauksaimniecības produkcijas ražošanas un pārstrādes uzņēmums, transporta uzņēmums, remontdarbnīca, noliktavu, rezervuāru, bunkuru, saldētavu u.tml. apbūve, degvielu (gāzes) uzpildes stacijas, darījumu iestāžu un komerciāla rakstura uzņēmuma, mazumtirdzniecības un pakalpojumu objekta, atklātās uzglabāšanas laukumu, inženiertehniskās apbūves objektu un tīklu, publiskā mobilo elektronisko sakaru tīkla iekārtas un ar to saistītās inženierkomunikācijas, satiksmes infrastruktūras objektu, stāvlaukuma darbība.

Papildus pēc tam, kas ir realizēts kāds no augstāk minētajiem galvenajiem izmantošanas veidiem, ir atļauti valsts, pašvaldības un sabiedrisko iestāžu objekti, sporta būves, mazstāvu dzīvojamo māju ēku apbūve, saimniecības ēku apbūve, ja to pamato ar detālplānojumu.

Minimālā jaunveidojamā platība netiek noteikta, pieļaujamais ēku augstums vispārīgos gadījumos ir ne augstāks par 12 m (kā vertikāls akcents 15 m), kas var tikt pārsniegts saskaņā ar rūpniecisko iekārtu un ražošanas procesa tehnoloģiskajām prasībām. Maksimāli pieļaujamais apbūves blīvums 60 %, apbūves intensitāte 180 %, minimālā brīvā teritorija 6 %. Vismaz 5 % no teritorijas ir jāparedz apstādījumiem.

Zemes piederības un īpašumtiesības izpētes teritorijā

Atbilstoši Pašvaldības un valsts zemes dienesta sniegtai informācijai izpētes teritorijā ir šāds zemes īpašnieku sadalījums:

Īpašnieks	Platība	%, no kopējā	Piezīmes
Kopējā platība	204,34 ha	100 %	-
Pašvaldība	10,71 ha	5,24 %	Pašvaldībai piederoši zemes gabali ir tikai ceļi, un zemes gabals ap 6,86 ha pie IT2 robežas punkta 17.

Privātīpašniekiem piederošas zemes	38,88 ha	19,03 %	Lauksaimniecībā izmantojama zeme. Daļēji apmežota.
Uzņēmumiem piederoša zeme	144,82 ha	70,87 %	Šajos zemes gabalos atrodas strādājošs uzņēmums (asfalta ražošanas rūpnīca). Aptuveni 93 % no uzņēmumiem piederošas zemes pieder privātajām uzņēmējām, kas ir uzsākusi teritorijas apgūšanu un plānošanu
VAS "Latvijas valsts dzelzceļš" zeme	9,93 ha	4,86 %	-

Esošās teritorijas izmantošana

Teritorijā atrodas SIA „Ceļi un tilti” asfaltbetona rūpnīcas „Burzova”.

Nosaukums	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību būvfirma "CEĻI UN TILTI"
Reģistrācijas datums	06.06.1991 (ierakstīts reģistrā 21.11.2003)
Juridiskā adrese	Miera iela 5, Čornaja, Čornajas pag., Rēzeknes nov., LV-4617
Darbības veidi	Ceļu un maģistrāļu būvniecība ar augkopību saistīti pakalpojumi; daiļdārzniecība mežsaimniecība, kokmateriālu sagatavošana un ar to saistītie pakalpojumi akmeņu ieguve smilšu un māla ieguve citur neklasificēta pārējā ieguves rūpniecība zāģēšana, ēvelēšana un impregnēšana būvniecība

Interesi par loģistikas un ražošanas parka attīstību izpēti teritorijā ir izrādījis uzņēmums SIA „SABRE INVEST”.

Nosaukums	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "SABRE INVEST"
Reģistrācijas datums	31.03.2004
Juridiskā adrese	Ģertrūdes iela 10/12-2, Rīga, LV-1010
Darbības veidi	Sava vai nomāta nekustamā īpašuma izīrēšana un pārvaldīšana būvlaukuma sagatavošana ēku, būvju vai to daļu būvēšana; civilā būvniecība būvdarbu pabeigšana vairumtirdzniecības starpnieku darbība operācijas ar savu nekustamo īpašumu sava nekustamā īpašuma izīrēšana un iznomāšana darbības ar nekustamo īpašumu uz līguma pamata vai par atlīdzību juridiskie, grāmatvedības, auditorpakalpojumu un konsultācijas; konsultāciju sniegšana nodokļu jautājumos; tirgus un sabiedriskās domas izpēte; konsultēšana komercdarbībā

Tas ir uzņēmums, kas ir specializējies investīciju projektu realizēšanā Austrumeiropā kopš 2004.gada un ir veiksmīgi ieguldījis investīcijas Ukrainā, Bulgārijā, Baltijas valstīs. Patlaban uzņēmumam ir 2 rūpnieciskās - loģistikas parki Latvijā, kas atbilst starptautiskajiem standartiem. Pēdējos 5 gados uzņēmums ir iegādājies zemi Rēzeknes speciālās ekonomiskās zonas teritorijā

pie Burzavas dzelzceļa stacijas. Kopumā ir plānots attīstīt aptuveni 200 ha lielu teritoriju. Uzņēmuma īpašumā esošā teritorija ietver 10 ha dzelzceļa sliežu ceļu, kuru kapacitāte ir 100 dzelzceļa vagoni.

Plānotā attīstība nākotnē:

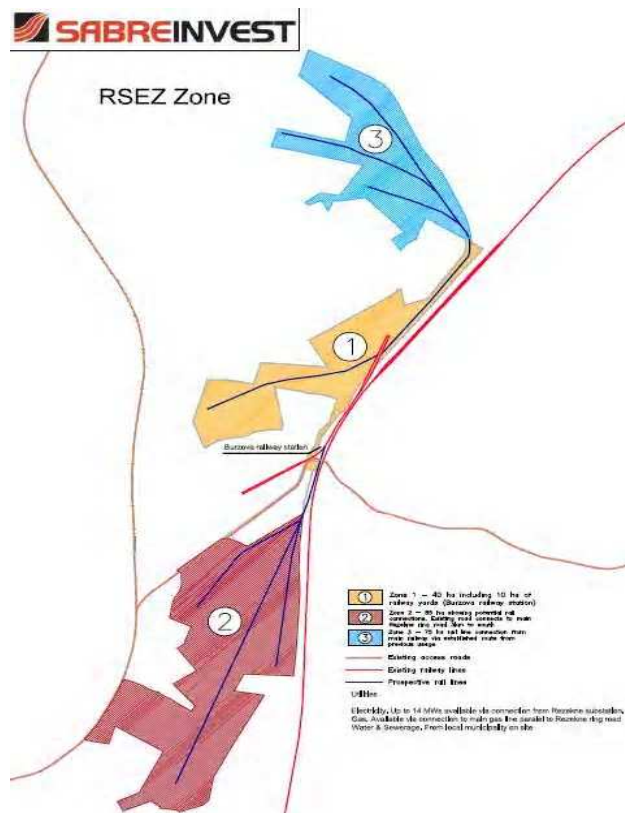
- teritorija (~ 40 ha) – vieglā rūpniecība un komplektēšana, kā arī loģistika un noliktavu saimniecība.
- teritorija (~ 85 ha) – muitas noliktavu parks
- teritorija (~ 57 ha) – finansu atbalsta centrs, datu uzglabāšanas centrs (sk. 7.1.att.).

IT-2 teritorijas sadalījums pa zonām finansu aprēķinu un prioritizācijas vajadzībām

Šīs teritorijas zonējumu ir sadalījis pats uzņēmums un finansu aprēķinos šī teritorija tiek izskatīta kā viena vesela. Ar šī pētījuma palīdzību ir iespējams aprēķināt orientējošas izmaksas gan atbilstoša autoceļa, gan elektroapgādes, gan ūdensapgādes un kanalizācijas (arī lokālas) ierīkošanai šai teritorijai. Vienības izmaksas bez PVN pievienotas pētījuma pielikumā. Zonējuma sadalījumu skatīt 7.1. attēlā.

7.1. attēls

SIA „SABRE INVEST” teritorijas attīstības shēma

Avots: SIA „SABRE INVEST” neregistrētie materiāli

Pastāvošie ierobežojumi teritorijas attīstībai

Izpētes teritorijā neatrodas īpaši aizsargājamas dabas teritorijas un kultūras pieminekļi. Tomēr atbilstoši Aizsargjoslu likumam pastāv ierobežojumi darbībām, kas veiktas ūdensteču, autoceļu, dzelzceļu, elektrisko tīklu, sakaru līniju, torņu un antenu, ūdens ņemšanas vietu aizsargjoslās. Aizsargjoslu platumi ir noteikti Vērēmu pagasta teritorijas plānojuma 2006. – 2018.gadam grozījumu „Grafiskajā daļā”.

Pēc VUGD Rēzeknes brigādes sniegtās informācijas teritorijā sekojošiem ugunsbīstamiem objektiem ir nepieciešams ierīkot un ievērot aizsargjoslas un drošības joslas: dzelzceļa stacija – Burzova un dzelzceļa posms Rēzekne –Mežvidi.

7.2 Ceļu infrastruktūras raksturojums un analīze

Līdz IT2 teritorijai ir iespējams nokļūt no valsts autoceļa A12, pa valsts autoceļiem P36, V562, V574. Visi šie ceļi ir ar asfalta segumu.

Ceļu raksturojums:

- P36 Rēzekne- Gulbene; IV tehniskā kategorija (ceļa zemes nodalījuma joslas minimālais platums ir 22 m (pa 11 m uz katru pusi no ceļa ass).
- V 562 Greivūļi- Ilzeskalns (teritorijas rietumu daļā); V tehniskā kategorija (ceļa zemes nodalījuma joslas minimālais platums ir 19 m (pa 9,5 m uz katru pusi no ceļa ass).
- V 574 Pievedceļš ABR “Burzava” (dienvidrietumu – ziemeļaustrumu virzienā); V tehniskā kategorija (ceļa zemes nodalījuma joslas minimālais platums ir 19 m (pa 9,5 m uz katru pusi no ceļa ass).
- V 6 586 Sondori - Burzava (teritorijas vidusdaļā no austrumiem īss posms valsts 2.šķiras autoceļa); V tehniskā kategorija (ceļa zemes nodalījuma joslas minimālais platums ir 19 m (pa 9,5 m uz katru pusi no ceļa ass).

Piekluvi teritorijai nodrošina arī servitūta ceļi.

7.3 Teritorijas inženierapgādes objektu un sistēmu raksturojums

Dzelzceļš

Teritoriju šķērso starptautiskas nozīmes dzelzceļa līnija Sanktpēterburga – Kārsava – Rēzekne – Daugavpils – Eglaine - Klaipēda/ Kurcums - Viļņa. Tuvākā dzelzceļa stacija Burzova atrodas teritorijā. Burzovas stacijas rajonā ir ~10 ha dzelzceļa sliežu ceļu, kuru patreizējā kapacitāte ir 100 dzelzceļa vagoni

Gāzes vads

Tuvākais gāzes vads atrodas Rēzeknes pilsētā, kas ir 6,5 km attālumā pie uzņēmuma „Rēzeknes dzirnavnieks”

Elektroapgāde

IT2 teritorijas elektroapgādes infrastruktūra tika izbūvēta, ievērojot lauku teritorijas, nevis pilsētas teritorijas elektroapgādes prasības. IT2 teritorijā atrodas 20 kV gaisvadu maģistrālā viduspieguma līnija, kas baro Rēzeknes pilsētas apkārtējo teritoriju, un divas apakšstacijas. Esošo līniju var izmantot tikai gadījumā, ja nepieciešams nodrošināt nelielu jaudu (līdz 1 MW) un elektroapgādes prasības nav kritiskas (var būt elektroapgādes pārtraukumus līdz 24 stundām).

Ūdensapgāde

Izpētes teritorijas Dienvidu daļas robeža ir izvietota 2,8 km no Rēzeknes pilsētas robežas un teorētiski ir iespējams nodrošināt pieslēgumu Rēzeknes pilsētas tīkliem. Lai iegūtu kopējo ieskatu par ūdensapgādes un kanalizācijas iespējām izpētes teritorijā varam nedaudz raksturot teritorijai tuvumā esošās ūdenssaimniecības sistēmas Sondoru ciems un SIA "Ceļi un tilti" asfaltbetona ražošanas rūpnīcas infrastruktūru.

Uz austrumiem no izpētes teritorijas 2,75 km attālumā atrodas Sondoru ciems. Sondoru ciemata ūdensapgāde paredzēta, izmantojot 2 artēziskos urbumus. Atļautais ūdens ieguves apjoms sastāda 182,74 m³/dnn. Artēzisko aku debets 3.0 l/sek. un 2.5 l/sek. 610 iedzīvotāju lieto ūdeni no sabiedriskās ūdensapgādes sistēmas. Tiek izmantoti pazemes ūdeni no Pļaviņu – Daugavas karbonātiežu kompleksa, kas ietver Pļaviņu, Salaspils un Daugavas horizontus. Tiem raksturīga ūdens caurlaidība, ūdens kvalitātes sarežģītākā problēma ir augstais Fe un nepietiekams fluora saturs. Faktiskais ūdens patēriņš Sondoru ciemā sastāda 35000m³/gadā. Kopš 2004.g. darbojas atdzelžošanas stacija un ūdens kvalitāte ir jūtami uzlabojusies. Kopumā nav pamatojuma pieslēgties Sondoru ciema ūdensapgādes sistēmai, jo ūdensapgādes ciema sistēmai nav pietiekamas kapacitātes.

Arī SIA "Ceļi un tilti" asfaltbetona ražošanas rūpnīcai sava infrastruktūra, kas ir izvietota izpētes teritorijas IT2 centrālajā daļā. Atbilstoši ūdens resursu atļaujai (Nr. RE 09 IB 0051), kas ir publiski pieejama var iegūt kopējo ieskatu par ūdensapgādes un kanalizācijas iespējām izpētes teritorijā. Ūdensapgādes nodrošināšanas uzņēmumā tiek izmantots urbums, kurš atrodas uzņēmuma teritorijā. Urbuma dziļums 90 m, urbts 1987.gadā, debets 2,8 l/s. Ūdensapgādei izmantojas Pļaviņu-Daugavas (D3 pl-dg) ūdens horizonts. Sadzīves notekūdeņi no sadzīves telpas tiek savākti 3-kameru septiņī ar tilpumu 3 x 9 m³ un pēc vienošanās tiek izvesti uz Rēzeknes pilsētas attīrīšanas iekārtām. Daļa uzņēmumu notekūdeņu tiek attīrīta lokālajās notekūdeņu attīrīšanas iekārtās no kurām izplūde ierīkota meliorācijas grāvī.

Kanalizācija un notekūdeņu attīrīšana

Kā atzīmēts iepriekš izpētes teritorija ir izvietota samērā lielā attālumā no Rēzeknes pilsētas un līdz ar to pieslēgums Rēzeknes pilsētas kanalizācijas sistēmai varētu būt salīdzinoši dārgs. Arī pieslēgums netālu esošajai Sondoru ciema kanalizācijas sistēmai nav izskatāms, jo ir samēra liels attālums. Kā arī ciema NAI projekta ražība ir neliela 200 m³/dnn, un NAI ir tehniski un fiziski novecojušas.

Siltumapgāde

Teritorijā nav pieejama centralizētā siltumapgāde, kā arī nav centralizētā gāzesvada līdz ar to ir jāplāno lokālie risinājumi uzņēmumu apkurei. Nav izslēgta arī alternatīvās apkures ierīkošana saules vai, piemēram, zemes siltums.

Sakaru komunikācijas

Telekomunikāciju sakarus nodrošina SIA „Lattelekom” un mobilo pakalpojumu operatori. Caur izpētes teritorijas centrālo daļu iet sakaru tīkli (no Sondroru ciema uz Lugolu skrajciemu). Par pieslēgšanas iespējām šiem sakaru kabeļiem vai arī pieejamajiem bezvadu sakariem, un pieejamā interneta ātrumu ir jāprecizē pie sakaru pakalpojumu operatoriem.

7.4 Vides piesārņojuma riska faktoru un objektu identifikācija un analīze

Kā potenciāli piesārņotas vietas Vērēmu pagastā saskaņā ar normatīvo aktu prasībām ir reģistrētas: SIA BF „Ceļi un tilti” ABR „Burzava” teritorija, kur atrodas arī DUS.

7.5 Teritorijas attīstības priekšrocības un perspektīvie virzieni

IT2 teritorijas attīstības priekšrocības ražošanas, loģistikas un noliktavu saimniecības attīstība nosaka šādi faktori:

1. teritorija Latgales attīstības programmā ir atzīta par vienu no piemērotākajām loģistikas attīstībai Latgales reģionā;
2. ir pieejami zemes gabali, kas atbilstoši pašvaldības teritorijas plānojumam ir piemēroti ražošanas, loģistikas un noliktavu saimniecības attīstībai;
3. teritorija atrodas starptautiskas dzelzceļa līnijas tiešā tuvumā un tajā ir izvietota dzelzceļa stacija;
4. teritorija atrodas netālu no starptautiskas nozīmes autoceļiem (līdz A 12 – 6,7 km un līdz A 13 – 4 km);
5. atrodas netālu no Rēzeknes pilsētas (~ 11 km līdz pilsētas centram);
6. teritorijā darbojošās komercsabiedrības var iegūt Rēzeknes speciālās ekonomiskās zonas statusu un saņemt nodokļu atvieglojumus.

Ņemot vērā teritorijas novietojumu pie starptautiskas nozīmes dzelzceļa līnijas un netālu no starptautiskas nozīmes autoceļiem Rēzeknes speciālajā ekonomiskajā zonā, tajā atļauto jauktas ražošanas, tehniskās un komunālās saimniecības apbūvi atbilstoši spēkā esošajam teritorijas plānojumam, tā perspektīvā var attīstīties kā transporta un loģistikas, kā arī ražošanas teritorija.

8 IT 3 teritorijas izvērtējums

8.1 Teritorijas raksturojums

Izpētes teritorija Nr.3 (turpmāk tekstā: IT3) ir teritorija Rēzeknes novada Ozolaines pagastā, ~ 1,5 km no Rēzeknes pilsētas robežas. Teritorija atbilstoši spēkā esošam pašvaldības teritorijas plānojumam ir paredzēta ražošanas un tehniskās apbūves attīstībai, tās platība – 57,50 ha. IT3 robežu apraksts ir pieejams 2.pielikumā un teritorijas shēma 3.pielikumā.

Teritorija ietilpst Rēzeknes speciālās ekonomiskās zonas teritorijā, kurā komercsabiedrībām ir pieejamas tiešo nodokļu atlaides un nodokļu atvieglojumi atbilstoši Rēzeknes speciālās ekonomiskās zonas likumam (01.10.1997.) un likumam "Par nodokļu piemērošanu brīvostās un speciālajās ekonomiskajās zonās" (27.07.2001.).

Sasniedzamības raksturojums

Paralēli teritorijas ziemeļrietumu robežai iet starptautiskas nozīmes dzelzceļa līnija: Berlīne – Varšava – Viļņa – Daugavpils – Rēzekne – Sankt – Pēterburga.

Gar teritorijas dienvidaustrumu robežu novietots galvenais valsts autoceļš (A 13) Lietuvas robeža /Medumi/ - Daugavpils – Rēzekne – Krievijas robeža /Grebņeva/, bet dienvidrietumos Rēzeknes apvedceļš (A 15), kas vienlaicīgi ir arī starptautiskas nozīmes autoceļi (E 262) un ietilpst TEN - T tīklā.

Piekļuve teritorijai ir iespējama no valsts galvenā autoceļa A 13 pa pagasta pašvaldības koplietošanas ceļu Nr. 27 ar grants segumu.

Dabas apstākļu raksturojums

Ozolaines pagasts atrodas Latgales augstienes fizģeogrāfiskajā rajona Rāznas pauguraines, dienvidrietumos – Maltas pazeminājuma un ziemeļos – Rēzeknes pazeminājuma apvidos.

Reljefs veidojies, galvenokārt, ledāju virzīšanās un kušanas ūdeņu darbības rezultātā. Tāpat to ir ietekmējuši mūsdienu fizikāli – ģeoloģiskie procesi (pārpurvošanās) .

Reljefs daudzveidīgs. Pārsvarā ir vidējie un sīkie morēnu pauguri, platoveida pauguri, dauguļi un citas pozitīvās reljefa formas, kas veidojušās ledāju mikromēļu konverģences zonās, kā arī glacioadvekcijas procesos. Lielāko pauguru augstums sasniedz 204,9 m v.j.l. Križevnieku sādžas apkaimē, relatīvais augstums svārstās no 5 līdz 30 m.

Teritorijas ģeoloģiskajā uzbūvē piedalās augšējā proterozoja, paleozoja un kainozoja nogulumieži, kas veido Latgales pacēlumu un ir sagājušies uz arhaja metamorfiskajiem un intruzīvajiem iežiem. Pamatiežu virsu šeit veido augšdevona Daugavas svītas nogulumi, pārsvarā dolomīti un dolomītmerģeļi. Pamatiežus sedz līdz 60 m bieza kvartāra nogulumu sega, kas sastāv no pleistocēna smilts, grants, morēnas smilšmāla un mālsmilts. Mūsdienu (holocēna) nogulas pētāmajā teritorijā pārstāvētas ar ezeru (sapropelis) un purvu (kūdra) nogulām. Pētījuma

izstrādes laikā veikta ģeoloģiskā izpēte un ir izstrādāts atsevišķs ziņojums, kas iesniegts Pasūtītājam, kā atsevišķs pārskats „Pārskats par ģeotehniskajiem/ģeoloģiskajiem izpētes darbiem”.

Ozolaines pagasts ir bagāts ar fluvioglaciālajiem nogulumiem - smilti, smilts-grants maisījumu. Te savulaik tika plānots ierīkot starprajonu bāzes karjeru Austrumlatgalē būvmateriālu ražošanai.

Atļautā teritorijas izmantošana

Atbilstoši Ozolaines pagasta teritorijas plānojumam 2007. – 2019. gadam, kas apstiprināti kā Rēzeknes novada pašvaldības 2009.gada 17.jūlija saistošie noteikumi Nr.2 “Par Rēzeknes novada teritorijas plānojumu” (ar 2010.gada 18.februāra, 15.aprīļa, 3.jūnija un 2.septembra grozījumiem) IT3 atrodas plānotā ražošanas un tehnisko objektu teritorijā. Ražošanas un tehnisko objektu teritorijas nozīmē zemes gabalus, kur primārais zemes un tur atrodošos ēku būvju vai to daļu izmantošanas veids ir ražošanas uzņēmumu, darbnīcu, noliktavu, transporta uzņēmumu un citu tehnisko objektu izvietojums un darbība.³¹

Ozolaines pagasta teritorijas plānojuma 2007. – 2019. gadam „Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos” (turpmāk – Apbūves noteikumi) noteiktais primārais atļautais izmantošanas veids ir IT3 teritorijā ir: vispārīgs ražošanas uzņēmums, vieglās ražošanas uzņēmums, kokapstrādes uzņēmumu apbūve, lauksaimniecības produkcijas ražošanas un pārstrādes uzņēmumi, sabiedrisko garāžu apbūve, noliktavu apbūve un atklātās noliktavu teritorijas, degvielas un gāzes uzpildes stacijas, tehniskās apkopes stacijas. Ja ir realizēts primārais izmantošanas veids, tad sekundāri ir atļautas darījumu un pārvaldes iestādes, inženiertehniskās apgādes tīkli un objekti, tirdzniecības un/ vai pakalpojumu objekti, dzīvoklis, savrupmāja, viensēta un saimniecības ēkas lauku teritorijā noteiktām ražošanas apbūves teritorijām.

Zemes gabala minimālā platība, maksimālais apbūves blīvums, maksimālais apbūves augstums Apbūves noteikumos netiek noteikts. Ir noteikts, ka minimālā brīvā teritorija ir 20 %, taču nav definēts, kas tiek izprasts ar jēdzienu „brīvā teritorija”.

Papildus ir noteiktas prasības šajā teritorijā attiecībā uz piesārņojuma mazināšanu, ražošanas objektu kaitīgās ietekmes mazināšanu un apstādījumu veidošanu.

Zemes piederības un īpašumtiesības izpētes teritorijā

Atbilstoši Pašvaldības un valsts zemes dienesta sniegtai informācijai izpētes teritorijā ir sekojošs zemes īpašnieku sadalījums:

Īpašnieks	Platība	%, no kopējā	Piezīmes
Kopējā platība	57,50 ha	100 %	-
Pašvaldība	1,11 ha	1,93 %	Pašvaldībai piederoši zemes gabali ir tikai ceļi, un

³¹ Ozolaines pagasta teritorijas plānojums 2007. – 2019. Gadam. II daļa Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi. 34 lpp. Pieejams: http://www.rezeknesnovads.lv/res/Abuves%20noteikumi_Ozolaine.pdf, sk. 05.01.2012.

Privātīpašniekiem piederošas zemes	47,13 ha	81,97 %	nelieli zemes gabali dažādas izpētes teritorijas pusēs Lauksaimniecībā izmantojama zeme. Daļēji apmežota. Virzienā uz upi Medine ir krasi reljefa kritumi, un šīs teritorijas apgūšana varētu būt problemātiska
Uzņēmumiem piederoša zeme	9,26 ha	16,10 %	Šajos zemes gabalos atrodas strādājoši uzņēmumi. Daļā zemes gabalu uzņēmējdarbība netiek veikta

Esošās teritorijas izmantošana

Nosaukums	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "LEAX Rēzekne" Rēzeknes speciālās ekonomiskās zonas
Reģistrācijas datums	21.12.2010
Juridiskā adrese	"Tēviņi", Tēviņi, Ozolaines pag., Rēzeknes nov., LV-4601
Apgrozījums	2011.g. – 1 780 667 Ls
Nodarbināto skaits	2011.g. – 70 cilvēki.
Darbības veidi	Detaļu un piederumu ražošana mehāniskajiem transportlīdzekļiem Metāla konstrukciju un to sastāvdaļu ražošana

Nosaukums	Individuālais komersants "ASKE"
Reģistrācijas datums	11.12.2006
Juridiskā adrese	Tēviņi, Ozolaines pag., Rēzeknes nov., LV-4633
Darbības veidi	Citu mēbeļu ražošana

Nosaukums	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "RITAL"
Reģistrācijas datums	07.02.1996 (ierakstīts reģistrā: 19.05.2004)
Juridiskā adrese	Tēviņi, Ozolaines pag., Rēzeknes nov., LV-4633
Darbības veidi	Zāģēšana, ēvelēšana un impregnēšana

Tēviņu ciemā lielākie īpašumi, kur darbojas uzņēmumi pieder īpašniekam V. Krištopovam. Viņam pieder lielākā daļa (4 ēkas) bijušo putnu fermu telpu. Divas bijušo fermu ēkas ir izremontētas un iznomātas citiem uzņēmumiem. Pārējās bijušo fermu telpas tiek remontētas un plānota rekonstrukcija. Kad telpas tiks izremontētas, tās arī tiks iznomātas uzņēmumiem, ierīkotas noliktavas.

Pastāvošie ierobežojumi teritorijas attīstībai

Pastāvošie ierobežojumi teritorijas attīstībai ir noteikti Ozolaines pagasta teritorijas plānojumam 2007. – 2019. gadam „Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos”, bet aizsargjoslas ir attēlotas „Grafiskajā daļā”.

Teritorijai tās ziemeļu daļā pieguļ Tēviņu kapi, kuriem ir noteikta 300 m aizsargjosla, kurā ir ierobežota jaunu dzeramā ūdens ņemšanas vietu ierīkošanai.

Gar valsts galvenajiem autoceļiem (A 13, A 15) ir noteiktas aizsargjoslas 100 m platumā, bet gar pašvaldības ceļiem 30 m uz katru pusi no ceļa ass. Gar dzelzceļu ir noteikta aizsargjosla 100 m uz katru pusi no malējās sliedes. Ir noteiktas arī šādas aizsargjoslas gar elektriskajiem tīkliem:

1. gar elektrisko tīklu gaisvadu līnijām ārpus ciemiem – zemes gabals un gaisa telpa, ko norobežo nosacītas vertikālas virsmas abpus līnijai:
 - gaisvadu līnijām ar nominālo spriegumu līdz 20 kilovoltiem – 6,5 metru attālumā no līnijas ass;
 - gaisvadu līnijām ar nominālo spriegumu no 20 kilovoltiem līdz 110 kilovoltiem – 20 metru attālumā no malējiem vadiem uz ārpusi no līnijas.
2. gar elektrisko tīklu kabeļu līnijām – zemes gabals un gaisa telpa, ko norobežo nosacītas vertikālas virsmas kabeļu līnijas katrā pusē 1 metra attālumā no kabeļu līnijas ass. Ja kabelis atrodas tuvāk par 1 metru no ēkas vai būves, tad šajā kabeļa pusē aizsargjoslu nosaka tikai līdz ēkas vai būves pamatiem.

Teritorijā atrodas arī 5 artēziskie urbumi, kuriem ir noteiktas sanitārās un bakterioloģiskās aizsargjoslas. Teritoriju šķērso 3 – 5 m plata upe (grāvis). Tajā neatrodas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas vai objekti, kā arī kultūras pieminekļi.

Minētajām aizsargjoslām ir noteikti to izmantošanas ierobežojumi atbilstoši Aizsargjoslu likumam (05.02.1997.).

8.2 Ceļu infrastruktūras raksturojums un analīze

Gar teritorijas dienvidaustrumu robežu novietots galvenais valsts autoceļš (A 13) Lietuvas robeža /Medumi/ - Daugavpils – Rēzekne – Krievijas robeža /Grebņeva/, bet dienvidrietumos Rēzeknes apvedceļš (A 15), kas vienlaicīgi ir arī starptautiskas nozīmes autoceļš (E 262) un ietilpst TEN - T tīklā.

Piekļuve teritorijai ir iespējama no valsts galvenā autoceļa A 13 pa pagasta pašvaldības koplietošanas ceļu Nr. 27 (kadastra Nr. 0020294) ar kopējo garumu 2,0 km, ceļa platums- 4,5 m, grants segums (C grupa).

Teritorijas dienvidaustrumu daļa jau ir apgūta un tajā atrodas vairāki ražošanas uzņēmumi SIA „Leax Rēzekne”, SIA „Rital”, SIA „Kvarcs plus”, kam ir nodrošināta ceļu infrastruktūra. Daļa ceļu ir asfaltēta, bet segums lielākoties ir novecojis un bojāts. Nelieli lauku zemes ceļi nodrošina piekļuvi pie teritorijas izvietotajām ražošanas ēkām, kas aizņem ~ 50 % no teritorijas. Pārējai teritorijas daļai piekļuve nav nodrošināta.

Servitūta ceļš ir pašvaldības pārziņā.

8.3 Teritorijas inženierapgādes objektu un sistēmu raksturojums

Dzelzceļš

Paralēli teritorijas ziemeļrietumu robežai iet starptautiskas nozīmes dzelzceļa līnija: Sanktpēterburga – Kārsava – Rēzekne – Daugavpils – Eglaine – Klaipēda/ Kurcums – Viļņa. Perspektīvā ir iespējama dzelzceļa pievadceļu izbūve IT3 teritorijā.

Gāzes vads

Galvenais dabasgāzes piegādes avots Latvijas patērētājiem ir maģistrālie gāzes tīkli, kas atzarojas no Jamalas-Eiropas gāzes vada Tveras apgabalā Krievijā uz Sanktpēterburgu, Pleskavu un tālāk uz Igauniju un Latviju. Maģistrālo gāzes vadu tīkla mezgls ir Inčukalna pazemes gāzes glabātuve. Ar to savienota arī austrumu-rietumu komponentes maģistrālā gāzes vada II līnija Rīga-Daugavpils (diametrs 500 mm), no kuras izbūvēts atzars Upmala-Preiļi-Rēzekne (D 300 mm) ar vienu no gāzes regulēšanas stacijām (GRS) arī Rēzeknē. Tuvākā gāzesvada novietne atrodas Ozolmuižas pagasta teritorijā.

Gāzes vada atzars Upmala – Preiļi - Rēzekne (D 300 mm) iet paralēli teritorijas ziemeļrietumu robežai ~ 0,8 - 1 km attālumā no tās.

Ar dabasgāzi pašlaik ir apgādāta tikai Rēzekne, neskatoties uz to, ka gāzes vads šķērso Ozolaines pagastu, kurā atrodas izpētes teritorija. Ozolaines pagasta teritorijai gāzes apgāde iespējama no esošā maģistrālā gāzesvada Upmala- Preiļi – Rēzekne, paredzot perspektīvos gāzesvadus, iespējamā augstā vai vidējā spiediena sadales gāzesvadu novietnes projektējamo un rekonstruējamo ceļu nodalījuma joslās vai ielu sarkanajās līnijās. Ozolaines pagasta teritorijas plānojums paredz perspektīvās gāzes regulēšanas stacijas (GRS) novietni Laizānu ciemā un augstā spiediena sadales gāzesvadu novietni gar valsts A-13 autoceļu nodalījuma joslā (aizsargjoslā).

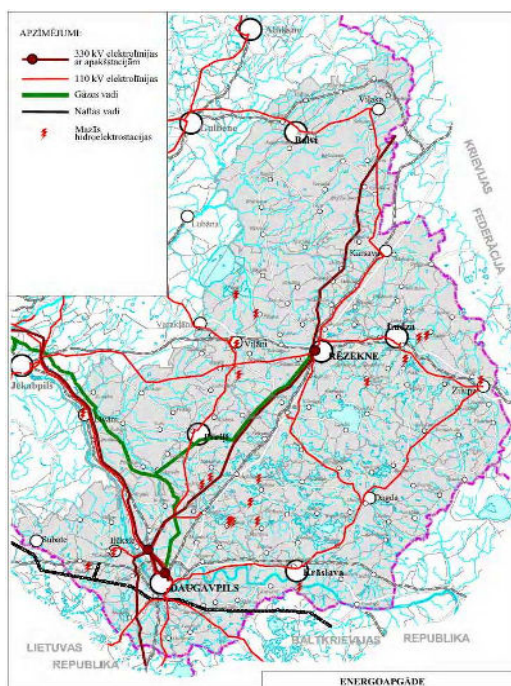
Elektroapgāde

IT3 teritorijas elektroapgādes infrastruktūra tika izbūvēta, ievērojot lauku teritorijas, nevis pilsētas teritorijas elektroapgādes prasības. IT3 teritorijā atrodas divas 20 kV gaisvadu maģistrālas līnijas un četras apakšstacijas.

Maģistrālā līnija LN-26 baro Rēzeknes pilsētas apkārtni un to var izmantot tikai gadījumā, ja nepieciešams nodrošināt nelielu jaudu (līdz 1 MW) un elektroapgādes prasības nav kritiskas (var būt elektroapgādes pārtraukumus līdz 24 stundām).

Maģistrālo līniju LN-20, kas baro ražošanas zonas, var izmantot IT-3 teritorijas elektroapgādes nodrošināšanai. Paralēli gāzes vada atzaram Upmala – Preiļi – Rēzekne aptuveni iet 330 kV augstsprieguma elektrolīnija (sk. 8.1.att.).

Energoapgāde Latgales reģionā

Avots: Latgales reģiona teritorijas plānojums 2006. - 2026.gadam.

Ūdensapgāde

IT3 jau vēsturiski izveidojusies, kā rūpniecisko un ražošanas apbūves teritorija. Daļa uzņēmumu ir mainījuši darbības veidu, daži ir nākuši klāt, bet daļa ir likvidējusies. Būtiskākais objekts, kas atradās šajā teritorijā ir putnu fabrika, kam bija nodrošināta visa nepieciešamā infrastruktūra, gan ceļi, gan elektroapgāde, gan ūdensvads ar kanalizāciju. Putnu fabrika daudzus gadus nedarbojas, bet esošo infrastruktūru ir pārņēmuši vai iegādājušies dažādi īpašnieki. Bijušās putnu fabrikas teritorijā ir izvietoti 3.gab dziļurbumi Nr.23749 (1980.g., dziļums 52 m, D3 dg), Nr.23748 (1986.g., dziļums 50 m, debets 10 l/s, D3 dg), Nr.14352 (1974.g., dziļums 80 m). No šiem urbumiem Nr.23749 un Nr.23748 ir privātīpašnieka pārziņā. Privātīpašniekam 2008.g. izsniegta B kategorijas atļauja piesārņojošai darbībai. Atbilstoši atļaujas datiem ūdens ņemšana no notiek no urbuma Nr. 23748, ar apjomu līdz 18 m³ diennaktī, 6570 m³ gadā. Ūdens tiek piegādāts uzņēmumiem SIA "Krištops", SIA "EKROS" un SIA „ASKO AS”. Atbilstoši atļaujas datiem blakus esošais urbums Nr. 23749 ir tamponēts. Šajā sistēmā ir arī ūdenstornis ar tilpumu ap 50 m³/dnn. Nav arī pieejama informācija par padotā dzeramā ūdens kvalitāti. Nav pieejama nekāda tehniska informācija par esošo ūdensapgādes tīklu trasējumu, līdz ar to nav iespējams uzņemt tīklus shematiskajā materiālā. Ņemot vērā to, ka bijušās putnu ferma ūdensapgādes sistēma tiek ekspluatēta jau vairāk, kā 25 gadus pieņemam, ka tā varētu tehniski un fiziski novecojusi. Ja vienojas ir privātīpašnieku, tad visdrīzākais arī jauniem uzņēmumiem būtu iespējams pieslēgties šai sistēmai. Bet tas varētu būt tikai, kā sākuma risinājums jeb uzņēmuma darbības apgriezīgu uzņemšanai, kā arī ūdens tehnoloģiskām vajadzībām.

Trešo urbumu Nr.14352 uzņēmums SIA „Rital”, diemžēl nav pieejama nekāda informācija par urbuma debetu, ūdens patēriņiem, sistēmas tehnisko stāvokli un pieslēguma iespējām.

IT3 teritorijā esošam uzņēmumam SIA „Leax Rēzekne” ūdensapgādei 2008.g. ir ierīkots dziļurbums Nr.25558 ar dziļumu ap 74 m. ūdens uzņēmumā tiek lietots tikai sadzīves vajadzībām un vidējais patēriņš sastāda ap 9 m³/dnn. Šī urbuma debets ir pietiekošs tikai uzņēmuma vajadzībām, tādēļ plānot papildus ūdensapgādi no tā nevar.

Uz IT3 austrumu daļu ir izvietoti divi urbumi: Nr.14294 (1961.g., dziļums 54 m, D3 slp + dg), to izmanto individuālais īpašnieks. Nekādas detalizētākas informācijas par urbuma stāvokli nav. Un urbums Nr. 24204 (1961.g., dziļums 53 m, D3 slp + dg), tas ir konservēts un netiek izmantots. Abu urbumu optimāls, kalpošanas laiks ir beidzies, tādēļ ūdensapgādes iespējas no tiem nav izskatāmas.

Atsevišķa spice DB Nr. 14329 (1997.g. dziļums 30 m) ir ierīkoti privātīpašniekam, tai mazs debets līdz ar to uz papildus pieslēgumiem nav ko cerēt.

Šīs izpētes teritorijas ūdensapgādei ieteicams pieslēgties esošai privātīpašnieka ūdensapgādes sistēmai, vai ierīkot atsevišķus ūdens ieguves avotus, analogi kā SIA „Leax Rēzekne”, vai vairākiem uzņēmumiem kooperēties.

Kanalizācija un notekūdeņu attīrīšana

Bijušās putnu fabrikas infrastruktūrā bija arī notekūdeņu attīrīšanas iekārtas, tās ir pārņēmis tas pats privātīpašnieks, kas nodrošina ar ūdeni no urbuma Nr.23748. Notekūdeņu attīrīšanas iekārtām ir izdota B kategorijas piesārņojošās darbības atļauja.

Notekūdeņu attīrīšanas iekārtas tika projektētas kā bioloģiskās notekūdeņu attīrīšanas iekārtas ar jaudu 400 m³ diennaktī Rēzeknes putnu fabrikai. NAI celtniecības darbi uzsākti 1972.gadā, rekonstrukcija veikta 1985.gadā, notekūdeņu daudzums ir neliels, notekūdeņi filtrējas biodīķos. Notekūdeņu attīrīšanas iekārtas nedarbojas bioloģiskajā attīrīšanas režīmā. Notekūdeņi tiek novadīti caur aerotenku sekciju, tālāk notekūdeņi nonāk biodīķos. Notekūdeņu izplūdes vieta meliorācijas grāvis, kas tālāk nonāk upē Medine. Notekūdeņu apjoms līdz 22 m³ diennaktī. Par notekūdeņu attīrīšanu ir noslēgti līgumi ar SIA „MRS”, SIA „Rital”, SIA „Krištops”, SIA „EKROS”, SIA „ASKO AS”. Pēc šī varam secināt, ka NAI ir tehniski un fiziski novecojušas un nedarbojas paredzētajā bioloģiskajā attīrīšanas režīmā. Notiek vienkāršs notekūdeņu nostādināšanas process un notekūdeņu attīrīšanas pakāpe tiek panākta ar lielajiem aerotenka un bioloģisko dīķu tilpumiem. Ņemot vērā NAI izbūves gadu un to, ka NAI kopuma darbojas 40 gadus un daļu kalpošanas laika bez apkalošanas, tad pieņemam, ka nav ne tehniska, ne ekonomiska pamatojuma tās atjaunot. Šai kanalizācijas sistēmai varētu pieslēgt kādu uzņēmumu, kas radītu sadzīves kanalizācijas notekūdeņu apjomus ne lielākus par 10 m³/dnn. Bet, tas ir tikai pieņēmums, jo pieaugot notekūdeņu apjomiem un koncentrācijai vienkāršs nostādināšanas process var arī nenodrošināt pietiekošu notekūdeņu attīrīšanu. Ir iespēja izmantot daļu kanalizācijas sistēmas objektu, piem., zemes gabalu, tīklus vai bioloģiskos dīķus, bet tas var tikt precizēts atkarībā no situācijas un vienošanas ar zemes īpašnieku.

Izpētes teritorijā esošām uzņēmumam SIA "Leax Rēzekne" ir ierīkotas lokālās sadzīves notekūdeņu attīrīšanas iekārtas ar ražību 12 m³/dnn. Izplūdes vieta ir meliorācijas grāvis. Iekārtu jauda ir pārāk maza papildus pieslēgumiem. Šīs izpētes teritorijā ir jāplāno lokālo notekūdeņu attīrīšanas iekārtu izbūve vienam vai vairākiem uzņēmumiem.

Siltumapgāde

Ir iespējami tikai individuāli siltumapgādes risinājumi.

Sakaru komunikācijas

Gar teritorijas dienvidaustrumu robežu un iet „Lattelekom” SIA pazemes sakaru kabelis. Lattelekom” SIA pazemes sakaru kabelis ieiet arī IT3 teritorijā gar pašvaldības koplietošanas ceļu Nr. 27 310 m garumā.

8.4 Vides piesārņojuma riska faktoru un objektu identifikācija un analīze

8.1.tabula

Piesārņotas un potenciāli piesārņotas vietas Ozolaines pagastā

Vietas nosaukums, kadastra Nr.	Kādas piesārņojošās darbības kādreiz veiktas	Laika periods, kurā darbojas piesārņojošais objekts	Vietas aptuvenā platība	Tuvumā esošie jūtīgie objekti (skola, maza dzīvokļu, ūdens objekti utt.)	Klasificēts kategorijā	Piesārņojamās vietas nosaukums	Objekta atrašanās vietas plānojamā paredzētās teritorijas zonējums
Bijušās putnu fabrikas teritorija Tēviņos 78760012436 78760012466 78760012430 78760012429 78760012103 78760010288 78760012553 78760012441 78760012365 78760012366	Agrāk bija putnu audzēšanas fermas, pašlaik ēkas izmanto ražošanas vajadzībām privātpersonas (kokapstrāde, auto darbnīcas, attīrīšanas iekārtas, neatļautā izgāztuve, u.c.)	Līdz 1993.g.	~ 20 ha	200m attālumā Tēviņu ezers	Potenciāli piesārņota vieta		Ražošanas un tehnisko objektu teritorija

Avots: LVĢMC piesārņotu vietu reģistrs 2012

8.5 Teritorijas attīstības priekšrocības un perspektīvie virzieni

Teritorija vēsturiski ir bijusi ražošanas un tehniskās apbūves teritorija. Tajā 1970. – 1992. gadā ir darbojusies Rēzeknes putnu fabrika. Arī pēc tam tās teritorijā ir darbojušies nelieli kokapstrādes uzņēmumi. Kopš 2007.gadā tajā darbojas arī metālapstrādes uzņēmums.

IT3 teritorijas attīstības priekšrocības ražošanas, loģistikas un noliktavu saimniecības attīstība nosaka šādi faktori:

1. ir pieejami zemes gabali, kas ir piemēroti ražošanas, loģistikas un noliktavu saimniecības attīstībai;
2. teritorija atrodas starptautiskas nozīmes autoceļu tiešā tuvumā;
3. teritorija atrodas Rēzeknes pilsētas tiešā tuvumā (~ 3 km līdz pilsētas centram);
4. teritorijā darbojošās komercsabiedrības var iegūt Rēzeknes speciālās ekonomiskās zonas statusu un saņemt nodokļu atvieglojumus;
5. ir iespējams pieslēgums maģistrālajam gāzes vadam un dzelzceļam;
6. ir daļēji pieejama elektroapgāde.

Nemot vērā teritorijas novietojumu pie starptautiskas nozīmes autoceļiem Rēzeknes speciālajā ekonomiskajā zonā, tajā atļauto ražošanas un tehnisko apbūvi atbilstoši spēkā esošajam teritorijas plānojumam, kā arī pastāvošās attīstības tendences, tā perspektīvā var attīstīties kā ražošanas (kokapstrāde, metālapstrāde u.c.) un loģistikas (noliktavas u.c.) teritorija.

9 IT 4 teritorijas izvērtējums

9.1 Teritorijas raksturojums

Izpētes teritorija Nr.4 (turpmāk tekstā: IT4) atrodas Rēzeknes novada Ozolmuižas pagastā, Ozolmuižas ciemā. Tā ir teritorija, kas paredzēta ražošanas un tehniskās apbūves attīstībai un IT4 ietilpst zemes vienība ar kadastra Nr. 78780020349 (0,37ha); daļa no zemes vienības ar kadastra Nr. 78780020200 (1,6ha); daļa no zemes vienības ar kadastra Nr. 78780020202 (kopumā 7 ha). IT4 teritorijas shēma ir 3.pielikumā.

Sasniedzamības raksturojums

Teritorija atrodas Ozolmuižas ciemā, kura attālums līdz Rēzeknes pilsētas robežai aptuveni 7 km, līdz valsts galvaspilsētai Rīgai un tuvākajai ostai ~ 240 km, līdz valsts robežai ar Krieviju robežpārejas punktos Grebņevā un Aizgāršā ~ 40 km, Terehovā ~ 64 km. Dienvidaustrumos Ozolmuižas pagasta robeža iet gar dzelzceļa līniju Sanktpēterburga – Varšava, bet pagasta teritoriju ziemeļu daļā šķērso valsts automaģistrāle A12 Jēkabpils – Rēzekne – Ludza – Krievijas robeža. Caur pagasta teritoriju izbūvēts Rēzeknes dienvidrietumu apvedceļš A15 Rēzeknes apvedceļš – garums pagastā 7 km, kas to savieno ar valsts automaģistrāli Daugavpils – Sanktpēterburga un Jēkabpils – Rēzekne – Ludza – Krievijas robeža.

Teritorija atrodas ~ 10 km attālumā no Lidlauka „Rēzekne” Rēzeknes novada Audriņu pagastā. Lidlaukam ir asfaltbetona skrejceļš 1300 m garumā un 40 m platumā, kura ziemeļaustrumu galā ir manevrēšanas ceļš 200 m garumā un 20 m platumā. Lidlauks atbilst aviācijas likumdošanas noteiktajām prasībām, t.sk. drošības jomā un tajā var piezemēties lidmašīnas ar pacelšanās masu ne lielāku par 6000 kg. 2003.gadā ir uzstādīts radars, kas ļauj kontrolēt gaisa telpu 450 km rādiusā un 30 km augstumā. Lidlauks atbilstoši Latgales plānošanas reģiona un Rēzeknes novada attīstības plānošanas dokumentiem ir paredzēts kā reģionālās nozīmes lidosta un Rēzeknes novada pašvaldība, kas ir pārņēmusi minēto objektu paredz tajā attīstīt aviāciju. Lidlauks „Rēzekne” var tikt izmantots neregulāriem komercclidojumiem.

Dabas apstākļu raksturojums

Ozolmuižas pagasts ietilpst mērenās joslas mēreni kontinentālā klimata tipa apgabalā ar kontinentālā tipa iezīmēm (t° amplitūda lielāka nekā jūras piekrastē). Gada vidējā temperatūra 5,8 °C. Ziemā mēreni auksta, maiga, janvāra vidējā temperatūra -7, -7,5 °C. Vasara mēreni silta, lietaina, jūlija vidējā temperatūra + 17, + 17,5 °C. Aktīvo temperatūru summa 2000 – 2100 °C. Nokrišņi līdz 650 mm gadā (siltajā periodā līdz 450 mm, aukstajā līdz 200 mm). Bez sala periods 140 – 145 dienas. Sniega sega saglabājas vidēji 115 – 120 dienu, tās biezums vidēji 25 – 30 cm. Augsnes sasalšanas dziļums sasniedz 50 – 70 cm. Pārsvarā dominē dienvidrietumu un rietumu vēji ar vidējo ātrumu 2 – 7 m/sek.

Ozolmuižas pagasta izpētītās derīgo izrakteņu atradnes ir piesaistītas kvartāra nogulumiežiem. Vislielākā ir Ozolmuižas (Bumbišķu) kūdras atradne. Tā atrodas 5,5 km uz dienvidrietumiem no Rēzeknes. Pēc Latvijas kūdras fonda datiem uz 1980.gada 1.janvāri apstiprinātie rūpnieciski izmantojamie krājumi 61 ha platībā bija 1708 t.m³ vai 224 t.t. pie nosacītā mitruma satura 40%. Līdz 1991.gadam kūdru lauksaimniecības vajadzībām izstrādāja Rēzeknes PMK – 22. Krājumu atlikums 100 tūkstoši tonnu (pēc VVI Zemes dziļu kontroles daļas ziņām).

Spundžānu saldūdens kaļķiežu atradne atrodas Rēzeknes upes kreisajā krastā ~ 3 km uz ziemeļrietumiem no Rēzeknes pilsētas. Tuvumā atrodas Latu un Lielo Spundžānu mājas. Atradnes izpēti veica Valsts Ģeoloģijas dienests 1954.gadā. 0,086 ha platībā aprēķinātie C1 (tagad A) kategorijas krājumi sastāda 0,636 t.m³. Derīgo slāņkopu veido irdena kalcija karbonātu masa zem zemo purvu kūdras slāņa 0,2 – 0,8 m dziļumā. Tās biezums ir no 0,5 līdz 1,6 m un to var izmantot augsnes kaļķošanai. Atradne netika un netiek izmantota, bet, sakarā ar zemes reformu lauku apvidos, interese par saldūdens kaļķiežu izmantošanu vietējās zemnieku saimniecībās varētu pieaugt.

Projektējot a/c Rēzeknes pilsētas dienvidrietumu apeju, 1983.gadā „Latgiprodortrans” tika izpētījis divas grunts rezerves Ozolmuižas pagasta teritorijā. Izpētes materiāli atrodas Rēzeknes SIA BF „Ceļi un Tilti” arhīvā.

Grunts rezerve „Platači” 2 ha platībā tika pilnībā arī izsmelta, būvējot apvedceļu. Grunts rezerve „Zeltakalns” atrodas ~ 5 km uz dienvidrietumiem no Rēzeknes. Derīgo slāni veido puteklaina smiltis ar alevrīta starpslāņiem, tās biezums ir no 3,3 līdz 8,6 m. Virskārtu līdz 1,5 m biezumam veido augsne un plastisks mālsmits slānis. Paredzētā derīgā materiāla izstrāde C1 (tagad – A) kategorijā ir 147,45 t.m³ 6,5 ha platībā. Materiāls izmantojams ceļu būvē kā uzbēruma grunts. Atradne netika izmantota.

Pēc pagasta padomes pasūtījuma 1998.gadā Daugavpils SIA „Pētnieks” veica smilts-grants atradnes „Jaunsaimnieki” izpēti. Aprēķināti A kategorijas krājumi 69,909 t.m³ apjomā un 0,8 ha platībā, tai skaitā smiltis – grants maisījums 62,367 t.m³, smiltis 7,542 t.m³. Atradnes izstrādi pašvaldība uzsāka 1999.gadā. Materiāls tika izmantots pagasta ceļu remontam un autoceļu segumu būvēšanā. Licences derīguma termiņš līdz 2009.gada 1.jūlijam. Zemes dziļu izmantojamās teritorijas un rekultivētās zemes dziļu teritorijas Ozolmuižas pagastā ir attēlotas kartē “Teritorijas plānotā (atļautā) izmantošana”.

Atļautā teritorijas izmantošana

Atbilstoši Rēzeknes novada pašvaldības 2009.gada 17.jūlija saistošiem noteikumiem Nr.2 “Par Rēzeknes novada teritorijas plānojumu” ar 2010.gada 15.aprīļa grozījumiem, Rēzeknes novada pašvaldības administratīvajā teritorijā ietilpstošās bijušās Ozolmuižas pagasta padomes 2005.gada 10.augusta saistošajiem noteikumiem Nr.3 „Rēzeknes rajona Ozolmuižas pagasta teritorijas plānojums 2004.-2016.” ar 2010. gada 15. aprīļa grozījumiem zemes vienībām ar kadastra Nr. 78780020349 (0,37ha); Nr. 78780020200 (1,6ha); Nr. 78780020202 (kopumā 7 ha)

kā plānotais (atļautais) zemes izmantošanas mērķis ir noteikta darījumu un ražošanas objektu teritorija.

Darījumu un ražošanas objektu apbūves teritorijas – apbūves teritorija, kur galvenais zemes un būvju izmantošanas veids ir dažādu darījumu un vieglās vai lauksaimniecības produktu ražošanas objektu izveide un apbūve - pakalpojumu objekti, tirdzniecības un citi komerciālie un nekomerciālie uzņēmumi un iestādes, kas kalpo sabiedriskajiem vai sociālajiem nolūkiem.

Primārais izmantošanas veids

- Vieglās rūpniecības uzņēmums,
- Vispārīgs ražošanas uzņēmums,
- Vairumtirdzniecības iestāde,
- Noliktava,
- Garāža, stāvvietas,
- Tehniskās apkopes stacija,
- Inženierkomunikāciju objekts,
- Lauksaimniecības ražošanas uzņēmums.

Sekundārais izmantošanas veids

- Autoservisa pakalpojumu objekts,
- Lietotu auto tirdzniecības vietas;
- Atkritumu apsaimniekošanas būve;
- Darījumu iestāde,
- Mazumtirdzniecības un pakalpojumu objekts,
- Degvielas uzpildes stacija.

Palīgizmantošana: Saimniecības ēka.

Minimālā zemes vienības platība 2500 m²

Apbūves blīvums 60%

Apbūves intensitāte 50 %

Minimālā brīvā teritorija 20%

Būvju maksimālais augstums 16m

Maksimālais ēku stāvu skaits 3 stāvi

Būvlaide Nepārkāpjot iedibināto būvlaidi

Apbūves līnija 3m, ja to nenosaka normatīvo aktu prasības.

Zemes piederības un īpašumtiesības izpētes teritorijā

Zemes vienības ar kadastra Nr. 78780020349 platība 0,37 ha. Īpašnieks: Rēzeknes novada pašvaldība (Ozolmuižas pārvalde). Pēc patreizējā lietošanas mērķa tā ir pārējo sabiedriskās nozīmes objektu būve.

Zemes vienībai kadastra Nr. 78780020202 veiktas izmaiņas un kadastra patlaban Nr. ir 78780020159. Īpašnieks: Rēzeknes novada pašvaldība (Ozolmuižas pārvalde). Kopējā zemes vienības platība ir 22,6 ha. Pēc patreizējā lietošanas mērķa tā ir zeme, kurā galvenā saimnieciskā darbība ir lauksaimniecība.

Zemes vienības ar kadastra Nr. 78780020200 kopējā platība ir 14,7 ha. Īpašnieks: Rēzeknes novada pašvaldība (Ozolmuižas pārvalde). Pēc patreizējā lietošanas mērķa tā ir zeme, kurā galvenā saimnieciskā darbība ir lauksaimniecība.

Esošās teritorijas izmantošana

IT4 teritorijā ir izvietota uz 3 zemes vienībām un kurām patlaban neatrodas ēkas.

Pastāvošie ierobežojumi teritorijas attīstībai

IT4 teritorija atrodas Ozolmuižas ciemā. teritorijas tiešā tuvumā atrodas dzīvojamās mājas, vietējās nozīmes kultūras pieminekļi. Līdz ar to ir ierobežoti tie saimnieciskās darbības veidi, kurus var attīstīt minētajā teritorijā.

9.2 Ceļu infrastruktūras raksturojums un analīze

Ozolmuižas pagasta teritoriju ziemeļu daļā šķērso valsts nozīmes automaģistrāle A12 Jēkabpils – Rēzekne – Ludza – Krievijas robeža; III tehniskā kategorija (ceļa zemes nodalījuma joslas minimālais platums ir 27 m (pa 13,5 m uz katru pusi no ceļa ass). Tās kopgarums pagastā 4,5 km. Caur pagasta teritoriju izbūvēts Rēzeknes dienvidrietumu apvedceļš A15 Rēzeknes apvedceļš; II tehniskā kategorija (ceļa zemes nodalījuma joslas minimālais platums ir 31 m (pa 15,5 m uz katru pusi no ceļa ass) - garums pagastā 7 km, kas to savieno ar automaģistrāli Daugavpils – Sanktpēterburga un Rīga – Maskava. Pagasta teritoriju šķērso valsts autoceļš V 6 580 Rēzekne – Ciskādi – Ružina; V tehniskā kategorija (ceļa zemes nodalījuma joslas minimālais platums ir 19 m (pa 9,5 m uz katru pusi no ceļa ass).

9.3 Teritorijas inženierapgādes objektu un sistēmu raksturojums

Dzelzceļš

Ozolmuižas pagastu šķērso dzelzceļa līnija Rīga – Maskava. Gar pagasta robežu ar Ozolaines pagastu iet dzelzceļa līnija Sanktpēterburga – Varšava. Tuvākā dzelzceļa stacija ir Rēzeknē.

Gāzes vads

Ozolmuižas pagasta teritorijā ir iespējama gāzes apgāde no maģistrālā gāzes vada Preiļi – Rēzekne, kas šķērso pagasta teritoriju.

Galvenais dabasgāzes piegādes avots Latvijas patērētājiem ir maģistrālie gāzes tīkli, kas atzarojas no Jamalas - Eiropas gāzes vada Tveras apgabalā Krievijā uz Sanktpēterburgu, Pleskavu un tālāk uz Igauniju un Latviju. Maģistrālo gāzes vadu tīkla mezgls ir Inčukalna pazemes gāzes glabātuve. Ar to savienota arī austrumu-rietumu komponentes maģistrālā gāzes vada II līnija Rīga-Daugavpils (diametrs 500 mm), no kuras izbūvēts atzars Upmala-Preiļi-

Rēzekne (D 300 mm) ar vienu no gāzes regulēšanas stacijām (GRS) arī Rēzeknē. Gāzes vada atzars Upmala – Preiļi - Rēzekne (D 300 mm).

Elektroapgāde

IT4 teritorijas elektroapgādes infrastruktūra tika izbūvēta, ievērojot lauku teritorijas, nevis pilsētas teritorijas elektroapgādes prasības. Pagasta teritorijā elektroapgādi nodrošina VAS “Latvenergo” Austrumu elektrotīkli. Caur pagasta teritoriju izbūvētas viena 330 kV un divas 110 kV elektropārvades līnijas kā arī telekomunikāciju līnijas Rīgas un Daugavpils virzienos.

Ūdensapgāde

Ozolmuižas ciema centralizētai ūdensapgādei izmanto 1965.gadā izurbto urbumu, kura dziļums 60 m, debets 2,5 l/sekundē. Urbums pieder Vladimiram Karziņinam. Par urbuma izmantošanu pašvaldība ir noslēgusi nomas līgumu. Ūdens ieguve no urbuma 35 000 m³ gadā vai 95,89 m³ (plānotā jauda). Urbuma identifikācijas Nr. VGD 14251, LVA P700145, atrašanās vietas koordinātes 56029'34,7''ZPL 27013'23,4''AG. Izmantotais ūdens daudzums ir 27 280 m³ gadā vai 74,74 m³ diennaktī. Dziļurbumam DB 14251 ir noteikts stingra režīma aizsargjoslas rādiuss 30 m, bakterioloģiskā aizsargjosla nav nepieciešama, ķīmiskās aizsargjoslas rādiuss ir 335 m. Centralizētā ūdensvada celtniecība uzsākta 1966.gadā, nodots ekspluatācijā 1985.gadā. Tā projektētā ražība 0,245 tūkst. m³/diennaktī, faktiskā 0,245 tūkst. m³/diennaktī. Vidējā diennakts ūdens padeve projektēta 0,156 tūkst. m³/diennaktī, faktiskā 0,075 tūkst. m³/diennaktī. Ūdens piegāde tiek nodrošināta saskaņā ar savstarpēji noslēgtiem līgumiem.

Kanalizācija un notekūdeņu attīrīšana

Ozolmuižas ciemata saimnieciski-fekālo notekūdeņu savākšanai no komunālām un sabiedriskām ēkām ir izveidota slēgta kanalizācijas sistēma. Ozolmuižas ciemā centralizētajai kanalizācijai pieslēgtie notekūdeņi nonāk uz sūkņu staciju un notekūdeņu attīrīšanas iekārtām. Kanalizācijas iekārtu ekspluatācijā nodošanas gads - 1988. Kanalizācijas tīklu kopgarums 2,15 km. Iekārtu darba tilpums 200 m³. Galveno kolektoru kopējais garums tai skaitā keramikas 0,830 km ar diametru 200 mm, ielu tīklu kopējais garums tai skaitā keramikas 0,560 km no tiem 0,070 km ar diametru 150 mm un 0,490 km ar diametru 200 mm, spiedvadu d=100 kopējais garums tai skaitā tērauda d=100 0,034 km. Attīrīšanas ietaišu iestādītā caurlaidības spēja pēc robežnosacījumiem ir 0,200 tūkst.m³/diennaktī. Notekūdeņu pēc attīrīšanai ir izbūvēti divpakāpju trīs sekciju bioloģiskie dīķi. Notekūdeņu attīrīšanas iekārtas nedarbojas bioloģiskā attīrīšanas režīmā kopš 1992.gada. Notekūdeņi, izejot caur aerotenkiem un trīs sekciju bioloģisko dīķu vienu pusi, ieplūst meliorācijas grāvī, kas pēc 5 km ietek Čečoras upē.

Siltumapgāde

Ir iespējami tikai individuāli siltumapgādes risinājumi.

Sakaru komunikācijas

Ozolmuižas ciemā 2002.gadā ir uzstādīts telekomunikāciju tornis, kā rezultātā uzlabojās telekomunikāciju sakari un tika nodrošināts interneta pieslēgums pagasta padomei un bibliotēkai. Uz doto brīdi Ozolmuižas pagastā nav pieejams interneta platjoslas pieslēgums.

Pagaidām nav iespējami tādi pakalpojumi, kā mājas ISDN -mūsdienīgi augstas kvalitātes telekomunikāciju sakari. Nav pieejami arī biznesa ISDN-augstas kvalitātes mūsdienīgi biroja sakaru risinājumi, kas nodrošina balss, faksa, kā arī datu pārraidi.

Pieaug mobilo telefonu loma. Mobilo sakaru kvalitāti nodrošina Sakstagala pagasta teritorijā (aptuveni 8 km attālumā no Ozolmuižas centra ciema) esošais LMT mobilo sakaru tornis.

9.4 Vides piesārņojuma riska faktoru un objektu identifikācija un analīze

Bijušajā saimniecības pesticīdu ķīmikāliju noliktavā Ozolmuižas ciemā aiz degvielas uzpildes stacijas uzglabājās 3,207 t lauksaimniecības augu aizsardzības līdzekļi – nelikvīdi. Tos 1998.gada 5.augustā izveda uz nelikvīdu novietni Gardenē Dobeles rajonā. Palika potenciāli piesārņota vieta, tāpēc šajā vietā ir nepieciešama grunts dezaktivācija. Par potenciāli piesārņotām vietām būtu jāuzskata NAI (notekūdeņu attīrīšanas iekārtas) teritorija, pesticīdu ķīmikāliju noliktava.

9.5 Teritorijas attīstības priekšrocības un perspektīvie virzieni

Pētījuma "Tehnoloģisko parku un loģistikas centru attīstība Latgales reģionā" ietvaros ir noteikti divi priekšnosacījumi vidēja mēroga loģistikas centru attīstībai:

- novietojums pie valsts galvenā autoceļa;
- novietojums lielā pilsētā ar attīstīto rūpniecību (vai netālu no tās).

Saskaņā ar šiem pamatkritērijiem, loģistikas centriem atbilstošas teritorijas Latgales reģionā ir zemes ap valsts galvenajiem autoceļiem Daugavpils un Rēzeknes pilsētu tuvumā

IT 4 neietilpst šajā teritorijā.

IT 4 teritorijas attīstības priekšrocības ražošanas, loģistikas un noliktavu saimniecības attīstība nosaka šādi faktori:

- ir pieejami zemes gabali, kas atbilstoši pašvaldības teritorijas plānojumam ir piemēroti ražošanas un noliktavu saimniecības attīstībai;
- teritorija atrodas netālu no starptautiskas nozīmes autoceļiem (3,5 km attālumā).

10 IT 5 teritorijas izvērtējums

10.1 Teritorijas raksturojums

Izpētes teritorija Nr.5 (Turpmāk tekstā: IT5) ir teritorija, kur plānots paredzēt ražošanas un tehniskās apbūves attīstību Rēzeknes novada Audriņu pagastā, Audriņu ciemā. IT5 ietilpst zemes vienība ar kadastra Nr.78420040281 (0,8477ha). IT5 teritorijas shēma ir 3.pielikumā.

Sasniedzamības raksturojums

Teritorija atrodas Audriņu ciemā, kura attālums līdz Rēzeknes pilsētas robežai aptuveni 12 km. Audriņu ciemu šķērso valsts 1.šķiras autoceļš P36 Rēzekne – Gulbene, kas 7 km attālumā no Audriņu ciema savienojas ar valsts automaģistrāli A12 Jēkabpils – Rēzekne – Ludza – Krievijas robeža un A15 Rēzeknes apvedceļš.

Audriņu pagastā atrodas valsts aizsardzības nozīmes objekts – lidlauks „Rēzekne”, kas ir saistīts ar teritoriju 87,45 ha kopplatībā, tajā skaitā Aizsardzības Ministrija valdījumā esošais valsts nekustamais īpašums (divi apbūvēti zemesgabali ar kopējo platību 43,8 ha) un pieciem fizisko personu nekustamajiem īpašumiem (atbilstoši VZD Latgales reģionālās nodaļas sniegtajiem datiem, ar lidlauku saistīto īpašumu kopplatība ir 43,65 ha).

Teritorija IT5 atrodas ~ 6 km attālumā no lidlauka „Rēzekne” Rēzeknes novada Audriņu pagastā. Lidlaukam ir asfaltbetona skrejceļš 1300 m garumā un 40 m platumā, kura ziemeļaustrumu galā ir manevrēšanas ceļš 200 m garumā un 20 m platumā. Lidlauks atbilst aviācijas likumdošanas noteiktajām prasībām, t.sk. drošības jomā un tajā var piezemēties lidmašīnas ar pacelšanās masu ne lielāku par 6000 kg. 2003.gadā ir uzstādīts radars, kas ļauj kontrolēt gaisa telpu 450 km rādiusā un 30 km augstumā. Lidlauks atbilstoši Latgales plānošanas reģiona un Rēzeknes novada attīstības plānošanas dokumentiem ir paredzēts kā reģionālās nozīmes lidosta un Rēzeknes novada pašvaldība, kas ir pārņēmusi minēto objektu paredz tajā attīstīt aviāciju. Lidlauks „Rēzekne” var tikt izmantots neregulāriem komercilidojumiem.

Dabas apstākļu raksturojums

Audriņu pagasta teritorijā ir mēreni kontinentāls klimats. Salīdzinājumā ar Piejūras zemieni, Latgales augstienē, sekojoši arī Audriņu pagastā, ir izteiktākas gaisa temperatūras svārstības – ziemas ir aukstākas, vasaras siltākas un par 3 – 4 nedēļām īsāks bezsala periods.

Teritorijā valdošie ir rietumu un dienvidrietumu vēji. Gada vidējā temperatūra ir 5,5° C, siltākais mēnesis jūlijs, aukstākais - janvāris. Aktīvo temperatūru summa 1900 - 2050° C. Bezsala periods 140 – 145 dienas. Nokrišņi ~ 650 mm gadā. Sniega sega vidēji ir līdz 115 dienām gadā.

Audriņu pagastā zemes dziļļu resursi ir salīdzinoši nabadzīgi. Pagasta teritorijā ir apzinātās un izpētītās dažās atradnes: smilts un smilts - grants, smilts, kūdras atradnes, saldūdens kaļķieža, māls un sapropeļa atradnes. Pagastā nav nevienas unikālas un nozīmīgas atradnes, kam būtu piešķirts Valsts nozīmes derīgo izrakteņu atradnes statuss.

Atļautā teritorijas izmantošana

Kopējā teritorijas platība ir 0,8477 ha, bet atbilstoši Audriņu pagasta teritorijas plānojuma Rēzeknes novada pašvaldības administratīvajā teritorijā ietilpstošās bijušās Audriņu pagasta padomes 2007.gada 30.janvāra saistošajiem noteikumiem Nr.2 „Audriņu pagasta teritorijas plānojuma grafiskā daļa un teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi”, kas apstiprināti kā Rēzeknes novada pašvaldības 2009.gada 17.jūlija saistošie noteikumi Nr.2 “Par Rēzeknes novada teritorijas plānojumu”, tā ir ražošanas un tehnisko objektu apbūves teritorija.

Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos Ražošanas un tehnisko objektu apbūves teritorijas (RT) nozīmē izbūves teritoriju, kurā galvenais zemes un būvju izmantošanas veids ir ražošanas, servisa transporta un noliktavu uzņēmumi un iestādes, inženierkomunikāciju objekti, kā arī tādi objekti, kam ir noteiktas sanitārās vai citas aizsargjoslas vai īpašas prasības transportam.

Nolūki, kādos atļauts būvēt, pārbūvēt, ierīkot vai izmantot būves uz zemes, kas paredzēta ražošanas un tehnisko apbūvei, ir:

- vispārīgās ražošanas uzņēmums,
- vieglās ražošanas uzņēmums,
- kokapstrādes uzņēmumu apbūve,
- lauksaimniecības produkcijas ražošanas un pārstrādes uzņēmumu apbūve,
- vairumtirdzniecības iestāde,
- kravu stacija,
- noliktava,
- sabiedriskā garāža,
- tehniskās apkopes stacija,
- auto tirdzniecības iestāde,
- dzelzceļa pievedceļš,
- inženierkomunikāciju objekts
- saimniecības ēka,
- atklāta uzglabāšana,
- mazumtirdzniecības un pakalpojumu objekts kā palīgizmantošana.
- bieži sastopamo derīgo izrakteņu, karjers,
- inženiertehniskās apgādes tīkli un to objekti, kuros ietilpst arī publiskā mobilo elektronisko sakaru tīkla iekārtas un ar to saistītās inženierkomunikācijas.

Zemesgabala (parceles) minimālā platība

Jaunveidojamā zemes īpašuma platība nedrīkst būt mazāka par 1200 m² lielu vienlaidu platību, izņemot zemes reformas gaitā likumīgi izveidotos īpašumus. Zemesgabala (parceles) minimālā fronte: 15 m.

Apbūves maksimālais augstums nedrīkst pārsniegt 15 m.

Attālums no tehniskās apkopes stacijas līdz dzīvojamām un sabiedriskām ēkām, kā arī līdz izglītības iestādes, pirmsskolas bērnu iestādes, ārstniecības iestādes (ar stacionāru) zemesgabalam jāpieņem ne mazāks par 300m.

Kā palīgizmantošana ir atļauta: atklāta uzglabāšana, mazumtirdzniecības un pakalpojumu objekts; lauksaimniecības ražošanas ēku apbūves teritorijas izmantojamas fermu, lauksaimniecības mehānisko darbnīcu, kalšu, noliktavu, pagrabu, saldētavu un lopkautuvju ierīkošanai.

Zemes piederības un īpašumtiesības izpētes teritorijā

Zemes vienības ar kadastra Nr. 78420040281 platība 0,8477 ha. Īpašnieks: Rēzeknes novada pašvaldība.

Esošās teritorijas izmantošana

Pēc pašreizējā lietošanas mērķa IT5 teritorija ir pārējo sabiedriskās nozīmes objektu būve. Uz zemes vienības atrodas ēkas: pirts (kadastra numurs 78420040281001), darbnīca (kadastra numurs 78420040281003), šķūnis (kadastra numurs 78420040281004), ceļa servitūts 0,08 ha platībā.

Pastāvošie ierobežojumi teritorijas attīstībai

IT5 teritorija atrodas Audriņu ciemā, teritorijas tiešā tuvumā atrodas dzīvojamās mājas. Audriņu ciemā atrodas arī valsts nozīmes kultūras piemineklis „Audriņu ciema iedzīvotāju piemiņas vieta”, kuram ir noteikta aizsargjosla 500 m rādiusā. Līdz ar to ir ierobežoti tie saimnieciskās darbības veidi, kurus var attīstīt minētajā teritorijā.

10.2 Ceļu infrastruktūras raksturojums un analīze

Audriņu pagasta teritoriju, t.sk. Audriņu ciemu ziemeļu – dienvidu virzienā šķērso valsts 1.šķiras autoceļš (P36 Rēzekne – Gulbene; ceļa zemes nodalījuma joslas minimālais platums ir 22 m jeb pa 11 m uz katru pusi no ceļa ass), kas 7 km attālumā no Audriņu ciema savienojas ar valsts nozīmes automaģistrāli A12 Jēkabpils – Rēzekne – Ludza – Krievijas rob. (III tehniskā kategorija; ceļa zemes nodalījuma joslas minimālais platums ir 27 m jeb pa 13,5 m uz katru pusi no ceļa ass) un A15 Rēzeknes apvedceļš (II tehniskā kategorija; ceļa zemes nodalījuma joslas minimālais platums ir 31 m jeb pa 15,5 m uz katru pusi no ceļa ass).

10.3 Teritorijas inženierapgādes objektu un sistēmu raksturojums

Dzelzceļš

Audriņu pagastu nešķērso dzelzceļa līnijas, bet tuvākā dzelzceļa stacija ir Rēzeknē (~12 km attālumā).

Gāzes vads

Audriņu pagasta teritorijā nav iespējama gāzes apgāde no maģistrālā gāzes vada. Tuvākais maģistrālais gāzes vads Preiļi – Rēzekne, atrodas ~ 11 km attālumā. Pagasta iedzīvotāji izmanto gāzes balonus, kuri tiek piegādāti no Rēzeknes.

Elektroapgāde

IT5 teritorijas elektroapgādes infrastruktūra tika izbūvēta, ievērojot lauku teritorijas, nevis pilsētas teritorijas elektroapgādes prasības. Pagasta teritorijā elektroapgādi nodrošina VAS “Latvenergo” Austrumu elektrotīkli. Caur pagasta teritoriju izbūvētas elektropārvades līnijas - viena 330 kV un divas 110 kV, kā arī telekomunikāciju līnijas Rīgas un Daugavpils virzienos.

Ūdensapgāde

Audriņu pagastā ūdensapgādes sistēmas nodrošina attiecīgos ūdens resursus saimnieciskām vajadzībām. Esošā ūdensvada cauruļu diametrs ir 100 mm, spiediens ir 2 Bar. Audriņu pagastā ūdensapgādes urbumi:

- „Audriņu skola” DB 13988 (ekspluatācijā no 1962.g. un ir 81 m dziļš);
- „Krupi” DB 14259 ekspluatācijā no 1964.g., un ir 69 m dziļš.

Tie ir ierīkoti Daugavas (D3dg) un Salaspils-Daugavas (D3slp+dg) ūdens horizontā. Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūra ir veikusi aizsargjoslu aprēķinu. Salaspils - Daugavas ūdens horizonta virsma urbumu rajonā atrodas 45 -51 m dziļumā no zemes virsmas. To veido karbonātiski ieži – dolomīti ar dolomītmerģeļa starpkārtām. Ūdensapgādei izmantojamais intervāls atrodas no 45 - 51 līdz 69-81 m dziļumam. Esošo ekspluatācijas urbumu debeti ir 3 - 5,5 l/sek., īpatnējie debeti 1 - 2,75 l/sek. (urbumu pases dati). Aizsargjoslu aprēķinam pieņemta produktīvā slāņa porainība – 0,08 un efektīvais biežums – 20 m .

Pazemes ūdeņus no piesārņošanas neaizsargātajiem gruntsūdeņiem atdala kvartāra nogulumu - smilšmāli, mālsiltis un smilts - grants-oļu nogulumu, kuru kopējais biežums ir 45-51 m, no tiem apmēram 45 m ir ūdens vāji caurlaidīgie smilšmāli. Pēc Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūras arhīva un urbumu pases datiem Daugavas ūdens horizonta statistiskais līmenis ir 21 - 25 m no zemes virsmas un kvartāra nogulumu ūdeņu statistiskais līmenis ir 0,2-3 m no zemes virsmas. Horizontu līmeņu starpība ir 18 - 23 m. Ūdens līmeņa pazeminājums urbumā ekspluatācijas laikā var sasniegt 0,2 - 3 m, atkarībā no urbuma debeta un īpatnējā debeta.

Dziļurbumiem DB 13988 un DB 14259 ir noteikts stingra režīma aizsargjoslas rādiuss 10 m, bakterioloģiskā aizsargjosla nav nepieciešama, ķīmiskās aizsargjoslas rādiuss urbumam DB 13988 ir 913 m un urbumam DB 14259 ir 145m.

Kanalizācija un notekūdeņu attīrīšana

Audriņu bioloģiskās attīrīšanas iekārtas paredzētas Audriņu ciemata komunālo notekūdeņu attīrīšanai. Audriņu attīrīšanas iekārtās atrodas Rēzeknes novada Audriņu pagastā, ciemata nomalē. Attīrīšanas iekārtas nodotas ekspluatācijās 1987. gadā pēc tipveida projekta BIO

- 200. Projektēto iekārtu jauda 200 m³ diennaktī, faktiskā slodze 118,96 m³ diennaktī. Audriņu ciema saimnieciski - fekālo notekūdeņu savākšanai no komunālām un sabiedriskām ēkām ir izveidota slēgta kanalizācijas sistēma.

Siltumapgāde

Ir iespējami tikai individuāli siltumapgādes risinājumi.

Sakaru komunikācijas

Rēzeknes novadā sakaru pakalpojumus nodrošina vairāki uzņēmumi: SIA “Lattelekom” (sniedz telekomunikāciju pamatpakalpojumus, faksa pakalpojumus, kā arī datu pārraides, līniju nomas, Interneta un citus telekomunikāciju pakalpojumus) un vairāki mobilo sakaru operatori “Latvijas Mobilais Telefons” (izveidots 1992. gadā kā LMT operators), “Tele 2” un Triatel CDMA, kas Latvijas telekomunikāciju tirgū ir ienācis nesen un pagaidām vēl nenodrošina tik lielu tīkla pārklājumu kā pārējie divi operatori.

Audriņu pagastā telefonu sakarus nodrošina Lattelekom tālrunu analogajā tīklā. Mobilo sakaru pārklājums ir apmierinošs gan Tele2, gan LMT pakalpojumiem.

10.4 Vides piesārņojuma riska faktoru un objektu identifikācija un analīze

Potenciāli piesārņotās vietas Audriņu pagastā, pamatā saistāmas ar lauksaimniecības un transporta nozari – kolhoza laikā uzbūvēti lopkopības kompleksi, minerālmēslu un pesticīdu noliktavas, siltumnīcas Audriņos, transportlīdzekļu darbnīcas Mežārē un Puderovā. Lopkopības kompleksi savu darbību pārtraukuši 20. gs. 90 gadu sākumā.

Audriņu pagastā teritorijā atrodas divas meteoroloģiskās novērošanas stacijas: Viena atrodas ceļu Rīga – Zilupe - Rēzekne – Gulbene krustojuma robežās, tās nosaukums ir „Ceļa meteorologa stacija”. Tā pieder VAS „Latvijas valsts ceļi” Latgales reģiona Rēzeknes nodaļai. Ceļa meteorologa stacija darbojas automātiskā režīmā.

Otrā meteoroloģiskā stacija, kura nedarbojas jau 3 gadus, atrodas Greivuļu ciemā, blakus bijušajam lidlaukam.

10.1.tabula

Iespējamo PPV saraksts Audriņu pagasta administratīvajā teritorijā

Nr	Nozare	PPV iespējamie objekti	PPV apzināmie objekti	Piezīmes
1.	Notekūdeņu attīrīšanas iekārtas	Rēzeknes pilsētas notekūdeņu attīrīšanas iekārtas (dūņu lauki)	1	
2.	Degvielas uzpildes vietas, stacijas	Audriņos DUS „AVIN”; Kolhoza uzpildes punkts; Darbnīcas Puderovā	1	bīstams bīstams
3.	Fermas, kompleksi, siltumnīcas	1.Putnu fabrika Jegorovka 2.Komplekss Audriņi un siltumnīcu komplekss Audriņos (šķidrais kurināmais) Ferma Kļovi, Puderova, Mežāri	2	
4.	Katlu mājas (kurināmā veids)	Audriņos (mazuts) slēgta	1	
Apzināmās PPV kopā			5	

Meteoroloģiskās stacijās ir apzīmētas kartē („Audriņu pagasta teritorijas plānotā (atļautā) izmantošana Aizsargjoslas”).

Bez augstākminētajiem objektiem, pagastā darbojas uzņēmumi, kuri veic piesārņojošo darbību, piemēram, degvielas uzpildes stacija „AVIN” Audriņos un vairāki nelielas jaudas gateri. Detalizētāku iespējamo objektu uzskaitījumu skatīt 10.1.tabulā.

10.5 Teritorijas attīstības priekšrocības un perspektīvie virzieni

Pētījuma "Tehnoloģisko parku un loģistikas centru attīstība Latgales reģionā" ietvaros ir noteikti divi priekšnosacījumi vidēja mēroga loģistikas centru attīstībai:

- novietojums pie valsts galvenā autoceļa;
- novietojums lielā pilsētā ar attīstīto rūpniecību (vai netālu no tās).

Saskaņā ar šiem pamatkritērijiem, loģistikas centriem atbilstošas teritorijas Latgales reģionā ir zemes ap valsts galvenajiem autoceļiem Daugavpils un Rēzeknes pilsētu tuvumā Izpētes teritorija IT5 atrodas ārpus identificētajām labvēlīgajām teritorijām.

IT5 teritorijas attīstības priekšrocības ražošanas, loģistikas un noliktavu saimniecības attīstība nosaka šāds galvenais faktors:

- ir pieejami zemes gabali, kas atbilstoši pašvaldības teritorijas plānojumam ir piemēroti ražošanas un noliktavu saimniecības attīstībai.

11 Mērķteritoriju atlases kritēriji

Ņemot vērā Rēzeknes Augstskolas projekta rezultātus, Rēzeknes speciālās ekonomiskās zonas pieredzi, kā arī citus analizētos pētījumus teritoriju atlasei tālākai pirmsprojekta tehniski ekonomiskā pamatojuma izstrādei tika noteikti šādi kritēriji:

1. kritērijs – teritorijā ir pieejami zemes gabali, kas atbilstoši pašvaldības teritorijas plānojumam ir piemēroti ražošanas, loģistikas un noliktavu saimniecības attīstībai;
2. kritērijs – teritorija atrodas dzelzceļa līniju tiešā tuvumā un eksistē vai ir iespējams izbūvēt dzelzceļa pievadceļus.
3. kritērijs – teritorija atrodas starptautiskās nozīmes autoceļu tiešā tuvumā.
4. kritērijs – teritorijā darbojošās komercsabiedrības var iegūt Rēzeknes speciālās ekonomiskās zonas statusu un saņemt nodokļu atvieglojumus.
5. kritērijs – teritorija pētījumos vai attīstības plānošanas dokumentos ir atzīta par piemērotu loģistikas, rūpniecības attīstībai Latgales kontekstā.

Parasti gadījumos, kad tiek veikts novērtējums, ko var veikt apstrādājot kvalitatīvu informāciju, tiek izteikts kārtas, verbālajā, nominālajā vai binārajā veidā, piemēram, +, 0 u.tml.³² Tāpēc analīzes procesā kvalitatīvās īpašības tika kvantificētas, izmantojot bināro kodēšanu – kvalitatīvās pazīmes esamība tika apzīmēta ar kvantitatīvu rādītāju 1 (viens), kvalitatīvas īpašības iztrūkums ar rādītāju 0 (nulle). Kā kvantitatīvais rādītājs analīzē tika izmantots pazīmes biežums.

Teritoriju atlase tālākai pirmsprojekta tehniski ekonomiskā pamatojuma izstrādei tika veikta atbilstoši matricai, kas sastādīta, izmantojot definētos kritērijus (sk. 11.1. tabulu).

11.1.tabula

Mērķteritoriju izvērtēšana atbilstoši teritoriju atlases kritērijiem

Kritēriji	IT1	IT2	IT3	IT4	IT5
1.kritērijs	1	1	1	1	1
2.kritērijs	1	1	1	0	0
3.kritērijs	1	0	1	0	0
4.kritērijs	1	1	1	0	0
5.kritērijs	1	1	1	0	0
Kopā	5	4	5	1	1

Kā redzam 11.1.tabulā vislielāko punktu skaitu ir ieguvušas mērķteritorijas IT1, IT2 un IT3. Ņemot vērā to, ka pētījuma darba uzdevumā noteikts, ka pirmsprojekta tehniski ekonomiskā pamatojuma izstrāde ir jāveic trīs mērķteritorijām, tad tālākai izpētei tiek atlasītas šādas mērķteritorijas:

³² Nijkamp, P., Van Pett, M. (1989) Spatial Impact Analysis for Developing Countries: Method and Application. In: *International Regional Science Review*. 1989 vol. 12 no. 2, pp. 211–228. Online paper: <http://irx.sagepub.com/content/12/2/211>

- Izpētes teritorija Nr.1 (IT1) ir Rēzeknes novada Vērēmu un Griškānu pagastā ražošanas un noliktavu apbūves teritorija, kas izvietota pie Eiropas nozīmes autoceļa E22, kurā ir pieejamas aptuveni 252 ha teritorijas ražošanas, noliktavu un loģistikas pakalpojumu attīstībai.
- Izpētes teritorija Nr.2 (IT2) ir Rēzeknes novada Vērēmu pagastā Burzovas dzelzceļa stacijai pieguļošā teritorija, kas rezervēta ražošanas un loģistikas pakalpojumu attīstībai (aptuveni 194 ha);
- Izpētes teritorija Nr.3 (IT3) ir teritorija Rēzeknes novada Ozolaines pagastā, kas paredzēta ražošanas un tehniskās apbūves attīstībai aptuveni 39 ha pie autoceļa E262.

IT2 teritorijai jau ir potenciālais investors, kas izstrādājis teritorijas attīstības plānu un piesaista citus investorus, tāpēc šī teritorija netiek detalizēti pētīta. Šajā pētījumā tiek vairāk vērtētas IT1 un IT3 teritorijas, tas sadalot sīkāk pa zonām, lai varētu veikt detalizētāku izpēti.

12 IT 1 teritorijas infrastruktūras attīstības ilgtermiņa programma

IT-1 teritorijas sadalījums pa zonām finanšu aprēķinu un prioritizācijas vajadzībām

Lai noteiktu katras teritorijas izmantošanas iespējas, IT teritorija ir sadalīta zonās. Zonu sadalījums noteikts atbilstoši esošai zemes piederībai, infrastruktūrai, apbūvei, administratīvām teritorijām, kā arī teritorijas izmantošanas un apguves iespējām.

I. Zona

I zona izvietota gar Rēzeknes pilsētas teritorijas robežu un starp esošajiem Verēmu pagasta ceļiem Nr.7 un Nr.32, un plānoto ceļu starp pagasta ceļiem. Zonu sadalījumu skatīt 4.pielikumā IT-1 ZONA I. Tabulā apkopoti dati par pašreizējām zonas apguves iespējām.

12.1. tabula

I ZONAS esošās situācijas apraksts

Parametrs	Raksturojums	Piezīmes
Administratīvā teritorija	Verēmu pagasts	-
Teritorijas izmantošanas veids saskaņā ar teritorijas plānojumu	Ražošanas apbūves un publiskas apbūves teritorija	-
Aizsargjoslas un aprobežojumi	Ir	Aizsargjoslas gar ceļiem, elektroapgādes tīkliem, ūdenstecēm, plānotā dzelzceļa līnija
Kopējā platība	80,0 ha	-
Zemes īpašumtiesības privātās	79,2 ha	-
Zemes īpašumtiesības uzņēmumi	0,80 ha	-
Zemes īpašnieku skaits uz teritoriju	19 gab.	Lietderīgā jeb izmantojamā platība ap 80 ha
Teritorijas raksturojums	Lauksaimniecības zemes	Teritorijas samērā līdzena, pārsvarā lauksaimniecībā izmantojamās zemes, daļēji apaugusi ar krūmiem, uz viena zemes gabala ir vecas ēkas no kādas ražotnes, teritorija atrodas viena privātmāja
Ūdenstilpnes	Teritorija ir meliorēta	Teritorijā atrodas meliorācijas grāvji
Ģeoloģija	Morēnas mālsmilts, morēnas smilšmāls vietām kūdra	Vietām virsējos slāņos sastopama kūdra (6.urbums) Pilnu aprakstu skatīt atskaitē par ģeoloģisko izpēti (urbumi Nr.1, Nr.5, Nr.6)
Piebraukšanas iespējas	Ir	No Rēzeknes pilsētas Noliktavu ielas, no A12, pa grantētajiem Verēmu pagasta ceļiem Nr.7 un Nr.32. Autoceļš Nr.32 ir asfaltēts
Dzelzceļš	Iespējams ierīkot	Caur II zonu būtu iespējams nodrošināt piekļuvi dzelzceļa līnijai, saskaņā ar teritorijas plānojumu dzelzceļa līnija ir plānota
Elektroapgāde	Ir	Caur teritoriju iet elektroapgādes

		līnija, līdz 1 MW elektroapgāde bez problēmām
Ūdensapgāde	Nav	Tuvākā pieslēguma iespēja Maskavas-Noliktavu ielas krustojums (0,9km), pilsētai gar plānoto ceļu Nr.32 . Atsevišķa ūdensapgāde ir teritorijā esošam uzņēmumam
Kanalizācija	Nav	Tuvākā pieslēguma iespēja pilsētai Maskavas-Noliktavu ielas krustojums (0,9km) gar autoceļu Nr.32 . Iespējama lokālas kanalizācijas ierīkošana
Gāzes apgāde	Nav	Tuvākā pieslēguma iespēja pie gāzesvada Atbrīvošanas alejas un Viļakas ielas krustojums gar plānoto ceļu Nr.32 2,65 km
Ugunsdzēsība	Nav	Ja ierīko ūdensapgādi no pilsētas tad daļēji no tās, bet jāplāno lokālie risinājumi
Sakari	Nav	Ir sakaru kabeļi III zonā (0,7 km) par pieslēgšanas iespējām nav zināms
Siltumapgāde	Nav	Jāplāno individuālie risinājumi

II Zona

II zona izvietota gar Rēzeknes pilsētas teritorijas robežu un Verēmu pagasta ceļu Nr.32 un dzelzceļa līniju Rīga-Maskava. Zonu sadalījumu skatīt 4.pielikumā IT-1 ZONA II. Tabulā apkopoti dati par zonas pašreizējās apguves iespējām.

12.2. tabula

II ZONAS esošās situācijas apraksts

Parametrs	Raksturojums	Piezīmes
Administratīvā teritorija	Verēmu pagasts	-
Teritorijas izmantošanas veids saskaņā ar teritorijas plānojumu	Ražošanas apbūves teritorija	-
Aizsargjoslas un aprobežojumi	Ir	Aizsargjoslas gar ceļiem, elektroapgādes tīkliem, ūdenstecēm, plānotā un esošā dzelzceļa līnija
Kopējā platība	38,0 ha	-
Zemes īpašumtiesības privātās	25,0 ha	-
Zemes īpašumtiesības uzņēmumi	13,0 ha	-
Zemes īpašnieku skaits uz teritoriju	22 gab.	Lietderīgā jeb izmantojamā platība ap 35 ha, no tām ap 7 ha purvainā teritorija. Ap 3 ha no kopējā apjoma aizņem esošie uzņēmumi SIA"NOOK LTD"
Teritorijas raksturojums	Lauksaimniecības zemes, ražošanas teritorijas	Teritorija samērā līdzena, pārsvarā lauksaimniecībā izmantojamās zemes, daļēji apaugusi ar krūmiem, daļēji purvainā. Ir apbūvēta

		teritorija ar ražotni
Ūdenstilpnes	Teritorija ir meliorēta	Teritorijā atrodas meliorācijas grāvji
Ģeoloģija	Morēnas mālsmilts	Pilnu aprakstu skatīt atskaitē par ģeoloģisko izpēti (urbumi Nr.1). Purvainajās vietās varētu būt kūdra
Piebraukšanas iespējas	Ir	No Rēzeknes pilsētas Noliktavu ielas pa Verēmu pagasta ceļu Nr.32. Autoceļš Nr.32 ir asfaltēts.
Dzelzceļš	Ir	Caur esošo uzņēmumu teritoriju ir piekļuve dzelzceļam Rīga-Maskava
Elektroapgāde	Ir	Caur teritorijai iet elektroapgādes līnija, līdz 1 MW elektroapgāde bez problēmām, ir esošā apakšstacija
Ūdensapgāde	Nav	Tuvākā pieslēguma iespēja Maskavas-Noliktavu ielas krustojums (0,93km), pilsētai gar ceļu Nr.32. Bijušai fermai ir urbums, bet par to nav nekādas informācijas
Kanalizācija	Nav	Tuvākā pieslēguma iespēja pilsētai Maskavas-Noliktavu ielas krustojums (0,9km) gar plānoto ceļu Nr.32. Iespējama lokālas kanalizācijas ierīkošana
Gāzes apgāde	Nav	Tuvākā pieslēguma iespēja pie gāzesvada Atbrīvošanas alejas un Viļakas ielas krustojums gar plānoto ceļu Nr.32 2,65 km
Ugunsdzēsība	Nav	Ja ierīko ūdensapgādi no pilsētas tad daļēji no tās, bet jāplāno lokālie risinājumi
Sakari	Nav	Ir sakaru kabeli III zonā (0,6 km), un Rēzeknes pilsētā, par pieslēgšanas iespējām nav zināms
Siltumapgāde	Nav	Jāplāno individuālie risinājumi

III Zona

III zona izvietota gar valsts autoceļu A12 un gar plānoto ceļu starp pagasta autoceļiem Nr.32 un Nr.7. Zonu sadalījumu skatīt 4.pielikumā IT-1 ZONA III. Tabulā apkopoti dati par zonas pašreizējās apguves iespējām.

12.3.tabula

III ZONAS esošās situācijas apraksts

Parametrs	Raksturojums	Piezīmes
Administratīvā teritorija	Verēmu pagasts	-
Teritorijas izmantošanas veids saskaņā ar teritorijas plānojumu	Ražošanas apbūves teritorija	-
Aizsargjoslas un aprobežojumi	Ir	Aizsargjoslas gar valsts autoceļu A12, ceļiem, elektroapgādes un

		sakaru tīkliem, ūdenstecēm, plānotā, esošā dzelzceļa līnija
Kopējā plātība	87,0 ha	-
Zemes īpašumtiesības privātās	81,3 ha	-
Zemes īpašumtiesības uzņēmumi	5,7 ha	-
Zemes īpašnieku skaits uz teritoriju	23 gab.	Lietderīgā jeb izmantojamā platība ap 83,5 ha, no tām ap 7 ha purvainā teritorija. un apmežota teritorija. Ap 3,5 ha no kopējā apjoma aizņem esošie darbojošies uzņēmumi SIA „RIGAMET”
Teritorijas raksturojums	Lauksaimniecības zemes, ražošanas teritorijas	Teritorija samērā līdzena, pārsvarā lauksaimniecībā izmantojamās zemes, daļēji apaugusi ar krūmiem un mežiem, daļēji purvainā. Ir apbūvēta teritorija ar ražotni
Ūdenstilpnes	Teritorija ir meliorēta	Teritorijā atrodas meliorācijas grāvji
Ģeoloģija	Smilts, morēnas smilšmāls, mālsmilts, kūdra	Pilnu aprakstu skatīt atskaitē par ģeoloģisko izpēti (urbumi Nr.2, Nr.3 B.C), Nr.4). Purvainajās vietās kūdra dažādos dziļumos.
Piebraukšanas iespējas	Problemātiska	No Rēzeknes pilsētas Noliktavu ielas pa Verēmu pagasta ceļu Nr.32. daļēji no autoceļa Nr.7. un valsts autoceļa A12
Dzelzceļš	Nav	Caur zonu II ir iespēja piekļūt dzelzceļam, saskaņā ar teritorijas plānojumu ir plānota dzelzceļa līnija.
Elektroapgāde	Nav	Ir esošā apakšstacija pie SIA „RIGAMET”
Ūdensapgāde	Nav	Tuvākā pieslēguma iespēja Maskavas-Noliktavu ielas krustojums (1,95 km), pilsētai gar ceļu Nr.32. SIA „RIGAMET” ir dziļurbums .
Kanalizācija	Nav	Tuvākā pieslēguma iespēja pilsētai Maskavas-Noliktavu ielas krustojums (1,95km) gar plānoto ceļu Nr.32. Iespējama lokālas kanalizācijas ierīkošana
Gāzes apgāde	Nav	Tuvākā pieslēguma iespēja pie gāzesvada Atbrīvošanas alejas un Viļakas ielas krustojums (3,7 km) gar plānoto ceļu Nr.32 3,7 km
Ugunsdzēsība	Nav	Ja ierīko ūdensapgādi no pilsētas tad daļēji no tās, bet jāplāno lokālie risinājumi
Sakari	Ir	Cauri zonai iet sakaru kabeļi
Siltumapgāde	Nav	Jāplāno individuālie risinājumi

IV Zona

IV zona izvietota gar valsts autoceļu A12 un starp Verēmu pagasta autoceļu Nr.7. Zonu sadalījumu skatīt 4.pielikumā IT-1 ZONA IV. Tabulā apkopoti dati par zonas pašreizējās apguves iespējām.

12.4. tabula

IV ZONAS esošās situācijas apraksts

Parametrs	Raksturojums	Piezīmes
Administratīvā teritorija	Verēmu pagasts	-
Teritorijas izmantošanas veids saskaņā ar teritorijas plānojumu	Ražošanas apbūves un publiskas apbūves teritorija	-
Aizsargjoslas un aprobežojumi	Ir	Aizsargjoslas gar valsts autoceļu A12, ceļiem, elektroapgādes un sakaru tīkliem, individuālā apbūve
Kopējā plātība	21,7 ha	-
Zemes īpašumtiesības privātās	21,7 ha	-
Zemes īpašnieku skaits uz teritoriju	7. gab.	Lietderīgā jeb izmantojamā platība ap 17,7 ha. Ap 4,0 ha no kopējā apjoma aizņem esošās dzīvojamās mājas zemes gabali (ieskaitot, pļavas, tīrumus)
Teritorijas raksturojums	Lauksaimniecības zemes	Teritorija samērā līdzena, pārsvarā lauksaimniecībā izmantojamās zemes, daļēji apaugusi ar krūmiem. Teritorijas vidū individuālā māja ar saimniecības ēkām un tīrumiem
Ūdenstilpnes	-	-
Ģeoloģija	morēnas smilšmāls, morēnas mālsmits,	Pilnu aprakstu skatīt atskaitē par ģeoloģisko izpēti (urbumi Nr.4, Nr.5).
Piebraukšanas iespējas	Problemātiska	No Rēzeknes pilsētas Nolikta ielas pa Verēmu pagasta ceļu Nr.7 un valsts autoceļa A12. Autoceļš Nr.7 ir ar grantētu ielas segumu
Dzelzceļš	Nav	Caur zonu I un II ir iespēja piekļūt dzelzceļam, saskaņā ar teritorijas plānojumu ir plānota dzelzceļa līnija zonā III
Elektroapgāde	Nav	Blakus teritorijai iet elektrības līnija līdz 1 MW ir iespējams nodrošināt uzstādot apakšstaciju un veicot jaudas aprēķinus
Ūdensapgāde	Nav	Tuvākā pieslēguma iespēja Maskavas-Nolikta ielas krustojums (1,60 km), pilsētai gar ceļu Nr.32. netālu esošajam uzņēmuma SIA „RIGAMET” ir dziļurbums, kā arī bijušajai fermai ir urbums (par šo nav datu).

Kanalizācija	Nav	Tuvākā pieslēguma iespēja pilsētai Maskavas-Noliktavu ielas krustojums (1,60km) gar plānoto ceļu Nr.32. Lokālās kanalizācijas ierīkošana problemātiska
Gāzes apgāde	Nav	Tuvākā pieslēguma iespēja pie gāzesvada Atbrīvošanas alejas un Viļakas ielas krustojums, attālums ap 2,7 km
Ugunsdzēsība	Nav	Ja ierīko ūdensapgādi no pilsētas tad daļēji no tās, bet jāplāno lokālie risinājumi
Sakari	Daļēji	Cauri zonai iet sakaru kabeli
Siltumapgāde	Nav	Jāplāno individuālie risinājumi

V. Zona

V zona izvietota Griškānu pagastā gar Jupatovkas ielu. Zonu sadalījumu skatīt 4. pielikumā IT-1 ZONA I. Tabulā apkopoti dati par zonas pašreizējās apguves iespējām.

12.5. tabula

V ZONAS esošās situācijas apraksts

Parametrs	Raksturojums	Piezīmes
Administratīvā teritorija	Griškānu pagasts	-
Teritorijas izmantošanas veids saskaņā ar teritorijas plānojumu	Ražošanas apbūves un darījumu apbūves teritorijas	Teritorijā ir izvietota kapsēta
Aizsargjoslas un aprobežojumi	Ir	Aizsargjoslas ap kapsētām, Rēzeknes upi, dzelzceļa līnija
Kopējā plātība	36,6 ha	-
Zemes īpašumtiesības privātās	35,7 ha	-
Pašvaldība	0,9 ha	Kapsētas teritorija
Zemes īpašnieku skaits uz teritoriju	12. gab.	Lietderīgā jeb izmantojamā platība ap 35,6 ha. Ap 1,0 ha no kopējā apjoma aizņem kapsētas teritorija un dzīvojamās mājas platība
Teritorijas raksturojums	Lauksaimniecības zemes	Teritorija samērā līdzena, pārsvarā lauksaimniecībā izmantojamās zemes, daļēji apstrādāta. Teritorijā atrodas kapsēta, un individuālās mājas
Ūdenstilpnes	Meliorācijas grāvis	Gar teritorijas rietumu daļu iet meliorācijas grāvis
Ģeoloģija	Morēnas smilšmāls,	-
Piebraukšanas iespējas	Labas	No Rēzeknes pilsētas Jupatovkas ielas. Gar teritoriju iet grantēts ceļš, ir savienojums ar autoceļu A12
Dzelzceļš	Ir	Gar teritorijas Ziemeļu daļu ir izvietota dzelzceļa līnija
Elektroapgāde	Nav	Blakus teritorijas rietumu robežai iet elektrības 20 kV līnija

Ūdensapgāde	Nav	Tuvākā pieslēguma iespēja kvalitatīvai ūdensapgādei, t.i. pilsētas tīklam ir Jupatovkas iela Rēzeknes pilsētas teritorijā (0,90 km). Gar pagasta ceļu Nr.28 esošajos uzņēmumos ir atsevišķas lokālās ūdensapgādes sistēmas
Kanalizācija	Nav	Tuvākā pieslēguma iespēja pilsētai Jupatovkas ielā (0,550km). Lokālās kanalizācijas ierīkošana problemātiska
Gāzes apgāde	Nav	Jāprecizē iespējamā pieslēguma vieta Rēzeknes pilsētā
Ugunsdzēsība	Nav	Ja ierīko ūdensapgādi no pilsētas tad daļēji no tās, bet jāplāno lokālie risinājumi
Sakari	Nav	Gar pagasta ceļu Nr.28 esošajos uzņēmumos ir sakari un pieslēguma vieta varētu būt 1p 0,5 km.
Siltumapgāde	Nav	Jāplāno individuālie risinājumi

12.1 Ceļi un dzelzceļi

IT-1 robeža dienvidos robežojas ar Rēzeknes pilsētas Jupatovkas ielu. Savukārt teritorijas robeža ir savienota ar Rēzeknes pilsētas Noliktavu un Varoņu ielām. Rēzeknes pilsētas teritorijas ielas izmantojamas atbilstoši Rēzeknes pilsētas transporta intensitātes un noslodzes nosacījumiem. Līdz ar to galvenā teritorijas transporta plūsma ir jāplāno no Valsts autoceļa A12 vai dzelzceļa līnijas Rīga—Maskava.

Lai nodrošinātu IT1 teritorijas attīstību, ir jāparedz piebraucamo ceļu infrastruktūras uzlabošana. Nepieciešamie ceļu infrastruktūras pilnveidojumi varētu būt šādi: (Plānotais ceļa trasējums pievienots 4. pielikumā IT1-C-1):

1. Vērēmu pagasta ceļa Nr.32 posma pārbūve no Nometņu ielas (šķērsojuma vietas ar dzelzceļa līniju), pa Vērēmu pagasta ceļu Nr.32. Plānotā autoceļa garums ap 1,235 km. Autoceļa iespējamais platums 9,5 m. Tā slodze jānosaka, veicot skiču projekta izstrādi. Ierīkotajam autoceļam jānodrošina aizsargjosla saskaņā ar LR likumdošanu. Autoceļa posma izbūves izmaksas varētu sastādīt 0,345 milj. LVL, vai lielākas intensitātes gadījumā 0,537 m milj. LVL (2012.g. sākuma cenās).
2. Vērēmu pagasta autoceļa Nr.7 (Skudra—Meļņova—Rēzekne) posma pārbūve no Maskavas un Nometņu ielas krustojuma, pa Griškānu pagasta ceļu Nr.7 līdz krustojumam ar Valsts autoceļu A12. Plānotā autoceļa garums ap 2,320 km. Autoceļa iespējamais platums 9,5 m. Tā slodze jānosaka, veicot skiču projekta izstrādi. Ierīkotajam autoceļam jānodrošina aizsargjosla saskaņā ar LR likumdošanu. Autoceļa posma izbūves izmaksas varētu sastādīt 0,6496 milj. LVL, vai lielākas intensitātes gadījumā 1,009 m milj. LVL (2012.g. sākuma cenās).

3. Lai nodrošinātu raitāku satiksmi un iespēju izbūvēt atsevišķus lokālos ražošanas uzņēmumu ceļus, ir jāizbūvē ceļš starp Vērēmu pagasta ceļiem Nr.7 un Nr.32. Plānotā autoceļa garums ap 0,920 km. Autoceļa iespējamais platums 9,5 m. Tā slodze jānosaka, veicot skiču projekta izstrādi. Ierīkotajam autoceļam jānodrošina aizsargjosla saskaņā ar LR likumdošanu. Autoceļa posma izbūves izmaksas varētu sastādīt 0,2576 milj. LVL, vai lielākas intensitātes gadījumā 0,4002 m milj. LVL (2012.g. sākuma cenās).
4. Kopējā summa IT-1 teritorijas ceļu atjaunošanai ar transporta noslodzi līdz 60 vienībām diennaktī sastādītu 1,253 milj. LVL. Savukārt lielākas noslodzes gadījumā (60-300 kravas automašīnas diennaktī) būtu jāparedz noturīgāka ceļa konstrukcija, un tās izmaksas varētu sastādīt ap 1,9466 milj. LVL.
5. Var būt nepieciešama Rēzeknes pilsētas ielu rekonstrukcija, lai uzlabotu transporta plūsmu uz IT-1 teritoriju, bet šajā izpētes materiālā tas netiek pētīts. Rēzeknes pilsētas Jupatovkas, Noliktavu, Nometņu, Maskavas u.c. pilsētas ielas transporta kustībai jāizmanto, nepārkāpjot Rēzeknes pilsētas ielu pieļaujamās slodzes un kustības intensitāti.

Gar plānotajiem autoceļiem ir jāatstāj vieta inženierkomunikāciju izbūvei: ūdensapgādei un kanalizācijai, sakaru un elektrības kabeļiem, gāzesvadam u.c.

12.2 Ūdensapgāde

Tā kā IT-1 ir izvietota blakus Rēzeknes pilsētas robežām, tad IT ūdensapgādi ir iespējams nodrošināt no Rēzeknes pilsētas centralizētā ūdensvada tīkla. Lai pieslēgtos Rēzeknes pilsētas ūdensapgādes tīkliem, jāsaņem tehniskie noteikumi no SIA „Rēzeknes ūdens”. Atbilstoši Rēzeknes pilsētas ūdenssaimniecības attīstības tehniski ekonomiskajam pamatojumam ūdens sagatavošanas jauda ir 11730 m³/dnn, savukārt faktiskais diennakts vidējais ūdens patēriņš nepārsniedz 7000 m³/dnn. Pēc jauno pieslēgumu aprēķina Rēzeknes pilsētas ūdensapgādes sistēma bez problēmām spētu nodrošināt ap 2500-3000 m³/dnn tīrā dzeramā ūdens (par spiedienu un iespējamo maksimālo caurplūdi jāprecizē SIA ”Rēzeknes ūdens”, veicot tīkla hidraulisko modelēšanu). Rēzeknes pilsētas ūdensapgādes tarifs pēc skaitītāja ir 0,98 LVL/m³ ar PVN (2012.g. sākuma dati). Zinot uzņēmuma darbības specifiku, ir iespējams aprēķināt izmaksas par ūdens padevi. Dzeramā ūdens tarifs ir samērā augsts, tādēļ pirms uzņēmumu ienākšanas šajā zonā, ir jāizskaitļo, vai pieslēgums centralizētajiem pilsētas tīkliem varētu būt izdevīgs un nepieciešams. Bieži vien ražošanas uzņēmumos ūdens tiek patērēts tehnoloģiskajos procesos un tur nav nepieciešama tik augsta ūdens kvalitāte, t.i. ir iespējams izmantot zemākas kvalitātes ūdeni ko iegūt, piemēram, no lokālā urbuma.

Lai nodrošinātu ūdensvada pārklājumu no Rēzeknes centralizētās ūdensapgādes sistēmas, optimālākā un tuvākā pieslēguma vieta varētu būt Maskavas un Noliktavu ielas krustojums, kur izvietots maģistrālais ūdensvads D150.

Lai vēlāk būtu vieglāk noteikt prioritātes, ūdensvada tīklu izbūvi paredzēts veikt pa posmiem vai vienlaicīgi ar ceļa rekonstrukciju. Ūdensvada izbūve blakus Vērēmu pagasta autoceļam Nr.32.: ūdensvada diametrs D150, garums 1,95 km. Jāņem vērā, ka ūdensvada izbūve

plānota pa Rēzeknes pilsētas Noliktavu ielu, tādējādi, ja tiek plānoti šīs ielas rekonstrukcijas darbi, tad ieteicams tajās paredzēt vietu arī komunikāciju izvietošanai, kas aprakstītas šajā ziņojumā. Ūdensvada izbūves izmaksas ap 0,2925 milj. LVL. Ūdensvada izbūve gar rekonstruējamo pagasta autoceļu Nr.7. : D150, L=2,190 km, ierīkošanas izmaksas ap 0,3285 milj. LVL. Sacilpojuma izveidei jāierīko ūdensvads starp pagasta autoceļiem Nr.7 un Nr.32 , D150, L= 0,91 km, ar ierīkošanas izmaksām ap 0,1365 milj. LVL.

Savukārt ūdensapgādes pakalpojumu nodrošināšana IT-1 Griškānu pagasta teritorijas rajonā būtu nodrošināma no esošā ūdensvada Jupatovkas ielā, kur iespējams pieslēgties esošam ūdensvadam ar diametru D100mm. jaunizbūvējamā ūdensvada garums no pieslēguma vietas līdz IT robežas punktam 30 (saskaņā ar IT-1 teritorijas robežu aprakstu) sastāda ap 1,96 km, jeb ūdensvada ierīkošanas izmaksas varētu sastādīt ap 0,2548 milj. LVL.

Plānojot IT teritorijas apbūvi, jāievēro LR un Latvijas būvnormatīvu prasības attiecībā uz ārējo ugunsdzēsības prasību nodrošinājumu, jo ražošanas uzņēmumu ārējās ugunsdzēsības prasības (atkarībā un bīstamības un apjoma) no centralizētās ūdensapgādes sistēmas varēs nodrošināt tikai daļēji. Ārējo ugunsdzēsības prasību nodrošinājumu un izmaksas nav iespējams prognozēt, jo nav zināms uzņēmuma tips un apjoms. Uzņēmumam ienākot teritorijā, ārējās ugunsdzēsības prasību nodrošinājums ir jāizvērtē un jāiekļauj objekta ierīkošanas izmaksās.

Otra alternatīva šīs teritorijas IT-1 ūdensapgādei ir lokāla kopējais urbumu un ūdensapgādes sistēmas ierīkošana. Šīs alternatīvas gadījumā ir pārāk daudz jautājumu, t.i. nav zināms nepieciešamais ūdens apjoms un uzņēmumu darbības specifika, kā arī ūdens kvalitātes prasības, kas nodrošinās ūdensapgādes pakalpojumus. Atbilstoši ziņām no Rēzeknes pilsētas ūdensapgādes sistēmas: dabiskā pazemes ūdens kvalitāte šajā apkaimē neatbilst normatīviem, t.i. ūdensapgādei izmantojamajās horizontos ir paaugstināts dzelzs un mangāna saturs. Tātad, ja nepieciešams labas kvalitātes ūdens, piem., darbinieku sadzīves prasību nodrošināšanai, tad būtu jāizbūvē atbilstošas jaudas ūdens sagatavošanas stacija, kā arī ūdens uzkrāšanas tilpnes. Izbūvējamo ūdensapgādes tīklu garums pa IT-1 varētu būt par 1,4 km mazāks nekā pieslēgums centralizētajai ūdensapgādes sistēmai. Bet nav skaidrs, kas varētu nodrošināt finansējumu alternatīvas īstenošanai un turpmāko lokālās ūdensapgādes ekspluatāciju un apkalpošanu. Kā labākais un izdevīgākais risinājums būtu esošās infrastruktūras izmantošana, t.i. pieslēgums Rēzeknes pilsētas centralizētajai ūdensapgādes sistēmai. Trešā alternatīva ir lokāla uzņēmumu (viena vai vairāku) ūdensapgāde, jo nav arī zināms, kā turpināsies teritorijas izaugsme. Piemēram, izpētes teritorijā esošam SIA „Rigamet” ir atsevišķs dziļurbums un ūdens tiek patērēts darbinieku sadzīves prasību nodrošināšanai, kā arī slēgtā aprītē ražošanas procesā. Neliela patēriņa gadījumā šāds risinājums ir viens no izdevīgākajiem.

12.3 Notekūdeņu attīrīšana

Lai nodrošinātu arī centralizēto kanalizāciju ir iespējams pieslēgums Rēzeknes pilsētas centralizētajai kanalizācijas sistēmai. Rēzeknes pilsētas kanalizācijas sistēmai ir pietiekama kapacitāte jaunu pieslēgumu nodrošināšanai, jo pilsētā ir NAI ar projekta ražību 12000 m³/dnn, savukārt faktiskais notekūdeņu apjoms nepārsniedz 8000 m³/dnn. Tātad papildus uz NAI ir

iespējams novadīt ap 3000 tūkst. m³/dnn notekūdeņu. Lai pieslēgtos Rēzeknes pilsētas kanalizācijas tīkliem, jāsaņem tehniskie noteikumi no SIA „Rēzeknes ūdens”. Rēzeknes pilsētas kanalizācijas tarifs pēc skaitītāja ir 0,98 LVL/m³ ar PVN (2012.g. sākuma dati). Zinot uzņēmuma darbības specifiku, ir iespējams aprēķināt izmaksas par notekūdeņu attīrīšanu, kaut gan jāņem vērā, ka atkarībā no notekūdeņu sastāva var tikt pielietots cits notekūdeņu pieņemšanas tarifs, lai nodrošinātu principa „piesārņotājs maksā” ievērošanu. Jāatzīmē, ka Rēzeknē ir noteikti limiti notekūdeņu koncentrācijai, ko uzņem un var attīrīt pilsētas NAI. Tādēļ ir iespēja, ka daļai uzņēmumu var būt nepieciešams nodrošināt priekšattīrīšanu. Saskaņā ar Rēzeknes pilsētas ūdenssaimniecības attīstības TEP, tuvākā pieslēguma vieta centralizētajiem kanalizācijas tīkliem varētu būt Noliktavu iela, kur izvietots maģistrālais kolektors D300. Lai nodrošinātu kanalizācijas sistēmas pārklājumu, tās izbūve ir jāveic pa vai gar plānotajiem autoceļiem IT-1 teritorijā. Maģistrālā kanalizācija ieplānota gar ūdensapgādes tīkliem ar kopējo garumu 5,05 km, vēlamais diametrs D300. Tā kā teritorijas reljefs ir samērā līdzens, tad var būt nepieciešama papildus kanalizācijas sūkņu staciju izbūve, bet to var noteikt tikai skici projekta stadijā, kad būs pieejami topogrāfiskās izpētes materiāli. Šā iemesla dēļ kanalizācijas izbūves izmaksas paaugstinātos par 10 % un varētu sastādīt ap 0,9999 milj. LVL. Savukārt IT teritorijās Griškānu pagasta teritorijā iespējamā kanalizācijas pieslēguma vieta ir Jupatovkas iela nedaudz aiz Rēzeknes pilsētas robežām. Nepieciešamā kanalizācijas kolektora garums līdz IT robežas punktam 30 (saskaņā ar IT-1 teritorijas robežu parakstu) sastāda ap 1,530 km, kanalizācijas ierīkošanas izmaksas varētu sastādīt 0,3029 milj. LVL.

Otrā alternatīva ir šajā teritorijā ierīkot atsevišķu lokālo kanalizācijas sistēmu. Iespējamā lokālo notekūdeņu attīrīšanas iekārtu izvietojuma vieta Griškānu pagasta teritorijā, netālu ar izplūdi meliorācijas grāvī, kas tālāk ieplūst Rēzeknes upē. Izbūvējot lokālās NAI, būtu jāievēro reģionālās vides pārvaldes un LR likumdošanas prasības. Kopumā kanalizācijas pārklājuma nodrošināšanai būtu jāizbūvē tāds pats kanalizācijas kolektoru apjoms un centralizētās NAI. Diemžēl trūkst informācijas par nepieciešamām NAI jaudām, līdz ar to nav iespējams noteikt orientējošas būvdarbu izmaksas. Būtu jānodrošina arī lokālās kanalizācijas sistēmas ekspluatācija un apkalpošana. Tādēļ kā labākais un izdevīgākais risinājums būtu esošās infrastruktūras izmantošana, t.i. pieslēgums Rēzeknes pilsētas centralizētajai kanalizācijas sistēmai.

Nav izslēgta lokālo kanalizācijas sistēmu ierīkošana atsevišķiem uzņēmumiem. Atkarībā no uzņēmumu specifikas var tikt izbūvētas bioloģiskā tipa vai arī ražošanas notekūdeņu NAI. Lokālo NAI izbūve jāveic stingri saskaņā ar LR likumdošanu un reģionālās vides pārvaldes prasībām. 4. pielikumā ir pievienotas orientējošas vienību izmaksas, ar kādām uzņēmumiem būtu jāaprēķinās, lai ierīkotu ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas elementus.

12.4 Elektroapgāde

Lai nodrošinātu elektroapgādes jaudu līdz 1 MW, iecirknī nepieciešams izbūvēt:

1. piecas konteiner-tipa apakšstacijas ar vienu transformatoru, kura jauda 160-250 kVA;
2. vīdsprieguma 10-20 kV kabeļlīniju ar garumu ap 2,7 km;

3. zemsprieguma 0,4 kV kabellīniju ar garumu ap 3 km (600 m no katras apakšstacijas).
Kopējie kapitālieguldījumi var sasniegt ap 0,3 milj. LVL (2012.gada sākuma cenās).

Lai nodrošinātu elektroapgādes jaudu no 1 MW līdz 5 MW, iecirknī nepieciešams izbūvēt:

1. divas maģistrālas 10-20 kV vīdsprieguma kabellīnijas ar kopējo garumu ap 6,7 km un kabeļa šķērsgrīezumu ne mazāk par 240 mm², lai nodrošinātu IT-1 teritorijas elektroapgādi avārijas režīmā vienas maģistrālās kabellīnijas bojājuma gadījumā no A/st. 91 līdz IT-1 teritorijai;
2. 14 konteīnertipa apakšstacijas ar diviem transformatoriem, kuru kopējā jauda 400-630 kVA;
3. vīdsprieguma 10-20 kV kabellīniju ar garumu ap 9,7 km;
4. zemsprieguma 0,4 kV kabellīniju ar garumu ap 11,2 km (800 m no katras apakšstacijas).

Kopējie kapitālieguldījumi var sasniegt ap 1,64 milj. LVL (2012.gada sākuma cenās).

Lai nodrošinātu elektroapgādes jaudu no 5 MW līdz 10 MW, iecirknī nepieciešams izbūvēt:

1. divas dubultā kabeļa maģistrālas 10-20 kV vīdsprieguma kabellīnijas ar kopējo garumu ap 13,4 km, šķērsgrīezumu ne mazāku par 240 mm², lai nodrošinātu IT-1 teritorijas elektroapgādi avārijas režīmā vienas maģistrālās kabellīnijas bojājuma gadījumā no A/st. 91 līdz IT-1 teritorijai;
2. 14 konteīnertipa apakšstacijas ar diviem transformatoriem ar kopējo jaudu 630-1000 kVA;
3. vīdsprieguma 10-20 kV kabellīniju ar garumu ap 9,7 km;
4. zemsprieguma 0,4 kV kabellīniju ar garumu ap 5,6 km (400 m no katras apakšstacijas).

Kopējie kapitālieguldījumi var sasniegt ap 1,78 milj. LVL (2012.gada sākuma cenās).

Minēto maģistrālo kabellīniju izbūve jāparedz pa Viļakas, Maskavas, Noliktavas un Ziemeļu ielu, Atbrīvošanas aleju līdz Vērēmu pagasta ceļam Nr.7 saskaņā ar shematisko materiālu, kas ievietots pielikumā. Maģistrālo kabeļu ierīkošana pilsētas teritorijā jāparedz sarkanās līnijas robežās, lauku teritorijā – gar ceļiem, IT-1 teritorijā – pēc detālplānojuma saskaņā ar spēkā esošiem normatīviem.

Ja nepieciešams IT-1 teritorijā nodrošināt elektroapgādi ar jaudu virs 10 MW, jāizbūvē augstsprieguma 110/20 kV slēgta tipa apakšstacija, kuras slodze jānosaka, veicot skiču projekta izstrādi.

13 IT 2 teritorijas infrastruktūras attīstības ilgtermiņa programma

13.1 Ceļi un dzelzceļi

Līdz IT-2 teritorijai ir iespējams nokļūt no valsts autoceļa A12, pa valsts autoceļiem P36, V562, V574. Visi šie ceļi ir ar asfalta segumu. Atbilstoši izpētei, autoceļa V574 segums ir novecojis un ir jāveic diskusijas ar VAS „Latvijas valsts ceļi” par autoceļa seguma atjaunošanu un uzlabošanu. Izpētes teritorija ir izvietota blakus dzelzceļa atzarojumam Rēzekne-Kārsava-Pytalovo (Krievija). Salīdzinot ar citām izpētes teritorijām, IT-2 jau notiek teritorijas plānošana ar privāto investīciju palīdzību. Lai gan investoru sniegtā informācija ir samērā skopa, tomēr ir zināms, ka izpētes teritorijas ziemeļu daļā tiks izvietots loģistikas centrs. Savukārt teritorijas dienvidu daļā tiks izvietots ekoparks. Lai uzlabotu ceļu infrastruktūru, izpētes teritorijas Ziemeļu daļā būtu jāparedz pagasta servitūta ceļa rekonstrukcija un pārbūve, t.i. no pieslēguma vietas Valsts autoceļam V574 virzienā uz teritorijas ziemeļu daļu, līdz pašvaldības zemes gabalam. Plānotā autoceļa garums ap 1,910 km. Autoceļa trasējums norādīts pielikuma lapā IT2-C-2. Autoceļa iespējamais platums 9,5 m. Tā slodze jānosaka, veicot skiču projekta izstrādi. Ierīkotajam autoceļam jānodrošina aizsargjosla saskaņā ar LR likumdošanu. Autoceļa posma izbūves izmaksas varētu sastādīt ap 0,5348 milj. LVL vai lielākas intensitātes gadījumā 0,8308 milj. LVL (2012.g. sākuma cenās). Teritorijas dienvidu daļā piebraukšanai izmantojami esošie ceļi, kurus plāno atjaunot privātais investors, kas nodrošinās piebraukšanas iespēju ekoparka teritorijai.

Gar plānotajiem autoceļiem nepieciešamības gadījumā ir jāatstāj vieta inženierkomunikāciju izbūvei: ūdensapgādei un kanalizācijai, sakaru un elektrības kabeļiem, gāzesvadam u.c.

13.2 Ūdensapgāde

Izpētes teritorijas Dienvidu daļas robeža ir izvietota ap 2,8 km no Rēzeknes pilsētas robežas un teorētiski ir iespējams nodrošināt pieslēgumu Rēzeknes pilsētas ūdensapgādes tīkliem. Iespējamo pilsētas ūdens padeves apjomu skatīt IT-1 teritorijas aprakstā. Iespējamā pieslēgšanās vieta Rēzeknes pilsētas tīkliem būtu Atbrīvošanas aleja, pie pilsētas robežas. Lai pieslēgtos, nepieciešams izbūvēt ūdensvadu 6,0 km (no Atbrīvošanas ielas Rēzeknē, gar valsts autoceļu A12, gar dzelzceļa līniju līdz izpētes teritorijas vidusdaļai), ar orientējošām izmaksām 1,020 milj., neskaitot tīklu izbūvi izpētes teritorijā. Šeit būtu vēl jānoskaidro ar būtisku tīklu izbūves problēmu gar valsts autoceļu, jo LVC ceļi nosacījumi ir tīklu izbūve ārpus ceļa nodalījuma joslas jeb jau pa privātajām zemēm, un tādā lielā attālumā varētu rasties problēmas ar zemes īpašnieku saskaņojumiem. Iekšējai IT-2 ūdensapgādei būtu jāizbūvē ūdensvads D150, L=3,66 km, kas varētu izmaksāt ap 0,549 milj. LVL.

Tā kā Rēzeknes pilsētas pieslēguma izbūves izmaksas ir ļoti augstas un šajā izpētes teritorijā jau agrāk ir uzsākta attīstības plānošana, kuru ir uzsācis privātīpašnieks SIA „SABRE INVEST”, tad IT-2 pieslēgums Rēzeknes pilsētas ūdensapgādes sistēmai netiks realizēts.

Investors sniedzis skopu informācijas par plānotajām darbībām izpētes teritorijā. Atbilstoši pieejamai informācijai, izpētes teritorijas Dienvidu daļā tiks ierīkots Ekoparks. Tajā būs nepieciešams nodrošināt lielu ūdens daudzumu tieši tehnoloģiskām prasībām. Savukārt IT-2 teritorijas ziemeļu daļā tiks atvēlētas teritorijas loģistikai. SIA „SABRE INVEST” plāno, ka pirmajā teritorijas apguves kārtā tiks izbūvēti divi dziļurbumi tehniskajām vajadzībām bez atdzelžošanas ietaisēm ar kopēju apjomu ne vairāk kā 3000 kubikmetri mēnesī. Privātīpašniekam pieder lielākā daļa uzņēmumu zemju šajā IT-2 teritorijā, līdz ar to būs pietiekamas zemes platības visu nepieciešamo infrastruktūras un ražošanas objektu izbūvei un ierīkošanai. Ūdens ieguves avotu un notekūdeņu attīrīšanas iekārtu izvietojumu precizēs SIA „SABRE INVEST” teritorijas labiekārtošanas laikā.

13.3 Notekūdeņu attīrīšana

Kā atzīmēts iepriekš, izpētes teritorija ir izvietota samērā lielā attālumā no pilsētas, un līdz ar to pieslēgums Rēzeknes pilsētas kanalizācijas sistēmai ir iespējams, bet salīdzinoši dārgs. Pēc aprēķina kopējais tīklu izbūves apjoms varētu sastādīt pašteses 4,7 km, noteikti būtu jauna kanalizācijas sūkņu stacija (KSS, jaudas nav zināmas), un spiedvads līdz Rēzeknes pilsētai 4,9 km. Kopējās izmaksas pārsniegtu 1,485 milj. LVL. Privātīpašnieks SIA „SABRE INVEST” atzīmējis, ka būs arī nepieciešamas lokālās notekūdeņu attīrīšanas iekārtas, bet pašreiz to ražīgums vēl neesot zināms. Atbilstoši pielikumā pievienotajām vienību izmaksām, ir iespējams aprēķināt orientējošas kanalizācijas sistēmas ierīkošanas izmaksas.

13.4 Elektroapgāde

Lai nodrošinātu jaudu līdz 1 MW, iecirknī nepieciešams izbūvēt:

1. sešas konteiner-tipa apakšstacijas ar vienu transformatoru ar jaudu 160-250 kVA;
 2. vīdsprieguma 10-20 kV kabeļlīniju ar garumu ap 2,95 km;
 3. zemsprieguma 0,4 kV kabeļlīniju ar garumu ap 3,6 km (600 m no katras apakšstacijas).
- Kopējie kapitālieguldījumi var sasniegt ap 0,35 milj. LVL (2012.gada sākuma cenās).

Lai nodrošinātu elektroapgādes jaudu no 1 MW līdz 5 MW, iecirknī nepieciešams izbūvēt:

1. divas maģistrālas 10-20 kV vīdsprieguma kabeļlīnijas ar kopējo garumu ap 15,2 km un kabeļa šķērssgriezumu ne mazāk par 240 mm², lai nodrošinātu IT-2 teritorijas elektroapgādi avārijas režīmā vienas maģistrālās kabeļlīnijas bojājuma gadījumā no A/st. 90 līdz IT-2 teritorijai;
 2. 15 konteiner-tipa apakšstacijas ar diviem transformatoriem ar kopējo jaudu 400-630 kVA;
 3. vīdsprieguma 10-20 kV kabeļlīniju ar garumu ap 10,5 km;
 4. zemsprieguma 0,4 kV kabeļlīniju ar garumu ap 12 km (800 m no katras apakšstacijas).
- Kopējie kapitālieguldījumi var sasniegt ap 2,02 milj. LVL (2012.gada sākuma cenās).

Lai nodrošinātu elektroapgādes jaudu no 5 MW līdz 10 MW, iecirknī nepieciešams izbūvēt:

1. divas dubultā kabeļa maģistrālas 10-20 kV vīdsprieguma kabeļlīnijas ar kopējo garumu ap 30,4 km, šķērsgrīzumu ne mazāk par 240 mm², lai nodrošinātu IT-2 teritorijas elektroapgādi avārijas režīmā vienas maģistrālās kabeļlīnijas bojājuma gadījumā no A/st. 90 līdz IT-2 teritorijai;
 2. 15 konteiner-tipa apakšstacijas ar diviem transformatoriem ar kopējo jaudu 630-1000 kVA;
 3. vīdsprieguma 10-20 kV kabeļlīniju ar garumu ap 10,5 km;
 4. zemsprieguma 0,4 kV kabeļlīniju ar garumu ap 6 km (400 m no katras apakšstacijas).
- Kopējie kapitālieguldījumi var sasniegt ap 2,43 milj. LVL (2012.gada sākuma cenās).

Minēto maģistrālo kabeļlīniju izbūve jāparedz pa Koku un Rīgas ielu, gar automaģistrālēm P36, V562 un V574. Maģistrālo kabeļu ierīkošana pilsētas teritorijā jāparedz sarkanās līnijas robežās, lauku teritorijā – gar ceļiem, IT-2 teritorijā – pēc detālplānojuma saskaņā ar spēkā esošiem normatīviem.

Ja nepieciešams IT-2 teritorijā nodrošināt elektroapgādi ar jaudu virs 10 MW, jāizbūvē augstsprieguma 110/20 kV slēgta tipa apakšstacija, kuras slodze jānosaka, veicot skīču projekta izstrādi.

14 IT 3 teritorijas infrastruktūras attīstības ilgtermiņa programma

IT-3 teritorijas sadalījums pa zonām finansu aprēķinu un prioritizācijas vajadzībām

Lai noteiktu katras teritorijas izmantošanas iespējas IT teritorija ir sadalīta zonās. Zonu sadalījums noteikts atbilstoši esošai zemes piederībai, infrastruktūrai, apbūvei, kā arī teritorijas izmantošanas un apguves iespējām.

I Zona

I zona izvietota gar valsts autoceļu A13 un nosacīti apņem teritoriju, kas lielākoties ietver esošos strādājošos uzņēmumus un esošo infrastruktūru. Zonu sadalījumu skatīt 6. pielikumā IT3 ZONA I. Tabulā apkopoti dati par zonas pašreizējās apguves iespējām.

14.1. tabula

I ZONAS esošās situācijas apraksts

Parametrs	Raksturojums	Piezīmes
Administratīvā teritorija	Ozolaines pagasts	-
Teritorijas izmantošanas veids saskaņā ar teritorijas plānojumu	Ražošanas un tehniskās apbūves teritorija	-
Aizsargjoslas un aprobežojumi	Ir	Aizsargjosla gar valsts ceļiem, urbumu aizsargjoslas, potenciāli piesārņota vietas bijušās putnu fabrikas elementi
Kopējā plātība	13,0 ha	-

Zemes īpašumtiesības privātās	3,74 ha	-
Zemes īpašumtiesības uzņēmumi	9,26 ha	-
Zemes īpašnieku skaits uz teritoriju	20 gab.	Izmantojamā teritorija ap 1 ha (parējās teritorijas aizņem esošie uzņēmumi)
Teritorijas raksturojums	Ražošanas apbūves teritorijas	Teritorijas kalnaina un nevienmērīga. Teritorija pārsvarā apbūvēta ir atsevišķas neizmantotas platības
Ūdenstilpnes	Teritorija ir meliorēta	Teritorijā atrodas meliorācijas grāvis
Ģeoloģija	mālsmits, morēnas smilšmāls	Pilnu aprakstu skatīt atskaitē par ģeoloģisko izpēti (urbums Nr.1)
Piebraukšanas iespējas	Ir	No šosejas A12. Ir esošie ceļi uz esošiem un bijušajiem uzņēmumiem
Dzelzceļš	Iespējams ierīkot	Caur II zonu būtu iespējams nodrošināt piekļuvi dzelzceļa līnijai
Elektroapgāde	Ir	Caur teritorijai iet elektroapgādes līnija, līdz 1 MW elektroapgāde bez problēmām
Ūdensapgāde	Ir iespējams	Vairākiem uzņēmumiem ir centralizētais ūdensvads. Dažiem uzņēmumiem ir individuālie urbumi. Skatīt tālāk aprakstu par ūdensapgādes iespējām,. Iespējamā pieslēguma vieta Rēzeknes ūdensvadam 2,32 km
Kanalizācija	Nav	Ir esošās NAI bet tās ir novecojušas un nedarbojas, jāplāno lokālie risinājumi vai jāpieslēdzas Rēzeknes pilsētai 2,14 km
Gāzes apgāde	Nav	Tuvākā pieslēguma iespēja pie gāzesvada ir maģistrālais gāzesvads Preiļi - Rēzekne 1,70 km
Ugunsdzēsība	Nav	Ja ierīko ūdensapgādi no pilsētas tad daļēji no tās. Teritorijā ir vairāki dīķi, kas paredzēti esošo uzņēmumu ugunsdzēsības prasību nodrošināšanai. Jāplāno lokālie risinājumi
Sakari	Ir	Gar teritoriju iet sakaru kabeli, kabeli ieiet arī zonā I. Teritorijā atrodas mobilo sakaru tornis.
Siltumapgāde	Nav	Jāplāno individuālie risinājumi

II Zona

II zona izvietota līdz esošai dzelzceļa līnijai un lielākoties teritorijas kas ir pamestas (bijušās putnu fabrikas ceļi, laukumi, drupas, ēkas utt.) un lauksaimniecības un mežainas teritorijas. Zonu sadalījumu skatīt 6. pielikumā IT3-ZONA II. Tabulā apkopoti dati par zonas pašreizējās apguves iespējām.

14.2. tabula

II ZONAS esošās situācijas apraksts

Parametrs	Raksturojums	Piezīmes
Administratīvā teritorija	Ozolaines pagasts	-
Teritorijas izmantošanas veids saskaņā ar teritorijas plānojumu	Plānota ražošanas un tehniskās apbūves teritorija	-
Aizsargjoslas un aprobežojumi	Ir	Kapsētas aizsargjosla, upes aizsargjosla, urbumu aizsargjosla
Kopējā plātība	40,0 ha	-
Zemes īpašumtiesības privātās	40,0 ha	-
Zemes īpašnieku skaits uz teritoriju	12 gab.	Izmantojamā teritorija Ap 38 ha. Daļu teritorijas aizņem upe un purvainas vietas
Teritorijas raksturojums	Bijušo ražotņu teritorijas, lauksaimniecības un mežu teritorijas	Teritorijas kalnaina un nevienmērīga. Teritorija pārsvarā apaugusi ar krūmiem. Daļu teritorijas aizņem pamestās putnu fabrikas būves un infrastruktūra
Ūdenstilpnes	Upe un grāvis	Teritorijā atrodas meliorācijas grāvis, un upe Medine
Ģeoloģija	Morēnas smilšmāls mālsmilts, kūdra	Augstākās vietās grunti veido smilšmāls un mālsmilts. Medines upes tuvumā gruntis ir kūdrainais un apbūvei nav izmantojamas. Pilnu aprakstu skatīt atskaitē par ģeoloģisko izpēti (urbums Nr.2 un Nr.3)
Piebraukšanas iespējas	Problemātiska	No šosejas A12. Ir esošie ceļi uz esošiem un bijušajiem uzņēmumiem. Līdz teritorijas tālākajiem stūriem nokļūt nav iespējams
Dzelzceļš	Iespējams ierīkot	Zona robežojas ar dzelzceļa līniju Daugavpils-Rēzekne
Elektroapgāde	Ir	Caur teritorijai iet elektroapgādes līnija, līdz 1 MW elektroapgāde bez problēmām
Ūdensapgāde	Nav	Vairākiem I zonā esošiem uzņēmumiem ir centralizētais ūdensvads. Dažiem uzņēmumiem ir individuālie urbumi. Skatīt tālāk aprakstu par ūdensapgādes iespējām,. Iespējamā pieslēguma vieta Rēzeknes ūdensvadam 2,8 km

Kanalizācija	Nav	Ir esošās NAI bet tās ir novecojušas un nedarbojas, jāplāno lokālie risinājumi vai jāpieslēdzas Rēzeknes pilsētai 2,6 km
Gāzes apgāde	Nav	Tuvākā pieslēguma iespēja pie gāzesvada ir maģistrālais gāzesvads Preiļi - Rēzekne 1,50 km
Ugunsdzēsība	Nav	Ja ierīko ūdensapgādi no pilsētas tad daļēji no tās. I zonā ir vairāki dīķi, kas paredzēti esošo uzņēmumu ugunsdzēsības prasību nodrošināšanai. Jāplāno lokālie risinājumi
Sakari	Ir	Gar teritoriju iet sakaru kabeļi, kabeļi ieiet arī zonā I. I zonas teritorijā atrodas mobilo sakaru tornis.
Siltumapgāde	Nav	Jāplāno individuālie risinājumi

14.1 Ceļi un dzelzceļi

IT-3 teritorija ir izvietota blakus valsts autoceļam A13. Daļa teritorijas jau ir apgūta, un tajā atrodas vairāki ražošanas uzņēmumi : SIA "Leax Rēzekne", SIA „Rital”, SIA „Kvarcs plus”, kam ir nodrošināta ceļu infrastruktūra. Daļa ceļu ir asfaltēta, bet segums lielākoties ir novecojis un bojāts. Servitūta ceļš ir pašvaldības pārziņā. Izpētes teritorijas ziemeļrietumu daļa piekļaujas dzelzceļa līnijai Rēzekne-Daugavpils.

Lai uzlabotu ceļu infrastruktūru, būtu jāparedz esošā autoceļa rekonstrukcija un papildus ceļu izbūve. Atbilstoši esošajai un plānotajai teritorijas apbūvei būtu jāparedz autoceļa izbūve un rekonstrukcija ap 0,94 km garumā. Autoceļa trasējums norādīts pielikumā lapā IT3-C-3. Autoceļa posma izbūves izmaksas varētu sastādīt ap 0,2632 milj. LVL vai lielākas intensitātes gadījumā 0,4089 milj. LVL (2012.g. sākuma cenās). Autoceļa iespējamais platums 9,5 m. Tā slodze jānosaka, veicot skiču projekta izstrādi. Ierīkotajam autoceļam jānodrošina aizsargjosla saskaņā ar LR likumdošanu. Daļa izpētes teritorijas ir izvietota aiz Medines upes, un tajā apkaimē ir nepateicīgs reljefs apbūves ierīkošanai.

Gar plānotajiem autoceļiem ir jāatstāj vieta inženierkomunikāciju izbūvei: ūdensapgādei un kanalizācijai, sakaru un elektrības kabeļiem, gāzesvadam u.c.

14.2 Ūdensapgāde

Izpētes teritorijas ziemeļu daļas robeža ir izvietota ir ap 0,8 km no Rēzeknes pilsētas robežas, un ir iespējams izskatīt variantu, kad izpētes teritorija varētu tikt pieslēgta Rēzeknes pilsētas ūdensapgādes tīkliem. Iespējamo pilsētas ūdens padeves kopējo apjomu skatīt IT-1 teritorijas aprakstā. Iespējamā pieslēgšanās vieta Rēzeknes pilsētas tīkliem būtu Saules un Daugavpils ielas krustojums. Lai pieslēgtos, nepieciešams izbūvēt ūdensvadu 2,130 km, ūdensvada tīklu ar diametru D100 ar orientējošām izmaksām 0,2769 milj., neskaitot tīklu izbūvi izpētes teritorijā. Šeit būtu vēl jāsaskaras ar būtisku tīklu izbūves problēmu gar valsts autoceļu,

jo LVC ceļi nosacījumi ir tīklu izbūve ārpus ceļa nodalījuma joslas jeb jau pa privātajām zemēm, un tādā lielā attālumā varētu rasties problēmas ar zemes īpašnieku saskaņojumiem. IT teritorijas iekšienē jāparedz ūdensvada izbūve gar plānotajiem ceļiem ar apjomu ap 0,67 km, kas varētu izmaksāt ap 0,0871 milj. LVL.

Kā alternatīvs risinājums ir daļēja vai pilnīga teritorijā esošo uzņēmumu ūdensapgādes sistēmu izmantošana. Atsevišķa ūdensapgādes sistēma ir privātīpašniekam (kas ūdeni iegūst no urbuma Nr.23748.) Ja vienojas ir privātīpašnieku par ūdens apjomu, tad, iespējams, arī jaunie uzņēmumi varētu pieslēgties šai sistēmai. Bet tas varētu būt tikai kā sākuma risinājums vai uzņēmuma darbībai paplašinoties, kā arī ūdens tehnoloģiskām vajadzībām. Urbumi ir arī SIA „Rital” un SIA ”Leax Rēzekne”, bet par pirmo nav nekādas informācijas, un otrajam urbuma jaudas nepieļauj papildus pieslēgumu izveidi.

Šīs izpētes teritorijas ūdensapgādei ieteicams ierīkot atsevišķus jaunus ūdens ieguves avotus katram uzņēmumam, analogi kā SIA ”Leax Rēzekne”, vai vairākiem uzņēmumiem kooperēties.

14.3 Notekūdeņu attīrīšana

Bijušās putnu fabrikas NAI ar ražību 400 m³/dnn, kas atrodas teritorijā, ir tehniski un fiziski novecojušas, tādēļ uz tām īpaši paļauties nevar. Šai kanalizācijas sistēmai varētu pieslēgt kādu uzņēmumu, kas radītu sadzīves kanalizācijas notekūdeņu apjomus, ne lielākus par 10 m³/dnn. Bet tas ir tikai pieņēmums, jo, pieaugot notekūdeņu apjomiem un koncentrācijai, vienkāršs nostādināšanas process var arī nenodrošināt pietiekošu notekūdeņu attīrīšanu, un tas jau nav pieļaujams.

SIA ”Leax Rēzekne” ir ierīkotas lokālās sadzīves notekūdeņu attīrīšanas iekārtas ar ražību 12 m³/dnn. Iekārtu jauda ir pārāk maza papildus pieslēgumiem.

Izpētes teritorija ir izvietota samērā nelielā attālumā no pilsētas un līdz ar to pieslēgums Rēzeknes pilsētas kanalizācijas sistēmai ir iespējams, bet salīdzinoši dārgs. Pēc aprēķina kopējais tīklu izbūves apjoms varētu sastādīt pašteses 0,96 km (varētu pieaugt pilsētas teritorijā pašteses tīkli, lai nodrošinātu papildus pieslēgumus pilsētā), noteikti būtu jauna kanalizācijas sūkņu stacija (KSS-2, jaudas nav zināmas), un spiedvads līdz Rēzeknes pilsētai 1,64 km. Kopējās izmaksas pārsniegtu 0,3764 milj. LVL. Atbilstoši pielikumā pievienotajām vienību izmaksām ir iespējams aprēķināt orientējošas kanalizācijas sistēmas ierīkošanas izmaksas.

14.4 Elektroapgāde

Lai nodrošinātu jaudu līdz 1 MW, iecirknī nepieciešams izbūvēt:

1. vienu konteiner-tipa apakšstaciju ar vienu transformatoru, kura jauda 1000 kVA;
2. zemsprieguma 0,4 kV kabeļlīniju ar garumu ap 0,6 km

Kopējie kapitālieguldījumi var sasniegt ap 0,042 milj. LVL (2012.gada sākuma cenās).

Lai nodrošinātu elektroapgādes jaudu no 1 MW līdz 5 MW, iecirknī nepieciešams izbūvēt:

1. divas maģistrālas 10-20 kV vīdsprieguma kabeļlīnijas ar kopējo garumu ap 10,8 km un kabeļa šķērssgriezumu ne mazāk par 240 mm², lai nodrošinātu IT-3 teritorijas elektroapgādi avārijas režīmā vienas maģistrālās kabeļlīnijas bojājuma gadījumā no A/st. 90 līdz IT-3 teritorijai;
 2. 3 konteīnertipa apakšstacijas ar diviem transformatoriem, kuru kopējā jauda 1000-1250 kVA;
 3. vīdsprieguma 10-20 kV kabeļlīniju ar garumu ap 1,5 km;
 4. zemsprieguma 0,4 kV kabeļlīniju ar garumu ap 2,4 km (800 m no katras apakšstacijas).
- Kopējie kapitālieguldījumi var sasniegt ap 0,73 milj. LVL (2012.gada sākuma cenās).

Lai nodrošinātu elektroapgādes jaudu no 5 MW līdz 10 MW, iecirknī nepieciešams izbūvēt:

1. divas dubultā kabeļa maģistrālas 10-20 kV vīdsprieguma kabeļlīnijas ar kopējo garumu ap 21,6 km, šķērssgriezumu ne mazāk par 240 mm², lai nodrošinātu IT-3 teritorijas elektroapgādi avārijas režīmā vienas maģistrālās kabeļlīnijas bojājuma gadījumā no A/st. 90 līdz IT-3 teritorijai;
 2. 3 konteīnertipa apakšstacijas ar diviem transformatoriem, kuru kopējā jauda 2500-3200 kVA;
 3. vīdsprieguma 10-20 kV kabeļlīniju ar garumu ap 1,5 km;
 4. zemsprieguma 0,4 kV kabeļlīniju ar garumu ap 1,2 km (400 m no katras apakšstacijas).
- Kopējie kapitālieguldījumi var sasniegt ap 1,16 milj. LVL (2012.gada sākuma cenās).

Minēto maģistrālo kabeļlīniju izbūve jāparedz pa Rīgas, N.Rancāna, V Seiles, Brāļu Skrindu ielu un Atbrīvošanas aleju, gar automaģistrāli A13. Maģistrālo kabeļu ierīkošana pilsētas teritorijā jāparedz sarkanās līnijas robežās, lauku teritorijā – gar ceļiem, IT-3 teritorijā – pēc detālplānojuma saskaņā ar spēkā esošiem normatīviem.

Ja nepieciešams IT-3 teritorijā nodrošināt elektroapgādi ar jaudu vīrs 10 MW, jāizbūvē augstsprieguma 110/20 kV slēgta tipa apakšstacija, kuras slodze jānosaka, veicot skiču projekta izstrādi.

15 Perspektīvas attīstības prioritizācijas metodoloģija

Nemot vērā to, ka pieejamais finansējums attīstībai ir ierobežots, Rēzeknes novada pašvaldībai un RSEZ pārvaldei uzreiz nebūs iespējams ierīkot visu nepieciešamo infrastruktūru definēto teritoriju attīstībai atbilstoši rūpnieciskās ražošanas un loģistikas vajadzībām. Šī iemesla dēļ ir svarīgi veikt katrai teritorijai perspektīvās attīstības alternatīvu prioritizāciju, izvērtējot, kuru teritoriju būvdarbu komponentu realizācija ir visnepieciešamākā un ekonomiski izdevīgākā. Definēto teritoriju prioritizācijas principi ir aprakstīti turpmāk šajā nodaļā.

Teritoriālās ietekmes analīze var tiek definēta kā sistemātiski un saskaņoti izveidoto analītisko tehnoloģiju organizācija un piemērošana, lai novērtētu vēlamu vai paredzamo pasākumu vai programmu ietekmi uz labklājību raksturojošiem indikatoriem dažādās teritorijās. Saistībā ar minēto definīciju vispārējs teritoriālās ietekmes ietvars satur šādas nozīmīgas komponentes: pasākumi, teritoriālās vienības, iecerētā un netīšā ietekme. Teritorijas attīstības pasākumiem vai programmām ir jāsaturs ekonomiskie, teritoriālie, sociālie un vides aspekti. Visu pasākumu ietekme uz teritoriālām vienībām var tikt novērtēta ar ietekmes multikritēriju matricas palīdzību, kurā tiek noteikta pasākumu vai programmu ($P_1 \dots P_j$) ietekme uz multidimensiāliem teritorijas vienības profila elementiem ($F_1 \dots F_j$). Daudzos gadījumos ir iespējams tikai novērtējums kvalitatīvā izteiksmē.³³ Parasti tādos gadījumos novērtējums tiek izteikts: kārtā, verbālajā, nominālajā vai binārajā veidā, piemēram, +, 0 u.tml. Kā piemēru var minēt novērtējuma matricu, kurā ietekme tiek novērtēta pēc šāda algoritma: 10 – augsta pozitīva ietekme, 5 – vidēja pozitīva ietekme, 0 – zema pozitīva ietekme. Minēto telpiskās ietekmes analīzes metodi sauc par daudz kritēriju sistēmas pieeju. Novērtējuma skala var tikt noteikta atkarībā no novērtējuma specifikas un mērķiem.

Lai veiktu teritoriju prioritizāciju tika izmantota multikritēriju novērtēšanas pieeju (*multicriteria evaluation approach*), kas ir izveidota ar mērķi noteikt tās nepieciešamās investīcijas teritoriju attīstībai, kuras kompleksi un efektīvi atbilst, lai nodrošinātu potenciālā investora tehniskās prasības ražošanas nodrošināšanai, kā arī būtu vislietderīgākās no teritoriju attīstības ekonomiskās efektivitātes aspektiem. Pamatojoties uz veikto analīzi un izmantojot multikritēriju novērtēšanas pieeju, tālākajā pētījuma gaitā tika izstrādāta matrica definēto mērķteritoriju attīstības alternatīvu prioritizācijai un novērtēšanai. Metodoloģija ir izstrādāta balstoties uz ārvalstu konsultantu izstrādātajiem modeļiem, kas tiek piemēroti globālā mērogā.

Veicot alternatīvu vērtēšanu, tiek piemēroti arī tādi principi kā (1) efektīvākais risinājums no ieguldījumu viedokļa, ievērojot potenciālā investora prasības pēc noteiktas ražošanas jaudas un tehnisko tīklu nodrošinājuma, (2) laika dimensija - darbu veikšanas secība ar mērķi nodrošināt nākamo komponentu ieviešanu.

³³ Nijkamp, P., Van Pett, M. (1989) Spatial Impact Analysis for Developing Countries: Method and Application. In: *International Regional Science Review*. 1989 vol. 12 no. 2, pp. 211–228. Online paper: <http://irx.sagepub.com/content/12/2/211>

Kā galvenā prioritāte projekta ieviešanā tiek noteikta tikai tādu attīstības alternatīvu izvirzīšana, kas veicina noteikto mērķu sasniegšanu, nodrošinot arī to, ka:

- tiek ņemti vērā ierobežojumi teritorijas attīstībai un zemes īpašumu apgrūtinājumi (sarkanas līnijas, servitūti, aizsargjoslas);
- tiek ņemti vērā spēkā esošajos attīstības plānošanas dokumentos atļautās teritorijas izmantošanas nosacījumi;
- kā alternatīvas ir paredzēti tikai tie būvdarbi, kas atbilst nepieciešamo tīklu pārklājuma un jaudas nodrošināšanai, kas noteikta, veicot investoru līdzšinējo tehnisko pieprasījumu analīzi;
- tiek ņemti vērā Rēzeknes novada domes un RSEZ izvirzīto kritēriju sadalījums pēc nozīmes;
- tiek ņemti vērā tehniskā, vides aizsardzības un finanšu ekspertu izvirzīti ieteikumi prioritāšu ievērošanai;

Teritoriju attīstības alternatīvu prioritizācijas veikšanai tiek noteikti šādi kritēriji saistībā ar ekonomiskiem, teritoriāliem, sociāliem un vides aspektiem.

▪ Būvdarbu izmaksas

Minētais kritērijs definētas ar mērķi izvēlēties finansiāli visizdevīgāko alternatīvu teritoriju attīstībai jeb investīciju lietderīgu un efektīvu izmantošanu. Ņemot vērā ierobežoto finansējumu teritoriju attīstībai, šim kritērijam ir liela nozīme. Līdz ar to iespēju robežās ir jāizvēlas alternatīva, kas ir vislētākā no kopēja būvdarbu apjoma un tajā pašā laikā ir atbilstoša teritoriju attīstības tehniskajām vajadzībām un ierobežojumiem. Kritērijs tiek novērtēts, salīdzinot dotās būvdarbu izmaksas ar visdārgākajām būvdarbu izmaksu alternatīvām, tiek pielietots vērtējums no 0 līdz 10 punktiem.

▪ Plānota uzņēmuma apgrozījums

Būvdarbu alternatīvas ir sagrupētas tādā veidā, lai varētu nodrošināt dažāda veida tehniskās prasības, kas atbilst konkrētas nozares ražošanas un pakalpojumu tehniskajam nodrošinājumam. Investīciju rezultātā tiek plānots, ka katrā atsevišķā teritorijā tiks radīti konkrēta lieluma uzņēmumi, kas nākotnē veidos teritorijā finanšu apgrozījumu. Tas, savukārt tiešā veidā ietekmēs Rēzeknes novada pašvaldības nodokļu ieņēmumus. Optimālais variants – katrai teritorijai sasniegt maksimālo finanšu apgrozījumu, ir īstenojams divējādi: daudzi mazie uzņēmumi ar nelielu apgrozījumu vai daži lieli uzņēmumi ar lielu budžetu. Kritēriju novērtē pēc principa, jo lielāka ir aizņemta platība un elektroenerģijas jauda, jo lielāks ir uzņēmuma apgrozījums. Noteikums attiecas gan uz mazajiem uzņēmumiem, gan arī uz dažiem lielajiem uzņēmumiem, kas atrodas teritorijā. Kritērijs tiek novērtēts no 0 līdz 10 punktu skalā.

▪ Būvdarbu termiņi

Akadēmiskajos pētījumos un politikas dokumentos tiek atzīmēts, ka teritoriju attīstībai ir raksturīgas funkcionālās un laika mījsakarības, kas iezīmē pagātnes, tagadnes un nākotnes secību plānošanas procesā. Saistībā ar iepriekš minēto iezīmējas integrētas pieejas nozīme attīstībā, kurā ļoti būtiska nozīmē ir laika dimensijai. Arī šajā pētījumā katrai alternatīvai konkrētā teritorijā ir savs būvdarbu ieviešanas laiks, t.sk. konkrēta projekta sagatavošanu, tehniskās projektēšanas un saskaņošanas laiku, būvdarbu veikšanu, ņemot vērā šos aspektus svarīgi ir definēt to, cik ātri ir

iespējama teritorijas sagatavošana pēc vienošanās ar potenciālo investoru par konkrētas teritorijas izmantošanu attīstības mērķiem (ražošanai, loģistikai u.c.). Gadījumā, ja projekta ieviešanai ir paredzēti termiņi, kas ievērojami pārsniedz investora gatavību gaidīt, pastāv varbūtība, ka investors atteiksies no projekta realizācijas vai pievērsīs savu uzmanību citām reģioniem, kas var piedāvāt pievilcīgu uzņēmējdarbības vidi, tajā pašā laikā īsākus projekta ieviešanas termiņus. Kritēriju vērtēšanas pamatā ir minimālais un maksimālais alternatīvu izbūves (neskaitot sagatavošanas laiku, kas ir nepieciešams iepirkumam un tehniskā projekta sagatavošanai) laiks, kas novērtēts mēnešos. Atbilstoši, minimālais būvdarbu termiņš ir 0 mēneši (0. alternatīva) un maksimālais būvdarbu laiks ir 16 mēneši (IT-2 teritorijas 11., 12. un 13. alternatīvas). Kritērijs tiek vērtēts no 0 līdz 10 punktiem, kur lielāko punktu skaitu saņem tie būvdarbi, kurus varētu veikt ātrāk.

- Jaunizveidoto darba vietu skaits

Katras teritorijas sociālā politika obligāti sevī ietver tādu virzienu kā darba attiecības un iedzīvotāju nodarbinātība. Īpaši nozīmīgi šie jautājumi ir kļuvuši ekonomiskās lejupslīdes apstākļos 2008. – 2009.gados. Iedzīvotāju nodarbinātības regulēšana ir daļa no pašvaldības sociālās politikas, kas ir virzīta uz nodarbinātības struktūras un līmeņa uzlabošanu, labvēlīgu darba apstākļu radīšanu un darbaspēka struktūras uzlabošanu. Tādā veidā, teritorijas pievilcība ir cieši saistīta ar dzīves kvalitātes uzlabošanu vietējiem iedzīvotājiem. Jāpiezīmē, ka Rēzeknes novadā un arī Rēzeknes pilsētā nozīmīga sociālekonomiska problēma ir salīdzinoši augsts bezdarba līmenis (sk. 3. nodaļu 3.2.tab.). Kritērijs tiek vērtēts saistībā ar plānoto uzņēmuma apgrozījumu un elektroenerģijas patēriņu, pēc līdzīga principa. Jo lielāka ir aizņemamā platība un elektroenerģijas patēriņš, jo lielāks ir nodarbināto skaits. Kritērijs tiek vērtēts no 0 līdz 10 punktiem.

- Ietekme uz vidi (vides aizsardzība un ražošanas bīstamība)

Svarīgākais faktors, kas nosaka teritorijas pievilcību un attīstību ir labvēlīgie ekoloģiskie apstākļi. Jo mazāka ir kaite apkārtējai videi un iedzīvotājiem, jo pievilcīgāka ir nozares attīstība teritorijā. Rēzeknes novada sociāli ekonomiskās attīstības programmas īstenošanas tiešā ietekme uz vidi ir saistāma ar pozitīvu ietekmi, ko radīs teritoriju sakārtošana un gaisa, ūdens un augsnes kvalitātes uzlabošana. Ekoloģiska politika ir saistīta ar sociālo politiku, kas uzlabo iedzīvotāju veselības stāvokli, veido ekoloģiski labvēlīgus dzīves apstākļus dotajā teritorijā. Atkarībā no uzņēmuma nozares, pastāv tehnoloģiskie bīstamības riski videi un dabas resursiem, kurus jāņem vērā un pēc iespējas jāsamazina pielietojot stingrāko kontroli ražošanas tehnoloģijai. Kritērijs tiek vērtēts pēc iespējama uzņēmuma vides piesārņošanas riskiem.. Jo lielāks ir neatjaunojamo un atjaunojamo dabas resursu patēriņš, kā arī uzņēmuma platība (antropogēna iejaukšana dabā), jo lielāki ir riski un ietekme. Risks tiek mazināts gadījumā, ja alternatīvā ir paredzēta ūdensapgādes un kanalizācijas tīklu pieslēgšana centralizētajam pilsētas tīkliem un alternatīvo apkures sistēmas attīstība, kas arī radīs tiešu pozitīvu ietekmi, mazinot piesārņojošo vielu emisijas vidē (videi draudzīga siltumapgāde veicinās gaisā novadīto emisiju samazināšanos, kanalizācijas sistēmu rekonstrukcija mazinās emisijas ūdenī). Kritērijs tiek novērtēts no 0 līdz 10 punktiem.

- Novada attīstība projekta īstenošanas kontekstā

Politikas veidotāji un plānotāji pieņem lēmumus par aktivitāšu attīstību konkrētā teritorijā, pamatojoties uz spēkā esošiem teritorijas attīstības plānošanas dokumentos dažādos teritoriālajos līmeņos (Eiropas, nacionālajā, reģionālajā un vietējā). Daudzi politiskie lēmumi ietekmē arī privātā sektora lēmumus, kas saistīti darbības uzsākšanu konkrētā vietā vai tās paplašināšanu. Tas nosaka nepieciešamību visos pārvaldes līmeņos izmantot uz konkrētu vietu orientētu attīstības pieeju, lai veicinātu uzņēmējdarbības izaugsmi un piesaistītu jaunas investīcijas, vienlaicīgi veidojot dzīvotspējīgas vietas. Pašvaldību telpiskās plānošanas dokumenti, kuros ir ņemts vērā teritorijas ekonomiskais potenciāls, var veicināt daudzu svarīgu ražošanas un konkurētspējas faktoru attīstību, kas ir būtiski teritoriju izaugsmei. Šajā kontekstā kļūst ļoti nozīmīga konkrētā pētījuma saskaņotība ar pašvaldības teritorijas attīstības plāniem.

- Saņemto pieprasījumu skaits no investoriem, kas atbilst plānotiem būvdarbiem

Reāli saņemto pieprasījumu skaits no investoriem tiešā veidā raksturo dažādu nozaru investoru ieinteresētību uzsākt darbību definētajās mērķteritorijās, kuras atrodas Rēzeknes speciālajā ekonomiskajā zonā. Jo lielāks ir saņemto pieprasījumu skaits, t. sk. ar konkrētām tehniskām prasībām inženiertehnisko tīklu jaudas nodrošināšanai teritorijā, jo lielāka varbūtība, ka nodrošinot pieprasīto jaudu teritorijā, tā būs pievilcīgāka investoriem. Kritērijs tiek novērtēts apkopojot investora pieprasījumu pieteikumu par 2011. gadu (sk. 15.2. tab.) un piesaistot katru no izstrādātajām alternatīvām, ņemot vērā arī alternatīvu variācijas (pēc elektroenerģijas jaudas, uzņēmuma platības, utt.), investoru tehniskajām prasībām. Kritērijs tiek novērtēts no 0 līdz 10, kur lielāko punktu skaitu saņem vispieprasītākās alternatīvas.

Kritēriju svēršanas metodoloģija

Katram kritērijam var būt atšķirīga nozīmīguma pakāpe konkrētā pētījuma kontekstā, tāpēc tika nolemts katram kritērijam noteikt atšķirīgu svaru. Lai noteiktu katra kritērija svaru, tika apzinātas svēršanas metodes, jo svaram ir būtiska ietekme uz kopējo novērtējumu. Ir virkne svēršanas tehniku, no kurām daļa balstās uz statistiskiem modeļiem (faktoru analīze (FA), nenovēroto sastāvdaļu modelis (UCM), kā arī uz līdzdalības metodēm (budžeta piešķiršanas metode (BAP), hierarhiju analīze (AHP) un apvienojumu analīze (CA)). Salikto rādītāju sastādīšanas rokasgrāmatā (*Handbook of Constructing of Composite Indeks*, turpmāk tekstā HCCI) norādīts, ka, lai gan daudzi analītiķi izmanto tikai statistiskās svēršanas metodes, citi autori atzīst par labākām tās metodes, kas balstās uz ekspertu vērtējumu, jo tās precīzāk atspoguļo ietekmes mērījumus, politikas prioritātes vai teorētiskos faktorus.

HCCI ir atzīmēts, ka daudzos integrālajos indikatoros izmanto vienādo svēršanu (*equal weighting* – EW), kuras ietvaros katram mainīgajam tiek piešķirts vienāds svars. Tas pēc būtības nozīmē, ka visi mainīgie integrālajā rādītājā ir ar vienādu vērtību. Parasti tas tiek izmantots gadījumos, kad datiem ir grūti pielietot statistikas metodes vai ir nepietiekamas zināšanas par rādītāju cēloņsakarībām. HCCI ir izvērtētas dažādu svēršanas metožu priekšrocības un analizēti piemēri dažādu metožu pielietojumam integrālo rādītāju veidošanā, kā rezultātā tika secināts, ka vienādās svēršanas (EW) metodes rezultāti ir ļoti līdzīgi faktoru analīzes (FA) un

budžeta piešķiršanas procesa (BAP) rezultātiem.³⁴ Pamatojoties uz minēto, kā arī uz empīriskā pētījuma specifiku, kritēriju svēršanai tika pielietota budžeta piešķiršanas procesa (BAP) metode (izmantota tādos pētījumos *Employment Outlook* (OECD, 1999), *Composite Indicators on e – Business Readiness* (EC, 2004), *National Health Care System Performance* (King's Fund, 2001) u.c.). BAP metodes ietvaros eksperti (kopā pieci eksperti) noteica svaru 7 punktu skalā katrai komponentei, balstoties uz savu pieredzi un subjektīvo vērtējumu par attiecīgās komponentes relatīvo nozīmīgumu. (sk. 15.1. tab.).

15.1.tabula

Kritēriju sadalījums pēc nozīmības

Kritērijs	Nozīmība pēc ekspertu viedokļa					Vidēja nozīmība
	Pašvaldība	RSEZ	Tehniskais eksperts	Vides aizsardzības eksperts	Finansu eksperts	
f1-būvdarbu izmaksas	6	7	7	2	7	5,8
f2-uzņēmuma apgrozījums	3	4	4	3	6	4,0
f3-būvdarbu termiņi	1	5	2	4	5	3,4
f4-nodarbināto skaits	5	3	5	5	4	4,4
f5-ietekme uz vidi	2	2	3	7	3	3,4
f6-pilsētas un novada attīstības ietekme	7	6	6	6	2	5,4
f7-pieprasījumu skaits	4	1	1	1	1	1,6

Ekspertu izvēles kritēriji:

1. Kvantitatīvais aspekts. Tika izvēlēti eksperti, lai veidotu pārstāvniecību no pašvaldību speciālistiem, zinātnisko institūciju pārstāvjiem un nozares ekspertiem finanšu, vides aizsardzības un projektēšanas jomā. Sadalījums: 1 pašvaldības darbinieks, 1 RA Reģionālistikas institūta vadošais pētnieks reģionālajā ekonomikā, 1 projektētājs, 1 vides aizsardzības eksperts, 1 finanšu eksperts.
2. Kvalitatīvais aspekts. Tika izvēlēti eksperti, kuriem ir vismaz piecu gadu pieredze attiecīgajā jomā.

Ekspertiem tika piedāvāts definēt katra definētā kritērija nozīmību teritorijas attīstībai saaranžējot tos 7 līmeņos jeb prioritārā secībā, kur ietekme uz nozīmību tiek mērīta šādi: 1 – gandrīz nav pozitīvas ietekmes, 2 – ļoti zema pozitīva ietekme, 3 – zema pozitīva ietekme, 4 – vidēja pozitīva ietekme, 5 – pozitīva ietekme, 6 – augsta pozitīva ietekme, 7 – ļoti augsta pozitīva ietekme.

³⁴ OECD (2008). *Handbook on Constructing Composite Indicators: Methodology and User Guide*. France: OECD, 2008, 100 – 102 pp. ISBN 978-92-64-04345-9

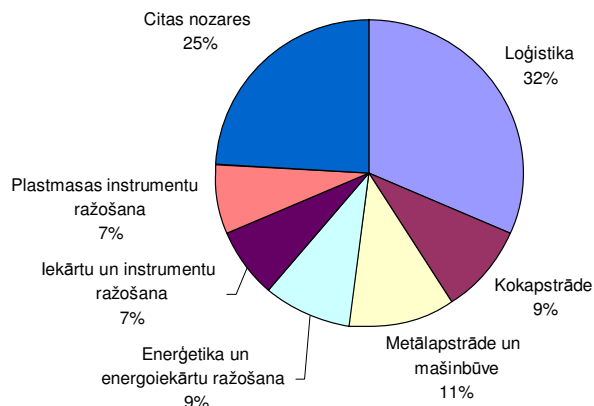
Tālākā teritorijas attīstības alternatīvu izvērtēšanas procesā, iegūtais kritērija svars tiek sareizināts ar konkrētā alternatīvā būvdarbu risinājumu ietekmi uz kritērija izmaiņām. Tādējādi, katrai investīciju projekta komponentei tiek iegūts noteikts punktu skaits (jo lielāks, jo efektīvāks ir risinājums) un visas komponentes tiek saražētas atbilstoši saņemtajam punktu skaitam. Kā prioritizācijas noslēgums ir provizoriskās īstermiņa investīciju programmas izvirzīšana, kuras rezultātā katrai teritorijai ir izvirzīts optimālais attīstības risinājums.

15.1 Teritorijas apbūves alternatīvu izvirzīšana

Teritoriju izpētes rezultātā tika izstrādāti vairāki risinājumi dažāda veida inženiertehnisko tīklu izbūvei, kas atbilst LR normatīvo aktu prasībām un ir pamatoti ar RSEZ pārvaldē 2011.gadā saņemtajiem pieprasījumiem no komersantiem par nepieciešamajām ražošanas jaudām. Jāpiezīmē, ka pieprasījumi ir saņemti no dažādām nozarēm (sk. 15.1. att.).

15.1. attēls

RSEZ iesniegto pieprasījumu sadalījums 2011. gada

Kopumā tika apkopoti 54 pieprasījumi no investoriem 2011. gadā. Kā redzams, vislielākā interese bija no loģistikas, kokapstrādes, metālapstrādes un mašīnbūves nozares pārstāvjiem. Papildus bija pieprasījumi no tādu nozaru uzņēmumiem, kuru attīstība ir saistīta ar lielām investīcijām, kā arī ar potenciāli lielu gada apgrozījumu un darba vietu skaitu.

RSEZ iesniegto pieprasījumu sadalījums pēc darbības veida 2011. gadā

Darbības veids	Pieprasījumu skaits
Loģistika	17
Kokapstrāde	5
Metālapstrāde un mašīnbūve	6
Enerģētika un energoiekārtu ražošana	5
Iekārtu un instrumentu ražošana	4
Plastmasas instrumentu ražošana	4
Investīciju piesaiste	1
Optiskās šķiedras kabeļu ražošana	1
Mājas tekstils	1
Piena produktu pārstrāde	1
Daudznozaru (tirdzniecība, metālapstrāde u.c.)	1
Stikla ražošana	1
IT	1
Farmācija	1
Degvielas ražošana	2
Biotehnoloģijas	1
Lauksaimniecības produktu pārstrāde	1
Eļļas produktu ražošana	1

Starp minētajām nozarēm var atzīmēt tādas, kurām ir potenciāli liela nozīme novada attīstībā un ekonomiskās situācijas uzlabošanā:

- Loģistika
- Iekārtu un instrumentu ražošana
- Optiskās šķiedras kabeļu ražošana
- Stikla ražošana
- Farmācija
- Degvielas ražošana

Atbilstoši investoru pieprasījumu analīzei tika izstrādātas alternatīvas mērķteritorijas attīstībai (sk. 15.3.tab.)

Pieci no septiņiem kritērijiem ir nemainīgi visām definētajām teritorijām:

- Uzņēmuma apgrozījums;
- Nodarbināto skaits;
- Ietekme uz vidi;
- Pilsētas un novada attīstības ietekme;
- Pieprasījumu skaits.

Bet divi kritēriji ir tiešā veida atkarīgi no izvēlētas zonas:

- Būvdarbu izmaksas;
- Būvdarbu termiņi.

Tas ir skaidrojams ar to, ka katrai definētai teritorijai un zonai ir atšķirīgs tehniskais stāvoklis un inženierkomunikāciju izbūves apjomi, kas ietekmē būvdarbu izmaksas un termiņus.

Alternatīvu izvirzīšanas pamatā ir šādi principi:

- Alternatīva „neko nedarīt” ietver sevī izmaksu neesamību teritorijas attīstībai (eksistē minimāli nepieciešamais inženiertehnisko tīklu pārklājums vai teritorija vispār netiek attīstīta). Nepieciešamības gadījumā investīcijas projektu īstenošs investors par paša līdzekļiem, bet varbūtība iztikt bez RSEZ līdzfinansējuma teritorijas pieejamības nodrošināšana ir zema.
- Jebkuras teritorijas attīstībai ir nepieciešams vismaz piebraucamais ceļš un primārā elektroapgāde (alternatīvas 1-3). Gadījumā, ja ir pieeja elektrībai, bet nav ceļa novērtē 1. alternatīvu, bet ja nav ne ceļa, ne elektrības - 3. alternatīvu.
- Atbilstoši ražošanas uzņēmuma specifikai tika izskatīti varianti ar dažādas jaudas tehniskajiem risinājumiem, kas iekļauj sevī variācijas no elektroapgādes tīklu jaudas, ceļa seguma kvalitātes utt.
- Ir izskatīti visa veida pieslēgumu varianti, kas faktiski atbilst jebkuras nozares tehniskajam prasībām (piemēram, gāzes pieslēguma esamība bez ūdens un kanalizācijas centralizētas pieslēgšanas pilsētai).
- Atbilstoši izstrādātajām alternatīvām tiek izvērtēta katra atsevišķa teritorija. Teritorijas, kur nav iespējams piemērot visas alternatīvas esošo attīstības ierobežojumu rezultātā (aizliegumi, apgrūtinājumi, būvdarbu ierobežojumi u.c.) tiek atsevišķi atzīmētas.
- Alternatīva „13” ietver maksimāli iespējamo tīklu kapacitāti.

15.2 Mērķteritoriju attīstības alternatīvu prioritizācijas rezultāti

15.4. tabulā ir redzams piešķirtais punktu skaits katrai IT-1 Zonas I teritorijas alternatīvai, kā arī kopējais rezultāts, kas aprēķināts pēc 15.1. nodaļā aprakstītās metodes, pielietojot minētos principus.

No ekonomiskā viedokļa tā ir alternatīva, kas iegūst vislielāko punktu skaitu (sk. 15.4.tab. 22. kolonna). Tā ir alternatīva, kuras realizācijai zona atbilst optimāli, ņemot vērā visas prasības, kas balstās uz noteiktajiem kritērijiem (sk. 15.3. tab.). Alternatīvas var sakārtot pēc iegūtās investīciju efektivitātes.

Vislielāko investīciju efektivitāti iegūst zema investīcija, dalīta ar augstu punktu skaitu; un tā tiek novērtēta kā Nr.1. un tiek rekomendēta kā prioritārā alternatīva realizācijai no investīciju efektivitātes viedokļa.

Apakšnodaļas nobeigumā tiks piedāvāta būvdarbu programma, kas balstīsies uz 7 izvirzītajām būvdarbu alternatīvām, apkopojot IT-1, IT-2 un IT-3 teritorijas alternatīvu prioritizācijas rezultātus.

IT-1 ZONA I teritorija

IT-1 ZONAS I teritorijai pašreiz ir ceļš un minimālas jaudas elektroapgādes tīkli, kas izslēdz no vērtēšanas procesa 1., 2. un 3. alternatīvu. Teritorijas zonējums ir 4.pielikumā.

Ekonomiski efektīva izmantošana:

Viena no efektīvākajām IT-1 ZONAS I izmantošanas alternatīvām no ekonomikas viedokļa ir 6. – ražošanas vai pārstrādes uzņēmums, kam nepieciešama elektroapgādes jauda 5-10 MW, bet nav nepieciešams ūdensapgādes un kanalizācijas pieslēgums pilsētas centralizētai sistēmai un gāzes pieslēgums.

Investīciju efektīva izmantošana:

Viena no efektīvākajām IT-1 ZONAS I izmantošanas alternatīvām no investīciju viedokļa ir 5. – loģistikas centrs, vairumtirdzniecības noliktava vai līdzīgs uzņēmums, kas izvirza augstas prasības pret ceļu seguma kvalitāti un nosaka plūsmas intensitāti 60-300 kravas mašīnas diennaktī.

Izvērtētajai zonai ir nepieciešama platība, lai varētu izvietot liela mēroga uzņēmumu vai arī liela mēroga loģistikas centru. Pieņemtā zonas platība ir 80 ha (no tiem uzņēmumiem pieder 0,8 ha, privātīpašniekiem pieder 79,2 ha)

Jāpievērš uzmanība, ka lielākā daļa zemes atrodas privātīpašumā. Alternatīvu būvdarbu cenas neietver izmaksas, kas ir saistītas ar zemes platības pirkšanu. Projekta rezultātā, iespējams, tiks skartas privāto īpašnieku zemes īpašumtiesības. Līdz projekta ieviešanai Rēzeknes novada domei, RSEZ pārvaldei vai investora pārstāvjiem jānokārto visi zemes jautājumi ar īpašniekiem. Ieteicams zemes saskaņošanas vai pirkšanas procesu veikt tikai pēc vienošanās ar investoru par teritorijas attīstību un pirms tehniskā projekta sagatavošanas.

IT-1 ZONA II teritorija

IT-1 ZONAS II teritorijai pašreiz ir ceļš un minimālas jaudas elektroapgādes tīkli, kas izslēdz no vērtēšanas procesa 1., 2. un 3. alternatīvu. Teritorijas zonējums ir 4. pielikumā.

Ekonomiski efektīva izmantošana:

Viena no efektīvākajām IT-1 ZONAS II izmantošanas alternatīvām no ekonomikas viedokļa ir 6. – ražošanas vai pārstrādes uzņēmums ar prasībām pēc elektroapgādes jaudas 5-10 MW, bez ūdensapgādes un kanalizācijas pieslēguma pilsētas centralizētai sistēmai, bez gāzes pieslēguma.

Investīciju efektīva izmantošana:

Viena no efektīvākajām IT-1 ZONAS II izmantošanas alternatīvām no investīciju viedokļa ir 5. – loģistikas centrs, vairumtirdzniecības noliktava vai līdzīgs uzņēmums, kas izvirza augstas prasības pret ceļu seguma kvalitāti un plūsmas intensitāti 60-300 kravas mašīnas diennaktīs.

Izvērtētajai zonai ir nepieciešama platība, lai varētu izvietot liela mēroga uzņēmumu vai arī liela mēroga loģistikas centru. Pieņemtā zonas platība ir 38 ha (no tiem uzņēmumiem pieder 13 ha, privātīpašniekiem - 25 ha).

Jāpievērš uzmanība, ka lielākā daļa zemes atrodas privātīpašumā. Alternatīvu būvdarbu cenas neietver izmaksas, kas ir saistītas ar zemes platības pirkšanu. Projekta rezultātā, iespējams, tiks skartas privāto zemes īpašnieku īpašumtiesības. Līdz projekta ieviešanai Rēzeknes novada domei, RSEZ pārvaldei vai investora pārstāvjiem jānokārto visi zemes jautājumi ar īpašniekiem. Ieteicams zemes saskaņošanas vai pirkšanas procesu veikt tikai pēc vienošanās ar investoru par teritorijas attīstību un pirms tehniskā projekta sagatavošanas.

IT-1 ZONA III teritorija

IT-1 ZONAS III teritorijai pašreiz nav pieejams ceļš un minimālas jaudas elektroapgādes tīkli, kas izslēdz no vērtēšanas procesa 1. un 2. alternatīvu. Teritorijas zonējums ir 4.pielikumā.

Ekonomiski efektīva izmantošana:

Viena no efektīvākajām IT-1 ZONAS III izmantošanas alternatīvām no ekonomikas viedokļa ir 6. – ražošanas vai pārstrādes uzņēmums ar prasībām pēc elektroapgādes jaudas 5-10 MW, bez ūdensapgādes un kanalizācijas pieslēguma pilsētas centralizētai sistēmai, bez gāzes pieslēguma.

Otrā no efektīvākajām IT-1 ZONAS III izmantošanas alternatīvām no ekonomikas viedokļa ir 5. – loģistikas centrs, vairumtirdzniecības noliktava vai līdzīgs uzņēmums, kas izvirza augstas prasības pret ceļu seguma kvalitāti un plūsmas intensitāti 60-300 kravas mašīnas diennaktīs.

Investīciju efektīva izmantošana:

IT-1 ZONAS III efektīva izmantošana no ekonomikas viedokļa sakrīt ar efektīvu izmantošanu no investīciju viedokļa, kas ir alternatīva 5. – loģistikas centrs, vairumtirdzniecības noliktava vai līdzīgs uzņēmums, kas izvirza augstas prasības pret ceļu seguma kvalitāti un plūsmas intensitāti 60-300 kravas mašīnas diennaktīs.

Izvērtētai zonai ir nepieciešama platība, lai varētu izvietot liela mēroga uzņēmumu vai arī liela mēroga loģistikas centru. Pieņemtā zonas platība ir 87 ha (no tiem uzņēmumiem pieder 81,3 ha, privātīpašniekiem - 5,7 ha).

Jāpievērš uzmanība, ka lielākā daļa zemes atrodas privātīpašumā. Alternatīvu būvdarbu cenas neietver izmaksas, kas ir saistītas ar zemes platības pirkšanu. Projekta rezultātā, iespējams, tiks skartas privāto zemes īpašnieku īpašumtiesības. Līdz projekta ieviešanai Rēzeknes novada domei, RSEZ pārvaldei vai investora pārstāvjiem jānokārto visi zemes jautājumi ar īpašniekiem. Ieteicams zemes saskaņošanas vai pirkšanas procesu veikt tikai pēc vienošanās ar investoru par teritorijas attīstību un pirms tehniskā projekta sagatavošanas.

IT-1 ZONAS IV alternatīvu vērtēšanas rezultāti

Alternatīva	Iespējama ražošana, t/s apraksts	Būvdarbu izmaksas 2012. gada cenās, bez PVN	Būvdarbu termiņi, mēnešos	Alternatīvu vērtēšana																				Gala rezultāts	Būvdarbu kārtība																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																														
				1.	Kritērija	Rezultāts	2.	Kritērija	Rezultāts	3.	Kritērija	Rezultāts	4.	Kritērija	Rezultāts	5.	Kritērija	Rezultāts	6.	Kritērija	Rezultāts	7.	Kritērija			Rezultāts	8.	Kritērija	Rezultāts	9.	Kritērija	Rezultāts	10.	Kritērija	Rezultāts	11.	Kritērija	Rezultāts	12.	Kritērija	Rezultāts	13.	Kritērija	Rezultāts	14.	Kritērija	Rezultāts	15.	Kritērija	Rezultāts	16.	Kritērija	Rezultāts	17.	Kritērija	Rezultāts	18.	Kritērija	Rezultāts	19.	Kritērija	Rezultāts	20.	Kritērija	Rezultāts	21.	Kritērija	Rezultāts	22.	Kritērija	Rezultāts	23.	Kritērija	Rezultāts	24.	Kritērija	Rezultāts	25.	Kritērija	Rezultāts	26.	Kritērija	Rezultāts	27.	Kritērija	Rezultāts	28.	Kritērija	Rezultāts	29.	Kritērija	Rezultāts	30.	Kritērija	Rezultāts	31.	Kritērija	Rezultāts	32.	Kritērija	Rezultāts	33.	Kritērija	Rezultāts	34.	Kritērija	Rezultāts	35.	Kritērija	Rezultāts	36.	Kritērija	Rezultāts	37.	Kritērija	Rezultāts	38.	Kritērija	Rezultāts	39.	Kritērija	Rezultāts	40.	Kritērija	Rezultāts	41.	Kritērija	Rezultāts	42.	Kritērija	Rezultāts	43.	Kritērija	Rezultāts	44.	Kritērija	Rezultāts	45.	Kritērija	Rezultāts	46.	Kritērija	Rezultāts	47.	Kritērija	Rezultāts	48.	Kritērija	Rezultāts	49.	Kritērija	Rezultāts	50.	Kritērija	Rezultāts	51.	Kritērija	Rezultāts	52.	Kritērija	Rezultāts	53.	Kritērija	Rezultāts	54.	Kritērija	Rezultāts	55.	Kritērija	Rezultāts	56.	Kritērija	Rezultāts	57.	Kritērija	Rezultāts	58.	Kritērija	Rezultāts	59.	Kritērija	Rezultāts	60.	Kritērija	Rezultāts	61.	Kritērija	Rezultāts	62.	Kritērija	Rezultāts	63.	Kritērija	Rezultāts	64.	Kritērija	Rezultāts	65.	Kritērija	Rezultāts	66.	Kritērija	Rezultāts	67.	Kritērija	Rezultāts	68.	Kritērija	Rezultāts	69.	Kritērija	Rezultāts	70.	Kritērija	Rezultāts	71.	Kritērija	Rezultāts	72.	Kritērija	Rezultāts	73.	Kritērija	Rezultāts	74.	Kritērija	Rezultāts	75.	Kritērija	Rezultāts	76.	Kritērija	Rezultāts	77.	Kritērija	Rezultāts	78.	Kritērija	Rezultāts	79.	Kritērija	Rezultāts	80.	Kritērija	Rezultāts	81.	Kritērija	Rezultāts	82.	Kritērija	Rezultāts	83.	Kritērija	Rezultāts	84.	Kritērija	Rezultāts	85.	Kritērija	Rezultāts	86.	Kritērija	Rezultāts	87.	Kritērija	Rezultāts	88.	Kritērija	Rezultāts	89.	Kritērija	Rezultāts	90.	Kritērija	Rezultāts	91.	Kritērija	Rezultāts	92.	Kritērija	Rezultāts	93.	Kritērija	Rezultāts	94.	Kritērija	Rezultāts	95.	Kritērija	Rezultāts	96.	Kritērija	Rezultāts	97.	Kritērija	Rezultāts	98.	Kritērija	Rezultāts	99.	Kritērija	Rezultāts	100.	Kritērija	Rezultāts	101.	Kritērija	Rezultāts	102.	Kritērija	Rezultāts	103.	Kritērija	Rezultāts	104.	Kritērija	Rezultāts	105.	Kritērija	Rezultāts	106.	Kritērija	Rezultāts	107.	Kritērija	Rezultāts	108.	Kritērija	Rezultāts	109.	Kritērija	Rezultāts	110.	Kritērija	Rezultāts	111.	Kritērija	Rezultāts	112.	Kritērija	Rezultāts	113.	Kritērija	Rezultāts	114.	Kritērija	Rezultāts	115.	Kritērija	Rezultāts	116.	Kritērija	Rezultāts	117.	Kritērija	Rezultāts	118.	Kritērija	Rezultāts	119.	Kritērija	Rezultāts	120.	Kritērija	Rezultāts	121.	Kritērija	Rezultāts	122.	Kritērija	Rezultāts	123.	Kritērija	Rezultāts	124.	Kritērija	Rezultāts	125.	Kritērija	Rezultāts	126.	Kritērija	Rezultāts	127.	Kritērija	Rezultāts	128.	Kritērija	Rezultāts	129.	Kritērija	Rezultāts	130.	Kritērija	Rezultāts	131.	Kritērija	Rezultāts	132.	Kritērija	Rezultāts	133.	Kritērija	Rezultāts	134.	Kritērija	Rezultāts	135.	Kritērija	Rezultāts	136.	Kritērija	Rezultāts	137.	Kritērija	Rezultāts	138.	Kritērija	Rezultāts	139.	Kritērija	Rezultāts	140.	Kritērija	Rezultāts	141.	Kritērija	Rezultāts	142.	Kritērija	Rezultāts	143.	Kritērija	Rezultāts	144.	Kritērija	Rezultāts	145.	Kritērija	Rezultāts	146.	Kritērija	Rezultāts	147.	Kritērija	Rezultāts	148.	Kritērija	Rezultāts	149.	Kritērija	Rezultāts	150.	Kritērija	Rezultāts	151.	Kritērija	Rezultāts	152.	Kritērija	Rezultāts	153.	Kritērija	Rezultāts	154.	Kritērija	Rezultāts	155.	Kritērija	Rezultāts	156.	Kritērija	Rezultāts	157.	Kritērija	Rezultāts	158.	Kritērija	Rezultāts	159.	Kritērija	Rezultāts	160.	Kritērija	Rezultāts	161.	Kritērija	Rezultāts	162.	Kritērija	Rezultāts	163.	Kritērija	Rezultāts	164.	Kritērija	Rezultāts	165.	Kritērija	Rezultāts	166.	Kritērija	Rezultāts	167.	Kritērija	Rezultāts	168.	Kritērija	Rezultāts	169.	Kritērija	Rezultāts	170.	Kritērija	Rezultāts	171.	Kritērija	Rezultāts	172.	Kritērija	Rezultāts	173.	Kritērija	Rezultāts	174.	Kritērija	Rezultāts	175.	Kritērija	Rezultāts	176.	Kritērija	Rezultāts	177.	Kritērija	Rezultāts	178.	Kritērija	Rezultāts	179.	Kritērija	Rezultāts	180.	Kritērija	Rezultāts	181.	Kritērija	Rezultāts	182.	Kritērija	Rezultāts	183.	Kritērija	Rezultāts	184.	Kritērija	Rezultāts	185.	Kritērija	Rezultāts	186.	Kritērija	Rezultāts	187.	Kritērija	Rezultāts	188.	Kritērija	Rezultāts	189.	Kritērija	Rezultāts	190.	Kritērija	Rezultāts	191.	Kritērija	Rezultāts	192.	Kritērija	Rezultāts	193.	Kritērija	Rezultāts	194.	Kritērija	Rezultāts	195.	Kritērija	Rezultāts	196.	Kritērija	Rezultāts	197.	Kritērija	Rezultāts	198.	Kritērija	Rezultāts	199.	Kritērija	Rezultāts	200.	Kritērija	Rezultāts	201.	Kritērija	Rezultāts	202.	Kritērija	Rezultāts	203.	Kritērija	Rezultāts	204.	Kritērija	Rezultāts	205.	Kritērija	Rezultāts	206.	Kritērija	Rezultāts	207.	Kritērija	Rezultāts	208.	Kritērija	Rezultāts	209.	Kritērija	Rezultāts	210.	Kritērija	Rezultāts	211.	Kritērija	Rezultāts	212.	Kritērija	Rezultāts	213.	Kritērija	Rezultāts	214.	Kritērija	Rezultāts	215.	Kritērija	Rezultāts	216.	Kritērija	Rezultāts	217.	Kritērija	Rezultāts	218.	Kritērija	Rezultāts	219.	Kritērija	Rezultāts	220.	Kritērija	Rezultāts	221.	Kritērija	Rezultāts	222.	Kritērija	Rezultāts	223.	Kritērija	Rezultāts	224.	Kritērija	Rezultāts	225.	Kritērija	Rezultāts	226.	Kritērija	Rezultāts	227.	Kritērija	Rezultāts	228.	Kritērija	Rezultāts	229.	Kritērija	Rezultāts	230.	Kritērija	Rezultāts	231.	Kritērija	Rezultāts	232.	Kritērija	Rezultāts	233.	Kritērija	Rezultāts	234.	Kritērija	Rezultāts	235.	Kritērija	Rezultāts	236.	Kritērija	Rezultāts	237.	Kritērija	Rezultāts	238.	Kritērija	Rezultāts	239.	Kritērija	Rezultāts	240.	Kritērija	Rezultāts	241.	Kritērija	Rezultāts	242.	Kritērija	Rezultāts	243.	Kritērija	Rezultāts	244.	Kritērija	Rezultāts	245.	Kritērija	Rezultāts	246.	Kritērija	Rezultāts	247.	Kritērija	Rezultāts	248.	Kritērija	Rezultāts	249.	Kritērija	Rezultāts	250.	Kritērija	Rezultāts	251.	Kritērija	Rezultāts	252.	Kritērija	Rezultāts	253.	Kritērija	Rezultāts	254.	Kritērija	Rezultāts	255.	Kritērija	Rezultāts	256.	Kritērija	Rezultāts	257.	Kritērija	Rezultāts	258.	Kritērija	Rezultāts	259.	Kritērija	Rezultāts	260.	Kritērija	Rezultāts	261.	Kritērija	Rezultāts	262.	Kritērija	Rezultāts	263.	Kritērija	Rezultāts	264.	Kritērija	Rezultāts	265.	Kritērija	Rezultāts	266.	Kritērija	Rezultāts	267.	Kritērija	Rezultāts	268.	Kritērija	Rezultāts	269.	Kritērija	Rezultāts	270.	Kritērija	Rezultāts	271.	Kritērija	Rezultāts	272.	Kritērija	Rezultāts	273.	Kritērija	Rezultāts	274.	Kritērija	Rezultāts	275.	Kritērija	Rezultāts	276.	Kritērija	Rezultāts	277.	Kritērija	Rezultāts	278.	Kritērija	Rezultāts	279.	Kritērija	Rezultāts	280.	Kritērija	Rezultāts	281.	Kritērija	Rezultāts	282.	Kritērija	Rezultāts	283.	Kritērija	Rezultāts	284.	Kritērija	Rezultāts	285.	Kritērija	Rezultāts	286.	Kritērija	Rezultāts	287.	Kritērija	Rezultāts	288.	Kritērija	Rezultāts	289.	Kritērija	Rezultāts	290.	Kritērija	Rezultāts	291.	Kritērija	Rezultāts	292.	Kritērija	Rezultāts	293.	Kritērija	Rezultāts	294.	Kritērija	Rezultāts	295.	Kritērija	Rezultāts	296.	Kritērija	Rezultāts	297.	Kritērija	Rezultāts	298.	Kritērija	Rezultāts	299.	Kritērija	Rezultāts	300.	Kritērija	Rezultāts	301.	Kritērija	Rezultāts	302.	Kritērija	Rezultāts	303.	Kritērija	Rezultāts	304.	Kritērija	Rezultāts	305.	Kritērija	Rezultāts	306.	Kritērija	Rezultāts	307.	Kritērija	Rezultāts	308.	Kritērija	Rezultāts	309.	Kritērija	Rezultāts	310.	Kritērija	Rezultāts	311.	Kritērija	Rezultāts	312.	Kritērija	Rezultāts	313.	Kritērija	Rezultāts	314.	Kritērija	Rezultāts	315.	Kritērija	Rezultāts	316.	Kritērija	Rezultāts	317.	Kritērija	Rezultāts	318.	Kritērija	Rezultāts	319.	Kritērija	Rezultāts	320.	Kritērija	Rezultāts	321.	Kritērija	Rezultāts	322.	Kritērija	Rezultāts	323.	Kritērija	Rezultāts	324.	Kritērija	Rezultāts	325.	Kritērija	Rezultāts	326.	Kritērija	Rezultāts	327.	Kritērija	Rezultāts	328.	Kritērija	Rezultāts	329.	Kritērija	Rezultāts	330.	Kritērija	Rezultāts	331.	Kritērija	Rezultāts	332.	Kritērija	Rezultāts	333.	Kritērija	Rezultāts	334.	Kritērija	Rezultāts	335.	Kritērija	Rezultāts	336.	Kritērija	Rezultāts	337.	Kritērija	Rezultāts	338.	Kritērija	Rezultāts	339.	Kritērija	Rezultāts	340.	Kritērija	Rezultāts	341.	Kritērija	Rezultāts	342.	Kritērija	Rezultāts	343.	Kritērija	Rezultāts	344.	Kritērija	Rezultāts	345.	Kritērija	Rezultāts	346.	Kritērija	Rezultāts	347.	Kritērija	Rezultāts	348.	Kritērija	Rezultāts	349.	Kritērija	Rezultāts	350.	Kritērija	Rezultāts	351.	Kritērija	Rezultāts	352.	Kritērija	Rezultāts	353.	Kritērija	Rezultāts	354.	Kritērija	Rezultāts	355.	Kritērija	Rezultāts	356.	Kritērija	Rezultāts	357.	Kritērija	Rezultāts	358.	Kritērija	Rezultāts	359.	Kritērija	Rezultāts	360.	Kritērija	Rezultāts	361.	Kritērija	Rezultāts	362.	Kritērija	Rezultāts	363.	Kritērija	Rezultāts	364.	Kritērija	Rezultāts	365.	Kritērija	Rezultāts	366.	Kritērija	Rezultāts	367.	Kritērija	Rezultāts	368.	Kritērija	Rezultāts	369.	Kritērija	Rezultāts	370.	Kritērija	Rezultāts	371.	Kritērija	Rezultāts	372.	Kritērija	Rezultāts	373.	Kritērija	Rezultāts	374.	Kritērija	Rezultāts	375.	Kritērija	Rezultāts	376.	Kritērija	Rezultāts	377.	Kritērija	Rezultāts	378.	Kritērija	Rezultāts	379.	Kritērija	Rezultāts	380.	Kritērija	Rezultāts	381.	Kritērija	Rezultāts	382.	Kritērija	Rezultāts	383.	Kritērija	Rezultāts	384.	Kritērija	Rezultāts	385.	Kritērija	Rezultāts	386.	Kritērija	Rezultāts	387.	Kritērija	Rezultāts	388.	Kritērija	Rezultāts	389.	Kritērija	Rezultāts	390.	Kritērija	Rezultāts	391.	Kritērija	Rezultāts	392.	Kritērija	Rezultāts	393.	Kritērija	Rezultāts	394.	Kritērija	Rezultāts	395.	Kritērija	Rezultāts	396.	Kritērija	Rezultāts	397.	Kritērija	Rezultāts	398.	Kritērija	Rezultāts	399.	Kritērija	Rezultāts	400.	Kritērija	Rezultāts	401.	Kritērija	Rezultāts	402.	Kritērija	Rezultāts	403.	Kritērija	Rezultāts	404.	Kritērija	Rezultāts	405.	Kritērija	Rezultāts	406.	Kritērija	Rezultāts	407.	Kritērija	Rezultāts	408.	Kritērija	Rezultāts	409.	Kritērija	Rezultāts	410.	Kritērija	Rezultāts	411.	Kritērija	Rezultāts	412.	Kritērija	Rezultāts	413.	Kritērija	Rezultāts	414.	Kritērija	Rezultāts	415.	Kritērija	Rezultāts	416.	Kritērija	Rezultāts	417.	Kritērija	Rezultāts	418.	Kritērija	Rezultāts	419.	Kritērija	Rezultāts	420.	Kritērija	Rezultāts	421.	Kritērija	Rezultāts	422.	Kritērija	Rezultāts	423.	Kritērija	Rezultāts	424.	Kritērija	Rezultāts	425.	Kritērija	Rezultāts	426.	Kritērija	Rezultāts	427.	Kritērija	Rezultāts	428.	Kritērija	Rezultāts	429.	Kritērija	Rezultāts	430.	Kritērija	Rezultāts	431.	Kritērija	Rezultāts	432.	Kritērija	Rezultāts	433.	Kritērija	Rezultāts	434.	Kritērija	Rezultāts	435.	Kritērija	Rezultāts	436.	Kritērija	Rezultāts	437.	Kritērija	Rezultāts	438.	Kritērija	Rezultāts	439.	Kritērija	Rezultāts	440.	Kritērija	Rezultāts	441.	Kritērija	Rezultāts	442.	Kritērija	Rezultāts	443.	Kritērija	Rezultāts	444.	Kritērija	Rezultāts	445.	Kritērija	Rezultāts	446.	Kritērija	Rezultāts	447.	Kritērija	Rezultāts	448.	Kritērija	Rezultāts	449.	Kritērija	Rezultāts	450.	Kritērija	Rezultāts	451.	Kritērija	Rezultāts	452.	Kritērija	Rezultāts	453.	Kritērija	Rezultāts	454.	Kritērija	Rezultāts	455.	Kritērija	Rezultāts	456.	Kritērija	Rezultāts	457.	Kritērija	Rezultāts	458.	Kritērija	Rezultāts	459.	Kritērija	Rezultāts	460.	Kritērija	Rezultāts	461.	Kritērija	Rezultāts	462.	Kritērija	Rezultāts	463.	Kritērija	Rezultāts	464.	Kritērija	Rezultāts	465.	Kritērija	Rezultāts	466.	Kritērija	Rezultāts	467.	Kritērija	Rezultāts	468.	Kritērija	Rezultāts	469.	Kritērija	Rezultāts	470.	Kritērija	Rezultāts	471.	Kritērija	Rezultāts	472.	Kritērija	Rezultāts	473.	Kritērija	Rezultāts	474.	Kritērija	Rezultāts	475.	Kritērija	Rezultāts	

IT-1 ZONA IV teritorija

IT-1 ZONAS IV teritorijai pašreiz ir ceļš un minimālas jaudas elektroapgādes tīkli, kas izslēdz no vērtēšanas procesa 1., 2. un 3. alternatīvu. Lietderīgas zemes platības nav pietiekoši lielas, lai varētu izvietot lielu ražošanas uzņēmumu, blakus atrodas dzīvojamās mājas, un tas izslēdz alternatīvas, kas pieprasa lielu teritoriju vai saistītas ar videi kaitīgu ražošanu (5., 6., 7. un 8. un 10., 11., 12. un 13 alternatīvas). Teritorijas zonējums ir 4. pielikumā.

Ekonomiski efektīva izmantošana:

Viena no efektīvākajām IT-1 ZONAS IV izmantošanas alternatīvām no ekonomikas viedokļa ir 9. – ražošanas vai pārstrādes uzņēmums ar prasībām pēc elektroapgādes jaudas 1-5 MW, bez ūdensapgādes un kanalizācijas pieslēguma pilsētas centralizētajai sistēmai, bet ar gāzes pieslēgumu.

Investīciju efektīva izmantošana:

Viena no efektīvākajām IT-1 ZONAS IV izmantošanas alternatīvām no investīciju viedokļa ir 4. – ražošanas vai pārstrādes uzņēmums ar prasībām pēc elektroapgādes jaudas 1-5 MW, bez ūdensapgādes un kanalizācijas pieslēguma pilsētas centralizētajai sistēmai, bez gāzes pieslēguma.

Izvērtētai zonai nav nepieciešama platība, lai varētu izvietot neliela mēroga uzņēmumu: Pieņemtā zonas platība ir 21,7 ha (no tiem uzņēmumiem pieder 0 ha, privātīpašniekiem - 21,7 ha).

Jāpievērš uzmanība, ka lielākā daļa zemes atrodas privātīpašumā. Alternatīvu būvdarbu cenas neietver izmaksas, kas ir saistītas ar zemes platības pirkšanu. Projekta rezultātā, iespējams, tiks skartas privāto zemes īpašnieku īpašumtiesības. Līdz projekta ieviešanai Rēzeknes novada domei, RSEZ pārvaldei vai investora pārstāvjiem jānokārto visi zemes jautājumi ar īpašniekiem. Ieteicams zemes saskaņošanas vai pirkšanas procesu veikt tikai pēc vienošanās ar investoru par teritorijas attīstību un pirms tehniskā projekta sagatavošanas.

IT-1 ZONAS V alternatīvu vērtēšanas rezultāti

[illegible]

IT-1 ZONA V teritorija

IT-1 ZONAS V teritorijai patlaban ir ceļš, bet nav minimālas jaudas elektroapgādes tīklu, kas izslēdz no vērtēšanas procesa 1. un 3. alternatīvu. Teritorijas zonējums ir 4. pielikumā.

Ekonomiski efektīva izmantošana:

Viena no efektīvākajām IT-1 ZONAS V izmantošanas alternatīvām no ekonomikas viedokļa ir 6. – ražošanas vai pārstrādes uzņēmums ar prasībām pēc elektroapgādes jaudas 5-10 MW, bez ūdensapgādes un kanalizācijas pieslēguma pilsētas centralizētajai sistēmai, bez gāzes pieslēguma.

Investīciju efektīva izmantošana:

Viena no efektīvākajām IT-1 ZONAS V izmantošanas alternatīvām no investīciju viedokļa ir 2. – ofisa telpas, dažāda veida pakalpojumi, vieglās rūpniecības uzņēmums ar prasībām pēc elektroapgādes jaudas līdz 1 MW, bez ūdensapgādes un kanalizācijas pieslēguma pilsētas centralizētajai sistēmai, bez gāzes pieslēguma. Iebraukšanai zona ir nodrošināta ar esošo ielu un ceļu.

Izvērtētajai zonai ir nepieciešama platība, lai varētu izvietot liela mēroga uzņēmumu vai arī liela mēroga loģistikas centru. Pieņemtā zonas platība ir 36,6 ha (no tiem uzņēmumiem pieder 0 ha, privātīpašniekiem - 36,6 ha).

Jāpievērš uzmanība, ka lielākā daļa zemes atrodas privātīpašumā. Alternatīvu būvdarbu cenas neietver izmaksas, kas ir saistītas ar zemes platības pirkšanu. Projekta rezultātā, iespējams, tiks skartas privāto zemes īpašnieku īpašumtiesības. Līdz projekta ieviešanai Rēzeknes novada domei, RSEZ pārvaldei vai investora pārstāvjiem jānokārto visi zemes jautājumi ar īpašniekiem. Ieteicams zemes saskaņošanas vai pirkšanas procesu veikt tikai pēc vienošanās ar investoru par teritorijas attīstību un pirms tehniskā projekta sagatavošanas.

Secinājumi par IT-1 teritorijas izmantošanas alternatīvām

IT-1 teritorijai no ekonomikas viedokļa optimālais variants ir attīstīt 5., 6. un 9. alternatīvu. Tās ir alternatīvas, kuru realizācijai teritorija būtu optimālākā, ņemot vērā visas prasības, kas balstās uz izvirzītajiem kritērijiem.

IT-1 teritorijai no investīciju viedokļa optimālie attīstības varianti ir 2., 4., 5. un 6. alternatīvas, kas sasniedz vislielāko investīciju efektivitāti.

Jāpievērš uzmanība būtiskajiem ierobežojumiem IT-1 ZONAS IV teritorijā, kas atrodas tuvu dzīvojamām mājām un ierobežo alternatīvas, kas pieprasa lielu teritoriju vai saistītas ar videi kaitīgu ražošanu.

IT-2 ZONAS teritorija

IT-2 teritorijai pašreiz ir ceļš, bet nav minimālas jaudas elektroapgādes tīklu, kas izslēdz no vērtēšanas procesa 1. un 3. alternatīvu. Teritorijas zonējums ir 5. pielikumā.

Ekonomiski efektīva un investīciju efektīva izmantošana:

IT-2 teritorijas efektīva izmantošana no ekonomikas viedokļa sakrīt ar efektīvu izmantošanu no investīciju viedokļa, kas ir alternatīva 5. – loģistikas centrs, vairumtirdzniecības noliktava vai līdzīgs uzņēmums, kas izvirza augstas prasības pret ceļu seguma kvalitāti un plūsmas intensitāti 60-300 kravas mašīnas diennaktī.

Izvērtētajai teritorijai ir nepieciešama platība, lai varētu izvietot liela mēroga uzņēmumu vai arī liela mēroga loģistikas centru. Pieņemtā teritorijas platība ir 204,34 ha (no tiem uzņēmumiem pieder 38,88 ha, privātīpašniekiem - 144,82 ha).

Jāpievērš uzmanība, ka lielākā daļa zemes atrodas privātīpašumā. Alternatīvu būvdarbu cenas neietver izmaksas, kas ir saistītas ar zemes platības pirkšanu. Projekta rezultātā, iespējams, tiks skartas privāto īpašnieku zemes īpašumtiesības. Līdz projekta ieviešanai Rēzeknes novada domei, RSEZ pārvaldei vai investora pārstāvjiem jānokārto visi zemes jautājumi ar īpašniekiem. Ieteicams zemes saskaņošanas vai pirkšanas procesu veikt tikai pēc vienošanās ar investoru par teritorijas attīstību un pirms tehniskā projekta sagatavošanas.

IT-3 ZONA I teritorija

IT-3 ZONAS I teritorijai pašreiz ir ceļš un minimālas jaudas elektroapgādes tīkli, kas izslēdz no vērtēšanas procesa 1., 2. un 3. alternatīvu. Teritorijas zonējums ir 6. pielikumā.

Ekonomiski efektīva un investīciju efektīva izmantošana:

IT-3 ZONAS I teritorijas efektīva izmantošana no ekonomikas viedokļa sakrīt ar efektīvu izmantošanu no investīciju viedokļa, kas ir alternatīva 5. – loģistikas centrs, vairumtirdzniecības noliktava vai līdzīgs uzņēmums, kas izvirza augstas prasības pret ceļu seguma kvalitāti un plūsmas intensitāti 60-300 kravas mašīnas diennaktī.

Izvērtētajai zonai ir nepieciešama platība, lai varētu izvietot liela mēroga uzņēmumu vai arī liela mēroga loģistikas centru. Pieņemtā zonas platība ir 13 ha (no tiem uzņēmumiem pieder 9,26 ha, privātīpašniekiem - 3,74 ha). Lietderīgā jeb izmantojamā zeme ir ap 1ha, esošo uzņēmumu telpu un zemes iznomāšana.

Alternatīvu būvdarbu cenas neietver izmaksas, kas ir saistītas ar zemes platības pirkšanu. Projekta rezultātā, iespējams, tiks skartas privāto zemes īpašnieku īpašumtiesības. Līdz projekta ieviešanai Rēzeknes novada domei, RSEZ pārvaldei vai investora pārstāvjiem jānokārto visi zemes jautājumi ar īpašniekiem. Ieteicams zemes saskaņošanas vai pirkšanas procesu veikt tikai pēc vienošanās ar investoru par teritorijas attīstību un pirms tehniskā projekta sagatavošanas.

IT-3 ZONAS II teritorija

IT-3 ZONAS II teritorijai pašreiz ir ceļš, bet nav minimālas jaudas elektroapgādes tīklu, kas izslēdz no vērtēšanas procesa 1. un 3. alternatīvu. Teritorijas zonējums ir 6. pielikumā.

Ekonomiski efektīva izmantošana:

Viena no efektīvākajām IT-3 Zonas 2 izmantošanas alternatīvām no ekonomikas viedokļa ir 5. – loģistikas centrs, vairumtirdzniecības noliktava vai līdzīgs uzņēmums, kas izvirza augstas prasības pret ceļu seguma kvalitāti un prasību nodrošināt plūsmas intensitāti 60-300 kravas mašīnas diennaktī.

Investīciju efektīva izmantošana:

Viena no efektīvākajām IT-3 ZONAS II izmantošanas alternatīvām no investīciju viedokļa ir 2. – ofisa telpas, dažāda veida pakalpojumi, vieglās rūpniecības uzņēmums ar prasībām pēc elektroapgādes jaudas līdz 1 MW, bez ūdensapgādes un kanalizācijas pieslēguma pilsētas centralizētajai sistēmai, bez gāzes pieslēguma. Zona ir nodrošināta ar esošo ceļu.

Izvērtētajai zonai ir nepieciešama platība, lai varētu izvietot liela mēroga uzņēmumu vai arī liela mēroga loģistikas centru. Pieņemtā zonas platība ir 40 ha (no tiem uzņēmumiem pieder 0 ha, privātīpašniekiem - 40 ha).

Jāpievērš uzmanība, ka lielākā daļa zemes atrodas privātīpašumā. Alternatīvu būvdarbu cenas neietver izmaksas, kas ir saistītas ar zemes platības pirkšanu. Projekta rezultātā, iespējams, tiks skartas privāto zemes īpašnieku īpašumtiesības. Līdz projekta ieviešanai Rēzeknes novada domei, RSEZ pārvaldei vai investora pārstāvjiem jānokārto visi zemes jautājumi ar īpašniekiem. Ieteicams zemes saskaņošanas vai pirkšanas procesu veikt tikai pēc vienošanās ar investoru par teritorijas attīstību un pirms tehniskā projekta sagatavošanas.

Secinājumi par IT-3 teritorijas izmantošanas alternatīvām

IT-3 teritorijai no ekonomikas viedokļa optimālais variants ir attīstīt 5. alternatīvu. Tā ir alternatīva, kuras realizācijai teritorija atbilst optimāli, ņemot vērā visas prasības, kas balstās uz izvirzītajiem kritērijiem.

IT-3 teritorijai no investīciju viedokļa optimālais variants ir attīstīt 2. un 5. alternatīvu, kas nodrošinās vislielāko investīciju efektivitāti.

Ieteicama būvdarbu programma IT-1, IT-2, IT-3 teritorijas attīstībai

Pēc attīstības alternatīvu prioritizācijas rezultātiem tika definētas 7 būvdarbu alternatīvas ar vislielāko investīciju efektīvas izmantošanas rezultātu. Tas veido prioritāro būvdarbu programmu, kas ir ieteicama realizācijai.

Pētījums par Rēzeknes novada pašvaldības perspektīvo rūpniecības teritoriju esošo situāciju un to attīstības iespējām

15.12. tabula

Prioritāra būvdarbu programma

Alternatīvu būvdarbu kārtība	Teritorija, zona	Alternatīva	Veicamo būvdarbu īss apraksts	Būvdarbu izmaksas 2012. gada cenās, LVL bez PVN	Būvdarbu termiņi, mēnešos	Iespējama ražošana, īss apraksts
1	IT-3 Zona 2	2	Elektroapgādes tīklu izbūve ar jaudu līdz 1 MW	35175	1	Ofisa telpas, dažāda veida pakalpojumi, viegla rūpniecība
2	IT-1 Zona 5	2	Elektroapgādes tīklu izbūve ar jaudu līdz 1 MW	52528	2	Ofisa telpas, dažāda veida pakalpojumi, viegla rūpniecība
3	IT-3 Zona 1	5	Autoceļa izbūve ar plūsmas intensitāti 60-300 kravas automobiļiem/dnn, Elektroapgādes tīklu izbūve ar jaudu līdz 1 MW	195750	3	Uzņēmumi ar paaugstinātam prasībām pret ceļu caurlaidību un kvalitāti, loģistikas centrs, vairumtirdzniecības noliktavas
4	IT-3 Zona 2	5	Autoceļa izbūve ar plūsmas intensitāti 60-300 kravas automobiļiem/dnn, Elektroapgādes tīklu izbūve ar jaudu līdz 1 MW	444075	3	Uzņēmumi ar paaugstinātam prasībām pret ceļu caurlaidību un kvalitāti, loģistikas centrs, vairumtirdzniecības noliktavas
5	IT-1 Zona 2	5	Autoceļa izbūve ar plūsmas intensitāti 60-300 kravas automobiļiem/dnn, Elektroapgādes tīklu izbūve ar jaudu līdz 1 MW	537225	8	Uzņēmumi ar paaugstinātam prasībām pret ceļu caurlaidību un kvalitāti, loģistikas centrs, vairumtirdzniecības noliktavas
6	IT-1 Zona 4	4	Autoceļa izbūve ar plūsmas intensitāti līdz 60 kravas automobiļiem/dnn, Elektroapgādes tīklu izbūve ar jaudu 1-5 MW	596722	7	Ražošanas un apstrādes uzņēmumi ar vidēju energopatēriņu
7	IT-3 Zona 1	4	Autoceļa izbūve ar plūsmas intensitāti līdz 60 kravas automobiļiem/dnn, Elektroapgādes tīklu izbūve ar jaudu 1-5 MW	636969	8	Ražošanas un apstrādes uzņēmumi ar vidēju energopatēriņu

Prioritārajā būvdarbu programmā ir iekļautas vairākas alternatīvas, kas pēc attīstības alternatīvu prioritizācijas rezultātiem nodrošinās teritorijās vislielāko investīciju efektivitāti.

16 Mērķteritoriju finansējuma avotu analīze

Nodaļā ir apkopota informācija par attīstības alternatīvu iespējamajiem finansējuma avotiem. Finansējuma avotu analīzes pamatā ir izvirzīts princips – sasniegt rezultātu ar minimālo pašu ieguldījumu. Projekta līdzfinansējuma avoti ir sadalīti 3 grupās:

- Pārrobežu programmas un fondi;
- RSEZ speciālais budžets;
- Rēzeknes novada pašvaldības finansējums.

Katrām avotam ir savi finansējuma piesaistes noteikumi, kas ir aprakstīti turpmākajās nodaļās.

16.1 Fondu finanšu iespējas

Latvija, pievienojoties Eiropas Savienībai, var izmantot vienu no svarīgākajām iespējām, kuru sniedz Eiropas Savienība – dažādus finansiālās palīdzības instrumentus – strukturālos fondus, dažādas Eiropas Kopienas iniciatīvas, piemēram INTERREG, Eiropas teritoriālās sadarbības programmas. Eiropas Savienībā ir pieejamas pārrobežu sadarbības projektu programmas, ES programmas jaunatnei, kultūras un izglītības attīstībai, uzņēmējdarbības atbalstam, zinātnes un pētniecības uzlabošanai.

Kā jau tika minēts līdz šim Latvijai ir iespējams piesaistīt ne tikai ES fondu līdzfinansējumu, bet arī iesaistīties pārrobežu programmās, ar kuru palīdzību ir iespējams piesaistīt papildus finansējumu dažādām attīstības aktivitātēm pārrobežu kontekstā, t.sk. uzņēmējdarbības attīstībai.

2007. – 2013.gada plānošanas periodā Latvijai ir iespējams iesaistīties vairākās pārrobežu programmās, tās ir:

- Igaunijas un Latvijas pārrobežu sadarbības programma;
- Latvijas un Lietuvas pārrobežu sadarbības programma;
- Centrālā Baltijas jūras reģiona pārrobežu sadarbības programma;
- Igaunijas, Latvijas un Krievijas pārrobežu sadarbības programma;
- Latvijas, Lietuvas un Baltkrievijas pārrobežu sadarbības programma;
- Baltijas jūras reģiona transnacionālās sadarbības programma;
- Starpreģionu sadarbības programma INTERREG IVC;

Iepriekš minētajā pārrobežu sadarbības programmās nevar piedalīties visi Latvijas reģioni, līdz ar to ir konkrētas sadarbības programmas, kur var pieteikties tieši Latgales plānošanas reģiona pašvaldības, t.sk. Rēzeknes novada pašvaldība.

Latvijas un Lietuvas pārrobežu sadarbības programma

Programma tiek īstenota ES struktūrfondu 3. mērķa „Eiropas teritoriālās sadarbība” ietvaros. Programmas galvenais mērķis ir veicināt ilgtspējīgu un saistītu Latvijas un Lietuvas pierobežas reģionu sociālekonomisko attīstību, lai padarītu to konkurētspējīgu ekonomiskajai un komercdarbības attīstībai un pievilcīgu dzīvošanai un apmeklēšanai.

Programma ietver divas prioritātes, kuras ir sadalītas vairākos atbalsta virzienos:

- 1. prioritāte. Sociālekonomiskās attīstības un konkurētspējas veicināšana reģionā. Prioritātes ietvaros tiek atbalstīti komercdarbības, darba tirgus un pētniecības un tehnoloģiju attīstības veicināšanas, kā arī pierobežas reģionu iekšējās un ārējās pieejamības uzlabošanas projekti. 1. prioritātei maksimālais ERAF līdzfinansējuma apjoms līdz 2 000 000 EUR. Atsevišķos gadījumos 1. prioritātes atbalsta virzienam „Pierobežas reģionu iekšējās un ārējās pieejamības uzlabošana” ERAF līdzfinansējuma apjoms ar Apvienotās uzraudzības un vadības komitejas lēmumu var pārsniegt 2 000 000 EUR.
- 2. prioritāte. Pievilcīgas vides dzīvošanai izveidošana un ilgtspējīgas sabiedrības attīstība. Prioritātes ietvaros tiek atbalstīti sabiedrisko pakalpojumu un dabas resursu kopīgas pārvaldīšanas uzlabošanas projekti, kā arī projekti, kas uzlabo pierobežas reģionu pievilcību un attīsta aktīvu un ilgtspējīgu sabiedrību. 2. prioritātei maksimālais ERAF līdzfinansējuma apjoms līdz 2 000 000 EUR. Atbalsta virzienam „Aktīvu un ilgtspējīgu sabiedrību attīstība” piešķirtā līdzfinansējuma apjoms Nevalstiskajām organizācijām nedrīkst pārsniegt 200 000 EUR.

Programmā var piedalīties sekojošie reģioni (NUTS):

- Latvija: *Kurzeme, Zemgale, Latgale*;
- Lietuva: *Klaipēda, Telši, Šauļi, Panevėža, Utena, Kauņa* (kā papildus teritorija).

Programmas atbalsta saņēmēji ir pašvaldības un to izveidotās iestādes, valsts iestādes: nozaru ministrijas, centrālās valsts pārvaldes iestādes un to padotībā esošās iestādes, nevalstiskās organizācijas un sabiedriskajām līdzvērtīgas organizācijas.

ES ERAF līdzfinansējuma lielums ir visām prioritātēm minimālais ERAF līdzfinansējuma apjoms ir 20 000 EUR. ES ERAF līdzfinansējums 1.-2. Programmas prioritātēm var būt līdz 85% no projekta kopējiem attiecināmajiem izdevumiem. Ja projektam piešķirtais ERAF līdzfinansējums ir līdz 200 000 EUR, tad maksimālais projekta ieviešanas periods ir 18 mēneši. Ja projektam piešķirtais ERAF līdzfinansējums pārsniedz 200 000 EUR, tad maksimālais projekta ieviešanas periods ir 30 mēneši.

Kopumā uz doto brīdī pārrobežu sadarbības programmas 1.prioritātes ietvaros ir realizēti 28 projekti ar līdzfinansējumu 15 460 149,30 EUR. 4 projektu īstenošana notika Rēzeknes pilsētas un Rēzeknes novada teritorijā, ar kopējo ES līdzfinansējumu 5 103 792,82 EUR. Divos

projektos kā sadarbības partneris no Latvijas puses bija Latgales Plānošanas reģions, vienā – Rēzeknes Augstskola un vēl vienā – Rēzeknes pilsētas dome un Rēzeknes novada pašvaldības Maltas pagasta pārvalde.

Programmas 1.prioritātes ietvaros tika īstenots projekts „Harmoniska pārrobežu sadarbība satiksmes drošības uzlabošanai Latvijas un Lietuvas pierobežas teritorijās”, ar kopējo finansējumu 3 669 969,82 EUR, no tiem 3 119 474,35 EUR ir pārrobežu programmas līdzfinansējums. Projekta ietvaros Rēzeknes pilsētas dome izstrādāja divus tehniskus projektus Atbrīvošanas alejas rekonstrukcijai (1899m) un tika uzstādītas 5 informatīvās ceļa zīmes. Maltas pagasta pārvalde sagatavoja tehnisko dokumentāciju „Tehniskais projekts 1.Maija ielas 80, Maltā rekonstrukcija (162 m)”, autostāvvietas rekonstrukcija (1040 m²) un gājēju celiņa rekonstrukcijā 1.Maija ielā 44, Maltā. Ar šī projekta palīdzību bija iespēja sagatavot jaunus projektus, ar kuru palīdzību varēs uzlabot transporta infrastruktūru.

2.prioritātes ietvaros tika īstenoti 45 projekti, ar līdzfinansējumu 26 833 839,59 EUR. 2. prioritātes ietvaros tika īstenoti 3 sadarbības projekti, kuros par partneriem ir Rēzeknes novada pašvaldība un Rēzeknes pilsētas dome, ar kopējo ES līdzfinansējumu 2 852 933, 14 EUR.

Programmas mājas lapā ir iespējams iegūt pilnīgu informāciju <http://www.latlit.eu/>.

Igaunijas, Latvijas un Krievijas pārrobežu sadarbības programma

Programmas mērķis ir izmantot plašā pierobežas reģiona potenciālu reģiona ekonomikas attīstībai, piesaistot investīcijas, nodarbinātības un dzīves līmeņa celšanai.

Programmas attiecināmās teritorijas:

- Latvija: *Latgale, Vidzeme* (Rīga un Pierīga kā papildus teritorijas);
- Igaunija: *Kirde-Eesti, Lõuna-Eesti, Kesk-Eesti* (Põhja-Eesti kā papildus teritorija);
- Krievija: *Ļeņingradas apgabals, Pleskavas apgabals, Sanktpēterburga*.

Programmas atbalsta saņēmēji ir pašvaldības un to izveidotās iestādes, valsts iestādes: nozaru ministrijas, centrālās valsts pārvaldes iestādes un to padotībā esošās iestādes, nevalstiskās organizācijas, sabiedriskajām līdzvērtīgas organizācijas un mazie vai vidējie uzņēmumi (tikai 1. prioritātes ietvaros).

Programmā ir izdalītas trīs prioritātes:

- 1.prioritāte. **Sociālekonomiskās attīstības veicināšana:** Prioritāte veicina sociālekonomisko, uzņēmējdarbības un biznesa attīstību, transporta, loģistikas un komunikācijas risinājumus, kā arī tūrisma attīstību.
- 2. prioritāte. **Kopējie izaicinājumi:** Prioritāte veicina kopīgu darbību vides un dabas resursu aizsardzībā, kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanā un sekmēšanā, kā arī enerģijas efektivitātes uzlabošanā.

- 3. prioritāte. **Sadarbības veicināšana „cilvēks-cilvēkam”**: Prioritāte veicina vietējo iniciatīvu attīstību, vietējo un reģionālo institūciju administratīvās kapacitātes celšanu, sadarbību kultūras, sporta, sociālās un veselības aprūpes jomās.

Maksimālais projekta ilgums ir 36 mēneši. Projekta apjoms ir no 50 000 eiro līdz 2 miljoniem eiro. Programmas finansējums projektiem (ERAF + EKPI) – 47,7 mlj. eiro. Programmas līdzfinansējuma likme Latvijas projektu partneriem ir līdz 90%.

Kopumā uz doto brīdi pārrobežu sadarbības programmās ir realizēts 21 projekts. No tiem 3 projekti ir īstenoti ar Rēzeknes pilsētas domes, Latgales plānošanas reģiona un Latgales reģiona attīstības aģentūras sadarbību, ar kopējo projektu finansējumu 3 486 655, 27 EUR.

Pārrobežu sadarbības programmas ietvaros Rēzeknes pilsēta dome piedalījās projektā „Transporta sistēmas potenciāla pastiprināšana Igaunijas-Latvijas-Krievijas starptautiskās nozīmes transporta koridoros” kā viens no partneriem. Projekta pasākumi ir vērsti uz transporta, loģistikas un komunikāciju sfēru uzlabojumu. Projekts ilgs 24 mēnešus, un tā kopfinansējums ir 1 688 913,00 EUR, 90 % finansēs ES fondi. Plašāka informācija ir pieejama <http://www.estlatrus.eu/>.

Latvijas, Lietuvas un Baltkrievijas pārrobežu sadarbības programma

Programmas mērķis ir veicināt ilgtspējīgu un vienlīdzīgu pierobežas reģiona sociālekonomisko attīstību, lai padarītu to konkurētspējīgu ekonomiskajai un uzņēmējdarbības attīstībai un pievilcīgu dzīvošanai un apmeklēšanai.

Programmas attiecināmā teritorija:

- Latvijā: Latgale;
- Lietuvā: Utena, Viļņa un Alytus;
- Baltkrievijā: Grodņa, Vitebska un Minska.

Programmas atbalsta saņēmēji ir pašvaldības un to izveidotās iestādes, valsts iestādes: nozaru ministrijas, centrālās valsts pārvaldes iestādes un to padotībā esošās iestādes, nevalstiskās organizācijas un sabiedriskajām līdzvērtīgas organizācijas.

Programmā ir izdalītas divas prioritātes:

- 1. prioritāte. **Veicināt ilgtspējīgu sociālo un ekonomisko attīstību un sekmēt „cilvēks-cilvēkam” sadarbību**: Prioritāte veicina vietējo un reģionālo attīstību, lauku un pārrobežu tūrisma attīstību, MVU un biznesa attīstību, pārrobežu pieejamības uzlabošanu, kopienu iniciatīvu veicināšanu, sociālo un kultūras tīklu stiprināšanu.
- 2. prioritāte. **Kopīgu problēmu risināšana un robežu infrastruktūras attīstība**: Prioritāte veicina vides aizsardzību, dabas resursu pārvaldīšanu, dabas mantojuma aizsardzību, sociālās un veselības sistēmas attīstību, robežpunktu infrastruktūras un aprīkojuma uzlabošanu, kā arī robežu administrēšanas darbu un muitu procedūru uzlabošanu.

Pētījums par Rēzeknes novada pašvaldības perspektīvo rūpniecības teritoriju esošo situāciju un to attīstības iespējām

Maksimālais projekta ilgums ir 24 mēneši. Projekta apjoms ir no 50 000 eiro līdz 2 miljoniem eiro. Programmas finansējums projektiem (ERAF + EKPI) – 41,7 mlj. eiro. Programmas līdzfinansējuma likme Latvijas projektu partneriem ir līdz 90%.

Uz doto brīdī pārrobežu sadarbības programmas ietvaros ir realizēti 18 projekti. Un tikai viena projekta īstenošanā ir iesaistījusies Rēzeknes pilsētas dome, ar ES projekta līdzfinansējumu 1 223 887,52 EUR. Plašāka informācija ir pieejama <http://www.enpi-cbc.eu/>.

Baltijas jūras reģiona transnacionālās sadarbības programma

Programmas attiecināmā teritorija: Dānija, Zviedrija, Somija, Igaunija, Latvija, Lietuva, Polija, atsevišķie Vācijas reģioni (Berlin, Brandenburg, Bremen, Hamburg, Mecklenburg-Vorpommern, Schleswig-Holstein un Niedersachsen Länder (tikai NUTS II līmeņa teritorija Regierungsbezirk Lüneburg), kā arī Norvēģija, Baltkrievija un atsevišķie Krievijas reģioni (Sanktpēterburga un Ļeņingradas apgabals, Karēlijas Republika, Kaļiņingradas apgabals, Murmanska, Novgoroda un Pleskava; projektiem, kur iesaistīts Barenca jūras reģions, ir paredzēta arī sadarbība ar Arhangeļskas apgabalu, Komi Republiku un Nenetskās Autonomo apgabalu).

Programmas atbalsta saņēmēji ir nacionālās (valsts), reģionālās un vietējās pašvaldības un iestādes, sabiedriskajām līdzvērtīgas organizācijas, apvienības, ko veido viena vai vairākas reģionālās vai vietējās pašvaldības un apvienības, ko veido viena vai vairākas sabiedriskajām līdzvērtīgas organizācijas.

Programmā ir izdalītas četras prioritātes:

- 1. prioritāte. **Inovāciju sekmēšana visā Baltijas jūras reģionā:** Prioritātes mērķis ir veicināt uz inovācijām balstītu Baltijas jūras reģiona attīstību, atbalstot inovāciju avotus un to saistību ar MVU, atvieglojot transnacionālo tehnoloģiju un zināšanu izplatīšanu un stiprinot sociālo pamatu jaunu zināšanu absorbcijai.
- 2. prioritāte. **Baltijas jūras reģiona iekšējās un ārējās pieejamības uzlabošana:** Prioritāte sekmē Baltijas jūras reģiona teritorijas iekšējo un ārējo pieejamību, attīsta transnacionālos risinājumus transporta un informācijas un komunikāciju tehnoloģiju (IKT) jomā, tādējādi samazinot funkcionālās barjeras inovāciju izplatīšanai un satiksmes plūsmai.
- 3. prioritāte. **Baltijas jūras kā kopējā resursa pārvaldība:** Prioritāte uzlabo Baltijas jūras resursu pārvaldību ar mērķi panākt labāku vides stāvokli, samazināt jūras piesārņojumu un uzlabot drošību jūrā.
- 4. prioritāte. **Pievilcīgas un konkurētspējīgas pilsētas un reģioni:** Prioritāte veicina metropoļu reģionu, pilsētu un lauku rajonu sadarbību, uzlabojot to konkurētspēju veiksmīgākai ekonomikas attīstībai, kā arī sekmējot to pievilcību

Pētījums par Rēzeknes novada pašvaldības perspektīvo rūpniecības teritoriju esošo situāciju un to attīstības iespējām

iedzīvotājiem un investoriem. Prioritāte ir atvērta arī Baltijas stratēģiju, rīcības programmu, politikas un tām secīgu investīciju sagatavošanai.

Programmas finansējums projektiem (ERAF) – 236,6 mlj. eiro. Programmas līdzfinansējuma likme Latvijas projektu partneriem ir līdz 85%.

Kā vieni no sadarbības partneriem no Latvijas puses ir Valsts Reģionālās attīstības aģentūra un Vides attīstības biedrība. Plašāka informācija ir pieejama <http://www.submariner-project.eu/index.php>.

Starpreģionu sadarbības programma INTERREG IVC

Latvijai ir iespējams piedalīties ne tikai pārrobežu sadarbības programmās, bet arī ir iespēja izmantot INTERREG iniciatīvu programmu. INTERREG ir ES Kopienas iniciatīva, kas tiek finansēta no Eiropas Reģionālās attīstības fonda. INTERREG ir veidota kā programma Eiropas teritorijas harmoniskas un līdzsvarotas attīstības veicināšanai, un tās pamatprincips ir – nacionālās robežas nedrīkst būt barjeras Eiropas teritorijas integrācijai, līdzsvarotai attīstībai un sadarbībai.

Programmas mērķis ir atbalstīt reģionālās attīstības politiku inovāciju, zināšanu ekonomikas, vides un risku novēršanas jomās, kā arī veicināt Eiropas ekonomisko modernizāciju un konkurētspējas palielināšanos. Programmas attiecināmā teritorijā ietilpst visas 27 Eiropas Savienības dalībvalstis, Norvēģija un Šveice.

Programmā ir izdalītas divas prioritātes:

- 1. prioritāte. **Inovācijas un zināšanu ekonomika:** Prioritātes mērķis ir veicināt pētniecību, jaunās tehnoloģijas un inovācijas, sekmēt novatorisko uzņēmējdarbības formu attīstību un uzlabot reģionālās politikas attīstību nodarbinātības un izglītības jomā.
- 2. prioritāte. **Vide un risku novēršana:** Prioritāte atbalsta dabas un tehnoloģisko risku novēršanu un pārvaldību, veicina ūdens resursu saglabāšanu un atkritumu pārstrādi, sekmē vides, ainavas un kultūras mantojuma aizsardzību un izmantošanu tūrisma jomā, kā arī atbalsta atjaunojamo energoresursu attīstību un ilgtspējīgu transporta izmantošanu.

Programma INTERREG IVC paredz 2 pieejas reģionu sadarbībai:

Reģionālās iniciatīvas projekti, kas veicina reģionālās politikas attīstības instrumentu attīstību un pieredzes apmaiņas tīklu izveidošanu pēc reģionu iniciatīvas;

Rezultātu izplatīšanas jeb kapitalizācijas projekti, kas sekmē paraugprakses pārņemšanu un kapacitātes stiprināšanu, kā arī ietver Eiropas Komisijas atbalstītus ātras rīcības projektus.

Programmas atbalsta saņēmēji:

- valsts, reģionālās un vietējās pašvaldības un iestādes;
- sabiedriskajām līdzvērtīgas organizācijas.

Privātais sektors var piedalīties projektos ar savu finansējumu. Maksimālais projekta ilgums ir līdz 36 mēnešiem. Projekta apjoms ir no 500 000 eiro līdz 5 miljoniem eiro. Programmas finansējums projektiem – 302 milj. eiro. Programmas līdzfinansējuma likme Latvijas projektu partneriem ir līdz 85%. Papildus informācija programmas mājas lapā - http://www.interreg4c.eu/accueil_en.html.

Regulas priekšlikums par Eiropas teritoriālo sadarbību 2014.-2020. gadā

Ir izsvērts, ka pierobežas reģioni bieži vien ir izolēti no valsts centra, kur pieņem lēmumus, tāpēc tie ir pelnījuši īpašu uzmanību. Eiropas teritoriālās sadarbības shēma palīdz sadarboties reģioniem no visas Eiropas, kopā risinot kopējās problēmas, tādas kā piesārņojums Baltijas jūrā, kaimiņvalsts iedzīvotāju iespējas izmantot pierobežas slimnīcas, un apmainoties ar pieredzi par inovācijas potenciāla vairošanu. Problēmas, ar kurām saskaras ES dalībvalstis un reģioni, aizvien vairāk sniedzas pāri valstu un reģionu robežām. Ir vajadzīga sadarbības shēma, kas ietvertu visu ES teritoriju.

Ierosinātajā regulā izklāstīti praktiski noteikumi, kā tiks īstenota Eiropas teritoriālā sadarbība. Šī shēma ietilpst ES kohēzijas politikā, kas ir svarīgs elements Komisijas ierosinātajā ES 2014.-2020. gada finanšu shēmā. ES grasās tai piešķirt vērienīgu finansējumu.

Eiropas teritoriālajai sadarbībai paredzēti trīs dažādi programmu veidi:

- pārrobežu sadarbība, kurā finansēs projektus, kuros piedalīsies divu kaimiņvalstu pierobežas reģioni un vietējās iestādes, piemēram, Francijas-Vācijas projekti par infrastruktūras pārrobežu izmantošanu. Šādas sadarbības programmas darbosies pie gandrīz visām ES robežām;
- starpvalstu sadarbība, kurā finansēs projektus starp valstu, reģionu un vietējā līmeņa organizācijām plašākā ģeogrāfiskā apgabalā, piemēram, ES dalībvalstīs un reģionos pie Baltijas jūras vai Alpos;
- starpreģionu sadarbības programmas, kurās veicinās labākās pieredzes apmaiņu par inovācijas, energoefektivitātes, pilsētattīstības un citiem jautājumiem.

Ierosinātajā regulā:

- būs paredzēts, ka programmas partneriem konkrētāk jāvienojas par to, kādiem projektiem viņi vēlas finansējumu, un skaidri jānorāda, kāds ir gaidāmais rezultāts. Projektiem būs jāatbilst ES politiskajām prioritātēm un jābūt cieši saistītiem ar attiecīgajām reģionu un ES dalībvalstu stratēģijām, lai radītu pēc iespējas lielāku sinerģiju;
- ir ņemtas vērā vajadzības, ko nosaka sadarbība vairāku valstu starpā. Tā ir vienkāršota, lai mazinātu birokrātiskos šķēršļus programmas un projektu pārvaldībā.

Komisijas priekšlikumu tagad apspriedīs Eiropas Parlaments un ES valstīs. Tas varētu stāties spēkā 2013. gadā.

Pētījums par Rēzeknes novada pašvaldības perspektīvo rūpniecības teritoriju esošo situāciju un to attīstības iespējām

Uz dotu brīdi visās Eiropas Savienības dalībvalstīs notiek aktīva apspriešanās par jauno plānošanas periodu 2014. – 2020. gadu, tiek izvirzīti dažādi priekšlikumi par darbības prioritātēm, kurām būtu jānovirza finansējums. Šobrīd tiek izvirzītas piecas darbības prioritātes Latvijā, kuram būtu jāpiešķir ES finansējums:

- Transporta infrastruktūra;
- Informācijas sabiedrība;
- Nodarbinātība un sociālā iekļaušana + izglītība (cilvēkkapitāls);
- Vide;
- Pētniecība un tehnoloģiju attīstība.

Sarunās par daudzgadu finanšu shēmu (DFS) 2014.–2020. gadam, kas risinājās Vispārējo lietu padomes 2012. gada 24. aprīļa sanāksmē, galvenā uzmanība tika pievērsta paredzētajiem izdevumiem par kohēzijas politiku un kopējo lauksaimniecības politiku – šīs divas jomas kopā veido apmēram 70 procentus no Savienības budžeta.

Turpmākā rīcība sarunās par DFS:

- 2012. gada 29. maijs. Vispārējo lietu padome apsprieda sarunu dokumenta konsolidēto redakciju, kurā ietilpst visas trīs DFS sarunu kopuma daļas (DFS regula, pašu resursi un tiesību akti par konkrētām nozarēm).
- No 2012. gada maija. Padomes darba sagatavošanas struktūrās un ministru līmenī turpināsies regulāras diskusijas par sarunu dokumentu.
- 2012. gada 10. un 11. jūnijs. Neoficiālā sanāksmē, kas notiks Horsensā (Dānijā), Eiropas lietu ministri apspriedīs DFS sarunu kopumu.
- 2012. gada jūnijs. Sanāksmē, kas paredzēta 28. un 29. jūnijā, Eiropadome apspriedīs sarunu dokumentu.
- 2012. gada beigas. Paredzēts noslēgt sarunas par DFS.

Eiropas teritoriālās sadarbības programmas gan iepriekšējā programmēšanas periodā (2007. – 2013.gada), gan arī nākošajā, 2014. – 2020.gada, programmēšanas periodā paredz ievērojamu finansējumu dažādu attīstības aktivitāšu ieviešanai, t.sk. uzņēmējdarbības veicināšanai. Pārrobežu sadarbības programmu ietvaros ir iespējams piesaistīt finansējumu arī infrastruktūras attīstībai, kas saistīta ar uzņēmējdarbību.

2014. – 2020.gada programmēšanas periodā tiek plānotas starpreģionu sadarbības programmas, kurās veicinās labākās pieredzes apmaiņu par inovācijas, energoefektivitātes, pilsētattīstības un citiem jautājumiem, arī projekti par infrastruktūras pārrobežu izmantošanu.

Ņemot vērā iepriekš teikto, Latvijai, t.sk. Rēzeknes novadam ir iespēja sagatavot projektu pieteikumus uzņēmējdarbības attīstībai, t.sk. infrastruktūras sakārtošanai Eiropas teritoriālās sadarbības programmu ietvaros

16.2 RSEZ pārvaldes finanšu iespējas

Atbilstoši Rēzeknes speciālās ekonomiskās zonas likumam RSEZ pārvaldes budžetu veido:

- ieņēmumi, kas gūti RSEZ pārvaldes darbības rezultātā;
- iemaksas no valsts un pašvaldību budžetu speciālajām programmām;
- iemaksas no dažādiem fondiem.

RSEZ pārvalde tiek finansēta no Rēzeknes pilsētas domes un Rēzeknes novada domes budžeta, RSEZ komercsabiedrību ikgadējiem atskaitījumiem atbilstoši noslēgtajiem līgumiem par komercdarbības veikšanu RSEZ teritorijā, kā arī no Rēzeknes pilsētas domes un Rēzeknes novada domes budžeta dotācijām, iemaksām no valsts un pašvaldību budžetu speciālajām programmām, iemaksām no dažādiem fondiem, īpašiem mērķiem iezīmētiem līdzekļiem, kā arī no ieņēmumiem par RSEZ pārvaldes sniegtajiem publiskajiem pakalpojumiem, ziedojumiem un ārvalstu finansiālas palīdzības RSEZ pārvaldei. Saņemtos līdzekļus RSEZ pārvalde izlieto atbilstoši Rēzeknes speciālās ekonomiskās zonas likumam un RSEZ pārvaldes finansēšanas plānam šādiem mērķiem:

- RSEZ pārvaldes un tās programmu finansēšanai;
- RSEZ teritorijas infrastruktūras attīstīšanai;
- zemes un citu nekustamo īpašumu iegādei RSEZ teritorijā.

RSEZ attīstības veicināšanai ir izveidota institūcija – Rēzeknes speciālās ekonomiskās zonas komercdarbības atbalsta fonds (turpmāk - Fonds). Tā tiesiskais statuss ir noteikts RSEZ likumā. Fonda mērķis ir RSEZ komersantu komercdarbības veicināšana un atbalstīšana, kā arī RSEZ teritorijas infrastruktūras attīstības finansēšana. Saskaņā ar RSEZ likumu fondu pārvalda pašvaldību kopīgā iestāde "Rēzeknes speciālās ekonomiskās zonas pārvalde".

Fonda līdzekļi tiek uzskaitīti RSEZ pārvaldes komercdarbības atbalsta fonda speciālajā budžetā. Ar RSEZ komercdarbības atbalsta fonda speciālā budžeta (turpmāk - speciālais budžets) līdzekļiem tā nolikumā noteiktajos gadījumos un kārtībā rīkojas RSEZ uzraudzības padome. Fondā tiek ieskaitīti RSEZ komersantu atskaitījumi no peļņas saskaņā ar noslēgtajiem līgumiem par komercdarbību RSEZ teritorijā; ārvalstu un starptautisko palīdzības institūciju mērķiemaksas, ziedojumi un dāvinājumi; fizisko un juridisko personu mērķiemaksas, ziedojumi un dāvinājumi; iemaksas no dažādiem fondiem u.c. No RSEZ komercdarbības atbalsta fonda speciālā budžeta līdzekļiem var finansēt:

- RSEZ teritorijas izpētes un attīstības programmas;
- RSEZ komercdarbības izpētes, uzsākšanas un atbalsta, kā arī mācību programmas;
- RSEZ izglītības programmas;
- ieguldījumus RSEZ teritorijas infrastruktūrā un nekustamajos īpašumos;
- maksājumus RSEZ komersantiem, dotējot to ieguldījumus, atmaksājot to kredītus un kredītprocentus, ja tie izpildījuši vismaz vienu no šādiem nosacījumiem: radījuši jaunas

Pētījums par Rēzeknes novada pašvaldības perspektīvo rūpniecības teritoriju esošo situāciju un to attīstības iespējām

darba vietas, ieviesuši modernu (videi draudzīgu) tehnoloģiju, palielinājuši lauksaimniecības produkcijas pārstrādes un eksporta apjomu, izmantojot īpaši atbalstāmajos reģionos saražoto lauksaimniecības produkciju.

2011.gadā RSEZ pārvaldes kopējie ieņēmumi pamatbudžetā un RSEZ komercdarbības atbalsta fonda specialajā budžetā bija 67 560 LVL, bet izdevumi – 50 168 LVL. Papildus informācija par RSEZ pamatbudžeta izpildi ir 7. pielikumā.

16.3 Rēzeknes novada pašvaldības finanšu iespējas

Būvdarbu realizācijas līdzfinansējumu Rēzeknes novada pašvaldība plāno segt ar kredīta palīdzību no Valsts Kases vai citas kredīta iestādes. Apakšnodaļā ir novērtēta aizņēmēja (Rēzeknes novada pašvaldības) finansiālā kapacitāte.

16.1.tabula

Rēzeknes novada pašvaldības ieņēmumi (konsolidēti)

	2012
Nodokļu ieņēmumi	4 887 592
t.sk. ieņēmumi no iedzīvotāju ienākuma nodokļa	4 335 283
t.sk. īpašuma nodokļi	552 309
Nenodokļu ieņēmumi	1050451
Transfertu ieņēmumi	10 454 803
t.sk. valsts budžeta transferti (mērķdotācijas)	3 127 849
KOPĀ IEŅĒMUMI	16 392 846
Iemaksas PFIF	0
Aktīvais budžets	13 264 997

Avots: veidots pēc Valsts kases datiem

Uz pētījuma izstrādes momentu Rēzeknes novada pašvaldības aktīvais budžets 2012. gadā sastādīja 13264997 LVL.

Rēzeknes novada pašvaldības kapacitāte tiks vērtēta, salīdzinot esošās un plānotās saistības pret 2012. gada aktīvo budžetu. Saistību portfelis 2012.gada maijā pašvaldībai konsolidēti bija šāds.

Pētījums par Rēzeknes novada pašvaldības perspektīvo rūpniecības teritoriju esošo situāciju un to attīstības iespējām

16.2.tabula

Rēzeknes novada pašvaldības saistību portfelis (konsolidēti) pēc stāvokļa uz 2012.gada maiju

Gads	Aizņēmumu kopējās atmaksas summas, Ls	Galvojumu kopējās atmaksas summas, Ls	Citu saistību kopējās atmaksas summas, Ls	Kopā, Ls	Procenti no pašvaldības 2012. gada budžeta ieņēmumiem, no kuriem atskaitītas iemaksas PFIF un saņemtās mērķdotācijas
1	2	3	4	5=2+3+4	
2012	765 230	44338	19 622	829 190	6,25%
2013	379 183	44705	6 693	430 581	3,25%
2014	377 833	44636	0	422 469	3,18%
2015	317 417	44578	0	361 995	2,73%
2016	283 444	44518	0	327 962	2,47%
2017	280 139	44462	0	324 601	2,45%
2018	283 250	41328	0	324 578	2,45%
Turpmākie gadi				1841199	

Avots: veidots pēc Valsts kases datiem

Tabulā ir apkopota informācija par esošajām saistībām. Informācija par papildus saistībām pagaidām nav pieejama. Perspektīvā novada konsolidētās saistības nepārsniegs 10% no novada 2012. gada konsolidētā aktīva budžeta (2012. gadā). Jāpiezīmē, ka nav ieteicams konsolidētās novada saistības novest līdz 17-20%, ja tas nav saistīts ar fondu līdzfinansēto projektu realizāciju.

16.3.tabula

Rēzeknes novada pašvaldības saistību portfeļa analītiskais uzskaitījums.(konsolidēti)

Finansējamā projekta nosaukums	Aizdevējs	Parakstīšanas datums	Saistības uz 05.2012. LVL
Aizņēmumi:			
KPFI projekta Nr.KPFI-4/76 " Tehnoloģiju pārnese no fosilajiem un atjaunojamajiem energoresursiem Tiskādu sanatorijas internātskolas ēkā" īstenošanai.	Valsts kase	09.08.2011	142 638
KPFI projekta(Nr.KPFI-4/77) " Tehnoloģiju pāreja no fosilajiem uz atjaunojamajiem energoresursiem Tiskādu vidusskolas ēkā" īstenošanai	Valsts kase	26.05.2011	94 323
projekta KPFI-12/152 "Maltas speciālās internātpamatskolas katlu mājas un apkures sistēmas rekonstrukcija" īstenošanai	Valsts kase	24.04.2012	98 212
Ūdenssaimniecības attīstība Sakstagala ciemā	Vides investīciju fonds	07.05.2007	16 153
ELFLA projekta Čonajas ciema tautas nama rekonstrukcija	Valsts kase	20.12.2011	44 490
Ūdensapgādes un kanalizācijas renovācija	Valsts kase	19.12.2003	11 015
Ūdens sistēmas renovācija	Valsts kase	22.08.2003	7 002

Pētījums par Rēzeknes novada pašvaldības perspektīvo rūpniecības teritoriju esošo situāciju un to attīstības iespējām

Finansējamā projekta nosaukums	Aizdevējs	Parakstīšanas datums	Saistības uz 05.2012. LVL
Attīrīšanas iekārtu, ūdenstornja rekonstrukcijas, atdzelžošanas stacijas uzstādīšanai	Vides investīciju fonds	20.11.2001	12 172
Ozolmuižas pagasta kultūras nama un bibliotēkas ēkas piebūves celtniecība	Valsts kase	11.03.2008	253 236
Siltumapgādes sistēmas renovācija Ilzeskalnā	Valsts kase	27.02.2003	5 656
Gaigalavas pamatskolas ēkas remonta pabeigšana	Valsts kase	22.05.2007	3 396
Aizdevums autobusa iegādei	Valsts kase	25.09.2008	8 571
ELFLA projekta "Liepu skolas siltumapgādes sistēmas rekonstrukcija" īstenošanai	Valsts kase	02.11.2009	42 132
"Kaunatas ciemata centrālās katlu mājas remonts"	Valsts kase	07.07.2011	70 832
apkures un gāzes apgādes sistēmas būvniecībai skolā	Valsts kase	01.09.2008	72 683
Automašīnas iegādei, jumta remontam, satelītlīdantenu iegādei	Valsts kase	07.07.2004	4 270
Projekta "Ūdenssaimniecības pakalpojumu attīstība Rēzeknes novada Silmalas pagasta Gorņicas ciemā" realizācija	Vides investīciju fonds	08.08.2011	33 709
ERAF projekts "Ūdenssaimniecības attīstība Audriņu pagasta Audriņu ciemā"	Valsts kase	14.06.2006	45 032
Ūdenssaimniecības infrastruktūras attīstība Lendžu ciemā	Valsts kase	01.06.2007	56 313
Maltas pag. izgl. iest. optimizācija un energoefektivitātes paaugstināšana Maltas l. vsk.	Valsts kase	17.06.2002	26 000
ELFLA projekts "Ceļu rekonstrukcija un teritorijas labiekārtošanas darbi Mākoņkalna pagastā"	Valsts kase	28.07.2010	3 244
ERAF projektam Nautrēnu pagasta ūdenssaimniecības attīstība	Valsts kase	06.09.2006	43 526
Ilzeskalna tautas nama pielāgošana skolas vajadzībām.	Valsts kase	06.10.2004	6 119
Logu un durvju bloku nomaiņa Jaunstrūžānu pamatskolā un kultūras namā	Valsts kase	15.06.2004	13 928
ELFLA projekta "Pagasta autoceļa Nr.23 rekonstrukcija" līdzfinansējums	Valsts kase	30.06.2009	12 921
Projekta "Ūdenssaimniecības pakalpojumu attīstība Rēzeknes novada Silmalas pagasta Vecružinas ciemā" realizācija	Vides investīciju fonds	08.08.2011	18 225
autobusa iegādei	Valsts kase	01.09.2008	65 641
ERAF projekta "Ozolaines sociālās dzīvojamās mājas siltumnoturības uzlabošanas pasākumi"	Valsts kase	22.10.2010	35 111
SIA "Viļņu slimnīca" pamatkapitāla palielināšanai	Valsts kase	08.08.2007	4 635
ELFLA projekts (NR10-01-L32100-000308) "Ceļu rekonstrukcijas darbi Mākoņkalna pagastā"	Valsts kase	04.07.2011	22 188
Siltumtrases posma remontdarbu projektēšanai, siltuma skaitītāju iegādei	Valsts kase	11.11.2005	2 502
ELFLA projekta "Lendžu ciema Kalnezeru skolas sporta zāles rekonstrukcija"	Valsts kase	12.05.2009	51 917
ELFLA projekta "Bērzgales kultūras nama vienkāršotā rekonstrukcija un piegulošās teritorijas labiekārtošana" īstenošanai	Valsts kase	28.04.2010	33 000
ELFLA projekta Nr.11-01-L32100-	Valsts kase	10.04.2012	143 059

Pētījums par Rēzeknes novada pašvaldības perspektīvo rūpniecības teritoriju esošo situāciju un to attīstības iespējām

Finansējamā projekta nosaukums	Aizdevējs	Parakstīšanas datums	Saistības uz 05.2012. LVL
000106"Gaigalavas saieta nama telpu vienkāršotā rekonstrukcija un teritorijas labiekārtošana" īstenošana			
Ūdenssaimniecības attīstība Uljanovas un Ciskādu ciemos	Valsts kase	01.07.2008	10 600
ERAF projekts 3DP/3.4.1.1.0./APIA/CFLA/001/027	Valsts kase	02.09.2011	50 530
ELFLA projekta "Pagasta autoceļa Nr.3" Leški-Šķinči" posma 0.000-3.200 km rekonstrukcija"	Valsts kase	02.07.2010	8 145
Rikavas KN un administratīvās ēkas katlu telpas un apkures sistēmas rekonstrukcijai	Valsts kase	01.11.2007	27 365
Ilzeskalna tautas nama pielāgošana pamatskolas vajadzībām.	Valsts kase	28.04.2005	3 738
Ūdenssaimniecības attīstība Strūžānu pagastā	Valsts kase	01.06.2006	42 048
ELFLA projekta "Brīvdabas vasaras estrādes uzbūve un Vērēmu pagasta centra labiekārtošana" līdzfinansējums	Valsts kase	30.06.2009	34 426
Ūdenssaimniecības attīstība Rēzeknes novada Griškānu pagasta Janapoles ciems	Valsts kase	20.12.2011	85 567
Siltumtrases posma katlumāja-pamatskola remontam	Valsts kase	03.07.2007	48 357
Valsts budžeta līdzfinansētā projekta "Vērēmu pagasta Makašānu amatu vidusskolas celtniecības pabeigšana" īstenošanai	Valsts kase	24.09.2009	22 647
ELFLA projekta "Dricānu vidusskolas sporta zāles celtniecība" īstenošanai	Valsts kase	09.08.2011	436 925
ELFLA projekts "Kalnezeru katoļu pamatskolas sporta zāles piebūves vienkāršotā rekonstrukcija"	Valsts kase	10.04.2012	10 173
ELFLA projekta "Lūznavas pagasta Lūznavas un Veczosnas ciemu ielu rekonstrukcija" īstenošanai	Valsts kase	28.07.2010	37 030
Ilzeskalna PII siltināšana.	Valsts kase	14.09.2007	11 218
Griškānu pagasta autoceļu "Janapole-Janapoles c", "Storoščiki-Tuči-Janapole", "Dreizi-Vīpinga" un Jaunās ielas rekonstrukcija	Valsts kase	20.12.2011	60 700
Pārrobežu sadarbības projekta "Ilgspējīga tūrisma attīstība Kupišku lagūnas (Lietuva) un Lubānas (Latvija) apkārtnē īstenošanai	Valsts kase	19.08.2010	166 228
Kultūras nama vienkāršotā rekonstrukcija	Valsts kase	16.05.2012	149 551
ELFLA projekta "Lūznavas pagasta Lūznavas un Veczosnas ciemu ielu rekonstrukcija" īstenošanai	Valsts kase	01.02.2011	4 644
Maltas kultūras nama kapitālais remonts II kārtā	Valsts kase	24.01.2008	80 925
Izglītības iestāžu mācību procesa materiālās bāzes nodrošināšanai	Valsts kase	04.09.2008	6 313
Pašvaldības administratīvās ēkas 2. stāva remontam.	Valsts kase	17.09.2008	9 546
ELFLA projekta "Pagasta autoceļu Nr.1,38,2 rekonstrukcija"	Valsts kase	28.05.2010	38 595
ELFLA projekta Nr.10-01-L32100-000311 Kultūras nama vienk.rekonstr.Rikavas pagasta iedz.vajadz.īstenošanai	Valsts kase	04.07.2011	24 986
Ilzeskalna ciemata centra ielu rekonstrukcija.	Valsts kase	07.11.2011	106 925

Pētījums par Rēzeknes novada pašvaldības perspektīvo rūpniecības teritoriju esošo situāciju un to attīstības iespējām

Finansējamā projekta nosaukums	Aizdevējs	Parakstīšanas datums	Saistības uz 05.2012. LVL
KPFI projekta Nr.KPFI- 7/7"Oglekļa dioksīda emisiju samazināšana Rēzeknes novada pašvaldības izglītības iestāžu ēkās" Kaunatas pagastā īstenošanai.	Valsts kase	09.08.2011	154 940
ELFLA projekta "pagasta ceļa Nr.2 " rekonstrukcija	Valsts kase	02.12.2010	19 035
KPFI projekta Nr.KPFI-7/7" Oglekļa dioksīda emisiju samazināšana Rēzeknes novada pašvaldības izglītības iestāžu ēkās" Maltas pagastā īstenošanai.	Valsts kase	09.08.2011	359 902
ERAF proj. Kvalitatīva dabas zinātņu apguve Makašānu amatu vidusskolā	Valsts kase	02.12.2010	15 592
Maltas pagasta pašvaldības sporta zāles rekonstrukcija	Valsts kase	12.05.2009	64 002
ELFLA projekta Nr.10-01-L32100-000327 " Lūznavas muižas rekonstrukcija(ietverot lokālus rekonstrukcijas darbus)īstenošanai.	Valsts kase	17.04.2012	627 514
ERAF projekta " Maltas 2.vidusskolas infrastruktūras uzlabošana izglītojamiem ar funkcionālajiem traucējumiem"	Valsts kase	28.05.2010	7 634
Maltas pagasta sporta zāles siltumtrases izbūve un teritoriju labiekārtošana	Valsts kase	19.08.2010	6 864
Galvojumi:			
Projekts "Sadzīves atkritumu apsaimniekošana Austrumlatgales reģionā"	Finanšu ministrija	13.11.2006	106 174
Ūdens kvalitātes uzlabošana	Vides investīciju fonds	20.11.2002	24 200
Projekts"Viļānu slimnīcas infrastruktūras uzlabošana, nodrošinot slimnīcas pārprofilēšanai no stacionāro uz ambulatoro veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanu"	Finanšu ministrija	30.12.2010	31 664
Studiju kredīts	SEB Banka	28.11.2007	3 493
Studiju kredīts	SEB Banka	18.05.2010	435
Maltas ciemata centrālo siltumtīklu rekonstrukcija un katlu mājas modernizācija	Vides investīciju fonds	10.05.2007	231 864
Ūdens saimniecības attīstība Maltā	Vides investīciju fonds	13.03.2009	200 000
Studiju kredīts	SEB Banka	05.11.2010	714
Studiju kredīts	SEB Banka	30.11.2010	1 200
Citas ilgtermiņa saistības:			26315
Kopā saistības:			4862575

Avots: veidots pēc Valsts kases datiem

Rēzeknes novada pašvaldības finanšu kapacitāte ir pietiekoša, lai varētu līdzfinansēt RSEZ teritorijas attīstības sagatavošanas darbus un būvdarbus.

17 Projekta realizācijas iespējami riski

Lai nodrošinātu vēlamo projekta rezultātu sasniegšanu, projekta sagatavošanas un īstenošanas stadijā ir jāizvērtē riskus, kas var nelabvēlīgi ietekmēt projekta īstenošanas gaitu un traucēt plānoto rezultātu sasniegšanu, un jāparedz pasākumi šo risku ietekmes mazināšanai.

Zemes apgrūtinājums

Visās izpētes teritorijās ir ļoti maz pašvaldībai piederošu zemju gabalu un platību. Lielākā daļa zemes gabalu izpētes teritorijā pieder privātīpašniekiem un pastāv būtisks risks, ka šo zemes gabalus vispār nevarēs iegādāties, iznomāt, apgūt vai izmantot ražošanas apbūvei.

Pēc tīklu izbūves zemes lietošanas iespējas privātīpašniekam ir ierobežotas ar zemes īpašumu apgrūtinājumiem (ekspluatācijas aizsargjoslas, sanitāras aizsargjoslas, drošības aizsargjoslas). Normatīvie akti nosaka, ka aizsargjoslas ir noteiktas zemju platības, kuru uzdevums ir:

- nodrošināt sabiedrības vajadzību nodrošināšanai nepieciešamo objektu ekspluatāciju,
- aizsargāt dažāda veida (gan dabiskus, gan mākslīgus) objektus no nevēlamas ārējas iedarbības,
- pasargāt vidi un cilvēku no kāda objekta kaitīgas ietekmes,
- nodrošināt dažādu resursu saglabāšanu un aizsardzību, to līdzsvarotu un ilgstošu izmantošanu,
- nodrošināt dažādu objektu attīstības iespējas, nodrošināt novērojumu precizitāti.

Aizsargjoslu platības tiek noteiktas atbilstoši „Aizsargjoslu likumam” un ir atkarīgas no tīklu veida. Pētījuma kontekstā piedāvātajām būvdarbu alternatīvām ir paredzētas sekojošas platības:

- Lauku apvidos valsts vai pašvaldības vietējiem ceļiem – 30 metri.
- Elektrisko tīklu un gaisvadu līnijām ārpus pilsētas – 30 metri (zemes gabals un gaisa telpa)
- Elektrisko kabeļu līnijām – 1 metrs no nosacītas vertikālas virsmas kabeļu līnijas
- Ūdensvada un kanalizācijas spiedvadiem – 5 metri katrā pusē no cauruļvada ārējas malas
- Gāzesvadam – 15 metri katrā pusē no gāzesvada ass (zemes gabals un gaisa telpa)
- Zemes īpašniekam jebkura aizsargjosla rada traucējumus un neērtības, jo:
- pasliktinās īpašuma lietošanas tiesības, salīdzinot ar īpašumu, kurā aizsargjoslu nav;
- samazinās zemes tirgus vērtība;
- īpašniekam jānodrošina netraucēta piekļuve aizsargjoslai.

Jāpiezīmē, ka apgrūtinājums ir spēkā tikai pēc tam, kad tas ir ierakstīts zemesgrāmatā.

Atbilstoši „Aizsargjoslu likuma” 35.(9).pantam „tāda objekta īpašnieks vai valdītājs, kuram noteikta aizsargjosla, izmanto šo aizsargjoslu, nemaksājot atlīdzību par nekustamā īpašuma lietošanas tiesību aprobežojumu. Šis nosacījums neierobežo nekustamā īpašuma īpašnieka, valdītāja vai lietotāja tiesības prasīt viņam radīto tiešo zaudējumu atlīdzību.”

Tā rezultātā pastāv risks, ka tehniskā projekta izstrādes stadijā, kad tiks precizēts tīklu izvietojums, zemes īpašnieki varētu atteikties no tīklu izvietojuma tiem piederošajās zemēs vai izvirzīs piedāvājumu attīstītājam vajadzīgo zemes gabalu iegādāties. Zemes pārpirkšanas process ir aktuāls tikai ceļu būvniecībai, jo šajā gadījumā ceļš un zeme uz kura tas atrodas ir nedalāmi. Subjekts, kam pieder zeme var pretendēt uz ceļu. Savukārt pārējo tīklu izbūvei zemes iegāde aizsargjoslu robežos nav obligāts nosacījums.

Risku, ka radīsies vai būtiski pieaugs zemes atsavināšanas izmaksas, ir iespējams minimizēt stadijā pirms tehniskā projekta izstrādes. Tajā ir iespējams definēt problemātiskas projektēšanas posmus, kurus saskaņot ar īpašniekiem zemes izmantošanas jautājumus nebūs iespējams bez lieliem ieguldījumiem. Šajā gadījumā jau tehniskā projekta izstrādes stadijā var paredzēt alternatīvus pieslēguma variantus, kas neaizskars dotos zemes gabalu. Dotais risks ir cieši saistīts ar būvdarbu sadārdzinājuma risku.

Būvdarbu sadārdzinājuma risks

Viens no pamatfaktoriem, kas ietekmē projekta dzīvotspēju un realizāciju ir būvdarbu izmaksas. Jāpiezīmē, ka iepriekšēja plānošanas periodā Struktūrfondu apguves mērķiem būvdarbu tirgu cenu attīstība tika piesaistīta Finanšu ministrijas makroekonomiskajiem rādītājiem. Tomēr pēdējos gados dažādas izmaksas pieauga ļoti strauji. Tā, piemēram, Rēzeknes novada domes Kantinieku pagasta pārvaldes būvdarbu iepirkuma rezultātā 2011. gada novembrī tika konstatēts sadārdzinājums uz ūdenssaimniecības infrastruktūras sakārtošanas darbiem 20.07% apmērā no attiecināmajām projekta izmaksām. Pārējos novados sadārdzinājums sastāda virs 25%, kas ir pretrunā ar iepriekš piedāvātajiem makroekonomiskajiem rādītājiem.

Būvdarbu cenas attīstības tendences ir atkarīgas no dažādiem faktoriem un rādītājiem, kuru izpēte nav iespējama šī pētījuma ietvaros. Lai riska faktoru ietekme būtu pēc iespējas mazāka, ir ieteicams veikt būvdarbu cenu monitoringu, pamatojoties uz novada būvdarbu iepirkumu reālajam rezultātiem, nevis uz oficiālo statistiskās informāciju.

Zemes sadārdzinājuma riski

Pastāv liela varbūtība, ka pirmsprojekta realizācijas kartogrāfiskās informācijas noplūdes rezultātā būtiski pieaugs zemes cena teritorijās, kur tiek paredzēts tīklu pārklājums. Īpašu uzmanību jāpievērš ceļu segumam, jo atbilstoši normatīviem – ceļu segums nav atdalāms no zemes un tiem ir viens īpašnieks. Risku ir iespējams samazināt, sadalot pētījumu divos

sējumos: sējums ar aprakstošo informāciju, kas būs publiski pieejams, un sējums ar kartogrāfisko materiālu un informāciju par būvdarbā iesaistītajiem zemes gabaliem un to kadastra informāciju.

Elektroapgādes tīklu un gāzes infrastruktūras piederība

Elektroapgādes un gāzes tīklu izmantošanas specifika atšķiras no pārējiem tīkliem. Atbilstoši spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem, pēc tīklu izbūves izveidoti pamatlīdzekļi tiks nodoti A/S „Sadales tīkls” un A/S „Latvijas Gāzes” bilanci bez atlīdzības. Risku pārvērtēšana ir iespējama tikai pēc izmaiņām likumdošanas bāzē, kas tuvākajā laikā nav plānota.

Elektroapgādes tīklu izbūves izmaksas

Uz patreizējo momentu Struktūrfondu un sadarbības programmu līdzfinansējuma noteikumos netika paredzēta elektroapgādes tīklu attīstība. Tāpēc finansējuma piesaiste elektroapgādes tīklu attīstībai ir iespējama tikai no RSEZ speciālā budžeta vai no pašvaldības līdzekļiem. Risku pārvērtēšana ir iespējama tikai pēc izmaiņām likumdošanas bāzē, kas tuvākajā laikā nav paredzēta.

Riski, saistīti ar darbu iepirkumu

Iepirkuma rezultāti un efektivitāte ir lielā mērā atkarīga no kvalitatīvi izstrādāta konkursa nolikuma un konkursa norises. Konkursa nolikumam jāatbilst likumam „Par iepirkumiem”, tomēr pretendentu izvēle vadoties tikai pēc „viszemākās cenas” principa, nav ieteicama. Pastāv liela varbūtība, ka zemas cenas rezultātā darba kvalitāte nebūs atbilstoša prasībām. Riska mazināšanai konkursa dokumentācijas sagatavošanai ir ieteicams piesaistīt pieredzējušus darbiniekus vai konsultantus, kā arī izvairīties no „viszemākās cenas” principa un pievērst uzmanību „ekonomiski visizdevīgākā piedāvājuma” principam, kura ietvaros tiek novērtēta ne tikai piedāvājuma cena, pretendenta pieredze, bet arī izpildes termiņi, garantijas un citi kritēriji. Kā rāda pieredze, būvdarbu iepirkuma stadijā par konkursa norises rezultātiem ir iespējamās sūdzības no pretendentiem, kas lielākoties nav pamatotas un ir apstrīdamas, bet būtiski pagarina projekta realizācijas termiņus.

Inženierģeoloģiskā izpēte un topogrāfiskā izpēte

Topogrāfiskie un inženierģeoloģiskie darbi tiek ieplānoti, ņemot vērā gadalaiku maiņu un laika apstākļus, tomēr, neparedzētas laika izmaiņas var ietekmēt izplānoto darba grafiku un pagarināt to izpildi.

Neparedzēts augsnes sastāvs, piemēram, augsts gruntsūdens līmenis, laukakmeņi, plastiska grunts, nepieciešamība pēc papildus datiem (tādiem kā neregistrētas caurules vai vadi) var mainīt projektēšanas darbu ilgumu, kā arī iespējas apbūvēt teritorijas.

Darba uzdevumu koriģēšanas riski

Pēc būvprojekta sagatavošanas fāzes izpildījuma var rasties darba uzdevuma koriģēšanas nepieciešamība, kas varētu būt saistīta ar uzmērījumu precizitāti vai tehniskā risinājuma izmaiņām projektēšanas gaitā .

Riski saistībā ar finansējuma piesaistes iespējam

Plānots, ka projekta realizācijai maksimāli tiek piesaistīti dažādu struktūrfondu līdzekļi, kas minimizēs pašvaldības un RSEZ līdzfinansējumu. Tomēr pastāv risks, ka fondu piesaistes iespējas tiks būtiski ierobežotas saistībā ar finansējuma piesaistes noteikumiem un politikas nosacījumiem nākošajā Struktūrfondu programmēšanas periodā. Galvenokārt tas ir atkarīgs no būvdarbu veida, „labuma guvēju” un īpašumtiesības jautājumiem. Risku iespējams minimizēt, risinot administratīvos šķēršļus, pēc konkrētas teritorijas „iepriekšējas sagatavošanas” konkrētam Struktūrfondu finansējumam.

Riski saistībā ar RSEZ pārvaldes līdzfinansējumu

Lielā mērā RSEZ pārvaldes līdzfinansējuma iespējas ir atkarīgas no RSEZ komercsabiedrību darbības rezultātiem, jo speciālais budžets tiešā veidā veidojas no uzņēmumu iemaksām un pašvaldības līdzfinansējuma. Pastāv varbūtība, ka nākamajos gados RSEZ speciālais budžets var mainīties, kas var apgrūtināt kredīta atmaksas iespējas. Tāpēc nav ieteicams RSEZ pārvaldei izmantot kredīta iespējas līdzfinansējuma segšanai bez pašvaldības galvojuma.

Riski saistībā ar kredītsaistību apjoma pieaugumu Rēzeknes novadam

Rēzeknes novada domes aprēķinātajām kredītsaistībām ir pietiekoši liela rezerve, lai būvdarbu attīstības projektu īstenošana neradītu īpašas grūtības. Informācija par Rēzeknes novada finansiālo kapacitāti ir raksturota 16.3. apakšnodaļā.

RSEZ administratīva kapacitāte

Galvenie punkti, kuriem jāpievērš uzmanība personāla jomā, saistās ar atbilstošu organizatorisku, metodisku un tehnisku pasākumu realizēšanu, lai kontrolētu projektu ieviešanas riska faktoros. Akcentējama projektu realizācijā iesaistītā atbilstošas kvalifikācijas

un pieredzes personāla izvēle no RSEZ puses. Pieaugot pakalpojumu sniegšanas apjomiem, kā arī mainoties tehnoloģiskajam nodrošinājumam, būtu jāseko līdzi tehniskā personāla kvalifikācijas līmeņa atbilstošam nodrošinājumam, realizējot atbilstošas apmācības. Tehnisko apmācību, saistībā ar attiecīgu tehnoloģisko iekārtu un sistēmu nodošanu ekspluatācijā, nepieciešamības gadījumā jānodrošina attiecīgajam darbuzņēmējam, iekļaujot attiecīgo komponenti būvniecības līgumā.

Ieviešot šo projektu, būtu nepieciešama personāla zināšanu aktualizācija atbilstoši projektu ieviešanas jaunajiem normatīvajiem aktiem, tai skaitā aktuālā informācija par projektu ieviešanu, finanšu dokumentācijas noformēšanu, dokumentu aprīti un savlaicīgu nodrošināšanu, kā arī projekta finanšu pārskatu un atskaišu veidošanu. Papildus jābūt zināšanām par projekta ieviešanas finansiāli organizatoriskajiem pasākumiem:

- projekta vadību;
- projekta finanšu vadību (t.sk. naudas līdzekļu nodrošināšana projektu kontā);
- dokumentu aprīti un rēķinu apmaksas kārtību;
- naudas līdzekļu un ieguldījumu uzskaiti.

Politiskais risks

Būtisks risks ir saistīts ar izmaiņām valsts politikas nostādnēs un pašvaldības lēmumu pēctecībā. Konkrētā pētījuma kontekstā būtiski, lai valsts politikas un plānošanas dokumentos būtu virzība uz uzņēmējdarbību veicinošas infrastruktūras sakārtošanu, jo tas vistiešākajā veidā atspoguļosies uz atbalstāmajām aktivitātēm valsts atbalsta programmās un Struktūrfondu finansējumā.

Ne mazāk svarīga ir pašvaldības pieņemto lēmumu pēctecība, respektīvi, vai patlaban Rēzeknes novada domes īstenotā atbalstošā politika un darbība uzņēmējdarbības attīstībai tiek turpināta arī mainoties pašvaldības domes sastāvam.

Kopsavilkums

Pētījuma gaitā tika veikta esošās situācija analīze Rēzeknes novadā uzņēmējdarbības attīstības kontekstā, analizējot sociāldemogrāfiskos un ekonomiskās attīstības rādītājus, Rēzeknes speciālās ekonomiskās zonas lomu uzņēmējdarbības attīstībā. Tika veikta stratēģisko un plānošanas dokumentu analīze, izvērtējot rūpniecības teritoriju attīstības prioritāros virzienus saskaņā ar dažāda līmeņa plānošanas un politikas attīstības dokumentiem, t.sk. Eiropas teritoriālās sadarbības programmās noteiktajiem attīstības virzieniem. Papildus tika novērtēta teritoriju attīstība vides kontekstā.

Tālākajā pētījuma posmā tika veikts piecu mērķteritoriju (Vērēmu, Griškānu, Ozolaines, Ozolmuižas un Audriņu pagastos) izvērtējums - inženierkomunikāciju izpēte, teritoriju sasniedzamība un pieejamība, kā arī esošie ierobežojumi, kas var ietekmēt teritoriju perspektīvo attīstību. Tā rezultātā atbilstoši noteiktiem kritērijiem tika identificētas un atlasītas trīs perspektīvākās teritorijas rūpniecības un loģistikas attīstībai, kurām tālāk tika veikta detālāka izpēte, nosakot to attīstības perspektīvas (piemērotākie attīstības virzieni un risinājumi) efektīvāko tehnisko risinājumu un izmaksu kontekstā.

Pētījuma noslēdzošajā daļā tika noteikti 3 mērķteritoriju nākotnes attīstības virzieni un prioritātes, piedāvājot tehniski un ekonomiski efektīvākos risinājumus, ko pašvaldība varētu īstenot, pilnveidojot tās valdījumā esošo infrastruktūru un piesaistot līdzekļus no Eiropas teritoriālās sadarbības programmām.

Lai teritorija būtu pievilcīga investīciju piesaistei, tai ir jābūt labi sasniedzamai un pieejamai (autoceļi), tajā ir jābūt atbilstošai inženiertehniskajai infrastruktūrai (ūdensapgāde, kanalizācija, elektrotīkli u.tml.). Teritoriju izpētes rezultātā tika izstrādāti vairāki risinājumi dažāda veida inženiertehnisko tīklu izbūvei, kas atbilst LR normatīvo aktu prasībām un ir pamatoti ar RSEZ pārvaldē 2011.gadā saņemtajiem pieprasījumiem no komersantiem.

Papildus pētījuma rezultātā tika definētas tās mērķteritoriju daļas - veikta teritoriju prioritizācija, kurās ir lietderīgi nākotnē attīstīt pašvaldības projektus infrastruktūras pilnveidošanai, lai veidotu labvēlīgu vidi investīciju piesaistei un uzņēmējdarbības attīstībai.

Lai veiktu teritoriju prioritizāciju tika izmantota multikritēriju novērtēšanas pieeja (multicriteria evaluation approach), kas ir izveidota ar mērķi noteikt tās nepieciešamās investīcijas teritoriju attīstībai, kuras kompleksi un efektīvi atbilst, lai nodrošinātu potenciālā investora tehniskās prasības ražošanas nodrošināšanai, kā arī būtu vislietderīgākās no teritoriju attīstības ekonomiskās efektivitātes aspektiem. Pamatojoties uz veikto analīzi tika izstrādāta matrica definēto mērķteritoriju attīstības alternatīvu prioritizācijai un novērtēšanai.

Balstoties uz inženierģeoloģijas rezultātiem, teritorijas izmantošanas ierobežojumiem, ekspertu, RSEZ pārvaldes un Rēzeknes novada pašvaldības pārstāvju atzinumiem atbilstoši

matricas analīzes rezultātiem tika izvirzīta prioritārā būvdarbu programma, kā arī 7 būvdarbu alternatīvas ar vislielāko investīciju efektīvas izmantošanas rezultātu.

Papildus tika izskatīti finansējuma avoti, kas pieejami projektu realizācijai, ieskaitot Struktūrfondu finansējumu, teritoriālās sadarbības programmas, pašvaldības un RSEZ finanšu iespējas.

Tika identificēti un novērtēti riski, kas var ietekmēt projektu īstenošanu, kā arī sniegti ieteikumi to samazināšanai vai novēršanai.

Sagatavotā prioritārā attīstības programma un ieteikumi balstās uz integrētu pieeju, kurā akcentēta multikritēriju novērtēšanas pieeja, kā arī saistīto nozaru ekspertu atzinumi un pieredze. Līdz ar to, sagatavoto priekšlikumu, papildinot to ar konkurētspējas priekšrocību un faktoru izvērsumu, var izmantot turpmākajos Rēzeknes novada pašvaldības, RSEZ pārvaldes un plānošanas reģiona plānošanas dokumentos.

Pētījums ļauj definēt prioritātes un izveidot informācijas bāzi, uz kuras pamata ir iespējams noteikt Rēzeknes novada un Rēzeknes specialās ekonomiskās zonas (RSEZ) teritorijās īstenojamās un atbalstāmās perspektīvās aktivitātes uzņēmējdarbības jomā. Turklāt tas visām iesaistītajām pusēm gan vietējā, gan reģionālā līmenī demonstrē to, kādā veidā īstenotās aktivitātes palīdz sasniegt vispārējo mērķi – palielināt ekonomisko aktivitāti un investīcijas uzņēmējdarbībā Rēzeknē un Rēzeknes novadā, līdz ar to palielinot iedzīvotāju ienākumus un nodarbinātības līmeni, kā arī iedzīvotāju labklājības līmeni kopumā.

Konkrētais projekts ir pirmais šāda veida pētījums, kas piedāvā metodoloģiju teritorijas attīstības izvērtēšanai uzņēmējdarbības un investīciju piesaistes kontekstā. Metodoloģija var tikt izmantota arī citās pašvaldībās, lai apzinātu perspektīvās teritorijas uzņēmējdarbības attīstībai.

Izmantojamo avotu saraksts

1. 2008.gada 28.janvāra saistošajiem noteikumiem Nr.2/2008 [”Par Vērēmu pagasta teritorijas plānojuma 2006. - 2018.g. grafisko daļu un teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumiem”](#) ar 2010. gada 18.februāra [grozījumiem](#)
2. 2010. gadā Rēzeknes Augstskola projekts “Teritoriālās identitātes lingvokulturoloģiskie un sociālekonomiskie aspekti Latgales reģiona attīstībā” <http://tilra.ru.lv/> [skatīts 04.05.2012]
3. 2011. gadā būtiski palielinājušies Rēzeknes SEZ komercsabiedrību ekonomiskie rādītāji. http://www.rsez.lv/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=1&Itemid=50&lang=lv [skatīts 04.05.2012]
4. About the project http://www.submariner-project.eu/index.php?option=com_content&view=article&id=86&Itemid=54 [skatīts 11.05.2012]
5. Ache, P. *Spatial Planning and Territorial Development Policy. // Handbook of Local and Regional Development/* Ed. Pike, A., Rodriques - Pose, A., Tomaney, J. London and New Yuork: Routledge, 2011 P. 318 – 330.
6. AIS05. Iedzīvotāju skaits un īpatsvars līdz darbaspējas, darbaspējas un virs darbaspējas vecuma grupās reģionos, republikas pilsētās un rajonos gada sākumā <http://data.csb.gov.lv/temp/AIS0050201241338324.xls> [skatīts 30.04.2012]
7. Approved projects database http://www.interreg4c.eu/approved_projects.html [skatīts 11.05.2012]
8. Arhipova I., S.Bāliņa. Biznesa Statistika ar MS Excel un SPSS. Rīga, 2003.
9. Ārvalstu tiešo investīciju sadalījums pa novadiem/pilsētām <http://www.lursoft.lv/lursoft-statistika/Arvalstu-tieso-investiciju-sadalijums-pa-novadiem-pilsetam&id=523> [skatīts 31.05.2012]
10. Atbilstoši p/ i „RSEZ pārvalde” dati
11. *Baltic Sea Region Programme 2007-2013, Communication Guidelines.* Operational Programme of European Territorial Co-operation financed by the European Regional Development Fund, European Neighbourhood and Partnership Instrument and Government of Norway, 2008, p.75
12. Baltijas jūras reģiona transnacionālās sadarbības programma http://www.varam.gov.lv/lat/fondi/ets/bjr_tsp/?doc=12717 [skatīts 11.05.2012]

13. Berg, L. van den, Meer, J. van der, Otgar, A. H. J. (1999) *The Attractive City. European Institute for Comparative Urban Research (EURICUR)*, Erasmus Universiteit Rotterdam
14. Bezdarba rādītāji un NVA aktivitātes lielākajās pilsētās 2006.gada decembrī http://nva.gov.lv/docs/11_4721c6992b1b86.85609937.xls [skatīts 02.05.2012]
15. Bezdarba rādītāji un NVA aktivitātes rajonos 2006.gada decembrī http://nva.gov.lv/docs/11_4721c776db3542.78490255.xls [skatīts 02.05.2012]
16. Bezdarbnieku skaits sadalījumā pa pilsētām un novadiem 2007.gada decembrī http://nva.gov.lv/docs/11_478b0f30308eb7.42443430.xls [skatīts 02.05.2012]
17. Bezdarbnieku skaits sadalījumā pa pilsētām un novadiem 2008.gada decembrī http://www.nva.gov.lv/docs/11_496b1dbf2f93a3.11632024.xls [skatīts 02.05.2012]
18. Bezdarbnieku skaits sadalījumā pa pilsētām un novadiem 2009.gada decembrī http://www.nva.gov.lv/docs/11_4b4c5e6fee7d57.87154968.xls [skatīts 02.05.2012]
19. Bezdarbnieku skaits sadalījumā pa pilsētām un novadiem 2011.gada sākumā http://nva.gov.lv/docs/17_4d6b43940eb6f7.81914731.xls [skatīts 02.05.2012]
20. Bezdarbnieku skaits sadalījumā pa pilsētām un novadiem 2012.gada sākumā http://nva.gov.lv/docs/17_4f699088cc0099.36350461.xls [skatīts 02.05.2012]
21. Braun, E. (2008) City marketing: Towards an Integrated Approach. ERIM PhD Series in Research Management, <http://repub.eur.nl/res/pub/13694/>
22. Braun, E. *City Marketing: Towards to an Integrated Approach*. Erasmus School of Economics Erasmus University Rotterdam, 2008
23. Bristow, G. (2011) Territorial Competitiveness and Local and Regional Economic Development: A Classic Tale of, theory led by policy'//*Handbook of Local and Regional Development*/ Ed. Pike, A., Rodriques - Pose, A., Tomaney, J. London and New Yuork: Routledge, P. 344 – 355.
24. DSG0111. Strādājošo mēneša vidējā darba samaksa republikas pilsētās un novados (latos) <http://data.csb.gov.lv/temp/DS011120124462763.xls> [skatīts 30.04.2012]
25. DSG12. Strādājošo mēneša vidējā darba samaksa republikas pilsētās un rajonos <http://data.csb.gov.lv/temp/DS0120201244241659.xls> [skatīts 30.04.2012]
26. Ežmale, S. (2012) *Latvijas reģionu attīstība un telpiskā plānošana Eiropas Savienības politiku kontekstā*. Promocijas darbs Ekonomikas doktora (Dr.oec) zinātniskā grāda iegūšanai apakšnozarē „Reģionālā ekonomika”. www.du.lv, [skatīts 28.05.2012]
27. Fondi un investīcijas <http://www.varam.gov.lv/lat/fondil/> [skatīts 11.05.2012]

28. Gordon, I. (2011) Territorial Competition / *Handbook of Local and Regional Development*/ Ed. Pike, A., Rodriques - Pose, A., Tomaney, J. London and New York: Routledge, P. 30 – 42.
29. Griškānu pagasta padomes 2008.gada 17.marta saistošie noteikumi Nr.7 ["Griškānu pagasta teritorijas plānojuma 2008. - 2020. gadam grafiskā daļa, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi"](#)
30. Ievads pētniecībā: stratēģijas, dizaini, metodes. (Mārtinsone K. sast.) RAKA, 2011. 284.lpp.
31. ISG12. Pastāvīgo iedzīvotāju skaits statistiskajos reģionos, republikas pilsētās un novados gada sākumā <http://data.csb.gov.lv/temp/IS0120201244593140.xls> [skatīts 30.04.2012]
32. ISG18. Iedzīvotāju skaits un īpatsvars līdz darbaspējas, darbaspējas un virs darbaspējas vecuma grupās statistiskajos reģionos, republikas pilsētās un novados gada sākumā <http://data.csb.gov.lv/temp/IS0180201244165733.xls> [skatīts 30.04.2012]
33. IV04. Nefinanšu investīcijas statistiskajos reģionos (2010.gada salīdzināmajās cenās; milj.latu) <http://data.csb.gov.lv/Dialog/varval.asp?ma=IV0040&ti=IVG04%2E+NEFINAN%2DU+INVEST%2CECIJAS+STATISTISKAJOS+RE%2CCIONOS+++%282010%2Egada+sal%2EEdzin%2Emaj%2Es++cen%2Es%3B+milj%2E+latu%29&path=../DATABASE/ekfin/Ikgad%2E7jie%20statistikas%20dati/Invest%2EEcijas/&lang=16> [skatīts 31.05.2012]
34. Kalve I., *Apseglot pārmaiņu vējus*. Turība, 2005, 296.lpp.
35. Kristapsone S. *Zinātniskā pētniecība studiju procesā*. Mācību grāmata augstskolu sociālo zinātņu studiju programmu studentiem. Rīga: Biznesa augstskola Turība, 2008, 352.lpp.
36. Kroplis A., Raščevska M. Kvalitatīvās pētniecības metodes sociālajās zinātnēs. Raka, 2004, 190.lpp
37. Latgales pilsētu attīstības stratēģija, sagatavota speciālās sagatavošanās programmas ar strukturālajiem fondiem Latvijā ietvaros, Pilsētvides attīstības pilotprojekts, 2001, 202.lpp. <http://www.latgale.lv/lv/lraa/planosana> [skatīts 04.05.2012]
38. Latgales plānošanas reģiona teritorijas plānojuma projekts Latgales programma 2010 – 2017. Daugavpils: Latgales plānošanas reģions, 2010. <http://www.latgale.lv/lv/padome/planosana> [skatīts 04.05.2012]
39. Latgales plānošanas reģiona teritorijas plānojums 2006. – 2026 .gadam. <http://www.latgale.lv/lv/lraa/planosana> [skatīts 04.05.2012]

Pētījums par Rēzeknes novada pašvaldības perspektīvo rūpniecības teritoriju esošo situāciju un to attīstības iespējām

40. Latvia-Lithuania-Belarus projects <http://www.enpi-cbc.eu/go.php/eng/projects/659/2/179> [skatīts 11.05.2012]
41. Latvijas – Igaunijas – Krievijas pārrobežu sadarbības programma 2007. – 2013.gadam Eiropas kaimiņattiecību un partnerības instrumenta ietvaros http://www.varam.gov.lv/lat/fondi/ets/LIK_psp/?doc=13010 [skatīts 11.05.2012]
42. Latvijas – Lietuvas – Baltkrievijas pārrobežu sadarbības programma 2007. – 2013. gadam Eiropas kaimiņattiecību un partnerības instrumenta ietvaros http://www.varam.gov.lv/lat/fondi/ets/lb_psp/?doc=13011 [skatīts 11.05.2012]
43. Latvijas – Lietuvas pārrobežu sadarbības programma 2007. – 2013. gadam <http://www.varam.gov.lv/lat/fondi/ets/LLpsp/?doc=13007> [skatīts 11.05.2012]
44. Latvijas autoceļu tīkls. <http://www.lvceli.lv/LV/?i=1> [skatīts 28.04.2012]
45. Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam. http://www.latvija2030.lv/upload/latvija2030_saeima.pdf [skatīts 04.05.2012]
46. Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūras Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistrs http://www.meteo.lv/public/datu_bazes.html [skatīts 02.05.2012]
47. Likums „Par nodokļu piemērošanu brīvostās un speciālajās ekonomiskajās zonās” [stājas spēkā 01.01.2002] pēd.groz. 08.06.2011 <http://www.likumi.lv/doc.php?id=33419> [skatīts 10.05.2012]
48. Likums „Rēzeknes speciālās ekonomiskās zonas likums” [stājas spēkā 04.11.1997] pēd.groz. 13.01.2010 <http://www.likumi.lv/doc.php?id=45469> [skatīts 10.05.2012]
49. Likums „Rēzeknes speciālās ekonomiskās zonas likums” [stājas spēkā 04.11.1997] pēd.groz. 13.01.2010 <http://www.likumi.lv/doc.php?id=45469> [skatīts 10.05.2012]
50. Map of the projects <http://urbact.eu/en/header-main/our-projects/map-of-the-projects/> [skatīts 11.05.2012]
51. MK noteikumi Nr.118 „Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti” [stājas spēkā 04.04.2002] pēd.groz. 01.01.2010 <http://www.likumi.lv/doc.php?id=60829> [skatīts 17.05.2012]
52. MK noteikumi Nr.1290 "Noteikumi par gaisa kvalitāti" [stājas spēkā 18.11.2009] <http://www.likumi.lv/doc.php?id=200712> [skatīts 31.05.2012]
53. MK noteikumi Nr.1354 "Noteikumi par sākotnējo plūdu riska novērtējumu, plūdu kartēm un plūdu riska pārvaldības plānu" [stājas spēkā 03.12.2009] pēd.groz. 23.03.2012 <http://www.likumi.lv/doc.php?id=201369> [skatīts 21.05.2012]

54. MK noteikumi Nr.33 "Noteikumi par ūdens un augsnes aizsardzību no lauksaimnieciskās darbības izraisīta piesārņojuma ar nitrātiem" [stājas spēkā 26.01.2011] <http://www.likumi.lv/doc.php?id=224753> [skatīts 17.05.2012]
55. MK noteikumi Nr.418 "Noteikumi par riska ūdensobjektiem" [stājas spēkā 03.06.2011] <http://www.likumi.lv/doc.php?id=231084> [skatīts 17.05.2012]
56. MK noteikumi Nr.419 "Noteikumi par kopējo valstī maksimāli pieļaujamo emisiju gaisā" [stājas spēkā 03.06.2011] <http://www.likumi.lv/doc.php?id=231085> [skatīts 31.05.2012]
57. MK noteikumi Nr.483 "Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu apzināšanas un reģistrācijas kārtība" [stājas spēkā 28.11.2001] pēd.groz. 23.07.2010 <http://www.likumi.lv/doc.php?id=55895&from=off> [skatīts 01.06.2012]
58. MK noteikumi Nr.532 "Noteikumi par rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas kārtību un samazināšanas pasākumiem" [stājas spēkā 04.08.2005] pēd.groz. 30.09.2011 <http://www.likumi.lv/doc.php?id=113700> [skatīts 01.06.2012]
59. MK noteikumi Nr.597 "Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība" [stājas spēkā 17.07.2004] pēd.groz. 05.03.2010 <http://www.likumi.lv/doc.php?id=91242> [skatīts 06.06.2012]
60. *Moving from strategies to bankable investment projects. City Infrastructure Investment Programming & Prioritisation Toolkit*, Cities Development Initiative for Asia (CDIA), 2010, p.57
61. Nacionālais attīstības plāns 2007– 2013. RAPLM, 2006.56. lpp. Pieejams: http://www.varam.gov.lv/lat/pol/ppd/ilgtsp_att/?doc=13858 [skatīts 11.05.2012]
62. Niedomysl, T., (2010) Towards a conceptual framework of place attractiveness: a migration perspective. *Human Geography* 92 (1), p. 97-109.
63. Nijkamp, P., Van Pett, M. Spatial Impact Analysis for Developing Countries: Method and Application. In: *International Regional Science Review*. 1989 vol. 12 no. 2, pp. 211–228. <http://irx.sagepub.com/content/12/2/211> [skatīts 11.05.2012]
64. Ozolaines pagasta neregistrētie dati
65. Ozolaines pagasta teritorijas plānojums 2007. – 2019. Gadam. II daļa Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi. 34 lpp. http://www.rezeknesnovads.lv/res/apbuves%20noteikumi_Ozolaine.pdf [skatīts 05.01.2012.]
66. *Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistrs*, http://vdc2.vdc.lv:8998/p_ppv.html [skatīts 15.05.2012]
67. Pilsētvides attīstības programma URBACT II <http://www.varam.gov.lv/lat/fondi/ets/urbact2/?doc=12716> [skatīts 11.05.2012]

68. *Pre-Feasibility Study Guidelines*, Cities Development Initiative for Asia, 2011, p. 95
69. *Project Evaluation Guidelines*, Queensland Treasury, 1997, p.20
70. Projects <http://www.estlatrus.eu/eng/projects/> [skatīts 11.05.2012]
71. *Rēģionālās politikas pamatnostādnes 2011.- 2017. gadam*. Projekts. Rīga, 2011, 87 lpp. VARAM nepublicētie materiāli.
72. Resursu patēriņa novērtējums, Latvijas Vides Aģentūra, Rīga, 2004 110.lpp. <http://www.meteo.lv/produkti/rpn2004/Resursi.pdf> [skatīts 15.05.2012]
73. Rēzekne. Iltner, Astrīda, Placēns, Uldis (atb.red., 1999) *Latvijas pilsētas. Enciklopēdija*. Latvijas Pašvaldību savienība. Latvijas Pilsētu savienība. Rīga: Apgāds „Preses nams”. 366-377
74. Rēzeknes novada attīstības programma 2012. – 2018.gadam, Stratēģiskā daļa, Rēzeknes novada dome, 2011.gads, 81.lpp.
75. Rēzeknes novada attīstības programma 2012. – 2018.gadam. http://www.rezeknesnovads.lv/rrp/lv/content/archive/2/1/33/?p_id=7160 [skatīts 11.05.2012]
76. RU14. Apstrādes rūpniecības produkcijas izlaide un apgrozījums statistiskajos reģionos, pilsētās un rajonos pa ceturkšņiem, 2007. – 2009.g. (tūkst.Ls;%), (NACE 2.red.)
<http://data.csb.gov.lv/Dialog/varval.asp?ma=RU0140c&ti=RU14%2E+APSTR%C2DE+R%DBPNIEC%CEBAS+PRODUKCIJAS+IZLAIDE+UN+APGROZ%CEJUMS++STATISTISKAJOS+RE%CCIONOS%2C+PILS%C7T%C2S+UN+RAJONOS+PA+CETURK%D0%D2IEM%2C+2007%2E+%2D++2009%2Eg%2E+%28t%FBkst%2E+Ls%3B+%25%29%2C+%28NACE+2%2Ered%2E%29+&path=../DATABASE/rupnbuvn/%CEstermi%F2a%20statistikas%20dati/R%FBpniec%EEba/&lang=16> [skatīts 31.05.2012]
77. Running projects http://www.latlit.eu/eng/running_projects/ [skatīts 11.05.2012]
78. Saunders M., Lewis Ph. Thornhill A. *Research Methods for Business Students* (Fourth Edition). Prentice Hall., 2007
79. SIA „SABRE INVEST” nepublicētie materiāli
80. Sinkiene, J., Kromolcas, S. (2010) Concept, Direction and Practice of City Attractiveness Improvement. Public Policy and Administration. No. 31, pp. 147- 154
Online paper: <http://www.ktu.lt/lt/mokslas/zurnalai/vpa/vpa31/147-154.pdf>
81. SRG01. Ekonomiski aktīvās statistikas vienības statistiskajos reģionos, republikas pilsētās un rajonos, 2004. - 2008.g. <http://data.csb.gov.lv/temp/SR001020124455014.xls> [skatīts 30.04.2012]

Pētījums par Rēzeknes novada pašvaldības perspektīvo rūpniecības teritoriju esošo situāciju un to attīstības iespējām

82. SRG011. Ekonomiski aktīvās statistikas vienības statistiskajos reģionos, republikas pilsētās un novados <http://data.csb.gov.lv/temp/SR001120124457148.xls> [skatīts 30.04.2012]
83. SRG043. Ekonomiski aktīvās tirgus sektora statistikas vienības statistiskajos reģionos, pilsētās un novados sadalījumā pa lieluma grupām, uzņēmējdarbības formām un galvenajiem darbības veidiem (NACE 2.red.) http://data.csb.gov.lv/Dialog/varval.asp?ma=SR0043&ti=SRG043%2E+EKONOMISKI+AKT%CEV%C2S+TIRGUS+SEKTORA+STATISTIKAS+VIEN%CEBAS+STATISTISKAJOS++RE%CCIONOS%2C+PILS%C7T%C2S+UN+NOVADOS+SADAL%CEJUM%C2+PA++LIELUMA+GRUP%C2M%2C+UZ%D2%C7M%C7JDARB%CEBAS+FORM%C2M+UN++GALVENAJIEM+DARB%CEBAS+VEIDIEM+%28NACE+2%2Ered%2E%29&path=../DATABASE/uzreg/lkgad%E7jie%20statistikas%20dati/01_skaits/&lang=16 [skatīts 31.05.2012]
84. SRG051. Ekonomiski aktīvās tirgus sektora statistikas vienības statistiskajos reģionos, republikas pilsētās un novados http://data.csb.gov.lv/Dialog/varval.asp?ma=SR0051&ti=SRG051%2E+EKONOMISKI+AKT%CEV%C2S+TIRGUS+SEKTORA+STATISTIKAS+VIEN%CEBAS+STATISTISKAJOS++RE%CCIONOS%2C+REPUBLIKAS+PILS%C7T%C2S+UN+NOVADOS&path=../DATABASE/uzreg/lkgad%E7jie%20statistikas%20dati/01_skaits/&lang=16 [skatīts 31.05.2012]
85. Starpreģionu sadarbības programmas INTERREG IVC 2007. – 2013.gadam http://www.varam.gov.lv/lat/fondi/ets/interreg_IVC/?doc=13009 [skatīts 11.05.2012]
86. The Baltic Palette II. Transport Coridors Network, Development Issues of Transport Infrastructure in Riga Region. Final Report. 2004
87. Transporta attīstības pamatnostādnes 2007. – 2013.gadam. <http://www.sam.gov.lv/satmin/content/?cat=106> [skatīts 02.05.2012]
88. Uzņēmumi ar lielāko apgrozījumu pa gadiem https://www.lursoft.lv/estadistic?act=UR_STAT&novads=100016132&id=391 [skatīts 14.06.2012]
89. Uzņēmumu reģistrēšanas un likvidēšanas dinamika Latvijas novados <http://www.lursoft.lv/lursoft-statistika/Uzņemum-registresanas-un-likvidesanas-dinamika-Latvijas-novados&id=210> [skatīts 30.04.2012]
90. Вобленко С.В. *Определение инвестиционных приоритетов: общие сведения о практике, действующей в городах и муниципалитетах России*, <http://www.oecd.org/dataoecd/47/61/35193573.pdf> [skatīts 04.05.2012]

91. Тпофимов О.В. *Методология формирования стратегии инновационного развития промышленных предприятий в условиях модернизации экономики*, Нижний Новгород, 2011, стр.50

„Ekolat” Reģ. 41503009958, Daugavpils

Pētījums par Rēzeknes novada pašvaldības perspektīvo rūpniecības teritoriju esošo situāciju un to attīstības iespējām

Pielikumi